

BRUNO COMBES

Partea îngerilor

LITERA

BRUNO COMBES

Partea îngerilor

LITERA

BRUNO COMBES

Partea îngerilor

Traducere din limba franceză și note
EDUARD CLAUDIU BRĂILEANU

LITERA

București

La Part des Anges

BRUNO COMBES

Copyright © 2020 Éditions Michel Lafon

Partea îngerilor

Bruno Combes

Copyright © 2022 Grup Media Litera

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactori: Păunița Ana, Monica Nedelcu

Corector: Ionel Palade

Copertă: Bell Studio

Tehnoredactare și prepress: Bogdan Coscaru

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată

de Cristina Vidrașcu Sturza.

ISBN 978-606-33-8662-6

ISBN EPUB 978-606-33-8871-2

*Fratele meu, știu că durerea este imensă.
Dar fă în așa fel încât să nu dureze o veșnicie.*

Richard Bohringer

*Nu plânge că ai pierdut soarele,
fiindcă lacrimile te vor împiedica să vezi stelele.*

Rabindranath Tagore

CAPITOLUL 1. IARTĂ-TE!

Câteodată e greu să te ierți, dar trebuie să înveți să alungi ura față de tine însuși și față de ceilalți.

E nevoie să accepți ceea ce nu se poate schimba și să-ți spui că dincolo de moarte va rămâne veșnică amintirea duioasă și liniștitoare a unei voci, a unui chip.

Să te ierți nu înseamnă să uiți, ci să hotărăști să te întorci de partea vieții.

Périgord, în preajma orașului Sarlat¹, martie 2017

Așezată pe prima treaptă a verandei, cu ochii umflați de oboseală, Lisa privea cum ziua începea să se ridice la orizont. Se trezise de aproape trei ore.

Sprijinindu-și brațele pe genunchi, urmărea mișcarea razelor de soare care în scurtă vreme aveau să invadeze imensitatea câmpiei, înainte de a se scufunda în pădure. Acoperită cu o pătură groasă, observa efectele căldurii blânde ce topea urmele unuia dintre înghețurile târzii ale acelui sfârșit de martie.

Lisa dormea puțin. Chiar dacă lua somnifere, cum se făcea ora 4 dimineața, mintea îi era asaltată de gânduri negre. Umbrele din cameră îi deveneau atunci tovarășe de singurătate și intra într-o stare de agitație. De teamă să nu-l trezească pe Hugo, soțul ei, se ridica, își punea un trening, se încălța cu o pereche de bascheți și ieșea din cameră cât mai încet cu putință.

Se ducea mai întâi să verifice dacă fiica ei, Émilie, dormea liniștită și dacă era bine învelită cu pilota. O simplă vizită plină de tandrețe sau obișnuința de a fi o mamă prea grijulie? Lisa nu-și punea o astfel de întrebare. Pur și

simplu, simțea nevoia să facă acel gest, iar asta rămânea pentru ea singurul lucru care o interesa.

Apoi se îndrepta spre scară, fiind atentă să nu facă zgomot și să nu aprindă vreo lumină. Înainta pe pipăite, atingând cu mâinile pereții de piatră, și cobora în vârful picioarelor treptele de lemn ce duceau în sufragerie și bucătărie.

În fiecare dimineață, de un an întreg, Lisa repeta fără încetare aceleași gesturi. Mai întâi își pregătea infuzorul de ceai și îl băga într-o ceașcă de apă clocotită ca să se întrepătrundă lent toate aromele. Între timp, umplea un bol cu lapte, îl încălzea la cuptorul cu microunde și adăuga doi pumni de cereale cu ciocolată. Apoi lua loc în fața bolului așezat pe masa din bucătărie, pe care nu-l scăpa din priviri în timp ce-și sorbea ceaiul cu înghițituri mici. Câteodată zâmbea și șoptea ceva, iar în alte dimineți îi curgeau lacrimi pe obraji. O formă de conversație cu propria persoană, cu un cod înțeles doar de ea.

Soțul ei încercase de mai multe ori să-i abată gândurile, s-o facă să înțeleagă că ritualul pe care-l instaurase în viața ei n-avea să ducă nicăieri și că trebuia să renunțe, dar în zadar. În cele din urmă, Hugo se săturase să insiste, așa c-o lăsase în pace.

Lisa nu concepea să-și înceapă ziua altfel: mai întâi se asigura că totul era bine cu Émilie, pe urmă își oferea acea întâlnire cu sinele propriu, relaxantă pe moment, dar distrugătoare pe măsură ce lunile treceau.

La sfatul medicului ei psihiatru, doctorul Mader, încercase să renunțe la acel ritual matinal. Mader lansase acel pariu ca să-i diminueze tulburarea care apăruse fără nici o explicație logică și care risca să se transforme în patologie compulsivă. Trecuseră două dimineți, apoi trei, pe urmă două săptămâni întregi. Lisa găsisese forța de a rezista și se străduise să rămână mai mult timp în pat, lipindu-se de trupul cald al lui Hugo. Bărbatul se bucurase, gândindu-se că acea primă bătălie era, poate, câștigată. Dar soția lui cedase în următoarea săptămână: neliniștea ei se dovedise a fi prea puternică.

De atunci, deși distanța față de Paris era mare, ședințele cu terapeutul continuaseră, dar sub o altă formă: telefonul luase locul canapelei confortabile. Pentru Lisa și medicul ei era evident un singur lucru: fragilitatea femeii impunea o supraveghere regulată. Conveniseră să aibă o ședință telefonică de patruzeci și cinci de minute, o dată pe săptămână, exact ca în cazul întâlnirilor față în față. La început, Lisa avusese mari îndoieli legate de eficacitatea noului mod de consultație, dar doctorul Mader reușise s-o liniștească.

De altfel, chiar psihiatrul o sfătuisese să plece din capitală, să se rupă de obiceiurile care o epuizau și nu făceau decât să-i sporească angoasa. El știa ce riscuri presupunea un astfel de demers, dar cum starea psihologică a pacientei se deteriora continuu de luni întregi, el luase inițiativa de a-i sugera să-și schimbe radical viața.

În mod curios, Lisa fusese de acord, fără să pună prea multe întrebări. La ideea noii sale existențe, chiar îi apăruse pe chip un zâmbet abia schițat. Psihiatrul fusese surprins: oare Lisa își dăduse seama de consecințele unei astfel de schimbări? El se îndoia de asta, dar preferase să interpreteze reacția ei ca pe un semn favorabil în procesul de vindecare.

Cât despre Hugo, el fusese mai reticent. Nu pentru că nu s-ar fi gândit niciodată să-și schimbe viața într-un mod radical, până la urmă avea și el nevoie să se liniștească, să dea un nou sens rolului său de soț și de tată, dar nu-și vedea nici o secundă nevasta plecând din locurile pe care le cunoștea atât de bine și pe unde rățăcea adesea. Crezuse mai întâi că era vorba de o dorință de moment a Lisei și că gândul de a pleca din Paris nu avea să dureze prea mult. Și de aceea nici nu întreprinsese nimic. Numai că săptămânile treceau, iar dorința de schimbare a Lisei devenea din ce în ce mai puternică. Așa că se impunea o decizie: până la urmă cei doi se mutaseră, împreună cu fiica lor, Émilie, la șase sute de kilometri de capitală, într-o fostă fermă renovată, lângă Sarlat.

De la nașterea lui Émilie apartamentul parizian devenise ca un cocon în care Lisei îi plăcea să se refugieze. Și totuși, spre marea uimire a lui Hugo, soția lui se obișnuise mai repede decât el cu imensitatea noului loc și cu poziția izolată a casei lor.

Fără să-și poată explica de ce, Lisa se simțea bine în noua locuință. Oare asta să fi fost un semn bun în toată acea suferință profundă care îi devorase din momentul dramei?

După ce-și termina micul-dejun, Lisa se așeza pe canapeaua din sufragerie și moțăia așteptând ca Émilie să se trezească.

Într-o dimineată, în timp ce stătea tolănită în mijlocul pernelor, Lisa a observat cum afară primăvara încerca să-și facă simțită prezența. A privit prin ușa de sticlă și și-a dat seama că cerul era mai limpede decât de obicei. Camera era orientată spre est și se putea ghici în depărtare, deasupra pădurilor de pin, soarele care se ridica și care nu întârzia să-și trimită primele raze peste împrejurimi. Așa că Lisa s-a hotărât să profite de acele clipe și s-a dus să se așeze pe prima treaptă a verandei.

Clopotul bisericii din Saint-Boliès, un sătuc așezat în vale, mai jos de casă, tocmai bătea ora 7 când Hugo a venit lângă soția lui. S-a așezat și el, cu o ceașcă de cafea în mână. Privirile li s-au încrucișat și au schimbat un zâmbet timid, aproape jenat, după care s-a lăsat o liniște apăsătoare.

În jur, natura se trezea la viață. Cântecele unui cocoș în fundul văii, fâlfăitul aripilor unui cuplu de turturele care tocmai se așezaseră pe creanga unui castan de lângă poartă, bâzâitul unui motor de tractor vechi care, cu ajutorul grapei, sfărâma lent bolovanii după aratul de iarnă. Totul în jur vorbea despre calm și despre o viață tihnită.

Cu Hugo lângă ea, după încă o trezire în zori și o dimineată petrecută în singurătate, Lisa și-a pus liniștită capul pe umărul soțului.

– Crezi că o să uităm vreodată? l-a întrebat ea foarte încet, ca într-un murmur.

Privirea lui Hugo s-a pierdut în depărtare. A băut o gură de cafea, apoi și-a pus ceașca pe pământ.

– Nu, n-o să uităm, dar timpul o să ne mai potolească durerea.

– Știi că astăzi se împlinește...

Hugo și-a întrerupt soția punându-i un deget pe buze și a încuviințat, cu o clătinare din cap.

– Știu... Auzi, ce-ar fi s-o ducem pe Émilie la parcul de distracții, care are și trasee prin copaci? Mi-au povestit mai mulți pacienți despre el, e chiar la ieșirea din sat, pe șoseaua către Sarlat. Parcul tocmai s-a redeschis weekendul trecut.

Ea și-a ridicat capul și, cu o privire neliniștită, a întrebat:

– Nu e prea periculos?

Hugo a strâns din pumni. Auzea întrebarea asta prea des și parcă îi venea să... Și-a privit țință soția și, fără să renunțe, a încercat încă o dată s-o liniștească.

– M-am informat, sunt trasee pentru toate vârstele. Émilie are șapte ani și, datorită vârstei copilului, părinții sunt acceptați ca însoțitori.

Lisa n-a răspuns, dar degetele i s-au crispat pe pătura pe care și-o pusese în jurul umerilor. Știa că n-avea cum să nu fie de acord cu propunerea soțului și că nu trebuia să-i refuze fiicei sale dreptul de a trăi ca un copil de vârsta ei. Cu toate astea, corpul i s-a încordat și i-a venit să strige că nu era de acord, că voia s-o păstreze pe Émilie lipită de ea, ca și cum brațele ei, ale mamei, ar fi fost o barieră pe care nici un pericol n-o putea trece.

Hugo a insistat.

– Am putea să le propunem părinților Elvirei s-o aducă pe micuța lor să-și petreacă după-amiaza cu noi. Émilie ar fi încântată. Cred că fetele au vorbit deja despre asta. Ce părere ai?

– Dar abia se cunosc, sunt doar două săptămâni de când Émilie merge la noua ei școală.

Hugo n-a cedat atât de ușor.

– M-am întâlnit la cabinet cu părinții fetei. Taică-său s-a tăiat rău cu tija despicătorului hidraulic de lemne. I-am făcut câteva cusături și am avut răgaz să stăm de vorbă. Nevasta lui, Sophie, l-a însoțit fiindcă rana sângera abundant, iar el nu putea nici măcar să strângă volanul ca să conducă. Sunt niște oameni de toată isprava.

– Să se cațäre prin copaci..., a șoptit ea.

Hugo i-a pus o mână pe ceafă.

– Lisa, unul dintre trasee e conceput pentru copii cu vârsta mai mare de cinci ani.

– Da, însă...

Hugo a insistat.

– Haide, te rog să fii de acord! De dragul lui Émilie, desigur... Și, după o scurtă ezitare, a adăugat: Și pentru noi!

Atunci, soarele a invadat întreaga curte, iar cerul a devenit de un albastru cristalin.

La insistențele lui, Lisa și-a dat acordul.

– Ai dreptate... E o... idee excelentă.

– Perfect, i-a răspuns Hugo, mângâind-o pe spate, de parcă ar fi vrut s-o încălzească. Pe urmă a continuat: Apoi, într-o zi, o să trebuiască să te ierți și tu... N-ai nimic să-ți reproșezi.

Lisa a părut să iasă dintr-un coșmar, iar ochii ei triști s-au oprit pe chipul lui Hugo.

– Ba da, e greșeala mea! O să mă simt vinovată toată viața.

Hugo n-a răspuns. La ce bun, oricum ar fi fost degeaba. A plecat să-și ia o altă ceașcă de cafea.

Ziua aceea era și mai tristă decât de obicei: se împlinea un an de când viața lor nu mai avea nici un sens. Un an de când existența lor se transformase într-un coșmar, devenise inumană, insuportabilă, de neînțeles.

Pe parcursul întregii zile de dureroasă comemorare, Lisa avea să-și amintească fiecare minut, fiecare secundă din acea după-amiază în care viața plecase pentru totdeauna pe un bulevard parizian.

Și totuși, ziua aceea începuse frumos. Pe la prânz, Lisa, profesoară de limba engleză, își încheiase orele la colegiu. Nu se grăbea. Abia la ora 16.30 trebuia să-l ia de la școală pe fiul ei, Théo. Émilie plecase într-o excursie cu școala la castelul Versailles și nu se întorcea până seara. Așa că Lisa profitase și-și pierduse vremea prin câteva magazine de pe Champs-Élysées. Peste câteva zile urma să aniverseze ziua lui Théo, iar magazinul oficial al clubului de fotbal din capitală promise, în sfârșit, noul tricou comandat de ea, inscripționat cu numele băiatului și cu numărul 10, preferința puștiului, pentru că toți marii jucători evoluaseră cu acest număr. Lisa își băgase tricoul în poșeta încăpătoare și îi scrisese un SMS soțului, ca să-i dea vestea cea bună.

O să te poți duce în curând cu fiul tău în tribunele din Parc des Princes², tocmai am luat tricoul supporterului perfect. Te iubesc.

Hugo era în timpul programului de consultații, iar pacienții veneau continuu chiar de la prima oră a dimineții. Aruncase o privire la ecranul telefonului și zâmbise. Duminică, Théo avea să se lumineze la față în timp ce sufla în cele opt lumânări și-și desfăcea toate cadourile.

Primul lui tricou, primul dintr-o lungă colecție. Ca mulți alți băieți de vârsta lui, adora fotbalul și decretase că la zece ani urma să-și aibă prenumele scris pe tricoul fiecăruia dintre cele mai mari cluburi europene și să și le pună pe toate pe pereții camerei lui. Taică-său i-o promisese, deci nu se putea întâmpla altfel.

Când Lisa ajunsese în dreptul gardului școlii, soneria tocmai anunța sfârșitul orelor. Copiii începeau să iasă din clase și se îndreptau spre ieșire. Fiul ei o zărise, începuse să alerge și-i sărise în brațe. Cum Lisa nu trebuia să se mai ducă să-și ia și fiica, îi propusese lui Théo ca, înainte de a porni spre casă, să se oprească la o terasă unde se pregăteau clătite. Încântat, băiatul fusese imediat de acord. Desenând cu mâinile un munte de ciocolată, îi ceruse mamei:

– Cu o tonă de Nutella!

– Evident, dragule! Iar pentru mine, tot atâta frișcă.

Théo izbucnise în râs. Mama lui era fericită.

Între două consultații, Hugo își găsisese în sfârșit puțin timp ca să-i scrie un răspuns rapid soției:

Bine! Un nou-venit în club! Te sărut, pe diseară!

Telefonul Lisei începuse să vibreze la sosirea mesajului. Într-un moment de neatenție, cu privirea fixată pe ecran, mâna ei o eliberase pe cea a lui Théo, se auzise un scrâșnet de frână, zgomotul surd al unei lovituri violente și apoi totul devenise gol, neant.

Până la sosirea pompierilor, care nu mai avuseseră altceva de făcut decât să constate decesul băiețelului, Lisa rămăsese aplecată peste fiul ei, ca pentru a-l proteja, dar era prea târziu, viața se scursese din trupul firav. Lisa repeta la nesfârșit aceeași frază:

– Totuși, a trecut atunci când „domnul semafor era verde“!

Pompierii o calmaseră ca s-o poată ridica de pe trupul lui Théo, de care se agățase cu toate puterile.

Ea folosisese deseori acea expresie ca să-l facă pe băiat să înțeleagă că nu putea traversa dacă semaforul nu arăta culoarea verde. El respectase sfatul mamei, dar un șofer prea grăbit forțase trecerea și luase viața unui copil.

Lisa fusese mereu foarte atentă, indiferent dacă se afla în vacarmul veșnic al circulației sau pe culoarele înțesate de lume din metrou. Théo era un băiat plin de viață și o lua repede la fugă dacă maică-sa îi lăsa puțină libertate.

„Domnul semafor era verde“, dar telefonul tocmai vibrase.

Ea îl scăpase pe copil din mână... Théo ar fi trebuit să-și aniverseze cei opt ani.

De atunci, Lisa și Hugo se chinuiau să supraviețuiască, agățându-se de viață doar pentru Émilie și pentru amintirile comune.

Sarlat-la-Canéda – oraș situat în sud-estul Franței, în departamentul Dordogne

Parc des Princes – stadion din Paris unde evoluează echipa de fotbal Paris Saint-Germain.

CAPITOLUL 2. ÎNVAȚĂ SĂ MERGI DIN NOU

Pentru că viața mea nu mai are sens,
O să învăț să merg din nou.
Pentru că nu mai pot să te țin de mână,
O să învăț să merg din nou.
Pentru că ochii mei se închid ca să te zăresc,
O să învăț să merg din nou.
Tu o să fii aici, o să-mi ghidezi pașii,
O să învăț să merg din nou.

Véminan, martie 2017

Se împlineau trei săptămâni de când Lisa, Hugo și fiica lor Émilie se instalaseră în fosta fermă de lângă comuna Véminan, la vreo douăzeci de kilometri de Sarlat. Erau fericiți că ajunseseră și la Périgord, unde își petrecuseră vacanța de vară în urmă cu mai mulți ani. Le plăcuseră zona și tihna locului.

Schimbarea fusese propusă de Lisa, la sfatul medicului său psihiatru. La început, Hugo nu acceptase cu dragă inimă, dar până la urmă, era și el debusolat, iar epuizarea îl cuprindea încetul cu încetul. Pierderea fiului îi provocase în suflet o cutremurare despre care nu vorbise niciodată cu adevărat. Își consumase toată energia ca să-și sprijine soția și fiica. Pentru el era un mod de supraviețuire. Dar mai știa și că numeroase cupluri nu rezistaseră unei drame similare, iar mărturiile unora dintre pacienții lui i-o confirmaseră. I se părea că Lisa se îndepărta de el din ce în ce mai mult, ca aspirată de durerea ei, și că viitorul lor devenea incert. Câteodată, chiar și

prezența lui Émilie nu mai părea de ajuns ca să creeze o legătură destul de puternică, în stare să reziste la intensitatea tulburărilor din viața lor.

Hugo nu voia să uite, dar, pentru el, era vremea să se gândească la construirea unui viitor. Cât despre Lisa, ea nici nu voia să audă despre așa ceva, i se părea că l-ar fi trădat pe Théo, că l-ar fi uitat. Pentru ea, speranța nu mai exista. Se năruise pe veci în ziua dispariției fiului ei.

Așa că Hugo fusese surprins atunci când soția lui îi propusese să se mute cu toții din Paris. În ciuda oricăror așteptări, ea părea hotărâtă să-și schimbe radical obiceiurile, dar pe de altă parte, se închidea mereu în trecut, fără să-și fixeze nici cel mai mic obiectiv. Să fi fost toate astea doar o evadare spre viitor, fără nici o intenție reală de găsim a unui echilibru, indiferent de cât de fragil ar fi fost acesta?

Hugo dorise să discute cu doctorul Mader, pentru că o astfel de schimbare nu se putea decide bătând din palme. Medicul fusese de acord să se întâlnească. Nu-i fusese deloc greu să-l convingă pe Hugo că mutarea era vitală pentru Lisa, pentru Émilie și pentru relația lor. După ce Hugo ieșise din cabinet, decizia lui fusese luată, nici nu se mai puneau problema unei amânări. Singura ieșire din acel impas era să încerce electroșocul propus de psihiatru, înainte de se pierde orice speranță de recuperare a Lisei.

Organizaseră totul în cea mai mare viteză. Hugo își vânduse cota-parte deținută în cadrul cabinetului medical unde lucra de opt ani împreună cu alți colegi. Pacienții făceau parte din clasa avută, iar rentabilitatea era excelentă, ceea ce făcuse tranzacția foarte ușoară.

La Véminan, Hugo nu-și făcuse griji prea multă vreme în privința viitorului său profesional. În timpul uneia dintre vizitele în sat, el și Lisa se întâlniseră cu primarul, domnul Balin, care se arătase încântat de planul lor de a se muta acolo. Mai întâi pentru că alegerea unei familii tinere de a se stabili într-un sătuc de câmpie, unde media de vârstă era înaintată, nu putea fi decât o veste bună. Iar bucuria îi fusese și mai mare după ce aflase ce meserie avea Hugo. Satele se depopulau, iar medicii în vârstă aveau probleme mari în a-și găsi înlocuitori. Așadar, venirea lui Hugo fusese

primită cu o imensă ușurare în satul în care cei șapte sute de locuitori, în ciuda eforturilor primarului, renunțaseră să mai spere la redeschiderea cabinetului medical închis de trei ani. Hugo beneficiase de numeroase avantaje. Printre ele se numărau scutirea de chirie vreme de un an, reînnoirea materialului sanitar prin grija primăriei și angajarea Katiei, o secretară cu jumătate de normă, care să se ocupe de stabilirea întâlnirilor și să-l degreveze de hârțogăraia administrativă.

Cât despre Lisa, de la momentul dramei ea intrase într-un concediu medical de lungă durată. Fiindcă era profesoară de engleză, domnul Balin îi propusese să țină un curs prin care să-i inițieze pe săteni în problemele de bază ale limbii lui Shakespeare. Pe toată perioada estivală, regiunea Périgord era invadată de numeroși turiști străini, în special de britanici. Inițiativa nu putea decât să sprijine schimbările necesare revigorării satului. La început, Lisa refuzase: de la dispariția lui Théo, viața socială o speria. Terapeutul ei se folosisese de toată diplomația de care era în stare și de întreaga lui forță de convingere ca s-o facă să accepte propunerea domnului Balin. În opinia psihiatrului, contactul cu oamenii și sentimentul de a fi utilă în societate nu puteau decât să-i facă bine. După mai mult de trei săptămâni de gândire și de ezitare, Lisa își dăduse până la urmă acordul. Din luna mai, ea începuse să le predea unor elevi cu totul diferiți de cei pe care îi cunoscuse la colegiul parizian.

Vânzarea apartamentului, situat aproape de colina Montmartre, fusese o treabă foarte ușoară. Hugo lăsase mână liberă unei agenții imobiliare din cartier ca să facă tranzacția în cele mai bune condiții.

Lisa nu suportase să vadă cum potențialii cumpărători își făceau planuri în spațiul pe care ea îl crease pentru propria familie. Cel mai greu de suportat era să-i audă pe vizitatori discutând despre redecorarea apartamentului, mai ales în camera lui Théo, amenajată de ea și de Hugo pentru copilul lor. La ultimele vizite preferase să nu fie acasă. Se ducea la mormântul lui Théo din cimitirul aflat nu departe de locuința lor. Știa că în câteva săptămâni acele vizite aveau să se rărească pentru că ea urma să fie atât de departe... fără să mai poată decât rareori să îngenuncheze la mormânt, să mângâie piatra rece de granit și să-i vorbească fiului ca și cum ar fi fost lângă ea.

Lisa își amintea adesea de ziua înmormântării. De ziua aceea în care, fără ajutorul lui Hugo, n-ar fi putut suporta o ceremonie atât de dureroasă pentru orice părinte care tocmai își pierduse un copil.

Lisa nu plânsese: nu mai avea lacrimi, gemea ca un animal care-și simțea sfârșitul aproape. În liniștea bisericii umplute până la refuz, încercase să-și înăbușe durerea, cu fața înfundată în umărul soțului ei. Nu era în stare să se uite la micul sicriu alb acoperit cu trandafiri.

Chipul lui Hugo era livid, întreaga lui ființă respira suferință, dar trebuia să reziste, să facă față situației, pentru ca Lisa să nu se prăbușească. De-a lungul întregii zile, își susținuse soția, de teamă ca ea să nu leșine sub povara epuizării și a durerii de care era copleșită. Émilie stătea lângă părinți, nu spunea nimic, iar câteodată tatăl ei o strângea de mână.

După ceremonia de la biserică, depunerea în cavoul familiei păruse să nu se mai termine. Cei doi părinți îndurerați doriseră să le mulțumească tuturor persoanelor prezente. O defilare întinsă pe parcursul unei ore, într-o liniște sfâșietoare. Cuvintele nu mai aveau sens, intensitatea străngerilor de mână fiind de ajuns.

De trei ori Lisa nu-și mai putuse reține urletul de durere: atunci când mama ei îi căzuse în brațe, când se întâlnise cu sora ei, Anaïs, pe care n-o mai văzuse de aproape un an, și când defilarea se încheiase în sfârșit, iar ea trebuise să se apropie de cavou. Soțul ei nu înceta s-o încurajeze. Micuța Émilie era acolo, lângă ei, neștiind ce să facă: să continue să plângă, să zâmbească celor care o strângeau în brațe?

Venise și momentul despărțirii, vederea micului sicriu pentru ultima dată. Fără ca preotul să le explice oamenilor ce ar fi trebuit să facă, aceștia se retrăseseră. O formă de respect față de Lisa, Hugo și Émilie, ca să poată, pentru ultima oară, să-și ia la revedere de la fiu și frate. Lisa îngenunchease, așezându-și fruntea pe sicriu, și șoptise: „Iartă-mă, iartă-mă, iartă-mă!“, înainte ca Hugo s-o ajute să se ridice. Tatăl Lisei înaintase și-și luase fiica în brațe ca să-i dea voie și lui Hugo să se reculeagă și să îndeplinească o ultimă promisiune făcută fiului. Era dator s-o respecte, așa că pusese pe sicriu tricourile celor mai bune zece echipe de fotbal din Europa, cu numele lui Théo și cu numărul 10 imprimat pe fiecare tricou. Apoi Hugo îi strânsese mâna lui Émilie și o întrebă discret dacă voia să-și ia adio de la

fratele ei. Fata își privise tatăl ca și acum aștepta o permisiune. Apoi sărutase un boboc de trandafir și îl așezase peste tricouri.

Cu un gest, Hugo le indicase angajaților de la pompe funebre că puteau termina înmormântarea. Sicriul alunecase încet pe fundul cavoului și placa de deasupra fusese fixată cu ciment. Hugo își condusesese familia la poarta cimitirului. Lisei îi luase mai mult de o oră ca să accepte să urce în mașină și să plece spre casă.

Nu putea să se resemneze cu gândul că trebuia să se îndepărteze de fiul ei.

Lisa discutase multă vreme cu doctorul Mader. Acceptase să se mute din Paris, dar cum ar fi putut suporta ideea de a nu mai avea aproape zi de zi întâlnirea cu Théo? Medicul, deși știa că nu trebuia să se arate foarte direct cu pacienta, de teamă să n-o vadă revenind asupra deciziei, nu stătuse pe gânduri: în cursul uneia dintre ultimele consultații la cabinet, îi ceruse Lisei să promită ca întoarcerile ei în capitală să nu fie prea dese. O vizită la două luni i se părea de ajuns. Perspectiva aceea o înspăimântase pe Lisa. Două luni! O veșnicie!

– Domnule doctor, nu cred că o să pot, e prea mult, înțelegeți...

El o întrerupsese brusc:

– De cât timp veniți la mine?

Surprinsă de întrebare, Lisa ezitase o clipă.

– Nu mai știu... De opt luni? Nouă? Mai mult? Timpul mi se pare atât de lung fără el...

Doctorul Mader se ridicase și se îndreptase spre fereastra biroului. Părea preocupat de ceva.

– O să fiu cinstit cu dumneavoastră sau, mai precis, o să fiu cât se poate de direct. În condițiile actuale, mă îndoiesc că mai am cu ce să vă ajut.

Lisa făcuse ochii mari.

– Domnule doctor, am nevoie de dumneavoastră, de ce spuneți asta? Întrebare ea pe un ton ce trăda o mare neliniște.

– Ascultați-mă... La sugestia mea, ați hotărât să vă mutați din Paris împreună cu familia dumneavoastră. Știu că nu e ușor, dar cred că asta a rămas singura soluție.

– Da, desigur, a suspinat ea ridicând din umeri.

– E o șansă să vă puteți remedia situația din cuplu și s-o eliberați pe Émilie de o povară pe care, în mod inconștient, i-ați dat-o s-o ducă.

– Știți, mă gândesc adesea că dacă i s-ar întâmpla ceva...

Medicul o întrerupsese din nou. Era una din ultimele lor ședințe față în față, așa că trebuia să fie cât mai explicit cu putință, s-o scuture pe Lisa astfel încât să iasă din depresie.

– Înainte de orice, asta e o șansă pentru dumneavoastră! Poate că ultima.

– Nu știu... mă simt atât de pierdută fără el. În fiecare zi îmi apare în fața ochilor scena accidentului, nu-mi iese din cap. Îmi amintesc ultimele cuvinte ale lui Théo, ultima dată când a râs...

– Dar îi aveți pe Hugo și pe Émilie. Pentru dumneavoastră și pentru ei trebuie să faceți ceva.

– Da, Hugo și Émilie, știu. Le datorez mult. Dar...

Doctorul o încurajase să continue.

– Vă ascult.

– Cum să faci față dispariției propriului copil? E imposibil!

Cu o voce afectată, dar fermă, psihiatrul răspunsese, acordând atenție fiecărui cuvânt:

– Am discutat de zeci de ori despre subiectul ăsta. Răspunsul meu nu s-a schimbat, cu riscul de a fi contrazis de unii dintre colegii mei: nu poți să ții la infinit doliu pentru un copil, trebuie doar să accepți situația. Asta-i tot! Ar însemna să vă mint dacă v-aș spune altceva. E vorba de o lungă evoluție personală pe care trebuie s-o parcurgeți, înconjurată de soț, de fiică, de părinți și de apropiați. Durerea și mânia o să se domolească încetul cu încetul și, mai ales, o să înțelegeți că nu sunteți vinovată cu nimic. Numai după ce se estompează vina pe care v-o atribuiți, și doar atunci, o să vă dați voie să vă întoarceți spre viitor, spre viață.

– Dar... i-am dat drumul la mână.

– Ca de sute de alte dăți în care nu s-a întâmplat nimic.

– Da, a încuviințat ea cu voce slabă.

– Nu credeți că șoferul are o responsabilitate mai mare decât a dumneavoastră?

– Nu. Nu s-ar fi întâmplat nimic dacă eram mai atentă, susținuse Lisa.

Doctorul Mader nu mai voia ca dialogul să se învârtă din nou în jurul aceluiași subiect, fără să obțină nimic pozitiv. Se hotărâse să pună capăt

ședinței mai devreme decât de obicei.

– Am încredere în dumneavoastră. O să vă întoarceți la Paris ca să vă vizitați familia, dar pentru moment, vă rog insistent: acceptați mutarea!

El îi întinsese mâna ca pentru a pecetlui un pact.

Preț de câteva secunde, Lisa rămăsese blocată în fotoliu, iar doctorul n-o scăpase din ochi. Chipul ei părea tern, fără nici o strălucire. Ochiul acela căprui, atât de vii altădată, pe când Hugo o întâlnise în timpul studenției, nu mai exprimau nimic în afară de vid.

Ea ridicase ușor brațul și întinsese mâna ca s-o strângă moale pe cea a doctorului. El îi simțise pielea rece și transpirată. Își pusese cealaltă mână peste cea a Lisei.

– O să scăpați și de problema asta, dar numai dumneavoastră aveți cheia, nimeni altcineva. O să vedeți că Périgord e o regiune superbă, potrivită ca s-o luați de la capăt.

Ea se îndreptase spre ieșire, cu un zâmbet timid.

– O să încerc, dar am nevoie de dumneavoastră, domnule doctor.

Răspunsul fusese în mod voit foarte scurt:

– De aceea am programat ședințe telefonice vreme de mai multe luni.

– Desigur.

– La revedere și succes!

– Mulțumesc, domnule doctor. Pe curând!

Ușa cabinetului se închisese. Lisa rămăsese o clipă pe hol, nemișcată. I se părea că se scufunda în cea mai profundă dintre tulburările ei. Apoi coborâse pe scări și ajunsese acasă, unde o așteptau Hugo și Émilie.

Universul familiei Guadet nu mai era acum agitația vieții pariziene și vederea asupra bazilicii Sacré-Coeur, ci calmul aproape înspăimântător al provinciei Périgord, cu pădurile sale de pini, cu nucii și castanii ei.

În mijlocul anului școlar, micuța Émilie trebuise să-și ia rămas-bun de la toți colegii pe care-i știa încă de la grădiniță și să înceapă semestrul, după vacanța de iarnă, în noua ei școală din satul Véminan. Era în clasa întâi. Părinții își făceau griji: oare fiica lor avea să se obișnuiască cu noul mediu,

cu modul de viață atât de diferit de ceea ce cunoscuse până atunci? Copiii au o capacitate mult mai mare de adaptare decât adulții și, după unele zile de ezitare, Émilie fusese încântată de noile ei îndatoriri de școlăriță. Elvira, o colegă de clasă cu care se împrietenise chiar din primele zile, o ajutase foarte mult să se integreze.

Émilie descoperea atâtea noutăți: clase paralele, o curte a școlii folosită și ca târg duminică dimineața, fără ambuteiaje pe străzi la începerea cursurilor, iar poarta școlii nu era închisă la ora 9 fix.

Rămăsese uimită să vadă că tatăl Elvirei venise după fiica lui cu tractorul, abia scos din service-ul auto al satului. Émilie văzuse cum Elvira sărise în cabină și se așezase alături de tatăl ei înainte ca mașinăria aceea enormă să se pună în mișcare. Nu-i venise să-și creadă ochilor: cum de putea fi atât de diferită viața în Périgord? Deocamdată, privirea ei de copil se minuna în fața tuturor schimbărilor. Câteva colege o luaseră, desigur, peste picior din cauza accentului și obiceiurilor ei de pariziancă mereu grăbită, dar nu era niciodată vorba de răutate, iar ironia era repede uitată.

Hugo și Lisa se liniștiseră văzându-și fiica integrându-se în noul mediu, dar păstrau în adâncul sufletului teama că, până la urmă, după ce descoperea toate lucrurile noi, fata avea să se plictisească. Mai ales Lisa își făcea griji.

Surprinsă de venirea lui Émilie în mijlocul anului, Elvira nu ezitase, într-o bună zi, să-i pună direct întrebarea.

– E tare ciudat să vii aici astfel, pe nepusă masă, după vacanța din februarie.

– Părinții mei, mai ales mama, au vrut să se mute din Paris.

– Am fost o singură dată la Paris, doar două zile, în excursie cu școala. E atât de frumos acolo, nu înțeleg cum de ai plecat.

– Tocmai ți-am spus, n-am hotărât eu. Pe urmă, fratele meu mai mare e încă acolo... Îmi lipsește foarte mult.

– Adică fratele tău locuiește la Paris, la bunici? s-a mirat Elvira.

Cu toată candoarea unui copil, Émilie îi dăduse un răspuns simplu:

– Nu, e la cimitir. A murit anul trecut.

– O, ce păcat! E o poveste tristă, deci.

– Da, plâng deseori atunci când sunt singură, dar nu vreau s-o arăt pentru că mama s-a îmbolnăvit de la moartea lui Théo și nu trebuie s-o obosim

prea mult. Mai stau de vorbă câteodată cu tati. Și el e trist. Mă consolează și-mi spune că fratele meu va fi mereu cu noi. Nu-i răspund, dar știu că nu e adevărat: nu mai e aici și nici n-o să se mai întoarcă.

Doamna Duluc, învățătoarea, le făcuse semn elevilor că recreația se terminase.

Cele două fete se apropiaseră de ușa clasei, continuând să discute. Elvira o luase de mână pe Émilie.

– Nu-i nimic, el o să trăiască mereu în inima ta, îi spusese cu sinceritate prietenei sale.

– Da, însă îmi fac griji pentru mama. E foarte tristă.

Doamna Duluc bătuse din palme, așa că fiecare elev trebuia să se așeze imediat la locul lui.

Émilie, grăbind pașii, îi șoptise Elvirei la ureche:

– Trebuie să-mi promiți că n-o să spui nimănui. Mama nu vrea să se știe pe aici de ce am plecat din Paris.

– Bineînțeles, jur. Știi, și părinții mei se întreabă de ce v-ați mutat aici. I-am auzit vorbind.

Émilie ridicase din umeri.

– Chiar așa...

Apoi se sunase de intrare și începuse ora.

Odată decizia luată, Hugo și Lisa își anunțaseră rudele și un cuplu de prieteni, singurii rămași fideli.

Părinții Lisei locuiau la periferia Parisului și fuseseră mereu prezenți în viața fiicei și a nepoților. Anaïs, sora ei mai mare, plecase din casa părintească de la vârsta de optsprezece ani ca să trăiască împreună cu un cioban din munții Alpi. Locuia acolo și cobora doar din când în când de la munte. Cele două surori nu fuseseră niciodată prea apropiate, iar părinții lor sufereau din pricina asta, dar Lisa și Anaïs păreau să se fi acomodat cu o asemenea formă de indiferență. Rareori își mai transmiteau vești una despre cealaltă, o dată sau de două ori pe an, nu mai mult.

Din momentul dispariției lui Théo, imediat ce Lisa avea nevoie de părinți, ei o ajutau. Nu puneau nici o întrebare și le copleșeau pe fiică și pe nepoată cu toată iubirea, inclusiv cu cea pe care nu i-o mai puteau oferi nepotului lor.

După ce Lisa îi anunțase că se muta departe de capitală, părinții ei trăiseră un adevărat șoc. Martine și Alain tocmai se pensionaseră. Fuseseră funcționari fiscali. Își programaseră pensionarea anticipată ca să fie și mai mult timp prezenți și s-o ajute în plus pe Lisa, imediat ce ea ar fi simțit nevoia. Planul lor de pensionare se năruia. Încercaseră să-și convingă fiica să renunțe la acea „nebunie“, după cum numise mama ei mutarea. Dar își dăduseră repede seama că Lisa și Hugo luaseră deja decizia, una definitivă, și că, până la urmă, era doar a lor.

Părinții Lisei încercaseră să-și ascundă tristețea cât de bine putuseră: cum să mai vină în ajutorul fiicei lor, al ginerelui sau al nepoatei dacă aceștia s-ar fi aflat atât de departe de Paris? Lui Martine îi venise foarte greu să treacă peste temerile ei. Spre deosebire de soția lui, Alain înțelesese că, fără îndoială, mutarea în Périgord era singura soluție ca să-și vadă fiica reacționând, în sfârșit, în loc să se autodistrugă re trăind un trecut pe care oricum nu-l putea schimba.

Martine și Alain le oferiseră tot sprijinul, fie pentru mutare, fie pentru orice altceva, dar răspunsul Lisei și mai ales cel al lui Hugo fuseseră categorice: cei doi voiau să-și asume singuri grijile plecării. Lisa își vedea părinții suferind mai mult decât și-ar fi imaginat ea. Dar îi asigurase că puteau veni în vizită imediat ce ea și Hugo aveau să se instaleze în noua localitate.

Cât despre părinții lui Hugo, ei primiseră cu indiferență vestea acelei mutări. Din ziua accidentului, erau supărați pe noră, dar mai ales pe fiul lor. Oricât de aberant părea, ei considerau că Hugo, fiind medic, ar fi trebuit să-l salveze pe Théo.

Dar cum ar fi putut el s-o facă? Atunci când ajunsese la fața locului – venise cât putuse de repede –, la patruzeci de minute după dramă, trupul firav al băiețelului încetase să mai trăiască. Din cauza violenței șocului, moartea survenise instantaneu.

Din ziua aceea, relațiile părinților lui Hugo cu propriul fiu și cu nora se deterioraseră, așa că, fie că Lisa și Hugo se aflau la Paris, fie în Périgord

sau oriunde altundeva, părinților lui le era totuna. Politicoși, ei îl asiguraseră totuși pe Hugo de tot sprijinul lor, dar fără îndoială că asta nu era decât o vorbă în vânt... Situația în sine îl întristase pe Hugo, dar trebuia să-și stabilească prioritățile în ordinea importanței, iar starea de spirit a părinților era foarte jos pe lista lui.

Poate că într-o zi aceștia aveau să înțeleagă că nu puteau să-și ascundă la infinit supărarea în spatele unei vinovății imaginare aruncate în spinarea fiului...

Cu doar câteva zile înainte de plecare, Hugo și Lisa îi anunțaseră de hotărârea lor pe Cléa și pe Lilian, cei mai buni prieteni pe care îi aveau. Cele două familii se cunoșteau din prima zi de grădiniță a lui Théo. Lisa și Cléa se simpatizaseră la început, apoi, în mod firesc, între cele două femei se instalase o prietenie sinceră.

Înainte de tragedie, Lisa și Hugo primeau adesea vizite și tot adesea își vizitau și ei prietenii. Anturajul lor era numeros și luau parte frecvent la serate organizate la unii sau la alții. Din acea perioadă nu le mai rămăseseră decât Cléa și Lilian, pe care moartea lui Théo nu-i alungase. Celelalte cunoștințe sau așa-zișii prieteni preferaseră să se îndepărteze. Ca și cum o moarte accidentală ar fi putut să fie contagioasă.

Singurii care înțeleseseră și acceptaseră suferința familiei fuseseră Cléa și Lilian. Prietenia care-i lega de Lisa și de Hugo devenise chiar mai puternică. Atunci când suferința devenea prea mare, Lisa o suna pe Cléa, iar aceasta din urmă era gata să asculte încă o dată lamentările unei mame ucigașe. O asculta și câteodată încerca s-o scoată din acea stare. O sprijinea fără s-o judece, ceea ce ușura pe moment tristețea Lisei.

Hugo fusese cel care, la sfârșitul unei mese luate împreună, hotărâse să anunțe mutarea. Cu un aer grav, îi prevenise:

– Avem ceva important să vă spunem.

Cléa și Lilian schimbaseră o privire surprinsă, așteptându-l pe Hugo să continue.

– Am hotărât să ne mutăm din Paris, să fim cât mai departe, ca să... Ezitase o clipă, iar soția lui îl strânsese de mână. Continuase, cu vocea

sugrumată de emoție: Ca să încercăm să ne refacem... viața.

Se lăsase un moment de tăcere. Doar râsetele lui Émilie și ale lui Jade, fiica Cléei și a lui Lilian, se mai auzeau în cameră. Lilian se hotărâse să pună capăt atmosferei apăsătoare.

– Atunci să bem pentru veste. Fiindcă e o veste importan-tă, nu?

Lisa completase cu greu anunțul soțului.

– Ne-am gândit foarte mult la alegerea asta, iar eu... în fine, noi ne gândim că e o bună... sau mai degrabă unica soluție.

Lilian începuse atunci să pună o mulțime de întrebări la care, pe rând, Lisa și Hugo încercaseră să răspundă.

– Ce o să facă Émilie?

– Sperăm să nu aibă probleme, să se integreze în noua ei școală, iar noi o să fim lângă ea ca s-o ajutăm să se obișnuiască.

– Și cabinetul tău, Hugo?

– Mi-am vândut partea.

– Aha, OK. Iar postul tău, Lisa?

– Sunt în concediu medical prelungit. Într-un anume fel, sunt liberă, n-am de ce să demisionez.

– În schimb, păstrați apartamentul, dacă vreodată...

– Dacă vreodată, ce? întrebuse Hugo.

Lilian ezitase. Fiecare se gândea la același lucru: dacă vreodată ei n-ar mai fi suportat să fie departe de locurile în care copilărise Théo?

– Dacă vreodată... vă răzgândiți. În fine, e delicată problema, mă înțelegi.

– Da, te înțeleg. A fost o decizie foarte greu de luat. În astfel de situații nu trebuie să tergiversezi, ci să acționezi.

– Desigur, confirmase Lilian bătând nervos în masă cu vârful degetelor.

Cléa încă nu spusese nimic. Își cunoștea bine soțul. Știa că avalanșa de întrebări nu era decât o expresie nefericit pusă în cuvinte a îngrijorării resimțite pentru prietenii lor. Se hotărâse să intervină:

– Sunt fericită pentru alegerea voastră, spusese ea fără ezitare.

Soțul ei nu-și putuse ascunde uimirea.

– Cum adică „fericită“? În fine, daaa, desigur... dar... La naiba, ce tolmăc sunt!

Gafa lui Lilian mai destinsese puțin atmosfera.

Cléa continuase:

– O, da! Ești tolmăc, sunt de acord cu tine! Chiar rău de tot!

Lisa i se adresase prietenei ei.

– Ai vorbit serios, ești fericită pentru ce am hotărât noi?

Cléa confirmase.

– Da, nu te-aș minți, doar știi. Ai spus bine mai devreme: „E singura soluție“. Ei bine, eu nu cred că e singura, dar e cea mai bună, asta-i tot!

Lisa păru-se să se mai liniștească. Prietena ei, Cléa, tocmai o încurajase fără nici cea mai mică ezitare.

– Mulțumesc.

– Pentru ce? Aș mai avea o întrebare. Bine, bine, plecați. Dar unde?

Un zâmbet discret se ivise pe chipul Lisei.

– În Périgord, lângă Sarlat.

Cléa se bucurase.

– Bravo! O să venim să ne completăm regimul cu mâncărurile atât de ușoare din regiunea asta superbă. Dar repet, sunt foarte, foarte mulțumită pentru voi.

Seara se încheiase într-o atmosferă mai degajată. Cele două cupluri își promisese să facă schimb de vești și să-și programeze, pentru începutul lunii iulie, câteva zile ca să se întâlnească în regiunea în care se mutau Lisa și Hugo.

CAPITOLUL 3. SECRETUL VECHILOR MANSARDE

Clădirile vechi, care au traversat secolele, nu mint și nu trișează.

Poveștile familiilor adăpostite succesiv în acele case sunt scrise în zidurile groase de piatră și în vechile bârne de stejar înnegrite de fumul focurilor din vatră.

Se aud încă vocile bunicilor, râsetele copiilor și câteodată lacrimile susurând din crăpăturile pereților.

Dar cele mai ascunse și mai grele secrete se ascund adesea în mijlocul pânzelor de păianjen din mansardele vechi.

Véminan, decembrie 2016

În timpul vacanței de Crăciun, Lisa și Hugo își petrecuseră câteva zile la Véminan ca să-și caute o locuință în care să se mute. Părinții Lisei se ocupaseră de micuța Émilie în acel răstimp, iar fetița fusese încântată să se poată răsfața un weekend întreg alături de bunici.

Lisa și Hugo rezervaseră trei nopți într-un hotel din centrul orașului Sarlat. După un drum de cinci ore, Hugo era epuizat și nu mai voia decât un singur lucru: să se odihnească. Pe Lisa, căreia nu-i plăcea să conducă pe distanțe lungi, o lăsase la volan doar la începutul traseului, cât să iasă din periferia pariziană. Hugo parcursese noaptea restul drumului, pe un traseu sinuos, în care fiecare viraj putea reprezenta un potențial pericol.

Hotelul lor nu era departe de catedrala Saint-Sacerdos, în plin centrul orașului. În acel anotimp activitatea turistică era restrânsă, așa că circulația în centru și pe străzile pavate era autorizată fără nici o restricție. Putuseră astfel să găsească ușor un loc de parcare, la cincizeci de metri de hotel.

Hugo făcuse un duș ca să alunge tensiunea călătoriei, iar Lisa își sunase fiica s-o anunțe că ajunseseră cu bine. Martine îi spusese că totul era în regulă, că n-aveau de ce să-și facă griji și că puteau să rămână cât era nevoie ca să-și caute o locuință în care să se simtă „ca acasă“.

Pe la 8 seara, intraseră într-un mic restaurant de lângă catedrală, ca să mănânce. Lisei, ca de obicei, nu-i era foame. Se mulțumise cu o salată locală și abia dacă înghițise cele câteva pipote confiate și cele trei felii de rulou afumat de piept de rață din farfuria ei. Hugo nu-i atrăsese atenția că nu mâncase mai nimic. Călătoria fusese suficient de grea pentru el ca să nu aداuge un alt motiv de tensiune.

În schimb, încercase să-i abată gândurile, pentru că părea absentă, ca și cum sufletul îi era încă la Paris. Hugo scosese o foaie de hârtie și un pix din buzunarul interior al vestei și i le întinsese:

– Ia și completează lista dacă vrei, îi propusese el.

Lisa citise pe îndelete tot ce notase soțul ei.

Între timp, el își luase răgazul s-o observe cu atenție. Ochiul ei căprui străluceau. Hugo era uimit să-i descopere luminița din ochi, pe care n-o mai văzuse de multă vreme. Să fi fost efectul luminii reflectate pe chipul soției lui? De două ori, Lisa își trecuse ușor mâna prin păr, ca să dea la o parte de pe frunte câteva șuvițe ce-i cădeau peste gene. Hugo o găsea frumoasă, ca întotdeauna, chiar dacă, după dramă, Lisa, cea atât de cochetă înainte, nu mai fusese interesată deloc de aspectul ei fizic.

★

★★

Gândurile lui Hugo se relaxaseră pentru o clipă. Își amintise de vremurile când soția lui râdea cu lacrimi, când alergau împreună cu Théo și cu Émilie pe aleile din Jardin d'Acclimatation³ în plimbările lor duminicale. Își amintea de rochiile cu motive florale imense purtate de ea în fiecare vară, ridicându-se uneori la vreo adiere de vânt. Ea îi arunca atunci câte o privire complice, ca o promisiune pentru momente de tandrețe. Pe urmă o lua la sănătoasa, ca o puștoaică, în căutarea unei alte alei unde să se ascundă împreună cu cei mici, în speranța că Hugo venea cât mai repede ca să-i dibuiască.

El fusese cucerit de acea tânără care părea să treacă prin viață cu eleganță și lejeritate. Lisa se descurca foarte ușor cu responsabilitățile prea apăsătoare, pe care le lăsa purtate de vânt ca și cum nu voia să rețină din viață decât ce era mai bun. Soțul ei îi spunea în glumă că avea „trei copii în casă“, iar ea îi răspundea de fiecare dată, râzând din toată inima: „Îmi doresc să trăiesc în ritmul lor, să fiu un copil până când ei ajung la vârsta adolescenței, pe urmă o adolescentă până când ei devin adulți și la final o să mă ai și tu doar pentru tine...“ Și se arunca în brațele lui, completându-și răspunsul pe un ton serios: „Ba nu. Sunt deja a ta toată: copil, adolescentă, adultă. Sunt doar a ta!“

Lisa era bucuria de a trăi în stare pură și o răspândea peste tot în jurul ei. Era fericirea deplină, în cuprinsul căreia viața nu putea fi decât simplă și ușoară. Ea și Hugo începuseră la un moment dat să vorbească despre mărirea familiei. Hugo, fiind unicul copil la părinți, suferise pentru că nu-și putuse împărtăși îndoielile și secretele cu un frate sau cu o soră. Își dorea trei copii, iar Lisa era gata să-i împlinească visul. Mai avea câteva luni până să împlinească treizeci și trei de ani, vârsta ideală ca să devină mamă pentru a treia oară.

În prezent, acel plan minunat i se ștersese definitiv din minte Lisei. Vreme de câteva săptămâni, Hugo se mai gândise la el din când în când. Într-o seară, întorcându-se acasă după o zi mai grea decât de obicei, când anunțarea unor vești proaste pacienților avusese drept răspuns: „Mulțumesc, domnule doctor. Mi-a fost atât de frică!“, se apropiase de soția lui care pregătea masa. Îi pusese mâna pe talie și-i simțise corpul încordat. O sărutase pe gât, însă ea se retrăsese, stânjenită de faptul că nu era în stare să-i ofere puțină tandrețe bărbatului care în ultimele luni nesfârșite dăduse dovadă de atâta sollicitudine. Și el suferea, Lisa o știa, dar ea nu putea să-i ofere nimic. Cu toate astea, el se decisese să-i spună despre dorința lui de a deveni tată din nou. Nu-și făcuse un plan dinainte, așa că i-o spusese direct, cu toată sinceritatea și pe un ton calm:

– Ce-ai zice să ne gândim iar la un frățior sau la o surioară pentru Émilie?

Lisa rămăsese împietrită, ca o statuie. Hugo văzuse cum mâinile, brațele, întregul ei corp începuseră să tremure. El se apropiase, se lipise de spatele ei și-i luase mâinile într-ale lui, șoptind:

– Relaxează-te. Te rog să mă ierți.

Lisa plângea. Printre lacrimi, ea răspunsese:

– Hugo, nu mai sunt femeia pe care ai cunoscut-o și ai iubit-o. N-o să mai pot niciodată să-ți ofer darul ăsta. Sunt doar o stafie. Noroc că vă am pe tine și pe Émilie, altfel nu știu dacă aș fi avut curajul...

El o întrerupsese.

– Gata, nu mai spune nimic. N-ar fi trebuit să deschid subiectul, fără îndoială că e prea devreme.

– Nu, Hugo. Nu mai pot avea copii. Ce-ar spune Théo?

Hugo încercase să-și păstreze calmul.

– Din nefericire, Théo nu mai poate spune nimic.

– Îl simt, e aici.

Hugo renunțase. Încă o dată, Lisa se dovedise incapabilă să scape din capcana trecutului.

– Uită ce ți-am spus. Mă duc să văd ce face Émilie în camera ei.

– N-ai uitat nimic, bag de seamă, spusese Lisa.

– Am încercat să mă gândesc la orice ne-ar trebui. E important să ne simțim ca acasă în cel mai scurt timp posibil.

Lisa își pusese degetul pe un punct din listă.

– Te-ai gândit și la asta!

– Desigur, cum aș fi putut uita? Théo trebuie să aibă camera lui... cel puțin pentru încă o perioadă.

Lisa nu spusese nimic, chiar dacă, din punctul ei de vedere, camera fiului lor trebuia să existe mereu.

Hugo preferase să verifice programul vizitelor pentru a doua zi.

– Mai avem trei case de văzut. Două dintre ele n-au nevoie de amenajări, iar într-una trebuie refăcută toată bucătăria. Asta înseamnă doar două săptămâni de lucru, nu mai mult, deci dacă îți place, am putea lua în calcul să ne oprim la ea.

– E cea propusă de primar?

– Exact. În plus, e spațioasă și situată pe strada de lângă școală. Te-ai uitat pe fotografii? Are o grădină imensă. E ideală pentru perioada verii.

– Da, da... Părea că stătea pe gânduri.

- Nu pari prea convinsă, se îngrijorase Hugo.
- Nu-i vorba de asta, dar casele sunt situate în interiorul satului.
- Desigur, așa e mai practic și mai sigur atunci când te muți într-un loc atât de diferit de cel în care am trăit noi până acum.

Lisa dăduse din cap și răspunsese:

– Când am venit aici pentru prima dată, am observat un panou „De vânzare“ la intrarea pe un drum ce ducea la o căsuță de pe deal.

– O locuință izolată? se mirase Hugo.

– Mda... nu-i chiar atât de izolată. La doar doi kilometri de Véminan, chiar deasupra satului Saint-Boliès. Mi-ar plăcea s-o vedem.

– Ești sigură, Lisa? O casă în afara satului nu mă încântă, știi doar.

– Nu știu cum să-ți spun, dar căsuța asta m-a atras. Din clipa în care am zărit-o, nu mi-am mai putut lua ochii de la ea până când a dispărut în spatele pădurii de pini. De atunci, m-am tot gândit la cât era de frumoasă.

Hugo păruse să ezite.

– De ce nu mi-ai spus până acum? se mirase el.

– Mi-a fost teamă că aveai să refuzi.

– De ce? Nu cred că e o idee prea bună să ne mutăm într-o căsuță pierdută în pădure, dar... o să mergem s-o vedem dacă așa vrei.

Hugo era convins că soția lui urma să se răzgândească după ce descoperea casa. Vremea mohorâtă prevăzută pentru a doua zi avea s-o convingă definitiv, credea el, să aleagă un loc mai puțin izolat.

Lisa repetase cuvintele soțului ei:

– Nu e „pierdută în pădure“, ci așezată pe colină!

Hugo își ridicase privirea.

– Foarte bine, oftase el, mergem mâine s-o vedem.

Terminaseră de mâncat și nu mai schimbaseră decât câteva cuvinte înainte de a ajunge la hotel.

A doua zi, ca în fiecare dimineață, Lisa se trezise foarte devreme. Nu mai putea, așa cum făcea la Paris, să se dea jos din pat și să se ocupe de micul-dejun în fața bolului plin al... fiului ei iubit, acum dispărut.

Rămăsese multă vreme cu privirea pironită în tavan. Observa urmele desenate de lumina felinarelor de afară. În ciuda draperiilor groase, camera era ușor luminată. Avusese grijă să nu se miște prea mult pentru că, după călătoria lungă din ajun, Hugo avea nevoie de o noapte odihnitoare.

Abia se făcuse ora 5.30 când ea luase de pe noptieră una dintre revistele care promovau regiunea, peisajele și gastronomia locală. Aprinsese lanterna smartphone-ului și întorsese lent paginile, descoperind locurile de interes turistic cele mai cunoscute în regiune: valea râului Dordogne, castelul Beynac și orașul medieval de la Rocamadour, valea Vézère, de unde se putea pleca în călătorii pentru descoperirea siturilor preistorice, iar mai la vest, la limita cu Périgord, castelele din Monbazillac și din Biron.

Lisa își amintise de vacanțele pe care familia ei și le petrecuse în zonă, de plimbările în satul Les Eyzies, de situl din Lascaux, de castelul din Milandes, fosta locuință a lui Joséphine Baker, unde spectacolul vânătorii cu șoimi îi fascinasese pe Émilie și pe Théo, chiar dacă pe vremea aceea erau prea mici.

Toate acele fotografii cu pietre străvechi, cu monumente ce străbătuseră veacurile o obosiseră. După o jumătate de oră, pleoapele îi deveniseră grele și i se închiseseră. Adormise cu telefonul în mână și cu revista pusă în fața ei pe pilotă.

Îi trezise angajatul hotelului la ora 9.30, bătând la ușă. Lisa tresărise și se uitase la ceas înainte să se dea jos din pat.

– Bună dimineața, doamnă. V-am adus micul-dejun. Dacă aveți nevoie și de altceva, nu ezitați să ne anunțați. După ce terminați de mâncat, vă rog să lăsați platoul pe hol. Poftă bună!

– Mulțumesc, răspunsese ea, încă somnoroasă.

Hugo coborâse din pat, își sărutase soția și se așezase la măsuță.

– Te-ai putut odihni? îl întrebase ea neliniștită.

– Da, a fost bine. Am adormit mai greu. Tăria pe care mi-a oferit-o aseară patronul restaurantului nu m-a doborât.

În timp ce-și înmuia tartina cu unt în cafea, Hugo o întrebase ezitând:

– Dar tu... ai putut dormi măcar puțin?

– Am adormit din nou spre dimineață, m-a trezit angajatul hotelului atunci când a bătut la ușă.

El își ridicase privirea, surprins.

– E bine, de multă vreme nu ți s-a mai întâmplat asta.

– Da, răspunsese ea scurt.

– Ți-am propus de mai multe ori, dar dacă vrei, pot să-ți prescriu un somnifer ceva mai puternic decât ceea ce iei tu acum. Poate că organismul

tău s-a obișnuit deja, de atâta vreme...

Ea se ridicase de la masă. Înainte să se îndrepte spre baie, îi răspunsese lui Hugo:

- Nu, mulțumesc... Am încredere în sfaturile doctorului Mader.
- Desigur, aprobase soțul ei.
- Știi, în ciuda oboselii acumulate, nu mă deranjează chiar atât de mult să mă trezesc foarte devreme. E aproape ca și cum, în fiecare dimineață, aș fi cu Théo...

Lisa nu mai îndrăznise să-și continue fraza. Hugo nu-i răspunsese, la ce bun s-o facă?

Cei doi se pregătiseră de plecare. Aveau întâlnirea stabilită pentru ora 9 la Véminan, ca să vadă prima locuință a zilei.

Domnul Balin, primarul comunei, le propusese să meargă împreună cu ei și să vadă mai multe locuințe. De când aflate că Hugo acceptase să preia cabinetul medical, nimic nu i se părea primarului de ajuns ca să le ușureze mutarea. Nu voia în ruptul capului ca, din cauza unei simple probleme administrative, cei doi să se răzgândească. Primarul chiar le propusese proprietarilor să fie de acord cu mutarea Lisei și a lui Hugo înainte de semnarea definitivă a documentelor, dacă familia doctorului ar fi avut vreo ezitare și dacă nu se hotăra în cele trei zile de după vizită. Domnul Balin își permisesese chiar să-și contacteze un prieten, notarul din Sarlat, pentru semnarea unui antecontract pe care o spera cât mai rapidă.

Atunci când Lisa și Hugo ajunseseră la primul loc de întâlnire, cu doar câteva minute în avans, primarul îi aștepta deja. Vremea era ploioasă, iar averse puternice alternau cu momente de ploaie mărunță. Domnul Balin se grăbise s-o protejeze pe Lisa cu umbrela lui și-i invitasă pe amândoi să-l urmeze și să se pună la adăpost sub acoperișul verandei.

- Domnule și doamnă Guadet, ce plăcere să vă revăd! Ați călătorit bine?
- Lisa îi strânsese mâna și-i aruncase un zâmbet ușor.
- Foarte bine, mulțumesc, îi răspunsese Hugo.
- Apoi el intrase direct în subiect și i se adresase proprietarului rămas în urmă.
- Bună ziua, vă mulțumesc că ați venit. După dumneavoastră.

Vizita durase cam o oră, Lisa și Hugo se arătaseră interesați, puseseră numeroase întrebări cu privire la problemele legate de izolare, la sistemul de încălzire, la posibilitățile de extindere. Proprietarul, un bărbat în vârstă de vreo șaizeci de ani mutat la Bergerac, le răspunsese detaliat la fiecare dintre întrebări. Moștenise casa după moartea mamei lui. La început se gândise să facă mai multe spații de cazare, pentru că suprafața de o sută cincizeci de metri pătrați îi permitea, dar după ce se interesase despre reglementările în vigoare și despre ce ar fi presupus acele lucrări, preferase să renunțe și să vândă casa așa cum era.

Lisa și Hugo nu luaseră o decizie pe loc, dar promiseseră să revină cu răspunsul lor cel mai târziu a doua zi, spre seară, după ce vizionau și celelalte case.

A doua întâlnire fusese programată abia spre prânz. Domnul Balin îi propusese atunci lui Hugo să vadă cum evoluau lucrările la cabinetul medical. Tânărul medic fusese imediat de acord, cu multă plăcere.

În timp ce soțul ei își analiza cu satisfacție viitorul loc de muncă, Lisa îl întrebase pe domnul Balin despre clădirea pe care o remarcase în afara satului și la care ea și Hugo voiau să ajungă spre seară.

– Avem programată o altă vizionare, îl anunțase ea pe primar. E vorba de proprietatea domnului Palain.

Primarul se întorsese spre Lisa și, surprins, rămăsese mut vreme de câteva clipe.

– Fără îndoială că nu cunoașteți acea proprietate, continuase ea.

– O, ba da. E Partea Îngerilor!

– Adică? se mirase Lisa.

– Partea Îngerilor, așa se numește proprietatea. Cei care vor s-o vândă sunt doi frați, dar sunt rareori de acord unul cu celălalt. Certuri de familie. Locuiesc amândoi la Toulouse și nu reușesc să se înțeleagă asupra cheltuielilor de întreținere și a lucrărilor de renovare. De altminteri, n-au mai făcut nimic de trei ani, după ce au renovat partea de locuit. Hambarele și anexele au rămas într-o stare mai... rustică, am putea spune. Ați vorbit cu Marcel sau cu Albert?

– Cu Marcel.

– E bine. De obicei el decide, dar nu-i ușor să te înțelegi cu ei. Prefer să vă avertizez de la început. Au refuzat deja trei oferte, socotind că prețul care li

s-a oferit era prea mic. Pe urmă, casa asta e... (și-a căutat cuvintele). În fine, trebuie să-ți placă prea mult singurătatea ca să locuiești acolo.

Lisa părea surprinzător de sigură pe ea.

– Da, însă tot vreau s-o văd. Atunci când am trecut pe drum luna trecută... nu știu cum să spun, casa m-a chemat.

În timp ce Hugo termina de analizat noile echipamente sanitare, domnul Balin i se adresase Lisei pe un ton calm și aproape nostalgic:

– Știi, Lisa... Vă rog să mă iertați, pot să vă spun pe nume?

– Firește.

– Ei bine, Lisa, Partea Îngerilor e o proprietate aflată în posesia familiei Palain din secolul al XV-lea, ceea ce, îți dai seama, se întâmplă destul de rar. În comuna mea nu știu un alt caz similar. Și nici în comunele vecine, de altfel. În ziua în care o să fie vândută, cum să-ți spun... o bucată din istoria comunei Véminan o să dispară.

Lisa nu-și putuse ascunde uimirea.

– Din secolul al XV-lea! Înseamnă că e foarte degradată.

Observația aceea îl făcuse pe domnul Balin să revină la bonomia lui naturală.

– O să fii surprinsă, dar casa e într-o stare foarte bună. Îți dai seama că în cinci sute de ani s-a schimbat mult. În vremuri îndepărtate, Saint-Boliès nu ținea de comuna Véminan, iar cătunul de astăzi era un sat înfloritor, un punct de popas cunoscut de călătorii veniți din nord, în drumul lor spre Spania. Saint-Boliès primea atunci burghezi și nobili. Partea Îngerilor era plină de servitori și de cavaleri. Proprietatea a crescut încetul cu încetul până când a ajuns o exploatare agricolă obișnuită, transmisă din generație în generație.

Hugo tocmai își termina vizita când Lisa l-a întrebat din nou pe funcționar.

– De unde vine numele de Partea Îngerilor?

– Nu cunoști expresia?

– N-am auzit-o niciodată, dar mi se pare foarte interesantă.

– „Partea îngerilor“ înseamnă cantitatea de alcool care se evaporă în timpul învechirii vinului într-un butoi de lemn. Într-un fel, e partea pe care viticultorul trebuie s-o cedeze îngerilor pentru ca vinul să fie bun. Legenda spune că toți cavalerii care ajungeau în acel loc beau atât de mult încât erau

îmbuibăți precum lemnul de stejar al butoaaielor: ei *evaporau* vinul. Dar asta nu-i decât o legendă, desigur...

– Foarte interesant. Mulțumesc pentru lămuriri, spusese Lisa văzându-și soțul venind spre ei.

Domnul Balin se apropiase atunci de Hugo, ca să afle părerea lui despre amenajările făcute.

– Ei, cum e? Vă place?

Încântat, Hugo nu-și putuse ascunde entuziasmul.

– Perfect! Nu mă gândeam să găsesc condiții de lucru comparabile cu cele din cabinetul meu parizian. Sunt surprins de suprafața cabinetului.

– Ne dorim să puteți lucra în cele mai bune condiții.

– Și eu sper asta. Trebuie să mă adaptez la obiceiurile de la țară, dar cu un pic de timp și de răbdare, totul e posibil, îi spusese tânărul doctor soției lui, care tocmai făcuse un tur rapid al locului.

– Ce părere ai, Lisa?

– E perfect, într-adevăr.

Hugo discutase ultimele detalii cu primarul care, invariabil, răspunsese afirmativ oricărei cereri. Între timp, Lisa își analiza soțul. Spatele i se curbase și trupul lui înalt parcă se chircise. Slăbise, chipul îi era tras. Ochii lui limpezi, chiar dacă străluceau de satisfacție, trădau o imensă stare de oboseală.

În clipa aceea părea mulțumit. Lisa îl cunoștea bine și știa că, în ciuda durerii din suflet, Hugo voia să scrie o nouă pagină a vieții lui. Ea se simțea mulțumită, dar și îngrozită în același timp. Mulțumită fiindcă el era pregătit pentru noi planuri și îngrozită la ideea că ea nu-i putea fi alături pe noul lui drum.

Vizita prevăzută pentru prânz se dovedise dezamăgitoare. Casa, nelocuită de ani întregi, nu fusese întreținută. Politicoși, Lisa și Hugo grăbiseră pașii. Nu-și exprimaseră părerea, dar domnul Balin fusese convins că tânăra familie n-avea de gând să se mute în acel loc umed și plin de mucegai pe tapițeriile vechi. Hugo îi mulțumise proprietarului, dându-i politicos de înțeles că oferta nu-i mai interesa.

Își propuseseră să ia prânzul în satul Beynac, acolo unde castelul domina valea și unde șoseaua îngustă șerpuia printre case și malul râului Dordogne.

Domnul Balin insistase mult să-i invite la el acasă, spunând că soția lui gătisese toată dimineața, dar degeaba: cei doi tineri aveau nevoie să rămână singuri ca să tragă concluziile după vizitele făcute.

Își dăduseră întâlnire cu primarul spre seară, pentru ultima vizionare. Domnul Balin nu le mai propusese să-i însoțească la casa numită Partea Îngerilor. Relațiile lui cu frații Palain nu erau dintre cele mai bune. Hugo păruse contrariat: domnul Balin ar fi fost un aliat puternic ca să încerce s-o convingă pe soția lui să nu se mute în afara satului. Ce idee nebunească! Dar Lisa se bucura că primarul nu venea cu ei. Își dăduse seama că dacă alegerea ei se dovedea a fi una bună, nu mai trebuia să lupte cu două păreri negative, ci doar să combată neîncrederea lui Hugo.

Erau puțini clienți în restaurant. Patronul le oferise o masă aproape de peretele de sticlă. Câteva raze timide de soare se reflectau în apele liniștite ale râului. Hugo începuse un monolog lung laudând eforturile primarului, care refăcuse de la zero cabinetul medical, oferindu-i astfel cele mai bune condiții de muncă. Lisa, ciugulind ceva din farfurie, schițase de mai multe ori un simplu gest din cap. Deodată, Hugo își dăduse seama că monopolizase întreaga discuție și că soția lui nu scosese nici un cuvânt de la începutul mesei.

– Scuză-mă, eu vorbesc întruna. Ce părere ai?

– Despre cabinet?

– Da, și despre cele două vizionări de astăzi. În fine, mai ales despre prima, căci la a doua, casa era într-o stare foarte proastă.

Lisa își expusese calm punctul de vedere.

– În ceea ce privește cabinetul, tu decizi. Dar trebuie să recunoști că totul e făcut ca să nu te răzgândești și să pleci.

– Da, da. Așa e... Hugo a căzut pe gânduri. Ești de acord să semnez contractul cu primăria? Nu ți-ai schimbat părerea, nu?

– Bineînțeles că nu. În schimb, casa de dimineață, chiar dacă arată foarte bine și nu sunt reparații de făcut, nu m-a atras.

Hugo nu-și putuse ascunde dezamăgirea.

– Părei interesată, totuși. Casa e cu adevărat perfectă! Mai mult de-atât, prețul e chiar foarte bun. Exact ce căutam. Uite, privește aici, spusese Hugo

despăturind pe masă hârtia pe care erau notate criteriile de alegere a locuinței.

– Le știu, le-am discutat și aseară, a oftat Lisa împăturind lista la loc.

– Trebuie să ne hotărâm, totuși. Nu mai am chef să facem încă o dată drumul Paris – Sarlat, adăugase el.

– Ne mai rămâne o ultimă vizionare diseară... Partea Îngerilor.

Hugo căscase ochii mari în timp ce-și băgase lingurița în tarta cu nucă pe care tocmai o adusese ospătarul.

– Partea cui? exclamase el.

– Partea Îngerilor e numele proprietății pe care o s-o vizităm după-amiază. Am discutat despre ea cu domnul Balin cât timp ai fost ocupat să faci turul cabinetului.

– Și ce ți-a spus? bombănise Hugo, contrariat.

– Mi-a povestit istoria casei. Datează din secolul al XV-lea, îți dai seama?

– Ei bine, asta înseamnă că sunt o groază de reparații de făcut exclamase Hugo.

– Tocmai, că nu. Totul e nou, refăcut, îi răspunsese Lisa pe un ton ce contrasta cu monotonia ei obișnuită.

Hugo observase asta și nu încercase, pe moment, s-o facă să se răzgândească. Era convins că peste câteva ore soția lui n-avea să se mai gândească la acea casă.

După ce terminaseră de mâncat, Hugo plătise nota, în timp ce Lisa ieșise să vorbească la telefon cu fiica lor. Émilie se bucurase foarte mult să audă vocea mamei, dar conversația fusese scurtă pentru că fetița se pregătea să împodobească pomul de Crăciun, împreună cu bunicul. O astfel de sarcină era de cea mai mare importanță și nu se punea problema să piardă prea mult timp cu altceva. Lisa fusese mulțumită să constate că, în ciuda absenței lor, Émilie era fericită și nu dădea nici un semn că le-ar fi dus dorul. Hugo a venit după Lisa, dorind să-i spună și el ceva fiicei lor, dar era prea târziu, Émilie închisese deja.

– Nici măcar nu ți-a vorbit de viitoarea ei învățătoare, doamna Duluc, care a avut amabilitatea să ne propună o întâlnire în timpul vacanței?

– Nu, e încă prea departe de toate astea. Știi, îmi fac griji: o școală nouă, colegi noi. Oare Émilie o să se adapteze?

Hugo își trăsesse soția aproape și-și pusese o mână pe umărul ei. Apoi se îndreptaseră spre mașină.

– O să se adapteze mult mai ușor decât noi.

– Crezi?

– Termină, te rog. Sunt sigur, răspunsese Hugo în timp ce-și cupla nervos centura de siguranță.

Încă o dată, Lisa se simțise pierdută în toate îndoielile care o frământau.

– Pe urmă, ea e singură cu părinții mei. I-o fi dor de noi, ce crezi?

Hugo ridicase din umeri de ciudă.

– Nu mai cred nimic. Haide, vrei să mergem la casa asta, Partea Îngerilor?

★

★★

Pe drum, Hugo se gândise la fiica lui. Știa că de la dispariția lui Théo, Émilie avea nevoie de astfel de rare perioade în care să nu fie sufocată de protecția excesivă a mamei. Să iasă din atmosfera apăsătoare. Deseori, fetița se refugia în camera ei ca să scape de responsabilitatea pe care mama i-o pusese pe umeri.

Émilie deja i se destăinuisse tatălui ei cu privire la asta.

– Știi, tati, eu trebuie să fiu perfectă și să nu mi se întâmple nimic, altfel mama o să rămână fără nici un copil.

Hugo fusese tulburat și, cu un nod în gât, nu putuse să-i dea copilei decât un răspuns de o banalitate înspăimântătoare:

– Émilie, termină cu prostiile astea!

În ziua aceea el conștientizase pe deplin pericolul ca fiica lui să fie doborâtă de povara unei responsabilități nemeritate. Un motiv în plus ca să-și spună că era nevoie urgentă să-și ducă departe familia, ca s-o rupă de acele obiceiuri care îi distrugau încetul cu încetul pe toți.

★

★★

După douăzeci de minute de mers, le apăruse în față ferma Partea Îngerilor, așezată pe colină. Hugo redusese viteza și o luase pe drumul pietruit. După un platou arid situat la intrarea în pădurea de pini și de

stejari, panta devenise mai abruptă. Umiditatea și stratul gros de frunze moarte făcuseră ca mașina să patineze de două ori. Imediat după ce ieșea din pădure, panta se mai domolea și casa li se ivise înaintea ochilor. Hugo nu se putuse abține și lăsase să-i scape câteva cuvinte în timp ce reducea viteza la apropierea de anexele din curte.

– Da, da... impresionant.

Un portal larg, de fier forjat, indica intrarea pe proprietate. Hugo înaintase și cele două porți se deschiseseră automat. El mersese încet și oprise mașina în mijlocul curții pline de pietricele de calcar.

Lisa coborâse prima. În acea clipă, o rază de soare venise să-i încălzească obrazul. Ea închisese ochii, toropită de căldura dulce pe care i-o oferea din întâmplare acea zi de iarnă. Hugo rămăsese tăcut și doar constatase imensitatea proprietății. Curtea era înconjurată de vechi clădiri de piatră, ce nu lăsau să se zărească pădurile și câmpurile din jur. O lume aparte, protejată de exterior, în cuprinsul căreia domnea calmul.

Hugo se întorsese spre soția lui. Ea zâmbea. În acea clipă auziseră o voce puternică:

– Bine ați venit, doamnă și domnule Guadet!

Marcel Palain, unul dintre cei doi frați coproprietari, stătea cu mâinile în sold, drept și mândru. Se apropiase de Hugo, care îi întinsese mâna cu o anumită reținere.

– Ați găsit ușor drumul? De când le-am interzis criminalilor de vânători să ucidă animale pe terenurile noastre, ei n-au găsit altceva mai bun de făcut decât să smulgă panourile care indicau drumul spre proprietatea noastră. O gașcă de ticăloși, vă asigur! oftase el.

Hugo, descumpănit de atâta naturalețe, abia avusese timp să articuleze timid:

– Da, n-am avut probleme.

Marcel Palain se îndreptase apoi spre Lisa.

– Bună ziua, doamnă. Presupun că dumneavoastră sunteți cea cu care am vorbit la telefon.

– Așa e. Sunt foarte încântată să vă cunosc. Casa dumneavoastră e superbă! îl asigurase Lisa.

– Abia ați văzut-o puțin la exterior și spuneți așa ceva? Dar după ce descoperiți și interiorul, ce adjectiv ați mai putea să folosiți? Cred că o să mai cresc puțin prețul, a chicotit bătrânul la propria lui glumă.

Hugo nu se simțea în largul lui alături de acel om care vorbea atât de deschis, în timp ce Lisa nu era deloc deranjată. De fapt, ea nici nu-i dăduse prea mare atenție proprietarului. Era preocupată de un singur aspect: să descopere cât mai repede interiorul casei.

Proprietarul îi invitase să-l urmeze.

– Haideți, să începem! Mergem mai întâi în partea locuibilă. Vedem mai târziu anexele, dacă o să mai fiți interesați, desigur. E bine așa?

Se întorsese către Hugo, care îi făcuse semn din cap că era de acord cu propunerea.

Albert Palain îi aștepta într-o sufragerie imensă. Tocmai se pregătea să bage lemne în șemineul care le înghițea cu poftă. Așa cum îl descrisese primarul, Albert era tot atât de șters pe cât era Marcel de exuberant.

De altminteri, Marcel se descurca foarte bine cu prezentarea casei. Doar din când în când, în timp ce Lisa și Hugo ieșeau dintr-o cameră, Albert își permitea o remarcă ce completa cuvintele fratelui.

Lisa era foarte atentă. Hugo se mulțumea să observe. Soția lui punea multe întrebări, făcând uneori trimitere la cuvintele domnului Balin și la vechimea casei, ceea ce sfârșise prin a-l enerva pe Marcel.

– Și ce v-a mai povestit dragul nostru primar? Bine, sunt obligat, în același timp, să vă confirm că v-a spus adevărul gol-goluț.

– Ei bine, mi-a spus că i-ar părea rău ca o familie atât de veche să-și vândă proprietatea.

Marcel rămăsese uimit. Așa că fratele lui luase atunci cuvântul.

– Așa-i, el nu înțelege situația. Și nici noi, de altfel.

Surpriza îl făcuse pe Hugo să ridice din sprâncene.

– Chiar vreți s-o vindeți? exclamase el.

Albert continuase.

– Din nefericire, da. Am investit mult în clădirea asta. Puteți remarca și singuri, totul e refăcut de la zero, cu excepția anexelor. Ne-a costat o avere până acum. Dar locuim la Toulouse, întreținerea costă mult și n-avem meserii care să ne permită mult timp liber. Așa că... la ce bun să vedem că se degradează?

Marcel adăugase:

– Pe urmă, copiii noștri nu se simt legați de casa asta. Firește, vor să petreacă aici câteva zile, dar nici unul dintre ei nu vrea să investească. E și

normal, au viața lor.

Sinceritatea celor doi frați nu lăsa loc nici unei îndoieli. Marcată de mărturisirile lor, Lisa încercase să facă o remarcă.

– Văd că...

Marcel n-o auzise, furat de propriile cuvinte, și o întrerupsese.

– Știți, nu oamenii sunt importanți, noi suntem în trecere. Cele mai importante lucruri sunt acești pereți, grinzile, hambarele care au văzut timp de secole cum s-au perindat familii întregi... Ele sunt adevărații gardieni, nu noi.

După acea lămurire, vizita continuase în exteriorul casei pentru prezentarea loturilor de teren și de pădure de care se ocupa vecinul în schimbul câtorva brațe de lemne pentru iarnă.

Lisa fusese cucerită: Partea Îngerilor o intrigă și o liniștea în același timp. Acolo, între acele ziduri, ar fi putut începe o viață nouă ori s-ar fi putut pierde definitiv.

Hugo știa că soția lui luase deja decizia. El și Lisa se retrăseseră puțin, doar ca să păstreze aparențele, dar alegerea fusese făcută. Nu negociaseră prețul, chiar dacă era ridicat, fiindcă se justifica prin raritatea și originalitatea locurilor. Marcel și Albert le dăduseră un acord verbal, promițându-le să nu se răzgândească și să facă vânzarea în cel mai scurt timp.

Domnul Balin nu-și putuse ascunde dezamăgirea atunci când Hugo îl sunase ca să-l anunțe că trebuia să anuleze ultima vizită. Însă deziluzia primarului fusese de scurtă durată: tânăra familie avea să se mute la Véminan, fără nici o îndoială. Asta conta cel mai mult pentru domnul Balin și pentru ceilalți oameni din comunitate.

★

★★

Două luni și jumătate mai târziu, chiar dacă Hugo și Lisa se mutaseră deja în casă nouă, înmânarea oficială a cheilor avusese loc în biroul maestrului Dumon, notarul din Sarlat. Marcel părușe foarte trist și vorbise puțin. Se mulțumise să răspundă laconic la întrebările legate de semnarea actului de

vânzare. Din clipa aceea, Partea Îngerilor nu-i mai aparținea. Marcel avea senzația că-și trădase familia, că nu fusese în stare să ducă mai departe o tradiție.

Albert le urase noroc Lisei și lui Hugo și făcuse o remarcă surprinzătoare:

– Aveți grijă de Partea Îngerilor. Dacă o să respectați această casă, ea o să vă protejeze. Îmblânziți-o și amintiți-vă că fiecare piatră reprezintă povestea de viață a fiecăruia dintre ocupanții casei, cu suferințele și bucuriile lor.

Lisa și Hugo nu dăduseră prea multă atenție vorbelor lui și puseseră acel sfat surprinzător pe seama emoției bătrânului proprietar.

Parc de distracții din Paris, care conține manejuri, spații de joacă, plimbări călare, spații expoziționale.

CAPITOLUL 4. ZÂMBETE ȘI LACRIMI

Viața e un du-te-vino permanent între lumină și întuneric. După nopțile de furtună vin diminețile pline de soare, iar după disperare, cele mai frumoase așteptări.

Victoria vine mereu după înfrângere.

Nu putem face nimic, așa e viața – în trecerea lui, timpul ne oferă zâmbete sau accese de ură, de dispreț sau de stimă.

Viața e alcătuită deopotrivă din zâmbete și din lacrimi.

Partea Îngerilor, mai 2017

Se scurseseră trei luni de la mutarea lui Hugo și a familiei lui la ferma Partea Îngerilor. Fiecare dintre ei încerca, mai greu sau mai ușor, să se adapteze la nouă viață, complet diferită de ceea ce cunoscuseră ei înainte.

Contrar îngrijorărilor de până atunci, înlesnirile materiale oferite de viața de la Paris nu le lipseau. Chiar dacă supermarketul cel mai apropiat și primele magazine erau la treizeci de minute de mers cu mașina, Lisa nu-și făcuse prea multe griji, mergând regulat la Sarlat pentru aprovizionare. Măcar era sigură că nu rămânea blocată în ambuteiaje, respirând mirosul sufocant al gazelor de eșapament. Îi plăcea acea viață mai liniștită. Dar lipsa lui Théo și durerea, încă prea intensă, nu-i dădeau voie să se gândească la un viitor, oricare ar fi fost acela.

Hugo se dedica trup și suflet noilor lui atribuții de medic de țară. Era gata să-și depășească limitele. Devenea din ce în ce mai sigur: întotdeauna era posibil să începi o nouă viață.

Zilele lui de lucru erau epuizante, dar își redescoperea meseria. Pacienții nu mai erau doar niște corpuri pe care le îngrijea într-un mod mecanic cu rețete, unele mai lungi decât altele, ci ființe umane pe care învăța să le cunoască. Era „doctorașul cel nou“, după cum îl numeau oamenii locului, și, chiar dacă îl primiseră cu multă căldură, pentru ei rămăsese tot tânărul doctor de la Paris care trebuia să arate ce știa. La țară încrederea nu se oferă, ci se câștigă.

Hugo învățase din nou manevre medicale uitate încă de pe vremea rezidențiatului său la spitalul Pitié-Salpêtrière. Fusesse nevoie să studieze din nou ca să poată face primele puncte de sutură, să caute în amintirile lui profunde, din studenție, ca să devină pediatru atunci când o mamă înnebunită dăduse buzna în cabinetul lui cu sugarul ei care avea febră de peste 40 de grade. Câteodată, atunci când urgența o impunea, se transforma în asistent. La început, nu-i plăcea deloc să facă un pansament sau injecții pentru tratamentele prescrise tot de el: avea impresia că-și pierdea timpul, dar puțin câte puțin își dăduse seama că astfel de momente îi permiteau să-și cunoască mai bine pacienții. Discuțiile se îndreptau adesea spre subiecte foarte îndepărtate de un simplu caz medical. Redescoperea firea umană în toată dimensiunea ei. După câteva săptămâni de exercițiu, acceptase cafeaua primită sau felia de tartă abia scoasă din cuptor atunci când vizitele lui coincideau cu ora mesei.

Hugo pleca la urgențe la ora 7.30 și-și începea ziua de lucru la cabinet la ora 9, având consultații până după prânz. Adesea, n-avea nici măcar răgazul să mănânce înainte să plece pe teren, pentru vizitele la domiciliu, până la ora 14. Pe urmă, din nou la cabinet până la ora 19 și chiar mai târziu, dacă o cerea situația.

Lisa, așa cum îi promisesse primarului din Véminan, ținea cursuri de limba engleză pentru locuitorii interesați, mai ales pentru patronii de magazine aflați vara în contact permanent cu turiștii care erau mai ales de origine britanică.

Sophie, mama Elvirei, se înscrisese și ea la cursul de marți după-amiază. Era producătoare de miere și voia să progreseze și ea cu învățarea limbii care îi puneă atâtea probleme atunci când trebuia să le explice clienților

englezi despre viața stupului și despre recoltarea diferitelor produse ale albinelor.

La fel ca fiicele lor, cele două femei se apropiaseră sufletește. Le plăcea să-și petreacă timpul împreună. Sophie îi propusese Lisei să nu-și mai facă fiecare separat cumpărăturile la Sarlat, iar Lisa fusese de acord. Așa că își făcuseră obiceiul de a merge împreună la supermarket sau la magazinele din centru.

Într-o zi, Sophie își întrebase prietena despre motivul mutării la Véminan. Lisa evitase răspunsul și se închisese în sine. Sophie înțelesese că subiectul era sensibil și nu mai insistase.

Încă înainte ca fiica ei să-i spună, Sophie era deja convinsă că o familie de parizieni bine aranjați în capitală nu-și dădea degeaba întreaga existență peste cap ca să se mute într-un sat pierdut în frumosul cadru natural al provinciei Périgord. Până când Elvira îi povestise despre tristul adevăr.

Émilie i se confesase Elvirei. La vârsta lor, secretele erau greu de păstrat, iar Elvira îi povestise totul mamei sale. Sophie se jurase să nu mai deschidă niciodată un subiect atât de delicat.

În cursul unei după-amiezi pe care și-o petreceau împreună la Sarlat străbătând străzile orașului vechi, Lisa i-a propus lui Sophie să se oprească la o terasă, să bea o cafea împreună, înainte să se întoarcă la Véminan. Cea din urmă a acceptat cu plăcere. Și, pentru prima dată de la sosirea în regiune, Lisa și-a dat voie să evoce dispariția fiului ei, Théo. De obicei, nu-și împărtășea frământările decât cu Hugo, cu doctorul Mader, cu prietena ei Cléa și, în rare ocazii, cu mama ei. Dar în acea zi, poate că Lisa avea nevoie să se destăinuie...

Sophie nu spunea nimic, doar își asculta noua prietenă care, pe măsură ce conversația avansa, povestea totul fără nici o reținere. După patruzeci de minute Lisa a tăcut și a fixat-o pe Sophie cu ochii ei mari și triști, ce trădau o durere profundă. S-a scuzat, cu ochii în lacrimi.

– Iartă-mă, te necăjesc cu poveștile mele. Fără îndoială că vrei să ne întoarcem, nu? a întrebat ea ștergându-și lacrimile cu dosul palmei.

Sophie a așteptat câteva secunde înainte să răspundă. Confesiunea Lisei o bulversase și nu voia să reacționeze sub imperiul unei emoții prea puternice. Așa că a ales banalitatea unor cuvinte de complezență.

– Știi, dacă mai ai nevoie să-ți descarci sufletul, nu ezita. Am tot timpul la dispoziție.

Lisa și-a lăsat privirea în jos și s-a lovit nervos peste blugi. Sophie a continuat:

– Sunt impresionată că ți-ai deschis sufletul în fața mea... Și, ca să fiu sinceră, știam deja puțin din povestea ta.

Lisa a schițat un zâmbet timid.

– Bănuiesc că de la Émilie, nu?

– Da, dar să n-o cerți, are nevoie să comunice cu cineva. Știi... ea mai vorbește câteodată cu Elvira.

Lisa a revenit imediat la frământările ei.

– Știu, sunt conștientă că îmi neglijez fiica. Vina care mă apasă pentru accidentul lui Théo îmi consumă toată energia. Émilie nu spune nimic, dar suferă. Speră să primească un sprijin din partea mamei ei, în timp ce eu nu pot să-i dau decât tristețea din sufletul meu.

Sophie nu s-a putut abține și a încercat să corecteze spusele prietenei sale.

– Din ce mi-ai povestit, nu cred că *porți* vreo vină. Doar te acuzi, ceea ce e un lucru diferit.

– Bineînțeles că nu, a oftat Lisa.

Simțind că subiectul devenea sensibil, Sophie a preferat să se întoarcă la situația lui Émilie.

– Elvira mi-a spus că fiica ta nu știe cum să se comporte cu tine, nu îndrăznește nici măcar să deschidă subiectul. Poate că ar trebui să stai de vorbă cu ea. Copiii sunt capabili să înțeleagă mult mai bine lucrurile decât credem noi, adulții.

– Ce ai vrea să-i spun? a răspuns Lisa ridicând din umeri.

– Pur și simplu să vorbești despre fratele ei. Să vă exprimați fiecare durerea. Nimic nu e mai rău decât tăcerea.

– Nu-i chiar așa de simplu, eu...

Lisa n-a mai putut continua, sugrumată de emoție.

– Haide, mai bine să pornim spre casă, a propus Sophie. Fetele ne așteaptă.

În timp ce s-a ridicat de la masă, Lisa a lăsat o bancnotă de zece euro. Cu un gest al mâinii, i-a transmis ospătarului că nu dorea restul. Era grăbită să

se întoarce acasă. Cele două femei au ajuns rapid în parcare. Lisa și-a luat prietena de mâini, zicându-i:

– Mulțumesc. Mi-a făcut bine.

Au intrat în mașină. În timp ce mergea în marșarier, întorcând mereu capul ca să se asigure la manevră, Sophie a privit-o pe Lisa drept în ochi.

– Nu trebuie să-mi mulțumești. Și, dacă ai nevoie, sunt aici. Acum haide să vorbim despre alte lucruri. Cum stai cu amenajarea casei?

Pe drum, Lisa și-a revenit. A povestit despre câteva îmbunătățiri pe care și le dorea la Partea Îngerilor. Chipul ei se lumina pe măsură ce descria ce alesese pentru draperiile din sufragerie, cu ce culoare urma să zugrăvească în camera lui Émilie și cum avea să-și amenajeze un birou în mansardă.

Au ajuns exact la timp în fața porții școlii, tocmai când se suna de ieșire. Elvira și Émilie au intrat repede în mașină, apoi Sophie și-a lăsat prietena și pe fiica acesteia la Partea Îngerilor. Înainte de a se despărți, cele două femei s-au îmbrățișat cu multă căldură.

Lisa urmărea cu privirea mașina lui Sophie coborând pe drum, când s-a auzit telefonul sunând. Era doctorul Mader, care, așa cum îi era obiceiul, respecta întocmai programul de consultație stabilit. Pentru prima dată, Lisa nu s-a mai grăbit să răspundă.

Psihiatrul a rămas uimit.

– Bună ziua, ce mai faceți? Vă deranjez?

– Deloc, domnule doctor, a răspuns ea cu o voce mai liniștită ca de obicei.

– Păreți mai calmă. Vocea vă este mai sigură, asta-i bine. Aveți ceva să-mi spuneți?

Lisa a ezitat o clipă.

– Ei bine... mi-am făcut o prietenă aici, în sat. Mama unei colege a lui Émilie. Mă simt... bine atunci când sunt cu ea. Nu mă judecă.

Doctorul s-a gândit că Lisa își dăduse voie să se preocupe și de alte lucruri în afară de acea tristețe bolnăvicioasă de care nu mai scăpa din ziua în care murise fiul ei.

– E o idee excelentă! Vă felicit. O să vedeți că timpul n-o să vă vindece rana, dar o s-o facă mai suportabilă. O să fiți pregătită să vă deschideți către alte persoane.

Speranța medicului a fost de scurtă durată.

Lisa l-a întrerupt nervoasă.

– N-o să fiu pregătită pentru nimic, n-am dreptul! a susținut ea.

– Nu mai vorbiți așa. Bineînțeles că aveți dreptul. Până când o să vă impuneți suferința asta?

– Nu-mi impun nimic, îmi plătesc datoria. Trebuie să-l iubesc pe Théo mai mult decât orice pe lume pentru că n-am știut să-l apăr, asta-i tot! a insistat ea.

Psihiatrul nu și-a putut reține un lung oftat de oboseală. De mai bine de un an, toate argumentele lui păreau zadarnice. Se îndoia deja de capacitatea lui de o ajuta pe Lisa, dar nu putea să renunțe la pacientă, trebuia să persevereze.

– Și spuneți că aveți o prietenă nouă?

Vocea Lisei a căpătat o notă de calm.

– Da, ne-am apropiat în mod firesc la cursul de limbă engleză. Mergem împreună la Sarlat. E mai plăcut să facem drumul în două, sau în patru atunci când fetele noastre sunt în vacanță.

Doctorul Mader a profitat de ocazie.

– „*În mod firesc, mai plăcut*“, ce plăcere să vă aud pronunțând astfel de vorbe.

– De ce? s-a mirat ea.

– Fiindcă trebuie să lăsăm din când în când ca viața să curgă „*în mod firesc*“, pentru ca ea să devină „plăcută“.

Lisa s-a așezat într-unul dintre fotoliile de la intrare și s-a uitat prin peretele de sticlă. Amâna răspunsul, pierdută în gânduri.

– Lisa? a întrebat medicul îngrijorat.

– A, da, scuze! Mă gândeam.

– Nici o problemă. Aș putea să știu la ce vă gândeați?

– E complicat.

El a provocat-o să continue.

– De ce spuneți asta?

– Mă întreb câteodată ce-o să mă fac cu Hugo. Noul lui loc de muncă i se pare pasionant.

– Asta-i o veste foarte bună, s-a bucurat doctorul.

– Da, numai că-l văd prea puțin. Pleacă dimineața devreme și se întoarce acasă târziu. Se întâmplă să plece și după cină, dacă apare vreo urgență. Chiar dacă țin cursurile de engleză și petrec multe momente împreună cu Sophie, mi se pare uneori că sunt singură.

Medicul i-a amintit că, odată cu mutarea la Véminan, fusese de acord și cu unele constrângeri. Cum ar fi fost cea ca soțul să-i fie acaparat de pacienți.

– Știți, un doctor care profesează la țară nu trebuie să stea cu ochii pe ceas.

– E adevărat, dar speram să...

Nu și-a putut duce fraza până la capăt.

Doctorul a încercat din nou s-o facă să continue, să-i provoace electroșocul care s-o scoată din închisoarea în care se claustrase.

– Ascultați-mă, n-o să puteți să vă ascundeți veșnic în spatele durerii, al lui Hugo sau al oricărui motiv.

– Nu mă ascund în spatele nimănui...

El a întrerupt-o ferm:

– Ba da și sunteți perfect conștientă de asta! Hugo încearcă să-și revină, ceea ce e foarte bine. Dacă vi se pare că ar trebui să-și dedice mai mult timp dumneavoastră și fiicei, spuneți-i-o direct și nu mai trageți de timp! Și el suferă pentru pierderea fiului, nu vă mai are decât pe voi două.

Abia a încheiat de rostit ultima frază, că terapeutului i-a părut rău pentru acele vorbe. Oare nu mersese prea departe? Aștepta cu îngrijorare răspunsul Lisei și acesta nu mai venea. Până la urmă, ea a început, timid, să spună:

– Da, aveți... dreptate. De când sunt aici mă gândesc mereu la Théo, dar... reflectez mult și la ceea ce-mi doresc și, cum să spun, mi se pare paradoxal...

– Ce înțelegeți prin paradoxal? s-a mirat el.

– Nu știu, totul devine confuz în mintea mea. Până acum n-am văzut decât durerea mea, am neglijat-o pe cea a lui Hugo sau pe cea a lui Émilie. Pe de altă parte, faptul că sunt departe de Théo mi-a deschis ochii, iar asta mă înspăimântă.

Cuvintele îi erau confuze. Psihiatrului i-a venit greu să facă o sinteză, așa că i-a sugerat să explice mai bine la ce anume, mai precis, se referea.

– De ce anume vă temeți, mai exact?

– Mă tem ca durerea mea să nu fie cumva doar o formă de egoism. Mi-ar plăcea să redevin mama și soția de dinainte. Émilie are nevoie de mine, iar Hugo o merită, m-a ajutat atât de mult... până la a-și neglija propria suferință. Vedeți, domnule doctor...

Ea a ezitat, iar el a încurajat-o.

– Vă ascult, continuați.

– Atunci când ne-am întors la Paris în cursul vacanței de primăvară, am simțit nevoia să mă duc la Théo în fiecare zi, dar în momentul în care am plecat spre Véminan am simțit un fel de ușurare. În timp ce-mi îmbrățișam părinții, am avut o impresie ciudată: eram fericită să mă întorc în sat și să-mi regăsesc calmul. Aveam senzația că dacă tot trebuia s-o iau de la capăt, atunci asta nu se putea întâmpla decât aici... Surprinzător, nu? Am stat de vorbă cu Hugo, nu m-a înțeles, discuția noastră s-a încheiat repede.

Doctorul Mader era împărțit între două sentimente contradictorii. Pe de o parte, cuvintele Lisei îl linișteau, fiindcă, pentru prima dată, ea vorbea de viitor. Însă, în același timp, se temea că pacienta lui n-avea să mai aibă niciodată suficiente resurse ca să fie alături de Hugo. Ei doi nu mergeau în același ritm. Era evident că Hugo avansa mult mai repede decât soția lui. Oare putea el, încă o dată, să-și folosească energia ca să potolească durerea Lisei? Doctorul Mader avea mari rețineri, dar a insistat asupra aspectului pozitiv al cuvintelor pacientei lui.

– Ați conștientizat multe lucruri. Trebuie să continuați în direcția asta.

Ea a aprobat.

– Încerc.

– Nu mai avem decât câteva minute până la finalul ședinței noastre și aș vrea să-mi spuneți unde se află dosarul dumneavoastră de mutare la colegiul din Sarlat pentru începutul anului școlar viitor. Țasta-i un pas esențial pe care trebuie să-l faceți, o știți foarte bine.

Lisa i-a confirmat doctorului exact lucrul de care acesta se temuse.

– Ei bine, nu mi-am trimis încă dosarul.

– De ce?

– O s-o fac. Trebuie, așa cum am mai spus, să-mi găsesc puterea s-o fac, i-a răspuns ea pe un ton plictisit, vecin cu indiferența.

– Trebuie să vă las. E nevoie să acționați, să faceți ceva, înțelegeți odată! s-a aprins psihiatrul.

– Bineînțeles, domnule doctor.

Pe urmă, ea a închis.

★

★★

Săptămânile treceau și temerile doctorului Mader se confirmau. Relația dintre Hugo și Lisa devenea din ce în ce mai tensionată. Dacă, în esență, așteptările le erau identice, ei nu reușeau să depășească divergențele referitoare la modul de a ajunge la acele așteptări.

Hugo se vedea în noua viață, în noua regiune, cu noi obiceiuri, cu noul loc de muncă. Acceptase tot ceea ce soția lui, într-o anumite măsură, îi impusese. Se gândea și el mereu la fiul lor. Și chiar dacă suferea, era conștient că trebuia să lase unele amintiri să-și ia zborul și să-și dea voie să construiască altele.

Comportamentul Lisei îl enerva din ce în ce mai mult. Nu-i mai suporta veșnica apatie. Soția lui suferea, era convins, dar trebuia să treacă peste durere, măcar de dragul lui Émilie.

Într-o seară, Hugo s-a întors și mai târziu decât de obicei. Era aproape de ora 21 când Lisa, cu nasul lipit de fereastră, a zărit farurile mașinii care urca drumul în viteză. Hugo a parcat în curte și a trântit portiera cu zgomot. Émilie s-a aruncat în brațele tatălui ei, îl aștepta ca să se poată duce la culcare.

– Vii atât de târziu acasă, tati! a remarcat ea.

Hugo a strâns mâna fiicei lui și a urcat rapid cele câteva trepte ale verandei. Părea foarte nervos. S-a apropiat, și-a luat în brațe soția care n-a avut nici un fel de reacție, ceea ce l-a iritat și mai mult. A preferat să nu spună nimic și s-a îndreptat spre camera lui Émilie. Micuța a intrat sub pătură, iar el a mângâiat-o pe frunte, a îmbrățișat-o și i-a urat noapte bună.

– Tati, să nu uiți să lași elefantul cu lumina aprinsă, i-a spus Émilie în timp ce el se pregătea să închidă ușa.

– Desigur, a oftat Hugo.

A aprins veioza, care împrăștiă un ușor halou de lumină pe comoda din fața patului în care dormea fetița. De la moartea fratelui, Émilie nu mai putea dormi în întuneric total. Hugo încercase de mai multe ori să-i propună Lisei să pună capăt aceluia obicei. Tot fără nici un rezultat: soția lui nu fusese de acord.

A coborât scara spre sufragerie și a găsit-o pe Lisa așezată pe o canapea în fața unui ecran stins de televizor. Părea, încă o dată, deconectată de la lumea reală. Hugo a tras aer adânc în piept, din cauza oboselii.

– Ce faci? a întrebat el.

– Ei bine... te-am așteptat să mâncăm.

– Minunat, atunci haide la masă! a răspuns el îndreptându-se cu pași repezi spre bucătărie.

Lisa a înțeles că în acea seară comportamentul lui Hugo era diferit de obișnuitele certuri dintre ei.

A încercat să afle mai multe, deși avea certitudinea că întrebarea ei nu făcea decât să pună paie pe foc.

– Ce nu merge?

Hugo s-a întors spre soția lui și a fulgerat-o cu privirea. Ținea în mâini un pahar de vin roșu pe care tocmai îl umpluse. Lichidul tremura. A golit paharul dintr-o singură mișcare înainte de a rosti cu voce gravă:

– Cum adică „ce nu merge“? Îndrăznești să-mi pui o astfel de întrebare? Dar nimic nu merge!

Hugo cel atât de reținut de obicei, gata să facă toate eforturile ca să alunge temerile soției lui, era scos din minți. Lisa avea în fața ochilor un bărbat pe care nu-l mai recunoștea. Ei doi mai avuseseră derapaje, dar niciodată atât de intense.

Hugo și Lisa nu suportau conflictele. Credeau că înfruntarea dintre puncte de vedere divergente era sinonimă cu ruptura, fără îndoială, o reminiscență a educației lor care îi obișnuise să nu-și exprime resentimentele. Așa că fiecare dintre ei făcea efortul să se calmeze, să încerce să evite neînțelegerile.

Dar în seara aceea, Hugo era prea sătul să mai tacă, să se închidă în sine.

Lisa s-a apropiat de soțul ei și l-a mângâiat pe mână. Hugo a împins-o cu un gest brusc, înainte de a-și turna încă un pahar. Șocată, Lisa a murmurat câteva cuvinte:

– Ce-ai pățit, Hugo? S-a întâmplat ceva astăzi?

Cu privirea fixă și cu ochii roșii, el a început un du-te-vino prin bucătărie, ca un animal închis în cușcă, în căutarea unei ieșiri prea puțin probabile. Debitul lui verbal era rapid. Lisa nu-l putea înțelege: cu spatele lipit de perete, nu se mai mișca. Ea îl asculta.

– Nu, ziua de astăzi a fost... nu știu cum să-ți spun. Una de rahat! Da, exact, o zi de rahat! Am anunțat persoane că au cancer, fără prea mare speranță ca tratamentul să fie cu adevărat eficient. Apoi am primit-o pe mama lui Sophie, care în scurtă vreme o să poată să mai meargă doar în cărucior. Scleroza ei în plăci avansează repede. La naiba! M-am săturat! Și

la final, am primit vești de la procesul vitezomanului care ni l-a luat pe Théo, avocatul m-a anunțat că a făcut apel. A depășit orice limită! Cică în momentul accidentului a fugit de teama mulțimii și s-a autodenunțat peste o oră. Iar noi facem tratamente de luni de zile, ceea ce este epuizant.

Lisei îi fusese foarte greu să urmărească procesul. Condamnarea șoferului la o amendă uriașă și la o pedeapsă cu executare la domiciliu nu-i alinase durerea, nimic nu putea compensa pierderea lui Théo. Doar Hugo urmărea, de la distanță, desfășurarea procesului.

El nu s-a calmat. Așa că ea a îndreptat discuția spre boala de care suferea mama prietenei sale.

– Sophie mi-a spus ceva, își făcea griji. Știe că în câteva luni mama ei n-o să se mai poată deplasa singură.

Hugo s-a așezat, apoi și-a luat capul în mâini. Lisa nu-i putea vedea chipul. Ea a continuat pe un ton ezitant:

– A fost o zi grea, așa e. De când ne-am mutat aici, ai mult de muncă, e drept... te simți bine la noua ta slujbă. Mi-ai spus-o adesea, nu?

Hugo și-a ridicat privirea. Lisa i-a văzut chipul plin de lacrimi. I s-a pus un nod în gât, s-a apropiat și a luat în brațe capul soțului ei. Cu fruntea lipită de pântecul Lisei, el nu se putea opri din plâns. Dorea să se exprime, dar lacrimile îl împiedicau să vorbească.

– Liniștește-te, i-a șoptit ea mângâindu-l pe păr.

Lisa nu-și mai văzuse soțul plângând din ziua înmormântării lui Théo, atunci când, în fața sicriului, trebuise să-și ia la revedere de la fiul lor.

Hugo își ținuse prea mult închise în el durerea și suferința. Nu spusese nimic sau spusese prea puțin, mereu obsedat de unicul obiectiv: binele familiei lui. Dar toate eforturile fuseseră zadarnice, iar Lisa nu-și revenea din șoc. Lui Hugo îi era frică, era terorizat de ideea că urma să-și piardă soția și să se îndepărteze de fiica lui.

– Ce-o să se întâmple cu noi, Lisa? Unde o să ajungem?

Ea a făcut un efort să-și țină durerea în frâu. A strâns și mai tare capul lui Hugo, simțind cum fruntea lui o apăsa puternic pe pântec, de parcă s-ar fi contopit.

Prin fereastră vedea soarele, de un portocaliu intens, apunând în spatele pădurilor de stejari și de pini, ca să dispară încetul cu încetul după ultimul pâlț de copaci. Calmul peisajului contrasta cu durerea lor. Hugo stătea neclintit, contactul fizic cu soția lui, atât de rar totuși, îl calma. În seara

aceea, în Partea Îngerilor, două ființe stăteau ghemuite una într-alta, încercând să creadă că mai exista o speranță să nu se prăbușească. Puțin câte puțin, Hugo s-a calmat. Lisa, cu blândețe, dar ferm, a declarat:

– O s-o scoatem noi la capăt!

În mod surprinzător, ea se exprima cu o siguranță de care nu mai dăduse dovadă de multă vreme. În seara aceea, avea să aibă grijă de Hugo. Era acolo, prezentă doar pentru el. Hugo și-a ridicat capul și a fixat-o pe Lisa cu o privire goală.

– Nu știu, e atât de greu, a murmurat el.

Ea a repetat și mai ferm decât prima dată:

– O s-o scoatem noi la capăt, Hugo! Sunt convinsă!

El a preferat să tacă și să lase acea clipă să continue cât mai mult: să rămână așa, cu capul lipit de pântecul Lisei. Femeia aceea de care era atât de îndrăgostit și pe care, fără îndoială, avea s-o piardă. Ei doi nu știuseră să facă față, împreună, pierderii fiului lor. Și unul, și celălalt erau epuizați.

Au profitat de acel moment rar între două ființe atât de lovite de viață. Hugo a murmurat câteva cuvinte:

– Eu mă simt bine aici, dar fără tine și fără Émilie n-o să reușesc să mă ridic.

Luna plină lumina deja peisajul și se reflecta pe pereții de piatră ai fostei ferme. Lisa privea prin fereastră siluetele copacilor care se detașau în întuneric și conturau creaturi nedesluite.

– O să găsim forța să trecem peste asta, îți jur!

– Să sperăm, a spus Hugo cu un aer obosit.

CAPITOLUL 5. NU CONTEAZĂ HÂRTIA

Domnișoară Alice,

Poate că vă gândiți că vă trimit mereu aceleași cărți poștale, însă aici găsesc doar un singur model. Nu contează hârtia atunci când vine din partea celui care vă iubește și asta valorează mai mult decât orice. În încheiere, îmi reafirm speranța că o să vă văd duminica viitoare și că o să petrecem o zi agreabilă împreună.

Vă rog să primiți expresia celor mai tandre gânduri ale mele.

Gabriel

Paris, iulie 2017

Lisa a profitat de începerea vacanței de vară pentru a petrece câteva zile la părinții ei, împreună cu Émilie. De data asta, Hugo n-a mai putut pleca, la fel ca în weekendul prelungit de Paște. De altfel, în acea perioadă din an, populația din Véminan se tripla. Turiștii invadau regiunea și deci nici nu se punea problema să lipsească singurul medic disponibil în zonă.

Hugo și-a luat totuși răgazul de a-și conduce soția și fiica la gara din Sarlat. N-a zăbovit prea mult, a lăsat bagajele jos, a îmbrățișat-o pe Émilie, apoi pe Lisa, și a plecat în trombă spre cabinetul lui, unde îl așteptau deja o mulțime de pacienți.

Călătoria cu trenul a fost lungă și obositoare, de aproape șase ore, cu două schimbări, la Périgueux și la Bordeaux, ca să poată lua un TGV⁴ până la gara Paris-Montparnasse.

Bunicii lui Émilie le așteptau pe peron. Lângă ei era Anaïs. Lisa a fost mai degrabă surprinsă decât bucuroasă: cele două surori nu fuseseră niciodată în relații prea strânse. De când Anaïs se mutase la o stână din Alpi, trecuseră perioade îndelungate fără să aibă vreo veste una despre cealaltă.

Drumurile vieții reușiseră să le îndepărteze. Lisa descoperise viața de studentă, iar Anaïs își petrecea cea mai mare parte a timpului la munte,

ocupându-se de oile ei și de producția de brânză, împreună cu soțul, Émilien, fără să se mai intereseze de familie.

Surorile se sunau o dată sau de două ori pe an, iar întâlnirile erau rare. Părinții încercaseră de mai multe ori să organizeze reuniuni de familie, unde cele două să aibă ocazia să se apropie din nou. Dar fără succes. Nu erau supărate una pe cealaltă, doar că n-aveau mare lucru să-și spună.

Totuși, de la înmormântarea lui Théo, Lisa și Anaïs începuseră să vorbească mai des la telefon. Lisa primea câteodată un SMS din partea surorii ei, prin care Anaïs îi spunea că se gândea la ea, dar nu se pusese de acord pentru vreo vizită la Véminan, fiecare dintre ele având propria viață. Cele două surori nu manifestaseră vreodată nici cel mai mic semn de frustrare legat de faptul că nu erau deloc apropiate. Hugo, crescut singur la părinți, fusese la început uimit de situație și pusese numeroase întrebări ca să înțeleagă ce se întâmpla. Primise întotdeauna același răspuns:

– Nu suntem foarte apropiate, știi doar.

El se gândise că Lisa îi ascundea vreo ceartă din familie, dar cu timpul înțelesese că nu se petrecuse nici un incident între Lisa și Anaïs. Așa că se obișnuise și el, aproape uitând că avea o cumnată.

– Anaïs, ce-i cu tine aici?

– Am venit să-mi văd sora mai mică.

Lisa i-a răspuns ironic:

– S-au prăbușit Alpii? Ori poate că mioarele tale s-au transformat în berbeci?

Martine și Alain nu spuneau nimic, dar pe fețe li se citea resemnarea. Émilie s-a agățat de brațul bunicului, care și-a ascuns dezamăgirea stând de vorbă cu nepoata lui, în timp ce Martine a luat una dintre valize și a început să meargă de-a lungul peronului, distanțându-se câțiva pași de fiicele ei.

– Haide, îmi spui ce-i cu tine pe aici? a insistat Lisa.

Fără să se simtă stânjenită în vreun fel, Anaïs i-a răspuns:

– Am hotărât, împreună cu Émilien, să ne cumpărăm o mulgătoare electrică, așa că am venit să ne întâlnim cu un furnizor. Părinții mi-au spus că vii împreună cu cea mică, așa că iată-mă!

– Ei, dacă tot ai venit... mă bucur să te văd.

– Și eu.

Lisa a continuat:

– Dacă vrei să vii într-o zi cu Émilien la Véminan, o să fie o plăcere pentru noi să vă găzduim. Oile sunt rare pe la noi, dar cred că aerul e la fel de curat precum cel din munții tăi.

– De ce nu? Poate că o să venim într-o zi...

– OK. Atunci ai o invitație oficială, a tachinat-o Lisa.

– Ei, dar tu cum o mai duci? Atunci când ne-am auzit la telefon, tocmai te mutai în noua ta casă. Ce nume i-ai dat?

– Partea Îngerilor!

– Chiar așa? Ador numele ăsta! Ce pot să mai spun? A, da, păraai fericită că te muți.

Lisa a domolit elanul surorii ei.

– Nu știu dacă sunt neapărat fericită. Mă simt bine acolo. Dar habar n-am dacă și Hugo se simte la fel.

Să asculte confidențe nu se număra printre obișnuințele lui Anaïs. Răspunsul ei a făcut-o pe Lisa să înțeleagă că sora ei nu era deloc genul de om care să poată alina pe cineva.

– Dacă tu ești bine acolo, atunci e perfect! Să mergem, o să-i pierdem din vedere pe părinți. Au ajuns deja la liftul pentru metrou.

Pe Lisa n-a supărat-o acea lipsă de compasiune.

– Da, ai dreptate, să mergem!

La fel ca și în cursul vizitei anterioare, Lisa s-a dus în fiecare zi să se reculeagă la mormântul fiului ei. Le ceruse părinților să se ocupe de întreținerea cavoului, ceea ce ei și făcuseră cu cea mai mare atenție. Florile erau schimbate periodic, marmura strălucea de cât de mult fusese ștersă.

În ultima zi de stat la Paris, Lisa a îngenuncheat vreme mai îndelungată decât de obicei. Cu voce șoptită, i-a povestit fiului ei despre noua viață împreună cu tatăl și surioara lui, explicându-i că el ar fi fost fericit să alerge pe câmp și prin păduri. I-a vorbit de locurile în care merseseră deja cu toții, de parcă el ar fi putut s-o audă. Înainte să se ridice, i-a șoptit ceva, ca o scuză:

– Știi, mă simt bine acolo, viața e liniștită. Și casa, sunt sigură, ți-ar fi plăcut enorm. Dacă ai ști câte locuri ai fi găsit ca să te ascunzi! Suntem totuși departe, dar tu ești mereu aici, a spus ea lipindu-și pumnul de piept.

Partea Îngerilor, iulie 2017

Lisa și Émilie au făcut drumul spre casă împreună cu Martine și Alain. Vizita acestora din urmă la Partea Îngerilor fusese programată de multă vreme. Lisa era fericită să le poată arăta noul ei univers. Își dădeau seama că se duceau în locul în care fiica lor locuia împreună cu familia ei, dar fără Théo. Nu spuneau nimic, dar suportau cu greu ideea că nepotul lor era atât de departe de părinți și de surioară.

În weekend, Martine și Alain s-au prefăcut interesați de cele mai mici detalii și de frumusețea peisajului, dar inima nu le era acolo. Seara, după cină, pretindeau că erau obosiți din cauza aerului tare și se duceau la culcare mai devreme decât erau obișnuiți. Nu voiau să stea prea mult la discuții, temându-se ca dezamăgirea lor să nu devină prea vizibilă.

Lisa nu s-a lăsat dusă de nas, știind că părinții ei, chiar dacă nu spuneau nimic, nu erau deloc de acord cu distanța mare față de Paris.

Atunci când și-au luat la revedere pe peronul gării din Sarlat, toată lumea s-a simțit ușurată. Fiecare se întorcea la viața lui: Martine și Alain se înapoiau acasă, în rolul lor de „paznici“ ai lui Théo, rol căruia îi acordau câteodată o importanță exagerată. Vizitele Lisei la cimitirul Montmartre erau rare, dar era liniștită știind că părinții ei se duceau deseori acolo.

Pe drumul de întoarcere, Lisa se gândea deja la venirea prietenei sale Cléa, împreună cu soțul ei și cu micuța lor Jade. Promiseseră să vină câteva zile în Périgord și-și respectaseră cuvântul: soseau peste trei zile.

Lisa le pregătise șederea până la cel mai mic detaliu, străduindu-se să amenajeze pentru ei imensa cameră de oaspeți. Mutase un pat suplimentar în camera lui Émilie, care se bucura s-o primească pe Jade lângă ea. Făcuse programări ca să viziteze locurile cele mai importante ale regiunii: castelul Beynac, valea Veyzère, Rocamadour și, bineînțeles, Lascaux-IV, noul centru internațional al artei rupestre.

La început, Hugo fusese surprins să vadă o astfel de risipă de energie la soția lui, dar cunoștea prietenia sinceră dintre cele două femei, așa că-și

lăsase soția să facă tot ce dorește. Se mulțumise să rămână simplu spectator, fiind de acord cu orice propunere a Lisei. Dar nu putea să nu se gândească la perioada de după plecarea prietenilor: cum avea să se descurce soția lui cu golul rămas?

Telefonul mobil al Lisei s-a auzit sunând. Prietena ei îi trimisese un SMS în care îi spunea că trecuseră de Véminan și că vedeau cătunul Saint-Boliès. Lisa a ieșit din casă: auzea deja scrâșnetul pneurilor pe calcarul drumului.

– Bună, frumoasă! a exclamat Cléa abia coborâtă din mașina pe care Lilian tocmai o parcase în curte.

Lisa a înaintat, cu un zâmbet larg pe față, apoi și-a strâns prietena în brațe.

– Sunt atât de bucuroasă că ați venit! a spus ea cu ochii umezi.

Cléa i-a șters obrazul prietenei sale și, pe ton de glumă, a decretat:

– A, nu! Nu vrem lacrimi în timpul șederii noastre, nici măcar lacrimi de bucurie! Doar zâmbete și râsete!

Lisa a aprobat cu un semn din cap înainte de a prezenta întreaga organizare, aproape militară, pe care o pregătise.

– Mai întâi vă instalați în camere. Jade o să doarmă cu Émilie, cred că așa e mai bine, nu? Pe urmă, vă arătăm casa și dependențele. Cred că avem timp, înainte de masă, ca să...

– Ia te uită ce program! Avem tot timpul din lume, a observat Lilian, care tocmai îl salutase pe Hugo.

– Exact! Mai întâi să vă ajutăm să descărcați bagajele din mașină, a confirmat Hugo. După aceea, mai vedem noi.

– Foarte bine, a declarat Lisa, care încerca să-și tempereze starea de agitație.

Cléa a reluat firul conversației:

– Noi ne ocupăm de amenajarea locului pentru Jade, voi, bărbații, descărcați restul bagajelor.

Timpul petrecut împreună s-a scurs într-o atmosferă de armonie și bună dispoziție. Programul pregătit de Lisa a fost lăsat deoparte: fiecare simțea nevoia să aibă propriul timp liber și să petreacă momente cât mai liniștite atunci când se aflau cu toții la un loc. Unele vizite au fost anulate și înlocuite cu plimbări lungi prin pădure sau cu discuții seara, pe terasă, când aerul devenea mai respirabil.

De mai multe ori în timpul săptămânii, după ce terminau cina, bărbații plecau să se plimbe, lăsându-și soțiile la un schimb de confidențe. Émilie și Jade preferau să se refugieze în camera lor.

Ghidat de Hugo, Lilian descoperea cu plăcere și interes toate anexele proprietății. Casa de locuit fusese complet renovată ca să ofere maximum de confort, dar restul clădirilor beneficiaseră doar de înlocuirea acoperișurilor și a instalațiilor electrice. Atunci când se apucaseră de lucrat cu meșteri din zonă, frații Palain decisese să facă doar lucrările esențiale pentru siguranța tuturor clădirilor fermei. Sperau ca, mai târziu, pe copiii lor să-i tragă inima să continue lucrările de înfrumusețare a domeniului.

Lilian s-a minunat văzând bucătăria de vară, o cămăruță cu dușumea de pământ, unde trona fostul cuptor de pâine cu arcada încă bine păstrată. Vânzând casa, frații Palain le explicaseră noilor proprietari că ultima dată când cuptorul mai scosese miros de pâine coaptă fusese în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Pe vremea aceea mărfurile se găseau rareori în orașe, așa că familiile se mutau în zonele rurale ca să profite de recoltele oferite de pământurile fertile din zonă. În acea perioadă, să ai o casă la țară cu un cuptor de pâine era o adevărată binecuvântare.

Lilian, parizian din tată-n fiu, nu-și putea imagina cum era viața pe vremea când Partea Îngerilor nu era decât o simplă fermă unde se cultivau cereale, de unde se recoltau nuci și castane și unde creșteau doar câteva animale. Pe măsură ce vizita continua, uimirea îi creștea neîncetat, mai ales în grajdul pentru viței, unde îți puteai imagina cum se nășteau ființele plâpânde întinse pe un pat de paie, încălzite de căldura naturală a mamei.

Înainte de mutarea lui la Véminan, și Hugo își imaginase că partea rustică a vieții de altădată însemna doar ca bărbații și femeile să-și rupă spatele în cea mai mare parte a timpului, ca să încerce să scoată cât mai mult de pe urma pământului atât de greu de lucrat. Erau alte vremuri, când mecanizarea se afla doar în faza ei de început. În primii ani de după 1950, doar fermele mai mari își puteau permite să cumpere un tractor și să renunțe definitiv la folosirea boilor și a cailor.

Dar ascultându-i pe bătrânii din sat povestindu-i cu nostalgie despre greutățile acelor ani, Hugo simțise o formă de compasiune și de respect față de oamenii de atunci. După ce pleca de la vreo fermă unde bunicul tocmai îi împărtășise amintirile lui și îl zărea pe nepot urcat în cabina cu aer

condiționat a tractorului său legat prin GPS de restul lumii, Hugo își puna întrebarea: care dintre cei doi fusese oare mai fericit?

Hugo acumula încetul cu încetul informații despre obiceiurile zonei, despre regulile și istoria ei. Plecase din cabinetul lui parizian doar de câteva luni, și totuși i se părea că trecuseră ani întregi de atunci.

Lilian a remarcat că prietenul lui se schimbase. Simțea că Hugo voia să treacă peste durere, să meargă mai departe. De câteva ori a avut impresia că îl regăsea pe cel pe care-l cunoscuse înainte de dispariția lui Théo. Se bucura pentru Hugo.

În ultima seară, Lisa și Cléa, întinse pe șezlongurile de pe terasă, profitau de aerul proaspăt al serii și de lichiorul de nuci dăruit de Sophie. Cum alcoolul ajută la dezlegarea limbilor, fiecare se confesa despre viața proprie, despre dorințe și dezamăgiri.

Cléa nu s-a plâns prea mult de viața ei, ci s-a mulțumit să amintească subiecte foarte generale, fără a intra în detalii care ar fi putut avea un impact asupra emoțiilor Lisei. De fapt, Cléa nu dorea decât un singur lucru: să știe în ce stare se afla prietena ei.

În celelalte zile, încercase de mai multe ori să afle mai multe detalii, dar de fiecare dată simțea la Lisa o reținere care o neliniștea.

Era ultima ocazie să mai afle ceva.

Nu-i stătea în obicei și nici nu-i plăcea să fie mai dură cu Lisa, dar de data asta se hotărâse s-o facă.

– Am petrecut o săptămână minunată aici, nu? a întrebat Cléa.

– Da, mi-a plăcut enorm, a confirmat Lisa, sorbind din al doilea pahar cu lichior.

– Bine, atunci ascultă-mă. Vreau să știu...

Lisa a ridicat din umeri.

– Vrei să știi cum sunt, așa-i?

– Da. Cum te simți aici? Cu viața asta nouă, atât de diferită de cea de la Paris.

Lisa a zâmbit și a umplut din nou cele două pahare.

Cléa n-a îndrăznit s-o refuze, chiar dacă începuse s-o cuprindă amețea. Lisa a admirat cerul, după care a început să vorbească.

– Vezi tu, e ceva paradoxal. Aici, la Véminan, în casa asta, mă simt bine. Mă simt ca acasă, nu regret nimic din viața pariziană. Doar vizitele mele la Théo îmi lipsesc. Am sentimentul că l-am abandonat.

– E normal, să știi...

Lisa a întrerupt-o, puțin cam brutal.

– Nu, nu-i normal. Nu trebuia să-mi fie bine aici, la o distanță atât de mare de el. I-am spus deja lui Hugo că, dacă aș găsi forța necesară, numai aici aș fi capabilă să mă refac. Dar el n-a înțeles.

– Deci și lui Hugo îi e la fel de greu? a întrebat prietena ei.

– La el nu e atât de evident. Dar și lui îi e bine aici.

– Atunci e minunat!

– Doar că... el e gata să înceapă o nouă viață. El e gata, eu nu...

Cléa a tăcut, ghicind în penumbră o lacrimă pe obrazul prietenei sale. S-a abținut de la cea mai mică remarcă și s-a mulțumit să întrebe:

– Ce vrei să spui prin „el e gata“?

Lisa a șoptit răspunsul.

– Mi-a cerut să-i ofer lui Émilie o surioară sau un frățior. Și Émilie îmi mai spune asta... câteodată.

– Și... ce i-ai răspuns?

Lisa a răspuns pe nerăsuflăte:

– Că n-o să mai fac asta niciodată!

– De ce ești atât de categorică?

– Nici nu se poate concepe așa ceva!

Cléa a înțeles că momentul confidențelor trecuse. Își făcea griji pentru viitorul acelei familii, dar s-a hotărât să revină la un subiect mai lejer.

– Spune-mi, te rog: deunăzi, mi-ai vorbit despre unele schimbări pe care vrei să le faci în casă... Despre ce e vorba?

Lisa a lăsat paharul jos, apoi și-a șters lacrimile. Părea cu mintea în altă parte, plecată fără îndoială spre Montmartre.

– Da... Avem un plan pentru amenajarea unui birou. Dar nu știu dacă e o idee prea bună.

– Desigur că e o idee bună! a intervenit imediat Cléa. Îmi arăți?

– Ce? s-a mirat Lisa.

– Locul în care o să amenajezi biroul. Îmi explici mai bine dacă mergem la fața locului, nu?

– Dacă vrei... Numai că avem intenția să-l amenajăm în mansardă și să știi că sunt și pânze de păianjen acolo.

– Nici o problemă, a făcut-o Cléa pe curajoasa, chiar dacă gândea exact contrariul. Frica ei de păianjeni ajungea câteodată până la pragul fobiei.

Gazda s-a ridicat și a urcat pe scara ce ducea la ultimul etaj al turnului pătrat din colțul casei.

Cléa a descoperit chiar sub acoperiș un spațiu larg.

– Uau, magnific! Uită-te la șarpanta asta! a spus ea ciocănind grinzile mari.

Lisa a explicat detaliat ce voia să facă Hugo.

– E un proiect extraordinar, spațiul e într-adevăr superb.

– Da... O să vedem.

Cléa s-a îndreptat către un colț mai întunecat al mansardei, unde se ghiceau trei piese vechi de mobilier. Trei dulapuri care păreau lăsate acolo, de parcă cineva ar fi vrut să scape de ele.

– Ai văzut astea?

– Foștii proprietari le-au lăsat. N-au vrut să le ia, erau prea impozante pentru locuințele lor.

Cléa s-a apropiat și a deschis prima ușa. Părea surprinsă.

– Ai văzut? Sunt niște cutii înăuntru.

– Bănuiesc că sunt vechituri de doi bani...

Cléa a ridicat capacul primei cutii. N-a dat decât de câteva fotografii mâncate de vreme și de fețe de masă îngălbenite de trecerea timpului.

– Bleah, sunt pânze de păianjen. Cutiile astea n-au mai fost deschise de o veșnicie.

– Într-adevăr, din ce ne-au spus foștii proprietari, sunt lăsate aici de foarte mult timp. Haide! S-au întors băieții, aud vocea lui Hugo.

– Încă două minute, a cerut Cléa.

A deschis și cel de-al doilea dulap și a descoperit aceleași lucruri: tot cutii, dar de data asta pline cu veselă veche.

– Gata, haide acum. Credeam că ți-e frică de păianjeni! a insistat Lisa, nerăbdătoare să coboare la Hugo și la Émilie.

– Încă puțin, am ajuns la ultima! Haide, asta e distractiv, ca o vânătoare de comori, s-a amuzat Cléa.

– Ei, chiar ești culmea! Uite, tot niște vechituri! Trebuie să-mi fac timp să le aranjez. Mă enervezi deja! Te las cu păianjenii. Lisa a pornit-o spre scară și s-a mirat că prietena ei nu venea și ea. Ce mai faci acolo?

Nici un răspuns. Lisa s-a întors din drum. Cléa ținea în mâini un carnetel albastru vechi, decolorat, cu o copertă rigidă.

– Știai ce e înăuntru? a întrebat ea.

Cléa i-a arătat cutia metalică pe care o descoperise. Conținea scrisori, cărți poștale și carnetul din mâinile ei.

– Nu. Ce-i asta?

Cléa a lovit cu degetul cartea poștală lipită pe coperta carnetelului, dar gata să cadă.

– Citește, e un text foarte frumos!

Lisa a luat documentul cu multă atenție și a văzut, scrise cu cerneală neagră, câteva rânduri estompate de trecerea timpului. Un scris frumos, o scrisoare foarte romantică.

Domnișoară Alice,

Poate că vă gândiți că vă trimit mereu aceleași cărți poștale, însă aici găsesc doar un singur model. Nu contează hârtia atunci când vine din partea celui care vă iubește și asta valorează mai mult decât orice. În încheiere, îmi reafirm speranța că o să vă văd duminica viitoare și că o să petrecem o zi agreabilă împreună.

Vă rog să primiți expresia celor mai tandre gânduri ale mele.

Gabriel, 23 octombrie 1933

Abreviere pentru *Train à Grande Vitesse* (tren de mare viteză)

CAPITOLUL 6. SĂ RĂMÂNEM ÎN PICIOARE

Ne trebuie curaj ca să rămânem în picioare atunci când viața ne doboară.

Să nu renunțăm la luptă și să ne spunem că cineva, undeva, are nevoie de noi. Să ne imaginăm că acea persoană e acolo și ne așteaptă.

Să repetăm fără încetare că singurătatea n-o să fie singurul nostru tovarăș de drum. Să fim convinși că problemele o să treacă.

Să luptăm, să rezistăm și să rămânem în picioare!

Partea Îngerilor, iulie 2017

După plecarea Cléei și a familiei sale, vechile obiceiuri au revenit în Partea Îngerilor. Fiecare și-a văzut de activitățile sale.

Hugo n-a apucat să devină nostalgic la amintirea zilelor pe care tocmai le petrecuse împreună cu prietenii. Zilele următoare au culminat cu data de 15 iulie, începutul sezonului estival de vârf, întins până la 15 august. Campingurile, pensiunile, camerele de oaspeți și oricare alt spațiu de cazare aveau anunțuri care avertizau că nu mai existau locuri disponibile.

Cabinetul medical nu se golea și în ciuda eforturilor Katiei, secretara lui, de a face o triere a cazurilor, numărul consultațiilor creștea. La solicitarea lui Hugo, Katia lucra acum cu normă întreagă până la finalul lunii septembrie. Domnul Balin, susținut în unanimitate de consiliul municipal, nu ezitase nici o clipă să angajeze primăria să participe financiar la acea mărire a bugetului de salarii. De fapt, nu se puneau probleme ca tânărul doctor să renunțe în fața acelei supraîncărcări a activităților lui. Chiar dacă Hugo n-avea nici o intenție să rupă contractul, lăsa totuși, câteodată, să planeze îndoiala. Era o formă de presiune asupra primarului din Véminan.

Hugo se folosea de asta fără să exagereze, lăsa zvonurile să circule, alimentând certitudinea că ele aveau să se adevărească în scurtă vreme.

Astfel obținuse schimbarea sistemului informatic al cabinetului și amenajarea unei camere separate pentru asistentele în regim privat care prestau servicii de îngrijire la domiciliu pentru comuna Véminan. Scopul lui Hugo era acela de a aduce două-trei zile pe săptămână asistente din Sarlat să lucreze la cabinetul lui, ca să se poată degreva cât mai repede de acea activitate, cu siguranță foarte convivială, dar și consumatoare de timp.

În plus, primise și promisiunea unei participări financiare a primăriei ca norma întreagă pe o durată determinată a Katiei să se transforme, după lunile de vară, în contract pe durată nedeterminată. Tânăra nu cerea decât asta, pentru că slujbele nu se găseau pe toate drumurile în zonă. Chiar dacă asistenta lui n-avea experiență, Hugo era mulțumit de munca ei care, uneori, trecea mult dincolo de simplul rol de secretar medical. De fapt, ea nu ezita, dacă activitatea o cerea, să se ducă la Sarlat în afara orelor de lucru, să rezolve o problemă administrativă sau să cumpere materialele necesare cabinetului.

Spre deosebire de Hugo, Lisei i-a fost greu să treacă peste despărțirea de prietena ei Cléa. Prezența lui Émilie, cursurile de limbă engleză pe care le ținea acum de trei ori pe săptămână și momentele petrecute cu Sophie nu erau suficiente ca să-i potolească dorul.

Săptămâna petrecută împreună cu Cléa, Lilian și micuța Jade crease un sentiment ciudat în inima Lisei. Mai întâi încerca senzația că se lăsase dusă de val vreme de câteva zile și că trăise clipe mai relaxate. Uitase puțin de durerea pentru copilul pierdut, ca și cum viața încerca să-și recâștige drepturile. Dar simțea și un gol în stomac, mult mai mare, mai intens, de când prietena ei, confidenta ei, nu mai era acolo. Lisa rămăsese singură din nou, condamnată să-și ducă pe umeri povara vinovăției.

Consultațiile telefonice cu psihiatrul luaseră o turnură îngrijorătoare: Lisa nu progresa deloc. Doctorul Mader se temea de un eșec, dar nu mai putea continua în aceeași manieră. Își mințea pacienta și asta nu-i plăcea. La sfârșitul fiecărei întâlniri, după ce închidea telefonul, își făcea reproșuri. Încă o dată, nu avusese curajul s-o anunțe că nu vedea nici un motiv să continue acea tracasare verbală în care Lisa își pierdea timpul repetând continuu ideile reduse la câteva fraze obsedante: era singura responsabilă

pentru moartea lui Théo, nimic n-avea să poată să-l înlocuiască, ea încerca să facă eforturi, trebuia să găsească forța să... Numai că nu veneau și faptele. Nimic din comportamentul ei nu lăsa să se întrevadă speranța că într-o zi ar fi putut să fie tentată să facă ceva ca să ajungă pe drumul cel bun.

Psihiatrul știa că Lisa nu putea ieși din zona de confort a stării în care se afla. Să se refugieze la infinit în sentimentul de vină era o formă de protecție. Atâta vreme cât nu încerca să treacă dincolo de frica ei de a lua în calcul vindecarea adusă de trecerea timpului, nu se schimba nimic.

Pe la sfârșitul lunii iunie, doctorul Mader s-a hotărât să-l contacteze pe Hugo, fără s-o prevină pe Lisa. Temerile ei s-ar fi acutizat. Medicul și-a dat repede seama că viața de cuplu a celor doi se zdruncina într-un mod periculos. Hugo se dedicase noii lui slujbe, câteodată chiar prea mult, dar asta era o etapă indispensabilă pentru revenirea la normalitate. Etapă pe care soția lui nici n-o începuse. Tânărul medic i-a promis confratelui să-l țină la curent cu progresul Lisei, dar și în privința asta fiecare se mințea pe sine. Spaima de a o vedea pierdută definitiv le amorțea celor doi simțul realității. Cât timp avea să se mai prefacă doctorul Mader că își putea ajuta în continuare pacienta? Cât timp avea să mai ascundă Hugo adevărul? Lisa era pe cale să-și piardă soțul, pentru că el își dorea un nou proiect în viață.

Hugo își pune acum întrebarea pe care refuzase să și-o imagineze până atunci: viitorul avea să fie cu sau fără Lisa?

Sophie și-a dat repede seama că prietenei sale nu-i mergea prea bine și că ea nu voia suficient de mult să revină în lume. I-a propus Lisei s-o însoțească de două ori pe săptămână la piața din Sarlat, ca s-o ajute să-și vândă produsele. În sezonul estival era vârful vânzărilor, iar prietena ei ar fi putut să-i fie de folos.

Acel plan avea un singur neajuns: cele două ar fi trebuit să plece spre piață dimineața devreme, pe la 6.15. Nu pentru ea își făcea Lisa griji, fiindcă plecarea în zori de zi ar fi ajutat-o să-și ocupe astfel o parte din insomnia, ci pentru Émilie. Se gândea că nu era de dorit să-și trezească fiica atât de devreme.

În ziua de târg Elvira rămânea sub supravegherea tatălui atunci când treburile îl rețineau la fermă. Émilie ar fi fost și ea pe mâini sigure. Iar dacă

Cédric trebuia să meargă pe câmp, vecinei lor, doamna Walsh, i-ar fi făcut plăcere să stea cu fetița. Se ocupa deja de Elvira atunci când situația o cerea.

Sarah Walsh era o irlandeză mutată în Périgord după moartea soțului, cu treizeci de ani mai mare decât ea, devenit foarte bogat de pe urma afacerilor imobiliare. Femeia cumpăraseră un grajd vechi, dezafectat, de pe terenurile familiei lui Sophie. După o amenajare costisitoare, îl transformaseră în casă de locuit dotată cu un atelier spațios, unde își exersa pasiunea pentru sculptură și olărit.

Se împlineau deja trei ani de când Sarah se mutase la Véminan. Chiar dacă firea ei atipică putea surprinde, cei din preajmă o apreciau. Se integrase rapid, în parte și datorită francezei pe care o vorbea, colorată cu un accent irlandez, ceea ce era perfect. Caracterul singuratic al străineii îi intriga pe săteni, neștiind-o să aibă nici o relație romantică de durată, chiar dacă unii tineri îi căzuseră în mreje pentru o noapte sau pentru o săptămână, nu mai mult.

Cum se făcea că o femeie de treizeci și cinci de ani, bogată, frumoasă și distinsă putuse alege comuna Véminan ca să trăiască singură și să-și amenajeze acolo atelierul de artist?

Desigur că bătrânii satului nu se putuseră abține și scorniseră pe seama ei tot felul de bârfe, unele mai nebunești decât altele: ba că soțul i-ar fi murit în condiții suspecte, ba că era pe jumătate vrăjitoare, că practica yoga, meditația și că se ocupa cu terapiile naturiste. Unii susțineau că se oblojea doar cu plante recoltate de pe câmpuri și din păduri în timpul lungilor ei plimbări. În plus, activitatea de sculptor de lucrări contemporane o clasificase pe Sarah, chiar de la mutarea în sat, ca fiind o persoană care trăia într-o lume aparte.

Cu timpul, femeia învățase să nu-i mai pese de ceea ce se spunea despre ea. Anumiți curioși îi bătuseră la ușa atelierului ca să-i ceară detalii despre munca de artist. De un an, ea iniția gratuit câțiva săteni în yoga. Un grup format doar din femei prinsese gust pentru acea practică. Așa se făcea că

vreo zece-douăsprezece persoane se întâlneau regulat la ea acasă, marțea, spre seară.

Sophie le-a propus Lisei și lui Hugo să se ducă împreună la Sarah și să discute despre cum să se ocupe aceasta și de Émilie, și de Elvira în același timp. Astfel, Sophie spera să reușească s-o convingă pe Lisa că era bine s-o însoțească la târgul de la Sarlat. Cei doi soți au fost de acord.

Sarah Walsh i-a primit cu un calm și cu o amabilitate care transmiteau sinceritate. Mama lui Émilie s-a simțit liniștită. După câteva minute, vorbeau deja englezește, Sarah nelăsându-se prea mult rugată să continue discuția în limba ei maternă. Hugo reușea, când mai bine, când mai rău, să urmărească schimbul lor de replici, iar Sophie și Cédric au bătut în retragere.

Cele două femei au discutat îndelung. Sarah părea încântată să găsească pe cineva cu care să întrețină o conversație în limba care-i lipsea câteodată, chiar dacă numeroși turiști britanici avuseseră deja ocazia să-i viziteze atelierul.

Lisei nu i-a trebuit prea mult ca să-și dea seama de situația jenantă dintre cei prezenți. Sophie și Cédric preferaseră să nu mai participe deloc la discuție.

– Cred că ar fi mai bine să continuăm în franceză, a propus ea.

– Așa e, Molière o să aibă mai mult succes decât Shakespeare, a comentat și tânăra irlandeză pe un ton de glumă.

– Ce-ar fi să ne spunem pe nume? i-a propus Lisa.

Hugo a intervenit brusc.

– Hei, ce ți-a venit? Doamna Walsh are amabilitatea să se ocupe de Émilie și tu îi ceri să vă tutuiți!

Lisa, mirată de remarca soțului, s-a scuzat. Sarah a izbucnit în râs.

– Dimpotrivă, cred că e o idee excelentă. Ce zici, Hugo? l-a ironizat ea luându-l de braț.

Hugo, de obicei atât de sigur pe el, părea pierdut în fața tinerei. Căldura mâinii ei pe pielea lui îl tulbura. N-a putut decât să bâiguie câteva cuvinte.

– Da... da... Firește! Ar fi puțin mai...

– Ușor! Asta voiai să spui? a completat Sarah, dându-i drumul la braț.

– Exact! a susținut el.

Hugo s-a dus apoi la prietenul Cédric, ca și cum ar fi vrut să se îndepărteze de Sarah.

Cele trei femei au discutat despre organizarea practică din diminețile de târg. Se stabilise astfel: Lisa avea să meargă la târg împreună cu Sophie în două dimineți din săptămână. Hugo era liniștit pentru că Lisa avea să întâlnească mai mulți oameni și asta nu putea decât să fie benefic pentru ea. Trebuia să se deschidă către lume, să se gândească și la altceva decât la drama ce o ținea prizonieră. Propunerea lui Sophie cădea la fix, iar Hugo i-a mulțumit călduros.

– Mulțumesc din suflet, Sophie. Asta o să-i facă mult bine Lisei.

– Drăguț din partea ta, dar să știi că soțul meu a avut ideea.

Hugo s-a întors către Cédric și a repetat mulțumirile. Cei doi bărbați și-au strâns mâna. Sarah a părut surprinsă de atâtea mulțumiri, dar n-a spus nimic.

Lisa a intervenit ca să confirme cuvintele soțului ei.

– Da, da, să-mi reiau cursul... vieții e important, cred. Și apoi, o să-i facă și lui Émilie cel mai mare bine să iasă din casă și să vadă și altceva.

Sarah, care nu știa nimic despre drama trăită de Lisa și de Hugo, și-a ascuns cu greu mirarea.

– Iertați-mă, dar eu n-o să fac nimic extraordinar. Doar o să mă ocup de Émilie.

O atmosferă stranie s-a instalat între ei. Sophie și Cédric și-au lăsat capetele în jos, iar Hugo și-a căutat fiica din priviri. Nimeni nu îndrăznește să mai vorbească. Sarah a înțeles că era mai bine să nu continue. I se ascundea ceva, era sigură de asta. Și-a promis să încerce mai târziu să afle mai multe detalii.

I s-a adresat Elvirei, deja plecată în atelierul de sculptură, împreună cu Émilie.

– Îi arăți și ei ce-ai făcut?

Fetița i-a răspuns cu entuziasm:

– O să-i arăt suporturile de pahare făcute de mine din ceramică. O s-o înveți și pe ea să le lucreze?

Sarah s-a dus la o măsuță pe care păstra piesele făcute de Elvira.

– Bineînțeles, dar o să trebuiască să-i faci puțin loc lângă tine.

Elvira s-a întors spre Émilie.

– *Yes!* Vezi, ți-am spus eu! E *cool!*

Sarah s-a apropiat de Émilie, care nu îndrăznea să spună nimic. A îngenuncheat, i-a pus degetul sub bărbie și i-a ridicat capul.

– Spune-mi, tu ești de acord? Să știi că nu trebuie să-ți fie frică să te murdărești. O să vezi, îți împrumut și un șorț.

Émilie tot n-a spus nimic, ci doar a schițat un simplu gest de aprobare.

Hugo a intervenit.

– Ai putea să-i răspunzi lui Sarah, i-a atras el atenția lui Émilie.

Sarah s-a ridicat și, în timp ce i se adresa lui Hugo, și-a pus mâna pe umărul fetei.

– Nu-ți face griji. Are tot timpul să se obișnuiască.

– Desigur, a răspuns timid Hugo, care nu putea să înfrunte ochii de un verde intens ai tinerei.

Sarah le-a propus celor două cupluri să continue vizita în atelier, ca să le arate lucrările ei în curs de realizare. Doar Sophie avusese deja ocazia să petreacă ceva timp împreună cu gazda lor.

– Asta-i o idee foarte bună! s-a bucurat Cédric. Ești de trei ani aici și nu mi-am făcut niciodată timp să vin la atelierul tău ca să-ți văd lucrările.

– Atunci, să mergem!

După ce s-a terminat vizita, tânăra irlandeză i-a invitat pe toți să bea un pahar în cinstea prieteniei. Cele două cupluri au refuzat să mai stea, dar la insistențele fiicelor, dornice să mai rămână și să mai scotocească prin atelier, au fost de acord.

Cédric s-a delectat cu diferite mărci de bere irlandeză. Era un om de viață și avea o anumită înclinație spre băuturile alcoolice. De obicei, prefera rachiul și vinul roșu, dar în seara aceea n-a avut nici o problemă cu berea. Brună, blondă, nu conta. Sophie a încercat, fără succes, să mai tempereze pofta soțului ei. Cédric făcea parte din categoria celor veseli la beție, ceea ce a făcut ca atmosfera să fie mai destinsă.

Sarah a încercat să afle mai multe despre Lisa și Hugo. Îi veneau mereu în minte mulțumirile aduse de Hugo și observația Lisei în legătură cu

claustrarea lui Émilie, vorbe care ei i se păruseră neobișnuite. Cuplul acela o intriga. Oare de ce se mutaseră Lisa și Hugo la Véminan?

– Sophie mi-a spus că ați locuit la Paris. Așa e?

Hugo s-a făcut că nu înțelegea și și-a continuat discuția cu Cédric, căruia îi venea din ce în ce mai greu să deosebească nuanțele subtile de gust amar dintre Smithwick's și Kilkenny.

Lisa a simțit că trebuia să răspundă. S-a decis să confirme, fără să intre în prea multe detalii.

– Da, am avut un apartament în Montmartre.

– Un cartier foarte frumos. L-am vizitat de mai multe ori, împreună cu soțul meu, atunci când îl însoțeam în călătorii de afaceri. Nu ratam niciodată deplasările lui la Paris. Acum, nu se mai poate...

Sarah a simțit cum i se pune un nod în gât, și-a terminat paharul și și-a mai turnat unul. Sophie s-a hotărât să intervină în conversație, ca să nu apară vreo neînțelegere.

– Știi, Sarah, Lisa e la curent cu ce i s-a întâmplat soțului tău. I-am povestit.

Tânăra irlandeză a vorbit pe un ton nostalgic, aproape trist.

– Bine. În sfârșit... un mod de a spune. Am suferit enorm. Dar mi-am construit aici o formă de echilibru. Am noroc că sunt la adăpost, din punct de vedere financiar, până la sfârșitul zilelor. N-am avut copii cu Edward. Trăiesc datorită averii adunate de el. Nu știu dacă e respectabil ce fac, știu că unii își pun multe întrebări, dar nu-mi pasă. N-am nevoie să lucrez și îmi asum asta.

– Îmi pare rău, s-a scuzat Lisa. N-am vrut să-ți trezesc amintiri dureroase.

– Nu-ți face griji, așa a fost să fie... Câteodată sunt supărată pe blestemata asta de *boală lungă*, cum spuneți voi în Franța.

Liniștea s-a lăsat pentru câteva clipe, înainte ca Sarah să continue pe un ton mai vesel, constatând că Lisa abia dacă își înmuiase buzele în pahar.

– Poate că nu-ți place? Vrei altceva? Aș putea să-ți ofer un suc de portocale sau de mere...

– Drăguț din partea ta. Un suc de mere ar fi foarte bun.

– Nici o problemă.

Îndreptându-se spre bucătărie, Sarah a continuat s-o întrebe pe Lisa.

– Deci, v-ați săturat de viața pariziană? Vă înțeleg.

Lisa îl căuta din ochi pe Hugo, care nu părea să se simtă prea în largul lui în preajma lui Sarah. L-a observat și i-a răspuns tinerei irlandeze:

– Ei bine, și da, și nu.

Sophie se foia pe scaun. Îi era milă de prietena ei, ar fi vrut să-i vină în ajutor, dar simțea că n-avea dreptul.

– Și da, și nu! Curios răspuns, s-a mirat Sarah.

Lisa s-a hotărât să mintă cu privire la motivul stabilirii lor în Périgord. S-a uitat cu atenție prin preajmă, ca să n-o audă Émilie. Fiica ei i-ar fi corectat imediat vorbele.

– Ei bine, așa cum știi, eu sunt profesoară de limba engleză. În liceele de la periferie, elevii sunt din ce în ce mai dificili și... am cedat. Am căzut într-o depresie lungă. Psihiatrul meu mi-a recomandat o schimbare radicală a stilului de viață, pentru că altfel n-aș fi ajuns niciodată să trec peste problemele astea. Nu făceam decât să mă afund și mai tare.

Hugo și-a ridicat în sfârșit ochii, surprins de cât aplomb avea soția lui în a ocoli adevărul. Dacă Lisa ascundea motivul plecării lor, n-o făcea nici din teamă, nici de rușine și nici măcar din pudoare. Pentru ea, a povesti ce i se întâmplase lui Théo și de ce se mutaseră la Véminan era ca și cum ar fi spus că-și abandonase fiul. Și nici nu se punea problema să facă așa ceva!

– O metodă radicală! Dar dacă a fost pentru binele tău, atunci e o decizie bună, a declarat Sarah.

Nedorind ca discuția să continue, Lisa s-a ridicat și s-a îndreptat spre atelierul de unde se auzeau răsunând râsetele celor două fete. Înainte de a dispărea pe hol, a aruncat o vorbă:

– Fără îndoială, viitorul o să arate dacă am făcut rău sau bine!

Ca de prea multe ori, Cédric atinsese limita de toleranță la alcool. Cuvintele nu-i mai erau nostime deloc, ci confuze și haotice. Abia dacă se mai ținea pe picioare. Sophie nu voia ca fiica ei să-și vadă încă o dată tatăl într-o astfel de stare. Rușinată de comportamentul soțului ei, s-a decis să plece imediat și l-a întrebat pe Hugo dacă puteau s-o aducă ei pe Elvira în drum spre casă. Hugo a fost de acord și l-a sprijinit pe Cédric până la mașină. Sophie a demarat în trombă.

Hugo se pregătea să meargă la Lisa când Sarah s-a proptit în fața lui. Remarcase că el nu se simțea bine în preajma ei și asta o amuza. Între cei doi a început un fel de joacă.

Hugo ar fi putut s-o ocolească, dar nu s-a mișcat din loc și i-a înfruntat în sfârșit privirea.

– Iar tu? a întrebat ea.

– Eu? Eu, ce? s-a mirat el.

– Ei bine, tu, da! Cum te simți aici? Medic de țară fiind, cu toate constrângerile ce decurg din asta, chiar dacă ai toate înlesnirile date de niște mofturi de la Paris, nu cumva te simți un pic singur și pierdut? a sugerat Sarah, pe un ton intenționat provocator și ținându-și brațele încrucișate.

Hugo a renunțat să se mai uite în ochii frumoasei irlandeze. Din direcția atelierului ajungea până la ei râsul lui Émilie. A înaintat un pas, dar Sarah nu s-a dat la o parte. Brațele lor se atingeau. A răspuns înghițind în sec:

– N-a fost ușor. Dar am găsit aici...

A ezitat, iar ea l-a provocat să continue.

– Ce ai găsit?

– O anumită doză de umanitate. Să câștig încrederea celor din Véminan n-a fost ușor, dar sunt oameni adevărați. Și, în ciuda muncii epuizante, îmi place aici.

– Asta-i bine, a răspuns ea căutându-i privirea.

– Mă duc la soția mea și la fete, nu mai stăm nici noi. Încă o dată, mulțumesc pentru Émilie.

– Cu plăcere.

– Bine...

Sarah s-a dat, în sfârșit, la o parte. Cum Hugo se îndepărta cu pași lenți, ea i-a vorbit din nou.

– Aș vrea să-ți cer o părere.

– Da, te ascult.

– Știi că sunt pasionată de fitoterapie. Aici sunt prea puțini oameni interesați de așa ceva. Dar tu, ca profesionist, ce zici?

Deși nu se aștepta deloc la întrebarea lui Sarah, Hugo era pe un teren cunoscut, așa că a devenit mai sigur pe el.

– Poate fi un ajutor pentru medicina așa-zis convențională. Prescriu și eu câteodată.

Chipul lui Sarah s-a luminat deodată.

– Am putea discuta într-o zi doar noi doi?

– Da... În fine, dacă vrei, o să găsim ocazia, s-a bâlbâit el.

Sarah a întrerupt brutal conversația.

– Foarte bine, o să vin la cabinetul tău. Du-te la nevastă și la fiică! Vin și eu, dar mai întâi am de strâns paharele.

Hugo n-a mai avut timp să răspundă, că Sarah a și dispărut. S-a îndreptat spre atelier, unde și-a găsit soția distrându-se ca o fetiță. Cu mâinile pline de argilă, încerca să dea formă unui suport simplu pentru pahare. Émilie și Elvira râdeau din tot sufletul, dându-și seama de cât de puțină dexteritate avea Lisa. Hugo a zâmbit, pe urmă și-a amintit de femeia-copil alături de care trăia... înainte să moară copilul din ea. A rămas câteva minute observând-o și a exclamat în timp ce se apropia:

– Hei, artistelor, văd că se muncește din greu aici!

Émilie i-a răspuns tatălui ei cu simplitatea și sinceritatea unui copil de opt ani.

– O, tati, dacă ai ști cât de nepricepută e mami!

Lisa, așezată pe un scaun, s-a întors spre Hugo. Părea agasată.

– E foarte greu, nu cred c-o să mă apuc vreodată de olărit, mă enervează, a declarat ea îndreptându-se spre chiuvetă ca să-și spele argila lipită de mâini.

Se făcea deja târziu, iar Hugo își programase să revadă dosarul unui pacient care suporta o intervenție chirurgicală a doua zi, la Toulouse.

– N-aș vrea să vă deranjez de la creațiile voastre, dar a venit momentul să ne întoarcem acasă. Mai am de lucru. Și trebuie s-o lăsăm și pe Elvira la părinții ei.

– Nici o problemă, o să termine altă dată, a spus Sarah.

Hugo a tresărit fiindcă nu și-a dat seama că gazda lor era prin preajmă.

Lisa și-a șters apăsând mâinile până la coate și s-a simțit obligată să-i adrese irlandezei câteva ultime cuvinte de mulțumire. Remarcase comportamentul ei straniu și joaca începută cu Hugo.

– Mulțumesc încă o dată că o să te ocupi de Émilie, a spus ea sec.

– Să ne oprim cu mulțumirile. Cred că fiicei voastre i-a plăcut la atelier. O să lucrăm bine împreună. Haideti, copii, e vremea să vă întoarceți acasă!

Sarah i-a însoțit până la mașină. De când aflase că Lisa și Hugo cumpăraseră casa fraților Palain, îi tot venea în minte o întrebare. Așa că nu s-a sfiit să le-o adreseze:

– N-aș vrea să fiu indiscretă, dar cum de ați reușit să-i convingeți pe foștii proprietari să vă vândă Partea Îngerilor?

Hugo n-a înțeles sensul întrebării lui Sarah. S-a întors spre soția lui, care a răspuns tăios:

– Casa ne-a plăcut, asta-i tot.

Hugo a clătinat din cap. Lisa a continuat:

– De fapt, casa mi-a plăcut doar mie. Lui Hugo i-ar fi convenit mai mult să trăim în sat.

– Da, însă cum de au acceptat atât de repede? Și la ce preț? a insistat Sarah.

– Ei bine, la prețul cerut. Nu știu ce vrei să spui! a răspuns Lisa, enervată de atâta indiscreție.

– Scuză-mă, nu-i treaba mea. Dar mi-am dorit și eu foarte mult casa asta. Are o energie specială. Îmi propusesem să amenajez acolo niște spații de cazare, dar chiar dacă le-am propus un preț mai mare decât ceilalți posibili cumpărători, Albert și Marcel Palain tot au refuzat să mi-o vândă. Am fost convinsă că de fapt cei doi frați n-aveau să înstrăineze niciodată Partea Îngerilor.

Hugo a pornit motorul. Se gândea deja la dosarul pe care trebuia să-l studieze și prefera să pună punct conversației.

– Ei bine, după cum vezi, și-au schimbat părerea.

– Desigur, desigur, a repetat Sarah.

– Nici o problemă, a spus Lisa. O să ai ocazia să vii și s-o vizitezi, adică s-o revizitezi, a propus ea pe un ton ironic.

– Cu plăcere, a încheiat Sarah.

★

★★

Pe drumul de întoarcere, în mașină domnea liniștea. Până și fetele, Émilie și Elvira, de obicei atât de vorbărețe, nu mai spuneau nimic. Fiecare părea pierdut în gândurile sale.

Hugo s-a oprit ca s-o lase pe Elvira, iar Sophie a ieșit din casă și și-a întâmpinat fiica. Lisa a coborât și ea, apoi a întrebat de starea lui Cédric. Prietena ei i-a răspuns cu o ridicare din umeri, care făcea cât toate explicațiile.

Ajunși la Partea Îngerilor, Lisa a dat drumul la apă în cadă pentru Émilie, în timp ce Hugo s-a așezat pe canapea, cu dosarul pacientului, pe care l-a

studiat până în cel mai mic detaliu. Émilie a ieșit din baie în sfârșit, după ce ea și mama ei se bătuseră cu spumă, și-a pus pijamaua și a plecat să se distreze în cameră, înainte de ora de culcare.

Lisa a coborât în sufragerie. Părea mai degrabă enervată decât bulversată. Hugo a observat asta, dar, absorbit de dosarul lui, n-a făcut nici o remarcă. După mai multe drumuri între sufragerie și bucătărie, Lisa s-a așezat în fața soțului ei și s-a hotărât până la urmă să înceapă discuția.

– Ai petrecut o seară frumoasă?

Tonul îi era ironic. Hugo n-a putut să-și ascundă uimirea.

– Păi... da. În fine, la fel ca tine.

Ea a insistat.

– Puțin mai mult ca mine, nu?

El și-a așezat dosarul pe genunchi.

– Ce vrei să spui?

– Sarah.

– Ce-i cu Sarah?

Ea a continuat pe același ton caustic.

– E frumoasă, șarmantă? Ambele, poate? Crezi că nu te-am văzut cum te învârteai prin preajma ei!

Hugo a ridicat din umeri.

– Dar tu crezi că n-am avut la ce altceva să mă gândesc? Mai ales în seara asta!

– La ce altceva să mă gândesc, nu zău! Vorbești despre mine? Știu că nu-ți mai dau ceea ce ți-ai dori...

El a întrerupt-o.

– Te rog, oprește-te! Nu-i momentul acum. Trebuie să termin de studiat dosarul domnului Gileron.

Lisa era din ce în ce mai nervoasă. A început să strige.

– Nu-mi pasă de dosarul tău! Spune-mi, îți place irlandeza?

Hugo a încercat să-și liniștească soția.

– Calmează-te! O s-o sperii pe Émilie. Ce prostii spui acolo?

– Spun ce am văzut!

Hugo n-a mai reușit să-și înăbușe exasperarea. A lăsat dosarul să cadă pe jos.

– Mă obosești!

Și a urcat în dormitor.

Lisa exagerase, ca o femeie geloasă și prea puțin sigură pe ea. Dar în adâncul sufletului, Hugo știa că soția lui avea dreptate, Sarah nu-l lăsa indiferent. Să-l fi atras originalitatea tinerei străine? Să fi fost frumusețea ei tulburătoare? Sau pur și simplu era sătul de o relație care nu-i mai aducea nici o formă de tandrețe?

După ce și-a culcat fiica, Lisa a rămas singură. S-a întins pe canapea, iar mintea a început să-i lucreze. Mai întâi, imaginile cu Sarah și Hugo i-au dominat gândurile, apoi, foarte repede, amintirile cu Théo s-au impus. A închis ochii, chiar dacă gestul îi făcea rău, s-a gândit la momentele de veselie și de nepăsare trăite alături de fiul ei. La toate clipele pe care n-avea să le mai re trăiască, la toată fericirea dusă pe vecie.

Tocmai începuse să ofteze când și-a auzit smartphone-ul vibrând pe măsută. A răspuns fără să se uite la numele celui care sunase.

– Hei, frumoaso, cum ești?

– Cléa! Mă bucur foarte mult să te aud!

– Ei, Périgord e tot atât de frumos?

Lisa a răspuns laconic:

– Da...

– O, la, la! Nu ești în apele tale!

– M-am certat cu Hugo. Am impresia, în fine, cum să-ți spun...

– Foarte simplu, cu vorbe! a exclamat Cléa, încercând să destindă atmosfera.

Lisa a zâmbit la remarca prietenei.

– Pentru o simplă vecină, Hugo o privește cam prea mult... și mi-e teamă să nu-l pierd.

– Dacă doar o privește, nu-i nimic grav.

– Încetează, nu-i nostim deloc! În același timp, eu nu-i ofer prea mult, atunci poate că... În fine, nu mai știu.

Cléa nu și-a lăsat prietena să se închidă în eternele ei gânduri negre. Așa că a preferat să schimbe subiectul.

– Spune-mi ce mai fac Alice și Gabriel...

– Alice și Gabriel?

– Da, da, cărțile poștale și carnetelul, îți amintești?

Lisa și-a amintit descoperirea din cutia ascunsă într-unul dintre dulapurile vechi din mansardă.

- A, da. O să mă uit zilele astea pe ele.
- Ba chiar astă-seară! i-a cerut Cléa, încercând să-i impună Lisei să se gândească la altceva decât la grijile ei neîncetate.
- De ce neapărat astă-seară?
- Ei bine, o să deschizi cutia în seara asta. O să începi să te uiți chiar de acum. Imaginează-ți că descoperi o comoară, a glumit Cléa.
- Ești ceva de groază!
- Nu sunt ceva de groază, tu trebuie să-mi promiți că o să-ți ții mintea ocupată. Acum te las, Lilian îmi face semn, s-a încurcat la unul dintre jocurile lui Jade.
- Pupici, Cléa dragă.
- Din fapt, împărțim comoara jumătate-jumătate! E pe terenul tău, dar eu am descoperit harta comorii.
- Chiar ești ceva de groază! Haide, du-te și fă-ți datoria de mamă.
- Gata, fug! a declarat Cléa înainte de a închide.

Lisa a început din nou să se gândească la cartea poștală scrisă de un anume Gabriel pentru domnișoara Alice. Și-a amintit data: cu vreo optzeci și cinci de ani în urmă.

A urcat în mansardă ca să caute cutia cu scrisorile, cărțile poștale și carnetul. S-a așezat la masa din sufragerie și a întins corespondența pe fața de masă. Anumite fragmente fuseseră șterse de trecerea timpului, însă altele încă erau perfect lizibile. Lisa a răsfoit de asemenea și carnetul, descoperind că era vorba de un jurnal intim ținut de Alice, în care i se adresa lui Gabriel. Acolo își povestea întreaga viață, ca într-o conversație avută cu ființa iubită.

Carnetulul începea cu data de 3 iunie 1940 și se termina la 25 mai 1944. Lisa nu s-a putut abține și a citit primele pagini.

CAPITOLUL 7. ÎNTÂLNIREA UNICĂ

Există întâlniri care ne amuză, altele care ne liniștesc, iar altele, rare, care ne înalță.

Unele sunt îndelung așteptate, gata să sară din joben cu multele lor surprize și lucruri uimitoare.

Există, în sfârșit, întâlnirea unică, cea a cărei existență nici măcar n-o bănuiești. E acolo, răbdătoare, așteptându-te ca un ghid ca să te conducă spre lumină. N-o vezi, n-o auzi, dar asta n-are nici o importanță!

Acea întâlnire o să știe să-ți facă semn la momentul potrivit.

3 iunie 1940

Gabriel,

Îmi amintesc de ziua aceea din septembrie a anului trecut, când ai plecat în grabă ca să ne aperi țara, departe, în estul Franței.

De la plecarea ta, mă învățasem să primesc regulat vești de la tine. Dar iată că se fac două luni de când nu mai știu pe unde ești și îmi fac griji. Aici informațiile primite sunt rare, iar atunci când ajung, lucrul ăsta se petrece adesea cu mare întârziere.

Cărțile tale poștale mă făceau fericită. Știam că, în ciuda distanței și a problemelor tale, măcar nu sufereai. Împreună cu toți camarazii tăi veniți din toate colțurile Franței, așteptați inamicul de-a lungul Liniei Maginot⁵, de care vorbește toată lumea pe aici. Tot la serviciul de planton ești, împreună cu noii tăi prieteni din Bretagne?

Îmi povesteai că majoritatea pachetelor pe care ți le trimiteam ajungeau fără prea multe stricăciuni, că altele s-au pierdut, dar nu-i nimic. Îmi scriai

în fiecare scrisoare: îți făcea plăcere să simți mirosul de acasă de îndată ce deschideai cutia.

Noi aveam obiceiurile noastre, Gabriel. Îmi spuneai totul, iar eu, ca să nu-ți provoc prea multe griji, îți spuneam mereu că totul mergea cum se cuvine.

Sunt și subiecte despre care nu te-am mințit niciodată. Fiul nostru crește, e sănătos și în curând împlinește patru ani. De nouă luni nu și-a mai văzut tatăl. Îmi vorbește câteodată de tine, dar amintirile lui se șterg, așa că mă străduiesc ca seara, dacă nu mă doboară oboseala, să-i descriu câteva fotografii în care apari. Mai ales pe cea de la nunta noastră, în care apare toată familia, mi-e mai ușor așa.

Cât o să mai dureze războiul ăsta blestemat? Ce vârstă o să aibă fiul nostru atunci când o să te întorci acasă?

Părinții tăi sunt bine, chiar dacă tatăl tău nu mai poate lucra: piciorul îl doare din ce în ce mai tare. De la plecarea ta, am avut plăcerea să-ți vedem părinții de două ori. N-au prea des vești de la tine, așa că le-am citit câteva dintre cărțile tale poștale. Sper să nu te superi pe mine.

Am fost în vizită la ei împreună cu Jean după lucrările de iarnă. Dar drumul e lung până la Cahors, așa că de atunci încolo nu ne-am mai dus. Nu pot pleca prea mult timp de la fermă, sunt atâtea lucruri de făcut și nici nu-mi place să-mi las singuri părinții și bunica. Ei mă ajută foarte mult, se ocupă de fiul nostru, de munca de la câmp, de hrănirea animalelor. N-avem de ales, ferma trebuie să ne țină în viață până la întoarcerea ta. Tata vorbește puțin. El, care a stat patru ani pe front în luptele din Primul Război Mondial, nu înțelege cum, doar douăzeci de ani mai târziu, au început iar luptele, așa că preferă să nu spună nimic: muncește și suportă.

Recoltele promet să fie suficiente, ploile de primăvară și umiditatea adusă de ele ne fac să sperăm la o cantitate bună de grâu. Verii tăi din Sarlat au venit la fermă ca să-și coacă pâinea în cuptorul nostru, le-am dat câțiva saci de făină de anul trecut. În orașe, unele alimente au început să lipsească.

Animalele sunt în putere. Nu ți-am spus, dar a trebuit să vând doi viței. Chiar dacă aici toată lumea se străduiește, brațele tale ne lipsesc și m-am hotărât să dau vițeei ca să mai intre niște bănuți în casă și să pot astfel cumpăra unele produsele de care avem nevoie, mai ales pentru ca lui Jean să nu-i lipsească nimic.

Eu sunt bine, în fine, așa îți scriu în fiecare dintre scrisorile mele. În orice caz, n-am de ales, trebuie să mă ocup de băiatul nostru și de familia mea, și să mă asigur că avem destul ca să putem supraviețui.

Abia mai târziu, după ce vor fi trecut toate astea, o să-ți spun că n-a fost deloc ușor. Am atâta nevoie de tine!

După ce te întorci, probabil că o să-ți dau să citești carnetelul în care m-am decis să scriu. Îmi face bine să spun acolo adevărul gol-goluț, ceea ce-ți scriu ție, desigur, dar și toate celelalte, pe care nu ți le pot spune, pentru că viața ta e și așa destul de complicată, nu vreau să-ți faci griji și pentru noi.

Am ales un carnetel albastru, culoarea ta preferată, cea care-ți luminează ochii. Băcanului din Véminan i-a trebuit mai bine de o lună ca să-l primească de la Sarlat, nici nu mai speram să-l aducă. Aprovizionarea devine dificilă. Am lipit pe copertă cartea poștală trimisă de tine în octombrie 1933, îți mai amintești de ea? Au trecut deja aproape șapte ani. Am mers ore întregi prin pădure. Tata era nervos, nu făcusem nimic toată ziua. Râd și plâng în același timp gândindu-mă la toate astea. Era începutul fericirii noastre.

Te las, soțul meu drag, e târziu, lumânarea o să se stingă în curând.

Mâine cobor încă o dată în sat, poate că a ajuns vreo carte poștală de la tine. Sau poate că cineva o să aibă vești de pe front.

Deunăzi, moș André ne-a speriat pe toți: a stat toată ziua cu urechile ciulite la radio și spunea că nemții au trecut prin pădurile din Ardennes ca să ne invadeze țara.

Nu cred așa ceva și până la urmă spune o grămadă de prostii moșul ăsta nebun, doar îl cunoști. Am însă încredere că guvernul nostru a luat toate măsurile.

Sper că ești tot în adăpostul tău din inexpugnabila noastră Linie Maginot.

Alice a ta, care își face griji și te iubește.

Unde ești oare, Gabriel?

Linie de fortificație construită de Franța de-a lungul frontierei cu Belgia, Luxemburg, Germania, Elveția și Italia, în perioada 1928–1940, numele ei provenind de la André Maginot, ministru de război în acea perioadă.

CAPITOLUL 8. LINIȘTEA PREZENȚEI TALE

Pierdută în miez de noapte, rătăcind fără sorți de izbândă.
Cufundată în adâncul singurătății mele, îmi aștept osândă.
Vinovăția mi-o accept, la fel și rătăcirile, în totalitate,
Sfârșitul mi-l simt aproape, ce crudă fatalitate!
Ochii mi-i închid, îmi implor renașterea,
Vino să mă cauți, aud doar liniștea.
Liniștea prezenței tale.

Partea Îngerilor, iulie 1914

După ce a citit primele pagini, Lisa s-a simțit atrasă de carnetel. S-a ridicat de pe scaun și s-a așezat pe canapea. S-a lăsat iarăși copleșită de impactul cuvintelor scrise, puternice și tandre deopotrivă. A făcut rapid un calcul în minte. Povestea pe care tocmai o descoperise, tulburătoare atât prin intensitate, cât și prin abnegație, tandrețe și iubire, era veche de șaptezeci și șapte de ani!

Lisa își puna întrebarea: oare Alice și Gabriel trăiseră la Partea Îngerilor? Chiar dacă totul părea să confirme asta, ea se gândea că acele documente ar fi putut să se găsească din întâmplare în mansardă. Șaptezeci și șapte de ani însemnau o perioadă lungă, atâtea persoane ar fi putut să lase cutia acolo.

Nu putea să-și mai ia ochii de la carnetel. În același timp, își interzicea să continue lectura paginilor. Povestea aceea nu-i aparținea, avea impresia că fura o parte din viața lui Alice și a lui Gabriel. Nu considera că ar fi fost corect să continue să citească. Dar cum curiozitatea era mai puternică decât rușinea, s-a îndreptat spre masa pe care, cu doar câteva minute în urmă, aranjase unul câte unul obiectele găsite în cutie.

Scrisorile erau semnate de Alice, iar cărțile poștale de Gabriel. Privirea i se muta de la una la alta fără vreo logică anume. Datele îi defilau sub ochi: 10 decembrie 1939, 15 februarie 1940, 18 martie 1941, 25 mai 1942, 12 aprilie 1943... Lisa a insistat pe paginile scrise de Alice și mai ales pe ultimele fraze: *Totul e bine, nu-ți face griji; aici totul e în regulă; Gabriel, sper că ești la fel de bine ca mine; eu și Jean suntem în plină formă.*

Așa cum scrisese și în carnețel, Alice părea că nu voise să-i provoace lui Gabriel griji suplimentare. El se găsisese undeva în cel mai înaintat avanpost pe timpul blestematului de război, iar Alice nu se gândise decât la un singur lucru: să-și liniștească soțul, ajungând până la a uita de propria suferință.

Deodată, Lisa a simțit un fior pe șira spinării. A avut impresia că în cameră se mai afla cineva, chiar în spatele ei. S-a gândit că Émilie avusese un coșmar și s-a ridicat ca să verifice camera fetei. Nu era nimeni, Émilie dormea cu pumnii strânși.

Lisa a coborât iar în salon. A avut, din nou, senzația unei prezențe stranie. Singură, la miezul nopții, ar fi trebuit să-și facă griji și să-și spună că după luni de neliniști mintea îi juca feste, dar nu putea fi vorba de asta fiindcă era cât se poate de lucidă.

În clipa aceea nu se mai gândea la Théo. Ceva diferit îi atrăsese întreaga atenție. Scrutând și ultimul ungher, a făcut încet turul salonului, apoi s-a îndreptat spre bucătărie. Aceeași impresie, deși nu era nimeni acolo, nici o prezență fizică. A simțit un aer proaspăt mângâindu-i fața, s-a întors și a constatat că ușa glisantă de la bucătărie era deschisă și lăsa răcoarea nopții să intre. Hugo închidea de obicei obloanele. Însă fusese atât de nervos, încât fără îndoială că uitase. Lisa a înaintat spre terasă și, la fel cum făcuse din interior, a verificat cu atenție dacă toate erau la locul lor. A profitat de moment ca să adune pernuțele din hamace. Se anunțaseră furtuni în cea de-a doua parte a nopții. Fără să știe de ce, n-a putut rămâne afară și s-a întors în casă. Știa bine că era singură, dar ceva mai puternic decât ea o copleșea. Până la urmă, a tras storurile, apoi ușa culisantă de la bucătărie și s-a întors în salon.

S-a așezat și a început să aranjeze în cutie scrisorile și cărțile poștale ilustrate. În clipa aceea a cuprins-o un val de căldură blândă, liniștitoare. Și-a revăzut mama, care venea s-o ia în brațe pe vremea când, fetiță fiind, avea coșmaruri. A fost surprinsă că se gândea la acele clipe uitate și că, pe moment, îi reveneau în minte.

Fără să se grăbească și cu multă precauție a pus carnetelul lui Alice deasupra scrisorilor și a închis cutia metalică. Brusc, căldura aceea blândă a scăzut în intensitate, până la dispariție. Lisa s-a simțit tulburată, de parcă demonii ei obișnuiți reveneau în luptă. Théo... Îi lipsea atât de mult! Din cauza stresului, a simțit cum i se contracta stomacul. N-a mai pierdut vremea în salon, s-a îndreptat iute spre dormitor, s-a dezbrăcat și s-a strecurat sub cearșaf, căutând căldura corpului lui Hugo. S-a lipit de el. Se întâmpla foarte rar ca el să se trezească, dar acum a întrebat-o pe jumătate adormit:

– Ești bine?

Lisa a șoptit:

– Da, culcă-te!

– Foarte bine, a zis el înainte s-o strângă de mână și să se cufunde din nou în brațele lui Morfeu.

În seara aceea, Lisa a uitat să-și ia somniferul prescris de medic. Cu toate astea, mintea i s-a îngreunat din ce în ce mai tare și a adormit. Somnul i-a fost mai liniștit decât de obicei, iar trezirea, mult mai puțin matinală.

Când a deschis ochii, orologiul clopotniței din Saint-Boliès bătea ora Ⅴ.

S-a ridicat brusc în capul oaselor. Hugo nu mai era lângă ea. Trebuia să fie la cabinet peste o jumătate de oră. L-a auzit pregătind micul-dejun. Și-a pus în grabă hainele din ajun și, înspăimântată, s-a dus la soțul ei.

– Îmi pare rău, îmi pare rău! a repetat ea.

Hugo părea încă și mai contrariat de conversația lor din ajun.

– Pentru ce-ți pare rău? a întrebat-o ridicând din umeri.

Lisa a ezitat și a început să bâiguiască.

– Ei bine, mai întâi pentru aseară... N-am vrut. În fine, am mers prea departe.

Hugo, umplându-și o nouă ceașcă de cafea, părea să fi uitat deja incidentul.

– Nu-ți face griji, i-a spus el pe un ton aproape detașat.

Lisa cunoștea cele mai mici reacții ale soțului ei și știa că răspunsul lui avea drept unic scop să nu stârnească din nou o conversație care ar fi condus la aceleași frământări din ajun.

★

★★

Hugo era tulburat de Sarah. Începând din seara petrecută în casa încântătoarei irlandeze, nu se mai putea abține și se gândea mereu la ea.

În noaptea de după vizita la Sarah, după ce se culcase, nu mai avusese în minte imaginea fiului său, a lui Émilie sau a Lisei, și nici amintirea momentelor frumoase petrecute în trei care să-l liniștească. Ultimele lui gânduri fuseseră despre Sarah: strălucirea ochilor ei, mișcările și curbele corpului ei. Se simțea rușinat. Ceea ce îl tulbura cel mai mult nu era reacția îndreptățită a soției lui, îi iertase deja ieșirea din ajun. Dar atracția resimțită pentru irlandeză era respinsă de conștiința lui. N-avea dreptul să simtă tentație față de o altă femeie în afară de Lisa, mama copiilor lui. Chiar dacă relațiile intime dintre ei deveniseră ca și inexistente, el nu-și permitea să trăiască o aventură.

Numai că Hugo era bărbat, avea dorințe și nevoi. Dacă pe plan profesional trecuse deja bariera și alesese viitorul ca să încerce să fugă de viața lui de dinainte, pe plan personal nu-și făcuse nici o proiecție, nu prevăzuse nici o mișcare. Dar o irlandeză șarmantă i se ivise în cale și trezise în el pofta de ceva nou, setea de a trăi iarăși viața din plin. În dimineața aceea, plecând spre cabinet, Hugo s-a gândit la momentul în care Sarah avea să împingă ușa biroului său, așa cum îi propusese în ajun, să discute despre virtuțile plantelor medicinale...

Fitoterapia nu era decât un pretext, o știa, dar aștepta cu nerăbdare momentul în care ar fi avut ocazia să descopere frumusețea și obrăznicia lui Sarah. Hugo n-avea nici o idee despre intențiile exacte ale tinerei, nu știa nici cum avea să reacționeze el, dar nu se putea abține, atracția îl copleșea. Sarah îi umplea gândurile.

Lisa a reluat conversația.

– Pe urmă, te rog să mă scuzi pentru dimineața asta, cafeaua nu era...

– Oprește-te! Nu ți-am cerut niciodată să-mi pregătești micul-dejun, așa cum faci în fiecare dimineață! a răspuns el brutal.

Lisa a primit din plin lovitura și s-a așezat, luându-și capul în mâini și ținându-și coatele pe masă. Hugo și-a dat seama că a mers prea departe și s-a scuzat stângaci.

– M-am exprimat greșit, voiam să spun că mi-ar face plăcere ca, măcar o dată, să te poți odihni și tu.

Ea s-a simțit jignită.

– Măcar o dată... Desigur!

Ei doi erau aproape de o ruptură, lucrurile nespuse și neînțelegerile se amplificau. Hugo a preferat să calmeze situația înainte să plece și să se afunde într-o zi lungă de lucru. S-a apropiat de Lisa, i-a pus o palmă pe obraz.

– Voiam pur și simplu să-ți spun că sunt fericit că ai dormit mai mult ca de obicei.

Lisa nu s-a clintit din loc.

– Mulțumesc.

– Ce program ai azi? Te întâlnești cu Sophie, nu?

– Da, după-amiază. N-o să țin unul dintre cursurile mele de engleză.

Hugo a încercat să-și repare greșeala.

– Poți trece pe la mine, dacă vrei. Înainte sau după întâlnirea cu Sophie.

Lisa a rămas surprinsă, era pentru prima dată când Hugo îi propunea să-i facă o vizită la cabinet în timpul consultațiilor. A refuzat propunerea.

– Ai atâtea programări, nu vreau să te deranjez și să-ți dau programul peste cap.

El a încercat s-o convingă.

– Niciodată nu m-ai făcut să-mi pierd timpul.

– Ascultă-mă, prefer să te las liniștit, poate că trec pe acolo altă dată. N-o să-ți încurc tocmai eu programările și o să te poți întoarce mai devreme acasă... poate.

– Ai dreptate, a zis Hugo, știind că oricum nu ajungea acasă decât la căderea nopții, ca de obicei.

Lisa, care nu era deloc proastă, și-a îndepărtat fața de mâna soțului ei și a schimbat complet subiectul. Vocea i-a devenit mai limpede și mai fermă.

– Am nevoie de datele de contact ale fraților Palain. Nu mai știu pe unde le-am notat.

Hugo a ridicat din sprâncene.

– Da, firește. E vreo problemă? Te-a sunat notarul? Mai sunt hârtii de semnat?

– Nu. Am descoperit, adică eu și Cléa am găsit în mansardă o cutie conținând un schimb de scrisori foarte vechi între două persoane care se

pare că au trăit aici.

- Oho! s-a mirat Hugo. Și de ce vrei să-i suni pe foștii proprietari?
- Am citit una sau două dintre scrisori și simt că n-am dreptul să continui. Hugo părea să mediteze la ceva.
- De ce crezi asta?
- Nu știu, sunt lucruri prea intime.
- Și de când datează corespondența asta? a continuat Hugo.
- Din vremea ultimului război.
- A, da, înțeleg. Fără îndoială că i-au și uitat pe acei oameni.
- Aș vrea să aflu dacă foștii proprietari ar dori să-și recupereze scrisorile.

Poate că sunt amintiri de familie, cine știe?

Hugo a început să râdă.

- Amintiri de familie, poate. Niște vechituri prăfuite, cu siguranță!

Lisa a cerut din nou datele.

- Ai numerele lor de telefon?

– Da, le găsești pe actul de vânzare-cumpărare. Nu l-am arhivat încă, e pe biroul meu.

- Foarte bine, mulțumesc.

– Trebuie să plec, altfel întârzii. Zi frumoasă! i-a urat Hugo soției lui înainte de-a o îmbrățișa.

- Și ție, i-a răspuns ea mecanic.

Hugo și-a luat geanta. Ușa de la intrare s-a auzit trântindu-se.

În acea clipă, Lisa n-avea în minte decât un singur gând: să-l contacteze cât mai repede pe unul dintre frații Palain. S-a așezat la birou și a scotocit după actul de vânzare-cumpărare. Doar adresele lui Marcel și Albert Palain figurau acolo, nu și numerele lor de telefon. Lisa a căutat rapid pe smartphone-ul ei și a notat pe un post-it cele două numere de telefon. A ezitat o clipă, dar și-a amintit că în ziua semnării actelor, Marcel abia scosese câteva cuvinte, atât de afectat păruse de vânzarea proprietății Partea Îngerilor. Așa că a preferat să formeze numărul lui Albert. I-a răspuns o voce feminină, vorbind pe un ton ferm:

- Alo!

Lisa a părut tulburată de parcă, dintr-odată, își dăduse seama cât de nepotrivit era apelul ei.

– Bună ziua... Vă rog să mă scuzați că vă deranjez... Sunt Lisa Guadet, aş putea vorbi cu domnul Albert Palain?

Tot pe acelaşi ton sec, interlocutoarea a continuat:

– În legătură cu ce subiect, doamnă?

Lisa a tuşit uşor, ca să-şi poată aduna ultimele puteri şi să continue.

– Ei bine, sunt actuala proprietară a casei Partea Îngerilor şi... aş vrea să-i pun o întrebare.

A urmat un scurt moment de linişte, apoi un răspuns care a liniştit-o pe Lisa.

– Desigur, îl chem imediat. La revedere, doamnă.

Lisa n-a mai avut răgazul s-o salute pe interlocutoare. A auzit numele ei rostit înfundat şi un: „A, bine, dă-mi-o la telefon!“, pe urmă a recunoscut vocea lui Albert.

– Bună ziua, doamnă Guadet. Ce mai faceţi?

– Foarte bine, domnule Palain. Sper că nu vă deranjez.

– Deloc. E vreo problemă la Partea Îngerilor?

Tonul calm, domol, al lui Albert a incitat-o pe Lisa să rezume într-un mod foarte precis scopul apelului ei.

– Nici o problemă, dimpotrivă. De fapt, mi-am permis să vă contactez pentru că am descoperit într-unul dintre dulapurile din mansardă o cutie ce conţinea...

Albert a întrerupt-o şi i-a explicat cu o voce sacadată:

– Eu am adunat toate documentele şi, cum nu ştiam unde să le pun, m-am gândit că în dulapurile lor era cel mai bine.

Lisa a rămas pe gânduri ascultând răspunsul lui Albert. Simţea cum i se intensifica emoţia şi cum i se strângea gâtul.

– „Dulapurile lor“? Ce vreţi să spuneţi?

Lui Albert i-a venit greu să răspundă şi şi-a înghiţit saliva de două ori înainte să continue.

– Presupun că aţi deschis cutia.

– Ăăă... da.

El era copleşit de emoţie, tonul vocii îl trăda.

– Aţi citit scrisorile?

– De fapt, din pricina asta am vrut să stau de vorbă cu dumneavoastră.

Albert a insistat.

– Ştiţi despre schimburile de răvaşe şi despre carneţel?

Lisa nu putea minți, chiar cu riscul de a-și dezamăgi interlocutorul.

– Am citit primele pagini din carnețel și câteva scrisori.

Ea nu auzea în receptor decât respirația sacadată a lui Albert, care, după câteva secunde, a continuat:

– Foarte bine. Ce ați vrea să aflați?

– Cred că deja am răspunsul la primele mele două întrebări. Știți despre existența acestei cutii și deci n-ați uitat-o pur și simplu la mutare.

Albert a râs nervos.

– Nu, n-am uitat-o. De altfel, știu povestea lor pe dinafară.

– Vă referiți la Alice și la Gabriel?

Albert părea din ce în ce mai melancolic.

– Da, bunicii mei...

Cu riscul de a părea indiscretă, Lisa nu și-a putut reține o întrebare care îi ardea buzele din clipa în care aflate că documentele fuseseră lăsate intenționat acolo.

– N-ați vrut să păstrați schimbul lor epistolar, nici dumneavoastră și nici fratele?

– O, pe Marcel l-a marcat atât de tare vânzarea casei, încât nu vrea să mai audă nimic legat de ea. M-a lăsat pe mine să hotărâsc soarta acelor scrisori. Am păstrat câteva fotografii cu bunicii noștri. Pe vremea aceea, clișeele fotografice erau rare și fiecare fotografie reprezintă întrucâtva o epocă.

Lisa nu mai știa ce să spună.

– Înțeleg.

Albert a continuat.

– Am hotărât ca scrisorile și carnețelul ce conținea jurnalul intim al bunicii să rămână la Partea Îngerilor. Povestea lor e legată fundamental de casa asta.

– Adică îmi dați voie să citesc corespondența și conținutul carnețelului?

– Chiar vă invit s-o faceți. O să descoperiți povestea lui Alice și a lui Gabriel și cred că, pe alocuri, o să vi se pară greu de crezut că așa ceva s-a întâmplat. Și totuși, asta-i realitatea.

– Cartea poștală lipită pe copertă e magnifică, iar primele pagini ale carnețelului sunt...

– O să vedeți că următoarele nu sunt, poate, ceea ce așteptați.

Lisa a răspuns cu glas ferm:

– Vreau să intru în viața lor.

În chip surprinzător, Albert a părut eliberat de o povară.

– În cazul ăsta, vă îmbarcați într-o călătorie care o să vă ducă la limitele vieții și a ceea ce ființele omenești pot suporta. De fapt, o să vă ducă până la cea mai profundă iubire și până la cel mai profund curaj.

Cuvintele lui Albert au rezonat în spiritul Lisei, care se gândea la Théo. Aflată sub imperiul emoției, n-a mai reușit decât să îngaima câteva cuvinte de mulțumire.

– Vă sunt recunoscătoare că-mi acordați încredere.

– Pentru puțin. Trebuie să vă las acum și... pe foarte curând!

– Da, pe curând.

– Mulțumesc, a adăugat Albert înainte de a închide.

Lisa a lăsat telefonul și, cu ochii în lacrimi, și-a cufundat capul în palme. Conversația o condusese fatalmente spre fricile ei de mamă, spre ideea pierderii lui Théo.

Oare ce voia să spună Albert prin: „la limitele vieții și a ceea ce ființele omenești pot suporta. De fapt, până la cea mai profundă iubire și până la cel mai profund curaj“?

CAPITOLUL 9. VREMEA CIREȘULUI ÎN FLOARE

Ca un cireș în floare, fericirea trece prin mii de culori.

Bobocii pictați cu ocru și vișiniu vin după cenușiul ramurilor de iarnă. Pe urmă sosește primăvara, cu suava și încântătoarea ei trenă de flori imaculate.

Vine, în fine, luna mai, timpul ciorchinilor de fructe roșii pline de sevă și de soare la adăpostul verdelui din frunzișul des.

E vremea fericirii, vremea cireșului în floare.

★

★★

Partea Îngerilor, sâmbătă, 23 iunie 1934

Chipul lui Alice radia de bucurie. În câteva ore urma să se mărite cu Gabriel, tânărul pe care-l cunoscuse în toamna anului 1933 la târgul din Sarlat.

★

★★

Înainte de nuntă, nu fusese totul atât de simplu pentru cei doi îndrăgostiți, care se vedeau rar. Gabriel locuia la marginea comunei Cahors, la șaptezeci de kilometri de Véminan, iar ocaziile de a petrece timp împreună erau rare. Erau patru ore de mers cu trenul până la Sarlat, pe urmă încă vreo oră ca să ajungă la Véminan. Pe vremea aceea, pe drumuri erau mai frecvente căruțele trase de unul sau de doi cai decât automobilele, și aproape că era vorba de o loterie atunci când Gabriel ieșea din gară cu desaga în spinare.

Trebuia să caute un suflet milostiv care să fie de acord să-l ducă până la Saint-Boliès sau la Véminan.

Rareori avusese el norocul să facă drumul cu mașina. De cele mai multe ori se mulțumea cu un loc alături de un țăran care-și conducea căruța la pas agale sau la trap lejer atunci când drumul o permitea. Ajuns la destinație, Gabriel mergea pe jos ultimii kilometri până la Partea Îngerilor, acolo unde îl aștepta Alice, care era nerăbdătoare să-l vadă.

De obicei, Gabriel ajungea sâmbătă spre prânz și pleca pe la ora 17 ca să nu piardă ultimul tren ce pleca la ora 18.30 spre Cahors.

Gabriel n-avea libere decât una sau două sâmbete pe lună, așa că scrisorile înlocuiau pe atunci plăcerea pe care cei doi tineri ar fi simțit-o dacă ar fi putut să-și petreacă împreună câteva ore. Și astfel, Alice și Gabriel acceptau faptul că deocamdată nu se putuseră descoperi unul pe celălalt așa cum sperau. Importantă era așteptarea următoarei lor întâlniri.

Atunci când Éloïse și Léon aflaseră că fiica lor era îndrăgostită și că un băiat pe nume Gabriel îi sucise capul, nu văzuseră cu ochi buni relația abia înfiripată. Jeanne, bunica din partea tatălui, încercase de mai multe ori să apere pe lângă fiul ei cauza nepoatei, dar în zadar. De când Lucien, soțul ei, murise brusc cu doar câteva luni înainte de întâlnirea tinerilor, vocea lui Jeanne conta puțin în luarea deciziilor familiei.

Desigur, părinții doreau binele fiicei lor, doar că băiatul, *veneticul*, așa cum îl numea câteodată viitorul socru, nu era un țăran originar din satul Véminan. În ziua de azi o astfel de mentalitate poate stârni zâmbete, dar pe vremuri te căsătoreai cel mai adesea cu un vecin sau cu cineva dintr-un sat apropiat. Mai întâi, pentru că ocaziile de a-ți întâlni perechea erau limitate la un anumit perimetru geografic; pe urmă, pentru că la țară oamenii vedeau cu ochi buni căsătoriile care le permiteau să-și mărească proprietățile sau să-și sporească bunurile din gospodărie.

Gabriel n-avea nimic de adus, nici pământuri, nici obiecte de preț. Brațele bune de muncă și dorința de a lucra pământul îi erau singura avere. Absolvise de puțină vreme școala de jandarmi călare de la Cahors. Părinții lui aveau un magazin de legume unde își vindeau producția de pe cele câteva parcele de pământ situate la marginea pădurii din Lot. Prea puține avantaje pentru ca tatăl lui Alice să accepte căsătoria.

Dar pe măsură ce lunile treceau, Éloïse și Léon fuseseră nevoiți să cedeze în fața evidenței: băiatul cu păr blond și cu ochi de un albastru limpede le schimbase fiica. Atunci când el era împreună cu ea sau atunci când ea mergea singură cât era drumul de lung ca să-i citească și să-i recitească scrisorile, Alice radia de fericire. Și atunci, cum să se poată opune ei planului celor doi tineri de a-și construi o viață împreună? Firește că Alice trebuise să facă o concesie, în privința căreia tatăl ei fusese categoric: fata trebuia să rămână la fermă și să ducă tradiția familiei mai departe. Alice era muncitoare, dar mai ales șireată. Își făcuse părinții să creadă că se gândise să plece împreună cu Gabriel, care tocmai primise un post la jandarmeria din Cahors, dar de fapt n-ar fi vrut niciodată să facă asta. Cum ar fi putut să plece de pe pământurile familiei, din casa în care se născuseră ea și străbunii ei? Doar puși în fața acelui pretins sacrificiu acceptat, părinții îi acceptaseră căsătoria cu Gabriel, devenit țăran pregătit să se spetească pe pământurile proprietății Partea Îngerilor.

★

★★

Ceremonia civilă a avut loc la primăria din Véminan, urmată de cea religioasă la biserica din Saint-Boliès, acolo unde Alice fusese botezată cu douăzeci și unu de ani în urmă. Vremea era superbă, cu soare blând, strălucind în acea dimineață de început de vară. La sfârșitul slujbei, Éloïse a fost surprinsă de valul de căldură deja instalat, anunțând o după-amiază caniculară. Planificase ca mesele de nuntă să fie așezate în curtea fermei. Cu o seară înainte, după ce se terminase munca la câmp, Léon, împreună cu verii veniți în ajun din Monpazier, Sarlat și Bergerac, aranjase scaunele și mesele din lemn.

Éloïse voia ca ziua aceea să fie perfectă, iar vremea prea călduroasă o enerva. Léon i-a făcut soției lui un semn prin care îi cerea să stea fără nici o grijă. El hotărâse să se ducă la fermă înainte ca alaiul să se pună în mișcare. Împreună cu niște vecini, au luat-o la pas pe Drumul Pietrelor, ca să ajungă în zece minute la o sută de metri de intrarea în curte. Traseul pe cărarea ce șerpuia prin pădure era mult mai scurt decât drumul întins de-a lungul văii. Cei patru bărbați au avut suficient timp să pună mesele și scaunele la adăpost de razele arzătoare ale soarelui, înainte ca femeile care rămăseseră

să pregătească masa de nuntă să aștearnă fețele de masă brodate cu inițialele lui Alice.

Mirii făceau drumul într-o caleașcă trasă de un cal de povară care mergea la pas. Alaiul se afla încă în josul drumului când tacâmurile de argint fuseseră deja așezate pe fețele de masă de bumbac alb.

Atunci când Alice și Gabriel au intrat în curtea fermei, Léon își aștepta fiica la umbra unui castan impozant. N-avusese timp s-o îmbrățișeze la ieșirea din biserică. A ajutat-o să coboare și a strâns-o în brațe ca s-o felicite. Léon nu era omul care să-și arate pe față sentimentele, așa că Alice a fost surprinsă și fericită în același timp. În clipa aceea se simțea mai degrabă liniștită. Părinții le dăduseră binecuvântarea pentru căsătorie, dar undeva, în adâncul sufletului ei, încă persista îndoiala. Credea că, în fond, ei ar fi preferat pe altcineva, un țăran din Véminan. Așa că strângerea aceea în brațe tocmai oferită de tatăl ei o interpretase ca pe o acceptare definitivă și sinceră, din partea părinților, a bărbatului pe care și-l alesese.

Pe vremea aceea, în satele din regiunea Périgord, munca la fermă cerea forță, curaj și rezistență. Din acest motiv, fiecare familie spera să aducă pe lume un băiat. Și, bineînțeles, și pentru perpetuarea numelui de familie. Dar soarta nu le îngăduise lui Éloïse și lui Léon să-și mărească familia: Alice era singurul lor copil.

Încă din adolescență, ea începuse să se simtă vinovată, chiar dacă, în mod evident, nu putea face nimic ca să schimbe situația. Așa că încerca oarecum să compenseze lipsa fraților. Munca la câmp și creșterea animalelor erau treburi grele. Mecanizarea nu era decât la începuturi. Alice nu se plângea niciodată. Înțelesese că a fi unicul copil la părinți nu era o situație de invidiat, pentru că trebuia să-și ajute atât tatăl la câmp, cât și mama la sarcinile gospodărești.

Până la vârsta de zece ani, Alice fusese la școală la Saint-Boliès, pe vremea când cătunul avea școală proprie și nu depindea încă de Véminan. Pe urmă, fusese la internatul colegiului din Sarlat și obținuse rezultate excelente. I-ar fi plăcut să continue învățătura pentru că voia să devină dascăl. Să fie profesoară fusese dintotdeauna visul ei. Să poți comunica

altora din ceea ce știi i se părea cea mai frumoasă meserie. Dar a renunțat repede la acel vis: o aștepta munca grea la Partea Îngerilor. Și de muncă era din plin!

Nunta fusese o reușită deplină, iar Alice radia de bucurie. Gabriel o văzuse în mijlocul lumii ei, în casa și în familia ei, alături de vecini și de prieteni. O găsea frumoasă în rochia lungă de satin alb. După ceremonie, Alice abia aștepta să-și scoată vâlul de tul lucrat de bunica, sub pretextul căldurii sufocante. Dar, de fapt, voia să-și elibereze părul lung și negru, ce i se unduia la fiecare mișcare.

Gabriel se pregătea să intre în acea familie în mijlocul căreia el trebuia să învețe totul: o nouă viață i se deschidea înaintea. Chiar de a doua zi, părinții, surorile, fratele și cei câțiva prieteni veniți de la Cahors s-au întors acasă. S-a trezit singur într-o lume necunoscută. Singur cu obiceiurile din familia lui Alice, singur într-un colț de țară încă necunoscut, singur în fața nenumăratelor sarcini cărora nu știa cum să le dea de capăt și singur cu femeia iubită, fără să știe prea multe lucruri nici despre ea.

Alice și Gabriel nu apucaseră decât „să se hârjonească“. Abia își furaseră câteva săruturi furișându-se de Léon ori de câte ori puteau să se izoleze câteva clipe, iar asta fusese tot. Le era teamă: amândoi trebuiau să se descopere unul pe celălalt în intimitatea lor de cuplu care, din acea clipă, își avea propriul destin în mâini.

Camera lui Alice fusese mărită ca să ofere momentelor de intimitate un spațiu mai confortabil. Numai că nici nu se punea problema să stea la masă doar ei doi. Gabriel trebuia să se așeze lângă soția lui la masa din bucătărie, alături de socri și de bunica lui Alice.

Așa a început, în primele zile de iunie ale anului 1934, noua viață pentru tinerii căsătoriți, una a tuturor posibilităților și a tuturor semnelor de întrebare. Săptămânile de vară au fost unele de tatonare, atât în intimitatea cuplului, cât și în organizarea sarcinilor de lucru. Gabriel nu știa de fiecare dată cum anume trebuia să muncească pentru a-și mulțumi socrul. Se întorcea spre Alice, care-l încuraja: își cunoștea bine tatăl și știa că dacă nu

spunea nimic însemna că era mulțumit de implicarea ginerelui. Puțin câte puțin, Gabriel a căpătat încredere, făcând toate eforturile ca să satisfacă dorințele familiei lui Alice, dar mai cu seamă pe cele ale soției. Voia ca ea să fie mândră de el. Alice avea un caracter puternic, nu dădea înapoi în fața nici unui efort fizic, chiar dacă uneori trebuia să renunțe și să accepte ajutorul unor brațe mai puternice.

Lunile au trecut, a sosit și iarna. Gabriel a avut bucuria de a-și primi familia în ospetie între Crăciun și Anul Nou. În acea perioadă a anului, pământurile se odihneau. Animalele, băgate în grajduri, aveau nevoie de mult mai puțină îngrijire decât în sezonul cald. Gabriel a putut deci să petreacă mai mult timp cu cei dragi, pe care nu-i mai văzuse din ziua nunții. Familia îi lipsea, dar noua viață pe care o construia puțin câte puțin împreună cu soția lui îi umplea inima de fericire.

Gabriel și-a însușit repede obiceiurile unui țăran adevărat. A fost acceptat de vecini și de prietenii noii lui familii. Alice i-a arătat locurile în care tinerilor din Véminan le plăcea să se întâlnească, atunci când munca la fermă le lăsa câteva seri de răgaz. Cuplurile tinere se adunau ca să sărbătorească, să stea de vorbă despre grijile și bucuriile lor, despre primele nașteri. Viitorul nu putea fi decât luminos, chiar dacă cei mai speriați – sau poate cei mai înțelepți, viitorul urma să stabilească – își făceau deja griji din cauza veștilor tulburătoare venite din Germania. Un anume Adolf Hitler devenise cancelar de un an și părea să încerce să instaleze o dictatură militară, cu decizii unele mai dure decât altele. Dar cei mai mulți dintre tinerii din Véminan nu-și imaginau că frământările acelea abia apărute le puteau da viața peste cap.

În timpul unei discuții la o masă în familie, Alice își exprimase îndoielile cu privire la acel subiect. Léon o săgetase cu privirea, spunându-i:

– Nu, fata mea, nu-i de glumă! Acum douăzeci de ani am cunoscut nebunia oamenilor și știu că totul e posibil.

Ea a insistat, cu o fărâmbă de nepăsare și de obrăznicie:

– În sfârșit, unii dintre prietenii noștri spun că...

Léon a bătut cu pumnul în masă și a strigat:

– N-o mai face pe proasta, Alice! Totul e posibil, îți spun eu!

S-a lăsat liniștea, nu se mai auzea decât clinchetul tacâmurilor care atingeau farfuriile. La Partea Îngerilor, nimeni n-a mai avut curajul să amintească de acel subiect până când, din nefericire, zvonurile venite din Germania s-au intensificat.

Anotimpurile treceau, totul se petrecea cum nu se putea mai bine. Nimic nu părea să deranjeze armonia dintre Alice și Gabriel, cu atât mai mult cu cât, la finele anului 1935, un eveniment minunat s-a produs, în sfârșit. Alice era însărcinată. O sarcină așteptată cu nerăbdare și a cărei absență începuse s-o îngrijoreze pe mamă. Familia a încercat atunci s-o protejeze de muncile cele mai grele, dar în ciuda insistenței lui Gabriel, Alice a continuat să muncească așa cum o făcuse mereu. Căldurile îngrozitoare de la începutul lunii iulie nu s-au speriat de curajul ei și Alice a fost doborâtă de boală. Medicul satului i-a pus diagnosticul de epuizare și i-a cerut repaus la pat până la naștere. Alice s-a abținut... trei zile și pe urmă, în ciuda părerii tuturor, și-a reluat munca. Până pe 13 iulie a lucrat sub un soare de plumb. Pe 15, dimineața, a născut un băiat, căruia i-au dat numele de Jean.

Alice și Gabriel erau în culmea fericirii. Léon abia dacă a putut să-și țină emoția în frâu, fiindcă el nu avusese nici un fiu, însă fiica lui, care făcuse totul ca să nu-l dezamăgească, tocmai îi oferise un nepot. Viitorul nu putea fi decât luminos, ferma înflorea, părinții îmbătrâneau liniștiți, iar Alice și Gabriel, de acum tineri părinți, își asumaseră responsabilitatea de a lua frâiele proprietății Partea Îngerilor. Nimic nu putea să le întunece fericirea, în ciuda ordinului de încorporare primit de Gabriel, care a trebuit să-și părăsească familia la trei săptămâni de la nașterea fiului și să meargă la Regimentul 10 Cavalerie din Montauban pentru o perioadă de instrucție de douăzeci și una de zile. Fiecare bărbat din leatul lui era luat în evidență. La sfârșitul lunii august 1936, Gabriel deja revenise printre ai lui.

La sfârșitul căldurilor îngrozitoare de vară, Jeanne a căzut victimă unui accident vascular cerebral, în urma căruia a rămas cu unele probleme de vorbire. În plus, accidentul a ținut-o într-un fotoliu, din care se ridica doar ca să vină la masa de familie și ca să facă doar câțiva pași ezitanți. Alice a fost îndurerată să-și vadă bunica într-o astfel de stare. Fuseseră întotdeauna

apropiate, iar acum comunicarea devenise dificilă, dar Alice, imediat ce putea, se așeza lângă Jeanne, împreună cu fiul ei. De obicei, cele două femei rămâneau tăcute, dar erau împreună și asta era suficient ca să fie fericite.

Puțin câte puțin, cuplul cel tânăr devenea mai sigur pe el. Dacă în primele luni celor doi soți le fusese greu să-și asume și rolul de părinți și să se ocupe și de muncile fermei, mai ales în timpul absenței temporare a lui Gabriel, iarna le-a permis să se odihnească. Léon angajase un muncitor ca să adune recolta de castane. Alice și Gabriel au putut astfel să se ocupe de fiul lor înainte de a-și relua munca la câmp, încă din primele zile de primăvară.

Recoltele excelente din următorii doi ani le-au permis să-și mărească proprietatea. Au putut astfel să-și cumpere o livadă frumoasă de castani, formată din pomi tineri, ce promiteau o cantitate frumoasă de fructe, dar și o parcelă de un hectar de pământ calcaros, gata să primească semințele de cereale.

Jean creștea, era un băiețel care emana poftă de viață. Îl sărbătoriseră la aniversarea lui de trei ani, era luna iulie a anului 1939 și, în ciuda veștilor din ce în ce mai alarmante din Germania, nimeni nu-și putea imagina ce urma să se producă în doar câteva săptămâni...

CAPITOLUL 10. VIAȚA NOASTRĂ E O PIESĂ DE TEATRU

Ființa umană își croiește destinul plină de speranță, convinsă de forța și de înțelepciunea sa, în timp ce existența nu e decât slăbiciune, nebunie și disperare.

Ferecați în lanțurile certitudinilor noastre, nu suntem decât niște impostori, ne bucurăm de trădarea ce ne-o impunem nouă, dar și celorlalți, cu o ușurință tulburătoare.

Viața noastră e o piesă de teatru, adesea prost jucată. Însă cel mai rău e că noi suntem primii ei spectatori, cufundați într-un fotoliu capitonat, cu ochii pironiți la ecranul pe care se derulează o poveste despre care credem că nu e a noastră...

Partea Îngerilor, august 2017

Hugo s-a uitat la ceas. Dimineața se scurgea prea repede față de cum ar fi vrut el. Era ora 11.10 și tocmai terminase cea de-a cincisprezecea consultație din acea dimineață. A însoțit-o pe pacientă până la ieșire și s-a îndreptat spre biroul secretarei lui.

– Aș vrea să lipsesc puțin pentru pauza de masă. Avem consultații programate începând cu ora prânzului?

Katia i-a atras atenția că vreo zece persoane stăteau deja la rând în sala de așteptare și că tocmai acceptase trei urgențe pentru copii cu simptome de vomă, după ce mâncaseră într-o tabără aceleași alimente la cina din ajun.

Hugo a avut un rictus, părând agasat. Katia a încercat să se justifice.

– Am crezut că nu era cazul să-i trimitem la Urgențe în Sarlat. Îi pot chema să-i anunț că nu puteți să-i primiți.

În ciuda epuizării vizibile care i se citea pe față, Hugo i s-a adresat calm asistentei.

– Ai procedat foarte bine, dar aş fi vrut să... În fine, nu mai contează.

Katia a simţit o tristeţe profundă în cuvintele doctorului.

– Aş putea să vă ajut cu ceva?

– Nu, Katia. Eşti amabilă. Aş fi vrut să mă duc acasă, la Partea Îngerilor. De multă vreme n-am mai mâncat la prânz împreună cu soţia şi cu fiica mea. Lisa şi Émilie mă văd atât de puţin. Ne-ar fi făcut bine să petrecem un pic de timp împreună.

– V-aş fi ţinut eu locul, dar nu sunt medic, a răspuns ea pe ton glumeţ.

– Aşa e, nu se poate, a aprobat el trist. Şi totuşi, vei închide cabinetul. Sala de aşteptare e plină, nimeni nu mai intră până după-amiază, cu excepţia celor trei copii din tabără.

Katia nu şi-a putut ascunde mirarea.

– Să închid cabinetul?

– Da.

– Dar...

– Ştiu, e pentru prima dată, dar sunt la capătul puterilor. Sper măcar să-mi pot lua desertul şi cafeaua la mine acasă.

– Sunteţi sigur? Vreţi să închid cabinetul?

– Da, Katia. E adevărat că nu eşti medic, dar pacienţii şi nevoile lor n-o să se sfârşească niciodată şi tu ştii să te descurci în situaţia asta mai bine decât mine, aşa că închidem!

În timp ce s-a ridicat ca să deschidă uşa, asistenta i-a spus ironic lui Hugo:

– Bine, atunci o să încerc să ţin piept revoltei.

Hugo a zâmbit în sfârşit.

– O să te descurci, a asigurat-o el.

Întorcându-se la birou, a invitat, pentru a nu ştiu câta oară:

– Următorul pacient, vă rog.

Hugo aranja hârtiile din dosarul pacientului precedent, întinse încă pe birou. Nu remarcase prezenţa lui Sarah, care, aşezată în faţa lui, spera în tăcere ca medicul să catadicsească să-şi ridice, în sfârşit, ochii spre ea. Îl urmărea. Acum punea dosarul în dulapul din spatele fotoliului.

– Scuze, imediat sunt al dumneavoastră, a spus Hugo încă întors cu spatele la pacientă.

– Ai grijă ce promiţi!

Hugo s-a crispat instantaneu. A recunoscut fără nici o ezitare vocea suavă și dulce a lui Sarah. A încercat, destul de stângaci, să mai tragă puțin de timp, răsfoind fără vreun scop precis dosarele din dulap ale pacienților.

Sarah a insistat, repetându-și remarca tendențioasă.

– Aș putea să interpretez greșit sau poate că...

Hugo s-a întors până la urmă și a descoperit-o pe seducătoarea irlandeză, cu chipul luminat de un zâmbet strălucitor. Stătea picior peste picior, cu mâinile pe genunchi. Purta blugi deschiși la culoare și un maiou bej-deschis de bumbac, ușor transparent, care lăsa imaginației loc să ghicească un soutien de dantelă albă. Îl fixa pe Hugo cu privirea ei de un verde intens.

– Ești... bine? s-a bâlbâit Hugo așezându-se din nou.

N-avea curaj să-și privească interlocutoarea.

Sarah nu se clintea din loc, era foarte relaxată, sigură pe ea.

– Sunt. Dar tu?

– Bine, bine, mult de muncă, dar...

– Nu trebuie, a afirmat ea.

– Ce? a răspuns Hugo, ridicându-și în sfârșit capul.

– Să muncești atât. O să te epuizezi. Trebuie să-ți acorzi momente de pauză, de destindere... de „timp petrecut frumos“, cum spuneți voi prin zonă.

Dacă Hugo mai avusese până atunci vreo îndoială legată de intențiile femeii, acum totul îi era limpede. Nu trebuia să facă decât un gest sau să spună un singur cuvânt și Sarah era a lui. Dar toată ființa lui refuza tentația. Nu se cuvenea, educația morală pe care o primise îi interzicea să cedeze ispitei. A îndreptat încă o dată discuția spre subiecte profesionale, ca să aibă puțin timp să-și revină.

– Ai probleme de sănătate?

Sarah a izbucnit în râs. Și-a ridicat mâinile de pe genunchi și s-a lipit de spătarul scaunului. Fără să-și dea seama, Hugo i-a observat profilul. Pe tenul ei se vedeau riduri mici, abia schițate la cozile ochilor, ce-i dădeau o expresie de seninătate întipărită de trecerea anilor. Pieptul i se cabra la fiecare inspirație. Hugo simțea că era pe cale să-și piardă controlul. Nu se mai gândea decât la un singur lucru: trebuia ca Sarah să se oprească din râs, să înceteze să se miște cu acea senzualitate exprimată cu atâta eleganță și naturalețe.

Tânăra irlandeză a tăcut, în sfârșit. Și-a cufundat privirea într-a lui, ca și cum l-ar fi incitat. Îl dorea, Hugo era sigur de asta.

– N-am nici o problemă de sănătate, știi deja!

Hugo era debusolat. Ce să facă pentru a-i putea rezista? Până la urmă, avea să-i cedeze acelei femei, asta devenea un lucru evident.

Sarah știa că Hugo o dorea și se folosea de orice subterfugiu ca să amâne momentul în care el avea să-i cadă în brațe. Îl prinsese în mreje. Ar fi fost de ajuns să se ridice, să se apropie, iar el ar fi cedat. În mod bizar, n-a făcut-o. Poate că mai voia să-i slăbească voința, ca să-l subjuge cu totul? Poate că dorea să se asigure că el se va fi gândit suficient de mult la consecințele gesturilor lor?

Sarah nu cunoștea toate detaliile situației dintre Hugo și Lisa, dar prezența lor acolo, la Véminan, îi ațâța curiozitatea îndeajuns încât să mai lase să treacă ceva timp. Hugo rezista mai mult decât majoritatea bărbaților, ceea ce o intriga. O iubea enorm pe Lisa, Sarah era sigură de asta, dar atunci de ce n-o făcuse în mod clar să înțeleagă că tentativele ei de seducție erau zadarnice? În plus, el n-avea nimic dintr-un bărbat care colecționa cuceriri, iar atunci de ce se lăsase antrenat într-un astfel de joc periculos? Sarah voia să știe mai mult, dar a preferat să tempereze situația și să revină la o discuție mai puțin ambiguă.

– Ți-am spus că vin să te văd ca să discutăm despre fitoterapie, îți amintești?

Hugo nu și-a putut reține un oftat de ușurare.

– Desigur, desigur, a repetat el.

– Nu știam că ai atâția pacienți la cabinet. Nu-i nimic urgent, n-aș vrea să te rețin prea mult, discutăm cu altă ocazie.

Hugo a aprobat cu un gest din cap.

– Efectiv sunt sufocat de treabă cu toți turiștii ăștia. Am putea vorbi altă dată, ar fi mai simplu pentru mine.

Hugo a însoțit-o până la ușă. Avea mâna pe clanță când Sarah a adăugat:

– Ascultă, îți propun să treci pe la mine de îndată ce ai puțin timp liber. O să-ți arăt grădina mea de plante aromatice. Ești de acord?

Hugo n-a răspuns. Ea a insistat.

– Ei, ce zici?

Hugo ezita.

– Da... bineînțeles, o să vin... într-o zi... O să vin s-o iau pe Émilie.

Sarah a zâmbit și l-a luat de braț. Hugo a simțit cum l-a străbătut un fior, iar bătăile inimii i s-au accelerat. A încercat să-și mascheze tulburarea trăgând aer adânc în piept. Adierile parfumului lui Sarah ajungeau până la el. A avut impresia că rețraia prima lor întâlnire, atunci când frumoasa irlandeză le arătase atelierul în care domnea același miros. Nările i s-au umplut de amestecul nedefinit de mosc și de flori, de forță, de intensitate și de mister.

– Da, când vrei tu, dar cu așa program încărcat, nu sunt sigură că o să poți veni prea curând.

Hugo a ridicat din umeri.

– O să fac eu cumva.

– Să nu te simți vinovat. De când am grijă de Elvira și de fiica ta, Émilie pare să înflorească. Ți-a spus Lisa?

Surprins, Hugo a avut un moment de retragere. Sarah i-a dat drumul la braț.

– Ce să-mi spună? a întrebat el.

– Ei bine, Lisa ar fi trebuit să-ți spună că totul a fost foarte bine la mine. De altfel, ori de câte ori vine s-o ia pe Émilie, abia o poate convinge să meargă acasă. Atelierul și lucrul cu argila o pasionează. Alaltăieri am stat mai mult la un ceai. Émilie și Elvira au avut astfel mai mult timp ca să termine piesele la care lucrau.

– Ați stat la ceai?

– Da, cu soția ta și cu Sophie. Nu știai?

– Ba da, desigur, mi-a spus Lisa... în treacăt.

Hugo nu știa ce să mai creadă, iar Sarah și-a dat seama de asta. În ciuda atracției resimțite față de acea femeie, n-a putut să nu remarce că ea se interesa prea mult de el și de familia lui. A preferat să scurteze discuția. Pacienții îl așteptau și nu mai avea timp de conversații.

– Foarte bine, Sarah, n-aș vrea să te dau afară, dar am treabă.

– Fără să ne luăm la revedere?

Hugo n-a avut răgazul să răspundă, că ea și-a și lipit obrazul de al lui. El a simțit același fior ca atunci când ea îl luase de braț.

I-a deschis ușa.

– La revedere.

– Pe curând, Hugo...

A privit-o traversând holul. Nu s-a putut abține să nu-i remarce, încă o dată, silueta. Sub ochii Katiei.

Tânăra irlandeză s-a întors și i-a aruncat un ultim zâmbet lui Hugo.

Katia a clătinat din cap, nemulțumită. Hugo a văzut-o și s-a apropiat de ea.

– Cum merge? Ai avut mulți pacienți de alungat?

– Mă descurc. Dar dumneavoastră n-aveți pe nimeni de alungat?

– Nu înțeleg, s-a mirat Hugo.

– Nu mă privește pe mine, dar nu-mi place persoana asta!

– De ce? a întrebat Hugo.

Katia s-a lansat atunci în explicații ce păreau sincere.

– Anul trecut, la sfatul unei vecine, ea a început să-l îngrijească pe bunicul meu ce suferea de dureri intestinale recurente. Medicul din Sarlat nu mai avea soluții de tratament pentru asta. Iar ea aproape că mi-a omorât bunicul!

Hugo a ironizat-o.

– Da, aproape că l-a omorât! L-am consultat eu săptămâna trecută și te asigur că e cât se poate de viu.

– Ce să zic... În plus, l-a adus în pragul nebuniei pe fratele meu. Gata, am vorbit destul despre ea. Aveți mult de lucru.

Hugo s-a uitat la secretara lui într-un mod bizar. Katia, de obicei atât de cuminte, părea de nerecunoscut. Mocnea ura în ea, asta se vedea de la o poșă.

– Fratele tău a înnebunit de la tratamentele ei pe bază de plante?

– Nu, a fost o poveste între ei. Această... l-a făcut să creadă cine mai știe ce. El era leșinat după ea, dar pentru ea toate astea nu erau decât o joacă... Și măcar dacă ar fi fost doar el! Bun, chiar nu mai am chef să vorbesc. Pacienții sunt acolo, vă așteaptă.

Hugo părea amuzat de opinia tranșantă a secretarei.

– Mă faci să râd, asta-i bine.

– Aveți grijă, totuși.

– Mulțumesc pentru sfat, a răspuns el cu un aer gânditor.

– Pentru puțin, a replicat și Katia, complet contrariată, înainte să se apuce din nou să trieze corespondența.

– De fapt, aș vrea să termin mai devreme consultațiile marțea sau joia viitoare, se poate?

– Nu cred, a răspuns Katia. Uitați-vă la programările dumneavoastră. Nu mai știu unde să notez numele pacienților, e scris peste tot, chiar și pe margine.

Hugo a aruncat o privire rapidă în agendă. A repetat solicitarea, mai insistent.

– Am încredere în tine. Marțea sau joia viitoare lipsesc începând cu ora 11.30 și mă întorc pentru consultații după prânz.

Katia nu putea decât să respecte voința șefului.

– Bine, încerc să vă modific programările.

– Poți să adaugi pacienți și spre seară. Ține-mă la curent. Mulțumesc, Katia.

– Cu plăcere. Fac tot ce pot.

– Știu.

Hugo s-a îndreptat spre birou.

– Următorul pacient, vă rog!

★

★★

De când Lisa o însoțea pe Sophie la târgul din Sarlat, a redescoperit vacarmul mulțimii. Una foarte diferită de cea de pe bulevardele și din metroul parizian. Turiștii aveau timp liber și rătăceau alene printre tarabe ca să descopere produsele locale. Toată lumea zâmbea, ceea ce-i făcea bine Lisei. Sophie o privea cum se manifesta în acel mediu necunoscut. Aparent se simțea în largul ei, chiar dacă încă avea o formă de reținere, ca și cum nu-și dădea voie să fie pe deplin ea însăși.

Nu trecea nici o zi fără ca Lisa să-i povestească prietenei sale despre ce descoperea în scrisori și în carnețel. Sophie era fericită s-o vadă pe Lisa interesându-se de un subiect care părea s-o pasioneze și, mai ales, s-o facă să uite, măcar pentru câteva ore, suferința pe care o purta pe umeri. Nu putea totuși să nu se întrebe: De ce Lisa era atât de interesată de viața lui Alice și a lui Gabriel?

Câteodată, Sophie își spunea că era fără îndoială doar o toană de moment și că Lisa avea să renunțe repede la interesul subit pentru un cuplu de care n-o lega nimic. Până la urmă, nu era vorba decât de bunicii foștilor proprietari, iar Lisa aflase din întâmplare despre existența lor. De ce încerca

atât de mult să cunoască totul despre familia care locuise la Partea Îngerilor în urmă cu aproape un secol? Sophie îi pusese Lisei unele întrebări, dar nu primise niciodată răspunsuri precise. Nu-și făcea griji, important era să-și vadă prietena renunțând la tristețe.

Într-o zi, Lisa a întrebat-o pe Sophie dacă ar fi vrut să încerce să găsească pe cineva care să fi știut amănunte despre Alice și Gabriel, cineva care să vrea să-i povestească despre ei. Firește că Sophie a fost de acord, însă nu fără s-o pună în gardă: îi cunoștea pe majoritatea bătrânilor din sat, iar printre cei din Véminan nu era nici unul trecut de o sută de ani. Dar îi promisese Lisei s-o ajute, așa că avea să facă tot ce se putea ca să caute ici și colo câteva informații despre cuplul care o intriga pe prietena ei.

Ultima dată când vorbiseră la telefon, Lisa îl pusese la curent pe doctorul Mader despre interesul ei legat de povestea de viață a lui Alice și a lui Gabriel. Medicul se bucurase mai întâi că pacienta lui dădea dovadă de curiozitate, dar apoi asta îi stârnise îngrijorarea: cel de-al Doilea Război Mondial provocase drame în multe familii și el se temea că Lisa ar fi putut descoperi o poveste mai tristă decât a ei, ceea ce ar fi afectat-o și mai mult din punct de vedere emoțional.

Psihiatrul avea sentimentul că pacienta lui își impusese să descopere un secret anume. E bine să scormonești prin trecut, dar nu dacă faci asta în detrimentul viitorului. Ceea ce-l interesa era ca Lisa să se întoarcă spre viitor, nu spre trecut, fie că era vorba de viitorul ei sau de al altcuiva. Așa că urmărea cu atenție evoluția căutărilor ei.

La sfârșitul convorbirii telefonice, doctorul Mader îi propusese Lisei ca la următoarele lor întâlniri să alocе câteva minute ca să sintetizeze rezultatele obținute și îi spusese că avea rezervele lui cu privire la întreaga poveste.

Lisa acceptase reținerile psihiatrului, fără să le înțeleagă.

★

★★

Hugo n-a ajuns acasă, la Partea Îngerilor, ca să mănânce împreună cu Lisa și cu Émilie, așa cum își dorise. Nu se putuse elibera ca să-și bea cafeaua împreună cu soția lui. Între doi pacienți, mâncase singur în birou un sendviș și băuse o doză de cola. Dar profitase de o scurtă pauză ca s-o sune pe Lisa.

Pe la prânz îi trimisese deja trei SMS-uri, doar ca să afle dacă era bine. Nu făcea des așa, pentru că se servea rareori de acel canal de comunicare. Folosea mesajele scrise doar pentru chestiuni practice sau pentru urgențe. Lisa a fost uimită și n-a ezitat să-l întrebe pe soțul ei despre asta de îndată ce el a sunat-o înaintea programărilor de după-amiază.

– Ai mâncat la cabinet?

– Da. Mi-aș dori foarte mult ca după vacanță să fiu mai des cu tine și cu Émilie.

– SMS-urile tale mi-au făcut... plăcere.

Hugo a observat ezitarea ei.

– Nu te-ai bucurat că le-ai primit?

– Bineînțeles că m-am bucurat, însă asta nu e ceva obișnuit la tine.

Hugo era emoționat și a avut nevoie de câteva secunde ca să răspundă. Lisa avea dreptate, lui nu-i stătea în caracter să facă așa ceva. Vizita lui Sarah îl confruntase din nou cu demonii din el. Hugo lupta și Lisa știa că acea femeie nu era insensibilă la farmecele soțului ei.

De fapt, mesajele trimise Lisei erau o formă de chemare în ajutor. Hugo căuta dovezi că încă mai era posibil ca ei doi să-și salveze căsnicia. Sau cel puțin așa încerca el să se convingă.

– Nu mi-ai răspuns, i-a reproșat el Lisei.

Jenată, ea a încercat să se justifice.

– Vorbeam la telefon cu părinții mei. Abia am închis.

În clipa aceea, Hugo și-a amintit de problemele lor de cuplu. Dacă Lisa își sunase părinții, o făcuse, desigur, ca să afle vești de la ei, dar mai ales ca să vorbească despre Théo, despre întreținerea cavoului, despre următoarea vizită la Paris... Despre toate subiectele pe care el și le asuma din ce în ce mai greu.

El nu îndrăznise niciodată să-și deschidă sufletul în fața Lisei, de teamă să nu tensioneze și mai mult o situație deja complicată, dar nu mai suporta toate discuțiile legate de moartea fiului lor. Firește că nu-l uita pe Théo, cum ar fi putut! Se gândea adesea la el, păstra în suflet amintirea unui copil plin de viață, împreună cu toată iubirea pe care el, ca tată, avea s-o simtă până la ultima suflare. Câteodată se gândea la tot ceea ce ar fi putut să facă împreună cu fiul lui, dar la ce bun să te închizi fără sens în trecut și să-ți faci rău cu mâna ta? Hugo dorea să progreseze, alături de amintirile cu fiul lui, voia să meargă înainte.

– Ce mai fac părinții tăi? a întrebat el.

Lisa i-a dat un răspuns de o banalitate înfiorătoare, ca să mascheze tot ceea ar fi vrut să spună. Dar știa părerea lui Hugo despre acel subiect și nu dorea ca discuția să degenereze încă o dată.

– Bine. Tata și-a făcut analizele. Nu era decât oboseală, s-au liniștit și ei acum.

– Perfect. Și restul... totul merge bine... la Paris?

Lisa a răspuns scurt:

– Da, totul merge bine.

Au rămas tăcuți câteva clipe, ținându-și telefoanele lipite de ureche. Fiecare aștepta să vorbească celălalt. Hugo a întrerupt acea liniște chinuitoare.

– Ai stabilit cu Sophie vreun program pentru după-amiază?

– Nu. Ea se duce s-o ia pe Émilie și-și petrece după-amiaza împreună cu Elvira.

– A, da? Nu știam. Și tu nu te duci? Ce-ai să faci? a întrebat Hugo, surprins.

– Am nevoie să fiu singură, vreau să continui să descopăr povestea din scrisori. E... (Și-a căutat cuvintele).

– Cum?

– Viața în vremea aceea era uimitoare. Câteodată îmi pare atât de cunoscută...

– Nu te închide prea mult în poveștile de altădată. Ar trebui să ieși, să iei aer, afară e timp frumos.

– Măine plec cu Sophie la târgul din Sarlat, iar de la ora 17 am cursul de engleză cu patronii de magazine.

– Perfect! Trebuie să te las acum, începe programul de vizite. Te sărut.

– Pe diseară, Hugo.

Lisa a închis telefonul și s-a îndreptat spre biroul pe care erau întinse toate scrisorile și carnetelul. Înainte să se cufunde în povestea lui Alice și a lui Gabriel, i-a venit ideea să-i trimită un SMS soțului ei. A scris simplu:

Te iubesc.

Hugo tocmai invitase primul pacient atunci când telefonul i-a vibrat pe birou. A privit rapid ecranul. A zâmbit.

De câtă vreme Lisa nu mai spusese sau nu mai scrisese acele cuvinte?

Hugo a apreciat prezentul.

CAPITOLUL 11. NĂSCUT ÎN ANUL 1917, LA LEIDENSTADT₆

*Dacă m-aș fi născut în anul 1917, la Leidenstadt,
Pe ruinele unui câmp de luptă,
Aș fi fost mai bun sau mai rău decât toți acești oameni
Dacă aș fi fost neamț? [...]
Și ca tu și cu mine să fim cruțați, dacă e posibil, pentru o perioadă lungă,
Trebuie să alegem de ce parte o să fim.¹*

Véminan, vineri, 1 septembrie 1939

Abia se făcuse ora 10 dimineța când vestea cea rea s-a răspândit prin toată comuna precum o dâră de praf. Sătenii care aveau acces la un post de radio rămâneau cu urechea lipită de aparate în așteptarea celei mai neînsemnate informații.

De acum, era oficial: trupele germane invadaseră Polonia în zori. Cu câteva zile în urmă și în cel mai mare secret, Hitler semnase un pact de neagresiune cu sovieticii. Dictatorul era acum liniștit pe frontul de est, dar vestul Europei trebuia să se pregătească de război. La Véminan și în toată țara, nimeni nu mai spera la o altă soluție, nici măcar cei care, cu câteva săptămâni în urmă, voiau să mai creadă că istoria n-avea să se mai repete și că înțelepciunea avea să înlocuiască nebunia oamenilor.

La Partea Îngerilor, cu toții erau deja la curent. Lucien, vecinul, făcuse turul caselor cam pe la ora micului-dejun. Gabriel și Léon plecaseră la muncile câmpului fără să spună nici un cuvânt, în timp ce Alice se grăbea să pregătească pivnița pentru recolta de struguri de la sfârșitul lunii.

Gabriel se încrâncenase să muncească: știa că în câteva zile trebuia să-și strângă în brațe soția și copilul, să le spună că-i iubea, și apoi să plece ca să

le apere libertatea.

Evenimentele s-au precipitat chiar de a doua zi. Pe 2 septembrie, dimineața, guvernul francez a ordonat mobilizarea generală. Peste tot în țară au fost puse pancarte cu ordine pe care fiecare om trebuia să le respecte. Gabriel primise ordin să se prezinte în cel mai scurt timp la cazarma lui din Montauban.

Ultima șansă fusese ultimatumul care cerea Germaniei să-și retragă trupele din Polonia, rămas însă fără răspuns.

Pe 3 septembrie, la ora 17, Franța declara război Germaniei.

★

★★

Recoltele erau încă pe câmp. Gabriel și ceilalți tineri nu le mai puteau strânge, femeile și bătrânii trebuind să se descurce singuri. Deodată, viața devenise mai grea.

Fiecare soldat avea puțin timp ca să-și pregătească ranița și să-și ia rămas-bun de la cei dragi. Bărbații plecau spre necunoscut, unul dominat de oroarea războiului. Pentru cât timp? Nimeni nu știa.

Atunci când i-a venit rândul, Gabriel s-a apropiat mai întâi de bunica lui Alice. Boala i se agravase, dar a mai găsit puterea să se ridice și să-l îmbrățișeze pe soțul nepoatei ei. Memoria îi juca feste, dar în acea clipă nu s-a putut abține și a vărsat o lacrimă. Își amintea fără îndoială de plecarea soțului ei, Lucien, la războiul din 1870⁸.

Pe urmă, Gabriel s-a dus la socri. Léon, de obicei atât de reținut, și-a strâns cu putere ginerele în brațe. Pentru că era veteran al Primului Război Mondial, știa, mai mult decât oricine, spre ce infern se îndrepta Gabriel.

Jean era încă prea mic ca să înțeleagă toată agitația din jurul lui. N-avea să-și revadă tatăl prea curând. Gabriel și-a reținut lacrimile care voiau să curgă în valuri. A îngenuncheat ca să fie la înălțimea fiului și i-a pus mâna pe creștet. I-a vorbit foarte calm:

– Tati trebuie să plece pentru o vreme. Mă bazez pe tine. Începând de azi, tu ești bărbatul în casă. Să ai grijă de mami!

– Dar bunicul Léon e și el aici și tu ai să te întorci curând, a răspuns Jean cu toată inocența unui copil de trei ani.

Gabriel n-a spus nimic, nu mai avea putere. Și-a îmbrățișat încă o dată fiul și s-a întors, copleșit de emoție.

Éloïse a luat mâna nepotului și i-a făcut semn fiicei sale că era vremea să plece.

Alice și Gabriel au început să coboare pe drumul de la fermă. Înainte de a ajunge în pădure, Gabriel s-a oprit și a aruncat o ultimă privire spre casă. Pe câmpul întins de-a lungul drumului, batoza stătea nemișcată, caii fuseseră deshămați și mai rămăsese cam o jumătate de hectar de grâne de secerat și de strâns în snopi. Gabriel a privit-o pe Alice, de parcă s-ar fi scuzat.

În clipa aceea, cu inima grea din pricina plecării soțului ei, Alice nu mai știa la ce să se gândească mai întâi, pentru că o aștepta o muncă de-a dreptul colosală. Pe drumul până în sat, ea și Gabriel au vorbit puțin. În mintea lui, Gabriel era deja dus de acasă, un mod de a se convinge că avea să se întoarcă repede. Ca să nu se mai gândească la plecarea soțului ei, Alice s-a concentrat pe gândurile despre organizarea muncilor pe care trebuia să le facă singură. Întârziaseră deja cu strângerea recoltei, ceea ce însemna încă vreo zece zile de muncă grea. Alice știa că Hector, care mergea cu batoza de la o fermă la alta, era de-o vârstă cu Gabriel și că pleca și el pe front. Anul acela, diminețile de septembrie n-aveau să mai fie străbătute de zgomotul asurzitor al scripetilor acelei mașinării impozante, ci aveau să fie martorele muncii istovitoare a scuturării manuale a boabelor.

Odată ajunși în sat, Alice și Gabriel s-au îndreptat către piață. Chiar dacă acolo era multă lume, domnea o liniște apăsătoare. Fiecare vorbea în șoaptă, îmbrățișările și strângerile de mână abundau. Sosea curând ora plecării. Un camion cu platformă îi aștepta pe bărbații din Véminan ca să-i ducă la Sarlat, iar de acolo, trenul urma să-i ducă până la centrul de mobilizare.

Alice, care până atunci reușise să-și rețină lacrimile, s-a prăbușit în brațele lui Gabriel. Plângea în hohote.

– Nu-ți face griji, i-a spus el, cu fruntea sprijinită pe capul ei.

– Mi-e frică, i-a șoptit Alice.

Gabriel și-a pus mâinile pe obraji ei uzi.

– Să nu uiți niciodată că ești puternică! Și apoi, Jean și părinții tăi au nevoie de tine. De acum înainte tu conduci ferma.

– N-o să reușesc fără tine.

El a fixat-o cu privirea lui de un albastru intens.

– Ba da, n-ai de ales.

– Cât timp o să fii...

Gabriel și-a pus degetul pe buzele soției lui.

– Nimeni nu poate să spună, dar îți jur că o să mă întorc. Să-mi scrii des și să-mi trimiți niște pachete. Îți dau adresa mea de îndată ce știu unde sunt repartizat.

– Bineînțeles. Gabriel, știi... voiam să-ți spun...

– Ce?

Alice a ezitat.

– Nimic. Te iubesc, întoarce-te repede acasă!

Șoferul a făcut semn că era vremea să plece. O ultimă îmbrățișare, un ultim sărut.

– Și eu te iubesc. Pe... curând!

Gabriel s-a îndreptat spre camion. Alice a făcut doi pași spre el, ar fi vrut să-i spună ceva. Dar s-a oprit. Avea să i-o spună mai târziu, în scris. Dar nu în ziua aceea.

Gabriel a urcat, împreună cu ceilalți camarazi, pe platforma camionului. Un ultim semn spre cea pe care poate că n-avea s-o mai revadă niciodată. Vehiculul a dispărut la colțul pieței.

Alice și-a pus mâna pe pântec: era însărcinată și planificase să-l anunțe pe Gabriel în timpul serbării de la sfârșitul secerișului. Evenimentele petrecute brusc o convinseseră că era mai bine să nu-i spună nimic înainte de plecare. Camionul nu ieșise încă din sat, că Alice și regreta decizia pe care o luase.

★

★★

Se scurseseră două săptămâni de la plecarea lui Gabriel. Partea Îngerilor părea lipsită de viață. Zâmbetul superb al lui Alice dispăruse și el. Léon devenise aproape mut. Își păstra rarele cuvinte pentru zilele în care obținea câteva vești de pe front. Doar râsetele micuțului Jean răsunau încă prin pereții casei.

Agricultorii rămași în ferme se organizaseră de urgență ca să termine secerișul, ca să adune grâul în hambare și ca să culeagă strugurii din vii, înainte ca boabele să fie prea coapte și să plesnească. Întrajutorarea era exemplară. Opt ferme erau văduvite de brațele vâjnoase ale bărbaților, dar nici una nu trebuia lăsată fără ajutor. Bărbații tineri nu mai erau acolo, dar

cei în vârstă munceau de două ori mai mult și le împărtășeau celorlalți din experiența lor. Femeile continuau acum muncile câmpului la Véminan. Odată ce soții lor deveniseră soldați, ele erau obligate să se ocupe de plantații, iar Alice nu făcea excepție de la regulă. Toată suferința din inima ei o transformase în furia de a reuși să-l înlocuiască pe Gabriel până la întoarcerea lui. Nu voia să se gândească la faptul că ar fi putut juca pe veci acel rol. Era convinsă că într-o zi totul avea să revină la normal.

De la plecarea lui Gabriel, Alice nu mai primise nici o veste de la el, nu știa nici măcar unde fusese repartizat. Femeile cu soții mobilizați schimbau între ele puținele informații pe care le aveau. La o lună de la plecarea soților, doar Jeanne primise o carte poștală din partea soțului ei, Michel. Spunea că se afla în estul țării, în spatele Liniei Maginot, repartizat, împreună cu doi camarazi din Véminan, la intendanță și la aprovizionarea cu muniție a soldaților de pe front. Michel scria că se plictisea, pentru că pe front nu se întâmpla nimic. Cele două părți beligerante rezistau, fără să facă nimic. Trupele franceze așteptau, încrezătoare, ofensiva germană, fiind sigure de sistemul lor defensiv fără cusur.

Chiar dacă fiecare muncise peste puteri, culesul strugurilor nu s-a putut încheia înainte de primele zile din octombrie. Prioritatea fusese să termine de bătut spicele treierate și să transporte recolta la moară în cel mai scurt timp posibil, pentru ca sacii de făină să fie puși la adăpost de aerul rece și umed al toamnei care se apropia cu pași repezi.

La Partea Îngerilor strugurii fuseseră adunați, zdrobiți și puși în cuve în cel mult trei zile. Celor de la fermă nu le mai rămânea decât să spere ca începerea fermentației să nu fie afectată de temperaturile matinale prea scăzute.

În ultima seară a culesului de struguri, după ce vecinii care veniseră să ajute se duseseră deja la casele lor ca să hrănească animalele, Alice tocmai se pregătea să închidă poarta pivniței când a auzit o voce de femeie strigând. S-a dus la intrarea în curte și a văzut-o pe Noémie, o vecină care avea și ea soțul mobilizat. Sufla greu pentru că urcase drumul alergând, astfel încât nu reușea nici măcar să scoată trei cuvinte de înțeles.

– Gabriel, Gabriel...

Alice a intrat în panică, gândindu-se la ce putea fi mai rău.

– Ce-i cu Gabriel? Ce-a pățit? Ce i s-a întâmplat?

Noémie abia își trăgea răsuflarea. A scos o carte poștală din buzunar și i-a întins-o lui Alice, abia legând câteva vorbe.

– Gabriel, a sosit scrisoarea, la prânz.

Alice a smuls cartea poștală și a recunoscut scrisul soțului ei. Parcă un fulger i-a străbătut corpul. Fieri de bucurie o cuprindeau, după o lună care trecuse fără nici o veste. Alice a citit rapid textul și a căzut în brațele lui Noémie. Nu se mai putea opri din plâns și repeta fără încetare:

– Trăiește! Trăiește!

– Ce ți-a spus? s-a neliniștit Noémie.

Alice și-a revenit și a citit cu mai mult calm prima carte poștală trimisă de Gabriel.

– El e bine. Asta e tot ce contează. Îmi spune că e sănătos.

– Și unde-i acum? André al meu e cantonat pe lângă Sedan.

Alice încă nu-și ridicase privirea și citea din nou cartea poștală.

– Într-un mic fort. Sunt trei oameni care se ocupă de o baterie de artilerie la nord de Linia Maginot. Din locul în care se află, poate vedea pădurea de la Ardennes. Îmi scrie că peisajul de acolo îi amintește un pic de cel de aici, chiar dacă pădurile sunt puțin mai dese.

– Foarte bine. Acum trebuie să mă întorc acasă, mă așteaptă ai mei. Eram în sat astăzi și de cum am aflat că au sosit scrisori, m-am dus la primărie. Am recunoscut scrisul lui Gabriel și am venit cât am putut de repede. Ești printre ultimele care au primit veștile!

– Mulțumesc că ai venit atât de repede.

– Pentru puțin, așa e firesc să facem cu toții, a asigurat-o vecina ei.

Alice a îmbrățișat-o pe Noémie, care s-a îndreptat spre sat, iar ea a plecat alergând, ca să le dea vestea cea bună părinților ei.

Éloïse avea ochii plini de lacrimi când a aflat că ginerele ei era sănătos. Léon era fericit să-și vadă fata zâmbind, chiar dacă știa că situația nu putea dura la infinit și că liniștea aparentă de pe front putea să dispară în orice clipă. Nu i-a spus nimic din toate astea lui Alice, pentru că nu voia să distrugă bucuria de moment.

În noaptea aceea, Jean a adormit în brațele mamei. Alice i-a citit băiatului de mai multe ori cuvintele tatălui său. Copilul nu înțelegea de ce taică-său locuia într-un fort, când el avea deja o casă. Întrebarea a făcut-o pe Alice să râdă în hohote pentru prima dată de mai bine de o lună.

– Când se întoarce, mami? a întrebat Jean din nou.

– Nu știu. În orice caz, mâine îi scriu și-i trimit un pachet cu toate conservele lui preferate.

Jean a adormit. Dar în noaptea aceea, pe Alice a prins-o foarte greu somnul, deși era frântă de oboseală. Și-a pus mâna pe pântecul care de câteva zile o durea seara din cauza efortului fizic intens pe care-l făcea în timpul zilei. A încercat să se liniștească, spunându-și că strânsul recoltelor de cereale și al strugurilor se încheiase. Avea, în sfârșit, mai puține de făcut și putea să se mai odihnească.

Alice încă nu le spusese nimic părinților despre sarcină. Oare cum aveau să reacționeze ei? Gabriel era la război, nu-și mai putea face treaba la fermă. Un copil era o fericire, dar cerea și multă atenție și era o gură în plus de hrănit. Cine avea să muncească în locul lui Alice dacă în ultima parte a sarcinii ea avea să fie chinuită de dureri? Și după naștere? Pentru îngrijirea unui copil era nevoie de mult timp... Alice o știa, așa că acela nu era cel mai bun moment ca să dea naștere unui copil. Astfel că ezita să anunțe „vestea cea bună“, temându-se de reacția părinților.

Într-o seară, la cină, a observat că bunica ei o privea lung. Jeanne n-avea astfel de obiceiuri și asta o făcea pe Alice să nu se simtă în largul ei. De când cu acel accident vascular cerebral, Jeanne nu se mai putea exprima clar, dar tânăra mămică era sigură că bunica își dăduse seama de sarcină. Bătrânii aveau ochiul format pentru astfel de lucruri. Și chiar dacă nu mai putea vorbi, Jeanne ar fi putut scrie câteva cuvinte prin care să scoată la iveală secretul nepoatei. Alice s-a decis atunci să-i ceară bunicii să nu spună nimic până când se hotăra să-și anunțe ea însăși părinții. Ele două fuseseră dintotdeauna foarte apropiate și Alice știa că n-avea să fie trădată.

Jean dormea adânc, iar mama lui era întinsă alături, cu mâinile pe cartea poștală a lui Gabriel, pusă pe piept. Ea nu știa câtă vreme avea să mai stea soțul său acolo, la celălalt capăt al țării, supraveghind o... pădure.

Alice știa că Gabriel nu putea fi în contact direct cu inamicul potențial pentru că erau puține riscuri ca un atac să aibă loc într-o pădure recunoscută ca fiind de netrecut. În același timp, soțul ei putea fi transferat în orice moment în alt loc în care ar fi fost nevoie de el.

Chiar dacă alunga acel gând, era conștientă că situația din prezent a lui Gabriel nu prevestea nimic bun: era calmul de dinaintea furtunii!

Țara nu știa că războiul ciudat⁹ tocmai începuse. Acesta a durat opt luni, până pe 10 mai 1940, când trupele germane au surprins sistemul de apărare al Aliatilor atacând masiv prin Belgia, Olanda și prin pădurea din Ardennes. În câteva zile, armata germană a trecut de Meuse și a ocupat Sedan și Abbeville, forțând trupele franceze să se replieze în mijlocul unei panici totale. Dezastrul începuse.

Gabriel și camarazii lui habar n-aveau dacă să se ducă spre sud sau să urce spre nord. Au mers fără nici o țintă, neștiind ce să facă, ordinele nu mai veneau, erau lăsați pe cont propriu. Au ales să se îndrepte spre Belgia, dar regele Léon al III-lea a capitulat la doar câteva zile după ce au ajuns ei acolo, așa că au fost obligați să-și continue drumul.

Au primit, în sfârșit, un ordin precis, acela de a se duce la Dunkerque, ca să susțină evacuarea armatei britanice. Bătălia a fost crâncenă: optsprezece mii de morți în nouă zile de luptă. Verdunul¹⁰ uitat al celui de-al Doilea Război Mondial s-a încheiat pe data de 4 iunie 1940, dimineața. Gabriel și cei treizeci de mii de camarazi, retrași pe plaje și aflați la discreția diviziilor de panzere care încercuiau Dunkerque, au depus armele și au fost făcuți prizonieri.

Germania s-a folosit de acea mână de lucru ca să înlocuiască bărbații plecați la război. Zecile de mii de soldați francezi au fost repartizate în coloniile de muncă de pe teritoriul german.

După un drum interminabil cu trenul, în camioane sau câteodată pe jos, Gabriel a ajuns în Lagărul pentru Prizonieri VI-G, lângă Cologne, unde a muncit în ferme agricole până la sfârșitul războiului. A purtat numărul 1768.

Nu s-a mai întors acasă, la Partea Îngerilor, decât în iunie 1945.

Loc imaginar, simbolizând suferințele din Primul Război Mondial, numele lui fiind compus din două cuvinte germane: *Leiden* (suferință) și *Stadt* (oraș)

Né en 17 à Leidenstadt (Născut în anul 1917 la Leidenstadt); versuri de Michael Jones – Jean-Jacques Goldman; ©Jrg Musicales (nota autorului)

Războiul Franco-Prusac din 1870, încheiat cu victoria germană și care a dus la formarea Imperiului German sub conducerea kaizerului Wilhelm I al Prusiei.

Războiul ciudat (1939–1940) – perioadă în care, deși Franța și Regatul Unit declaraseră război Germaniei după invadarea Poloniei, nu a avut loc nici o bătălie majoră în Europa Occidentală.

Bătălia de la Verdun (1916) din timpul Primul Război Mondial a fost numită și „Abatorul“, ca urmare

a numărului mare de morți, răniți și dispăruți.

CAPITOLUL 12. OGLINDA EXISTENȚEI

Rareori îndrăznim să ne privim în oglinda existenței. De teama de a ne înfrunta contradicțiile și slăbiciunile, ne mințim singuri.

Așa că acceptăm lucrurile facile, repetând continuu cuvinte în care nu mai credem. În același timp, trăim cantonați în certitudini fără noimă, exceptând-o pe cea a obișnuinței.

Până când oglinda se mișcă puțin, vălul pus peste ea cade și... surpriză: singur cu tine însuși, devine imposibil să mai trișezi.

Partea Îngerilor, august 2017

Lisa era deja în picioare pe când soarele nu-și trimisese încă primele raze. A deschis obloanele de la bucătărie și a simțit mirosul specific nopților calde de vară, un amestec de iarbă uscată și de rășină de pin care nu reușea să estompeze umiditatea dramului de rouă așternut în zori. Abia peste o oră, razele portocalii ale soarelui ce răsărea aveau să străpungă frunzișul des al pădurilor dimprejur. Înainte să pregătească micul-dejun pentru Émilie, Lisa a aruncat o privire la termometrul exterior, care indica deja 24 °C. Semn de temperatură caniculară, la fel ca în ultimele trei zile.

Era ziua de mers la târgul din Sarlat. Sophie îi dăduse întâlnire acasă la ea, pentru ora 6.15. Lisei începuseră să-i placă acele dimineți, obositoare, desigur, dar care îi făceau cel mai mare bine. Întâlnea oameni, lume multă, și nu se plângea. Aprecia furnicarul permanent unde, preț de câteva ore, starea ei de spirit era acaparată doar de informarea și servirea numeroșilor clienți, precum și de încasarea banilor.

Se împlineau patru săptămâni de când își însoțea prietena. Dacă la început era rezervată, acum se simțea perfect în largul ei. Sophie îi încredințase sarcina de a se ocupa de toți clienții de origine britanică, iar aceștia erau

numeroși. Fiecare avea de câștigat, ceea ce simplifica lucrurile pentru Sophie, care, în ciuda cursurilor de limbă engleză urmate, nu reușea să scape întotdeauna de păcătosul de accent de sud-vest ce făcea imposibilă orice tentativă de comunicare. Când Lisa era prezentă, nu mai era nici o problemă: prelua ea cu ușurință toate cererile, până și pe cele mai delicate. Caracteristicile diferitelor feluri de miere, detaliile despre fabricarea produselor derivate, mai ales despre turta dulce, atât de apreciată de englezi, nu mai aveau secrete pentru ea.

Émilie, încă amortită după o trezire prea matinală, a mâncat cerealele din bol fără să scoată nici un cuvânt. Știa că urma să se întâlnească la Sarah cu prietena ei Elvira și să-și cufunde mâinile în pasta de argilă. De fiecare dată era o încântare pentru fetiță să descopere, după imaginația ei, plăcerea de a crea și decora cu propriile mâini. Sarah era un pedagog excelent, iar celor două fete le plăcea compania ei. În atelier, le dădea mână liberă să facă ce voiau, ceea ce, la vârsta de opt ani, contează enorm. Sarah avea încredere în ele, având grijă totuși ca fetele să nu profite prea mult de libertatea lor. Pe la 10.30, o gustare pantagruelică le aștepta în salon, pe urmă fetele plecau din nou la atelier sau la somn, dacă erau prea obosite, până când veneau mamele lor să le ia, pe la ora prânzului.

Pendula arăta ora 5.40. Plecarea era programată peste douăzeci de minute. Hugo tocmai se trezise. În acea dimineață, ca niciodată, n-avea înregistrată pe telefon nici o urgență. Lisa a fost surprinsă când l-a văzut coborând pe scara dinspre bucătărie. Venise, pur și simplu, ca să-și îmbrățișeze soția și fiica înainte ca ele să plece.

– Ce faci? Ai urgențe? l-a întrebat Lisa atunci când el s-a apropiat cu pași lenti.

Hugo și-a sărutat soția pe buze.

– Nu. În dimineața asta n-am. Voiam să mai petrec puțin timp cu voi.

Lisa a părut surprinsă și s-a simțit aproape jenată când l-a anunțat că n-avea la dispoziție decât zece minute pentru el: nu dorea s-o facă pe Sophie să-și dea peste cap programarea foarte riguroasă a timpului ei.

– Ești foarte drăguț, dar trebuie să plecăm la ora 6 fix. S-o las și pe Émilie la Sarah înainte să ajung la Sophie. Îmi pare foarte rău...

– Știu, nu-ți face griji. Dar măcar să bem o cafea în doi?

Émilie tocmai urcase ca să se spele pe față.

– Desigur, o fac acum, a spus Lisa băgând o capsulă în espresso.

Stând în picioare în bucătărie, Hugo se uita atent la ea. Lisa purta o pereche de blugi, bascheți albi și un tricou roșu. Părul îi era strâns într-o coadă.

– Mulțumesc, i-a răspuns, fără s-o scape din priviri.

Lisa simțea ochii lui Hugo pironiți asupra ei.

– Pentru mine e deja prea mult. Am mai băut două cești de cafea, fiindcă dimineața o să fie lungă. Dacă mai beau una, încep să-mi tremure mâinile.

Au mers împreună să se așeze pe terasă. O adiere de vânt însoțea primele sclipiri ale zilei. Hugo nu spunea nimic, mulțumindu-se să-și fixeze soția cu privirea. Privirea îi era blândă, nu trăda nici un reproș, nici o formă de critică. Lisa l-a întrebat:

– De ce mă privești așa? Eu... În fine, s-a întâmplat ceva?

– Nu, dimpotrivă. Nu s-a întâmplat nimic, totul e foarte bine.

Ea i-a zâmbit. Amintindu-și de vremurile când Lisa se îmbrăca în culori calde și vii, Hugo i-a spus:

– Îți vine foarte bine culoarea asta!

– Mulțumesc, dar ăsta nu-i decât un tricou vechi pe care-l îmbrac pentru târg. Până la prânz, o să fie plin de pete.

– Poate, dar îmi place mult, a repetat el.

Lisa și-a băut în liniște ultima picătură de cafea. Privirea i s-a dus departe, pe dealul din față. Casa lui Sophie și a lui Cédric era deja complet luminată.

Hugo o privea în continuare. Ea era întoarsă cu spatele, sprijinindu-și un picior de zid. Picioarele îi erau subțiri, aproape slăbănoage. Luase un pic în greutate de la sosirea lor în Véminan, dar prea puțin ca să compenseze lunile lungi în care nu se hrănise decât cu niște gustări, atunci când spaimile ei îi lăsau un scurt răgaz. Hugo nu putea să-i vadă ochii, penumbra fiind prea deasă, dar avea impresia că fața ei era mai senină.

– Îți fac bine diminețile pe care ți le petreci împreună cu Sophie. Una dintre pacientele mele mi-a vorbit de tine săptămâna trecută. Te-a văzut la târg.

– A, da? Și ce ți-a zis?

Hugo n-a mai avut timp să-i răspundă. Émilie tocmai îi sărise în brațe și îl strângea de zor.

– O zi frumoasă, copila mea! Și să-mi aduci una dintre lucrările tale.

Émilie a oftat adânc, mimând exasperarea.

– Ei, tati, ți-am spus deja că Sarah trebuie să bage la cuptor creațiile noastre. Încă nu-s gata. Săptămâna asta o să fie, fără îndoială. Nici eu nu mai am răbdare!

Hugo a început să râdă.

– Atunci mai aștept puțin ca să descopăr una dintre *creațiile* tale, după cum le spui tu.

Lisa și-a privit ceasul: aveau deja câteva minute de întârziere. Și-a îmbrățișat soțul și i-a urat o zi frumoasă, înainte să se ducă în casă și să-și ia geanta, cheile mașinii și telefonul. Două minute mai târziu, mama și fiica goneau pe șosea.

Hugo, dimpotrivă, pierdea vremea: tot nu sosise nici un mesaj de urgență. A savurat un mic-dejun copios și a mers la alergat vreme de treizeci de minute prin păduri, înainte să se pregătească pentru o zi foarte lungă. Încă o săptămână și primul val de turiști urma să plece. Ideea îl încânta fiindcă avea să poată, în sfârșit, să râsufle puțin și să se odihnească.

Lisa a lăsat-o pe Émilie la Sarah, care stătea în pragul ușii. Elvira sosise de câteva minute. Știind sigur că Lisa n-avea timp, Sarah totuși i-a propus:

– O ceașcă de ceai, poate, înainte de o zi grea?

Tonul, ușor ironic, a avut darul s-o enerveze pe Lisa, care tot nu știa ce să creadă despre acea femeie. Era o devoratoare de bărbați aflată în căutarea prăzii? Se hotărâse să-l prindă pe Hugo în mrejele ei? Sau, pur și simplu, era doar o moștenitoare bogată, puțin excentrică, una care trăia așa cum poftea, omorându-și timpul cu multele ei preocupări? Lisa nu mai știa ce să creadă. De când avusese acea violentă ceartă cu Hugo, subiectul nu mai fusese niciodată deschis, fiecare dintre ei temându-se să nu izbucnească din nou. Ceea ce nu știa Hugo era faptul că soția lui aflase de vizita frumoasei irlandeze la cabinetul medical... Evident, Katia nu se putuse abține și-i povestise Lisei atunci când aceasta din urmă trecuse pe la cabinet ca să lase niște acte. Katia nu făcuse nimic ca s-o liniștească pe Lisa, pentru că o ura pe Sarah cu „aerele ei de mironosiță *căreia îi sfârâie călcâiele*“, după cum o descrisese ea.

Lisa s-a calmat, ca să nu facă vreo scenă.

– Nu, mulțumesc, am întârziat deja. Sophie o să se supere. Mulțumesc pentru că ai grijă de Émilie.

– Cu plăcere. Poate că la întoarcere?

– La întoarcere, ce? s-a mirat Lisa.

– Ceaiul! Putem să-l bem după ce vă întoarceți tu și Sophie.

– Desigur. Mi-ar plăcea asta.

Lisa a urcat în mașină clătinând din cap, enervată. Avea impresia că participa la un concurs de ipocrizie. Sophie, confidenta ei de încredere, o liniștea de multe ori, dar nu reușea să-i înlăture temerile. Sarah se interesa un pic prea mult de Hugo, dar nu era doar atât: Lisa nu-i mai suporta numeroasele întrebări despre motivul venirii lor la Véminan și al cumpărării fermei Partea Îngerilor.

Lisa a oprit într-un nor de praf în fața Sophiei, care își încărca în furgonetă ultimele cutii cu borcane de miere.

– Ei, ia te uită! Ca un pilot de Formula 1! s-a amuzat prietena ei.

– Mă gândeam că am întârziat, am mers cam repede..., a răspuns Lisa.

– Terminam, după cum vezi. Ai sosit exact la timp. E perfect, o să putem să parcăm aproape de stand fără prea multe probleme. Cu siguranță că încă n-au ajuns toți expozanții la târg. Haide, urcă în mașină!

Lisa s-a așezat pe locul pasagerului și abia după câțiva kilometri s-a mai relaxat. Treizeci de minute mai târziu erau în târg. Cele două prietene și-au instalat mesele și umbrelele de soare, apoi și-au descărcat produsele.

Standul a fost aranjat cu mult înainte ca târgul să se deschidă, așa că Sophie și Lisa s-au decis să ia o pauză la terasa unei cafenele situate pe una dintre străduțele pavate din centru.

– Atunci când ești și tu aici, totul merge strună! Instalarea e mai rapidă, clienții nu mai sar pe mine imediat ce pun pe masă ultimul borcan de miere! a spus Sophie cu un zâmbet larg pe buze.

– Normal, încă două brațe puternice care să te ajute, a tachinat-o Lisa sorbind cu înghițituri mici cea de-a treia doză de cafeină a dimineții.

– Ia spune, te mai interesează povestea aceea a... Scuză-mă, nu-mi mai amintesc prenumele lor, a întrebat Sophie.

– Alice și Gabriel? Desigur. O descopăr încetul cu încetul.

– Îți amintești că mi-ai cerut să găsesc pe cineva care s-o fi cunoscut pe Alice?

Lisa și-a îndreptat spatele instantaneu, nerăbdătoare să afle ce anume urma să-i spună prietena ei. Sophie a continuat, scotocind în același timp prin geantă.

– Ei bine, cred că te pot ajuta. În fine, Hector, mai exact, unul dintre bătrânii din sat, mi-a dat datele de contact ale unei persoane care ar fi cunoscut-o pe bunica fraților Palain. Locuiește la Bellac, un sat aflat pe drumul spre Belvès. Uite!

Sophie i-a întins prietenei sale o hârtie pe care erau mâzgălite numele și prenumele cuiva, alături de un număr de telefon.

– Excelent! s-a bucurat Lisa. Pot să contactez persoana asta ca venind din partea ta?

– Nu, pentru că n-o cunosc personal. Spune-i pur și simplu că ți-a dat datele ei de contact Hector, din Véminan.

Lisa a împăturit hârtia de mai multe ori, apoi a întrebat-o pe Sophie:

– Dar ce vârstă are această... Marie Séraudie? Astăzi, Alice ar fi avut o sută patru ani! a exclamat ea în timp ce băga bucata de hârtie în buzunarul de la spate al blugilor.

Târgul era pe cale să se deschidă și primii clienți începeau să invadeze aleile înguste. Sophie a pus capăt gândurilor prietenei sale: trebuia să se ducă degrabă la stand.

– Haide! Cât privește vârsta acelei Marie, o să te lămurești tu pe urmă. Acum, treci la treabă, te așteaptă englezii! i-a cerut Sophie pe un ton amuzat, dar ferm.

Lisa abia ajunsese în spatele standului când telefonul i-a vibrat în buzunar. În timp ce oferea informații unuia dintre primii clienți, a citit un mesaj de la Hugo.

Am făcut în așa fel încât să mă eliberez pentru prânz. Mă duc eu s-o iau pe Émilie și pregătesc masa. O dimineată frumoasă, te sărut.

Deodată, Lisa a devenit mai atentă. Privirea nu i se putea dezlipi de cele opt cuvinte: „Mă duc eu s-o iau pe Émilie“. Cu alte cuvinte, soțul ei se ducea acasă la Sarah! Lisa nu mai auzea ce spuneau clienții adunați ciorchine, ci stătea nemișcată, cu privirea lipită de ecranul mobilului. O furie imensă clocotea în ea. Remarcând comportamentul ciudat al prietenei sale, Sophie s-a îngrijorat:

– Ești bine, Lisa?

Cu ochii scoși din orbite, aceasta i-a răspuns:

– Tocmai am primit un mesaj de la Hugo!

– Așa, și?

– O să se ducă acasă la Sarah ca s-o ia pe Émilie!

– Încetează puțin cu subiectul ăsta! s-a enervat Sophie. Avem treabă. Uite ce coadă ai în față.

– Dă-mi două minute ca să-l sun pe Hugo.

– OK, dar grăbește-te. Nu pot să mă descurc singură cu toți oamenii ăștia.

Lisa s-a retras în spatele camionetei, unde tumultul pieței se auzea mai puțin. După doar două sunete de apel, Hugo a și răspuns. Enervată la culme, Lisa nu i-a lăsat răgaz să spună ceva.

– Ce-i cu mesajul ăsta? Ce vrei să faci la Sarah?

Hugo a șoptit răspunsul:

– Sunt cu o pacientă, nu prea pot să vorbesc acum.

Concentrată pe gândurile ei, Lisa nici nu l-a auzit.

– Eu o să mă duc după Émilie, o s-o fac după ce vin de la târg.

El a insistat:

– Katia a putut să-mi facă o fereastră de timp și vreau să profit de ea ca să mă duc după Émilie și să mâncăm apoi împreună. Mi-ai reproșat adesea că nu sunt suficient de prezent, așa că te rog să te calmezi și să apreciezi gestul meu.

Furia Lisei a crescut.

– *Să apreciez?* Îți bați joc de mine!

Spre deosebire de soția lui, Hugo și-a păstrat calmul. A pus capăt discuției în timp ce scria rețeta pentru pacientă.

– Mă duc eu după Émilie, o să-i facă plăcere. Mereu mi-o spune. Te așteptăm acasă pentru prânz. Mă întorc la consultațiile de după-amiază abia la ora 14.30. Trebuie să închid. Te sărut.

Și a închis.

Lisa a rămas blocată pentru o clipă, neștiind ce să facă. Pe urmă furia i s-a mai domolit, lăsând loc resemnării. Ce putea să facă în fața deciziei ferme a lui Hugo? S-a îndreptat spre stand, unde mulțimea de clienți începea să-și piardă răbdarea.

– Ei, ce a zis? a fost curioasă prietena ei.

– Păi, se duce el după Émilie și pe urmă, acasă.

Sophie i-a făcut cu ochiul amical, ca să-i dea de înțeles că totul avea să fie bine și că era vremea să se apuce de treabă. Întreaga dimineață au avut clienți, ceea ce i-a permis Lisei să se gândească la altceva decât la irlanzeza care voia, cu siguranță, să-i fure soțul.

Dar Lisa nu știa că Hugo luase o decizie. Vizita lui Sarah la cabinet îl pusese mult pe gânduri. Firește că femeia aceea îl atrăgea, firește că relațiile lui intime cu Lisa deveniseră aproape inexistente, firește că era de ajuns un singur cuvânt și Sarah i-ar fi căzut cu plăcere în brațe. Firește... Și ce s-ar fi întâmplat odată consumată acea plăcere pur trupească? Hugo știa: nimic altceva decât să cadă din nou în păcat, din comoditate, dar nu-și imagina nici un viitor alături de Sarah. Un sentiment de vină se năștea înlăuntrul lui. Dacă mai exista o infimă speranță ca să-și salveze sau să-și reinventeze iubirea pentru Lisa, trebuia să fie ferm cu irlanzeza cea seducătoare.

Așa avea să facă atunci când mergea să-și ia fiica de la Sarah.

Émilie nu și-a putut ascunde bucuria pe care a simțit-o auzind vocea tatălui ei în atelier, acolo unde Elvira amesteca un bulgăre de argilă, ca să-l facă mai moale și ca să-l poată modela mai ușor.

Émilie i-a sărit în brațe lui Hugo.

– Tati! Sunt foarte fericită să te văd! Dar cum se face că ești aici?

– Ei bine, după cum vezi, astăzi e rândul meu să vin să te iau.

Ea l-a strâns în brațe cât a putut de tare. Acum sacoul lui Hugo era mânjit cu bucăți de argilă pe care Émilie, fără să-și dea seama, tocmai le lăsase pe haina lui de în.

Sarah s-a apropiat.

– Ia te uită ce-ai făcut!

Émilie s-a simțit vinovată descoperind ce era pe spatele tatălui ei.

– Scuză-mă, tati, n-am vrut...

El a îmbrățișat-o, cu un zâmbet larg, făcând-o să înțeleagă că nu era nimic grav.

Sarah a intervenit încă o dată.

– Du-te să te speli pe mâini. Hugo, scoate-ți haina, argila nu s-a uscat încă și o să mă ocup eu de curățat.

Émilie a încercat să-și slăbească strânsoarea, dar tatăl ei nu i-a dat voie.

– Nu-i nimic grav, nu-i decât un sacou, mama știe ce trebuie să-i facă. Du-te după lucrurile tale, trebuie să pregătim masa.

Și-a lăsat fiica jos din brațe.

– Lasă-mă să-l curăț! a insistat Sarah, apucând gulerul sacoului și începând să-l tragă în jos.

Hugo a oprit-o cu un gest ferm.

– Mulțumesc, dar o să se ocupe foarte bine Lisa! i-a spus el privind-o drept în ochi.

Liniștea domnea în atelier, în timp ce Émilie își strângea lucrurile. Sarah a înțeles că îndoielile pe care le avusese în cabinet se confirmau. Hugo o dorea, simțea asta, dar dragostea pentru soția lui îl împiedica să cedeze. N-a mai insistat cu jocul ei de seducție. În clipa aceea, un vâl de tristețe i-a întunecat fața. Nu pentru că nu suporta ideea că nu-l putea seduce pe Hugo, știa că alții abia așteptau să fie în locul lui, dar era emoționată de intensitatea sentimentelor care uneau acel cuplu, o iubire rară cum ea n-avea să cunoască, fără îndoială. Lucrul ăsta o întrista.

În ciuda nenorocirii din viața Lisei și a lui Hugo, Sarah era geloasă pe liantul dintre ei, de care nu erau conștienți, pierduți fiind în rătăcirii și îndoieli.

Ea s-a retras câțiva pași.

– Ai dreptate, o să se ocupe Lisa.

Abia pe la ora prânzului aleile târgului au început să se mai golească. În cursul dimineții, cele două prietene nu putuseră schimba decât câteva cuvinte, clienții nelăsându-le decât rare momente de răgaz.

În timp ce Lisa servea ultimii clienți, Sophie arbora un zâmbet larg. Încasările fuseseră peste așteptări, cele mai mari de la începerea sezonului. Au strâns cu ușurință marfa: nu mai rămăseseră decât două cutii cu miere de flori de castan, din cele mai mult de trei sute de kilograme de produse pe care le aduseseră la târg. Apoi au plecat pe drumul spre Véminan. Epuizată, Lisa a adormit chiar după ce au ieșit din sat.

Treizeci de minute mai târziu, camioneta s-a oprit în fața casei lui Sarah. Lisa s-a trezit, dându-și seama că nu fusese cea mai bună tovarășă de drum.

– Scuză-mă, am adormit fără să-mi dau seama. Am fost frântă.

– Nu-ți face griji, liniștea de după zgomotul și după strigătele mulțimii face bine. Și apoi, te-ai putut odihni, iar asta-i minunat!

Lisa și-a întors privirea spre casa irlandezei.

– Bun, trebuie să mergem înainte, a declarat ea pe un ton resemnat.

Sophie a luat două borcane de miere și, înainte să coboare din mașină, nu s-a putut abține și a făcut o remarcă:

– Termină cu atitudinea ta față de Sarah. Ea are amabilitatea să se ocupe de fiicele noastre. E adevărat că-i un pic cam prea originală, dar... numai atât!

– Numai atât? Mi-ar plăcea s-o cred. Haide, du-te, să nu mai pierdem vremea, m-am săturat de căldură și, în plus, Émilie și Hugo mă așteaptă acasă, tocmai am primit un mesaj de la ei.

– Intrați și stați la răcoare, căldura de aici e insuportabilă! le-a propus Sarah.

– Ei bine, trebuia să rămâi tu în Irlanda, n-ai fi avut parte de atâta căldură, a șoptit Lisa.

Sophie a încruntat din sprâncene, făcându-i semn Lisei că nu era momentul să fie agresivă.

Înăuntrul casei, temperatura era agreabilă. Obloanele trase nu lăsau să intre decât câteva raze de lumină, creând o penumbră plăcută.

– Cum a fost azi cu fetele? a întrebat Sophie oferindu-i lui Sarah cele două borcane cu miere.

– Mulțumesc de întrebare! Da, foarte bine, ca de obicei. Ia uitați, a spus ea arătând spre canapeaua din partea cealaltă a camerei.

Elvira era lungită pe perne și dormea profund.

– Știți, e adorabilă... Cu adevărat adorabilă, a declarat Sarah pe un ton ezitant, aproape jenat.

Acea remarcă era surprinzătoare la o persoană de genul lui Sarah. În ciuda oboselii lor, Sophie și Lisa au remarcat acea formă neașteptată de reținere de care dădea dovadă gazda lor.

– Și.. Émilie ce face? s-a interesat Lisa.

– Foarte bine. Hugo a venit după ea, a răspuns Sarah pe un ton ferm care i-a tăiat Lisei elanul de a mai continua.

Conversația s-a îndreptat atunci către subiecte mai generale: vânzările de dimineață, creațiile Elvirei și ale lui Émilie, căldura care continua să ardă culturile și să epuizeze tot ce era viu...

Elvira s-a trezit și a băut un pahar mare de suc de portocale înainte de a-și îmbrățișa mama.

– Ai lucrat bine?

– Am terminat suporturile mele de pahare, a spus ea cu mândrie.

Lisa a întrebat-o pe Sarah:

– Și le-a luat și Émilie pe ale ei?

– Nu, ea e... puțin în urmă.

– A, da? De ce? s-a neliniștit Lisa.

Sarah părea stânjenită. Totuși, a continuat:

– Ea... merge mai încet decât Elvira.

Lisa nu și-a putut ascunde îngrijorarea.

– Din ce cauză?

– Are mai mult chef de vorbă, o să recupereze totul săptămâna viitoare.

Îngrijorarea Lisei a crescut. A vorbit cu tot calmul de care putea da dovadă:

– Nu e prea vorbărească de obicei, ba chiar câteodată e prea rezervată.

Despre ce ați discutat?

Sarah n-a răspuns imediat. Și-a luat paharul și a băut câteva înghițituri. Ca și cum voia să-și ia timp de gândire.

– Ei bine, despre schimbarea școlii. Din ce mi-a povestit, totul pare să meargă așa cum trebuie.

– Da, așa e, a răspuns scurt Lisa.

Sarah s-a întors spre Sophie.

– Émilie a avut noroc să dea peste o prietenă ca Elvira, ele două se înțeleg foarte bine.

Lisa a insistat:

– Și ce altceva a mai spus Émilie?

Și la acea întrebare irlandeza și-a luat un răgaz pentru răspuns.

– O să râzi!

– Nu cred, a susținut Lisa pe un ton marcat de îngrijorare.

– M-a întrebat dacă vreau să te ajut la cursurile tale de engleză. Pentru că sătenii sunt cu toții niște „zero barat“, după cum a afirmat ea.

Lui Sophie i s-a părut ciudată remarca.

Lisa a continuat:

– Ți-a spus ea asta?

– Da, însă eu cred că te descurci foarte bine și singură.

– Așa e, n-am nevoie de ajutor.

Lisa nu mai știa ce să creadă. Încă o dată, nu reușea să-și dea seama ce era cu acea femeie. Spunea adevărul? Émilie se confesase doar despre noua școală la care mergea? Lisa nu putea să nu se gândească la posibilitatea ca Sarah să fi încercat să afle motivul venirii lor la Véminan, întrebându-le pe cele două fete, mai ales pe Émilie.

Remarcând că enervarea Lisei creștea și nedorind ca discuția să alunece pe o pantă periculoasă, Sophie s-a ridicat și i-a propus Lisei să plece. Știa că prietena ei era grăbită să se întâlnească acasă cu Émilie și să îi ceară explicații lui Hugo.

★

★★

Atunci când Lisa a ajuns la Partea Îngerilor, era aproape ora 14. Hugo și Émilie mâncaseră deja pentru că la ora 14.30 el trebuia să deschidă cabinetul medical.

– Mami, ai văzut? Tati a pregătit masa, a fost foarte bună.

Lisa și-a îmbrățișat fiica și, fulgerându-și soțul cu privirea, a întrebat:

– Dimineața a fost bună?

Hugo, dornic să-și liniștească soția, i-a răspuns pe un ton calm:

– De când a început perioada de concedii, e pentru prima dată când am putut să mă eliberez atât de mult timp. Am petrecut ceva vreme împreună cu fiica noastră și am avut răgaz să pregătesc prânzul. Și da, dimineața a fost bună!

– Sunt sigură! Cred că mersul la Sarah te-a cam relaxat, i-a întors-o ea ironic.

Lisa și-a aruncat geanta pe un fotoliu și a venit să se așeze în fața soțului ei.

Hugo a continuat, la fel de calm:

– Lisa, te rog. Profită de momentul ăsta pe care-l petrecem în trei. N-ai nici un motiv să-ți faci griji, te asigur. Acum suntem laolaltă, asta-i tot ce contează.

– De ce m-ai anunțat așa, prin SMS?

– Pentru că secretara nu mi-a putut confirma decât dimineață că a reușit să-mi creeze un interval de câteva ore de pauză în program.

– Bineînțeles! Și spune-mi de ce...

– Oprește-te! a întrerupt-o el cu fermitate. Émilie nu trebuie să asiste la discuția asta!

Lisa s-a străduit să nu mai spună nimic, iar până la sfârșitul mesei s-a lăsat o liniște apăsătoare. Hugo abia a avut timp să-și ia o cafea: trebuia să plece. S-a ridicat, și-a îmbrățișat fiica și a sărutat-o pe frunte pe soția lui, rămasă neclintită.

În seara aceea Hugo a ajuns acasă mai târziu ca de obicei pentru că trebuise să primească și pacienții programați înainte de prânz. Pe când își parca mașina în hangar, pendula din salon tocmai bătea ora 21.30. Émilie mâncase și dormea deja. Hugo abia a apucat să-și lase geanta pe birou, că Lisa a și început să-l interogheze din nou despre tânăra irlandeză.

– Sarah mi-a spus că Émilie a stat de vorbă cu ea.

Hugo s-a așezat și și-a luat un pahar de vin.

– Ai mâncat? a întrebat el.

– Ai auzit ce ți-am spus?

Hugo și-a golit paharul și și-a mai turnat încă unul.

– Da, au stat de vorbă, e normal. Până la urmă, petrec ore întregi împreună.

– Hugo, poate că...

– Poate că ce? Poate că Émilie i-a vorbit lui Sarah despre fratele ei? Poate că i-a povestit despre noua ei viață? Poate că... o mulțime de alte lucruri.

– Și asta nu te îngrijorează?

– Nu.

Lisa și-a lăsat capul în jos. Tristețea a cuprins-o încă o dată.

– Foarte bine. Și ca să răspund la întrebarea ta, n-am mâncat. Te-am așteptat.

Ea s-a ridicat cu gândul să se ducă spre terasă, dar Hugo a prins-o de braț.

– Uită-te la mine, i-a cerut el.

Lisa s-a întors. El a luat-o de mijloc și a strâns-o în brațe. Privirile li s-au încrucișat. Ochii Lisei erau umezi, scânteietori și plini de tristețe. Hugo a mângâiat-o pe obraz, iar pleoapele ei s-au închis vreme de o clipă.

– Știi, nu e nimic anormal ca Sarah să cunoască adevărul. Ar fi trebuit să-i fi spus deja până acum. Ea a fost foarte amabilă cu noi și s-a oferit să aibă

grijă de Émilie, trebuia să știe de Théo și de ce ne aflăm noi aici. De altfel, cred că știe.

Lisa s-a zbârlit.

– Da, firește, ea trebuie să știe tot!

Hugo a preferat să nu reacționeze la observația soției lui. Ce i-ar fi putut spune? Deja o liniștise în legătură cu acel subiect și nu ținea să se lanseze într-un alt șir de explicații.

– Satul ăsta e mic, oamenii vorbesc și-și pun întrebări legate de venirea noastră, circulă bârfe de tot felul. Pacienții îmi pun întrebări adesea. De fiecare dată, invoc motivele legate de calitatea vieții de aici. Chiar dacă le citesc în ochi că nu mă cred, explicația mea are cel puțin meritul că nu întrerup brusc discuția. Dar m-am gândit că e de preferat ca unele persoane să cunoască adevărul.

– Le-ai spus adevărul tuturor? a oftat ea, cu ochii măriți de îngrijorare.

Hugo a dat din cap zâmbind.

– Ei, nici chiar așa! Cum poți să crezi asta?

Ea a insistat.

– Și cine e la curent?

El a ezitat înainte să continue, temându-se încă o dată de reacția Lisei.

– Ascultă, i-am informat pur și simplu pe domnul Balin și pe doamna Duluc, învățătoarea lui Émilie. Iar primarul știa deja. Înțelesese din dosarul pe care mi l-am întocmit pentru cabinetul medical. Am scris „doi copii“ cu prenumele și datele de naștere. A avut decența să nu mă întrebe niciodată nimic până în momentul în care am deschis eu subiectul.

Lisa și-a urmărit soțul cu atenție.

– Și de ce învățătoarea lui Émilie?

Hugo a schițat un gest de om stânjenit.

– Pentru că mi-a cerut să vin la o discuție la școală.

– A, da? Când?

– Atunci când s-a ținut serbarea elevilor, la sfârșitul anului școlar.

Lisa părea contrariată. S-a îndreptat spre terasă și a făcut câțiva pași.

– Dar de ce pe tine? De cele mai multe ori, eu o duc și o aduc pe Émilie.

– Doamna Duluc n-a avut curaj.

– De ce?

– Émilie și-a deschis sufletul în fața ei, la fel cum a făcut și cu Elvira. Știi, n-o putem împiedica să vorbească. Și apoi, e mai bine așa, fiica noastră își

exprimă suferința, are nevoie s-o facă. Și...

– Și ce?

Hugo a observat că, în ciuda temerilor lui, Lisa nu se închidea în suferința ei, ci părea mai degrabă enervată că nu fusese pusă la curent. El a profitat de moment ca să adauge:

– De fapt, Émilie i-a spus învățătoarei că nu trebuia să-mi zică nimic despre confesiunile ei, pentru că tu ești prea tristă și pentru că nici la noi acasă nimeni nu vorbea despre subiectul ăsta.

Lisa a încasat lovitura din plin. Și-a dat seama, încă o dată, de suferința fiicei sale. S-a așezat și și-a fixat privirea pe câteva case încă locuite în cătunul Saint-Boliès, pe fundul văii.

– Fără îndoială că e mai bine așa, a declarat ea. Émilie are dreptul să treacă la altă etapă a vieții. Se simte bine aici.

Hugo și-a luat soția de mână.

– Nu, nimeni n-o să *treacă la altă etapă a vieții*, nici Émilie, nici tu, nici eu. Să continuăm să mergem înainte împreună mi se pare cel mai corect.

– Émilie își asumă suferința și asta-i bine. În timpul discuțiilor noastre, exact așa m-a sfătuit și doctorul Mader. Ușor de spus, dar de făcut?

– La fel! a afirmat Hugo.

Lisa nu voia ca discuția aceea să continue la infinit. Așa că a încheiat subiectul declarând:

– O să vedem! Haide, cred că ți-e foame după o zi atât de lungă.

Temperatura era în sfârșit mai suportabilă. Cei doi soți s-au așezat la masa de pe terasă ca să ia cina. În timpul mesei, Lisa nu s-a oprit din vorbit. A povestit despre târgul de dimineață, despre cât de mulți clienți fuseseră, despre sistemul de organizare pus la punct împreună cu Sophie, ca să fie cât mai eficiente cu putință. Hugo a ascultat-o, iar ea părea c-o uitase pe Sarah.

Hugo a băgat de seamă că soția lui își regăsise întrucâtva apetitul, dar el n-a spus nimic. Tot din teama de a nu o bloca, prefera să nu discute despre doza de energie pe care ea părea s-o aibă de ceva vreme.

Abia atunci când Lisa a amintit de căutările ei legate de Alice și de Gabriel, Hugo s-a hotărât să reacționeze, pentru că nu-i plăcea deloc întoarcerea ei spre trecut. Din punctul lui de vedere, n-avea nici un sens.

Singurul avantaj ar fi fost că cercetările îi țineau mintea ocupată. S-a grăbit să-și spună părerea:

– E bine că-ți place să descoperi povestea aceea veche, dar n-ar trebui să-i acorzi atâta importanță.

– De ce?

– Din cauza trecutului, Lisa. Nu-i bun.

– Dar nu-i al meu! a răspuns ea sec.

– Nu contează.

Atmosfera relaxată de la începutul cinei s-a risipit odată cu acel schimb de replici.

– Ai aceeași reacție ca și psihiatrul meu. De altminteri, nu știu dacă n-o să întrerup ședințele cu el.

– Nu face greșeala asta, te rog.

– Știi că Sophie a găsit o persoană care a cunoscut-o pe Alice?

– Lisa, tu mă asculți? Trebuie să mergi înainte cu ședințele.

– Vreau să mă întâlnesc cu femeia aceea. Vreau să aflu mai multe.

– Să afli mai multe despre ce? a strigat Hugo, exasperat.

– Am impresia că o să descopăr ceva.

Hugo i-a răspuns cu asprime:

– Termină cu prostiile! N-o să descoperi nimic.

Pusă în fața atitudinii lipsite de înțelegere a soțului ei, Lisa a preferat să tacă și a început să mănânce. Hugo a profitat de moment ca să-i dea ceea ce credea el că ar fi fost o veste bună.

– Știi că am găsit, în sfârșit, pe cineva care să mă înlocuiască pentru vacanța din octombrie?

– Foarte bine, a mormăit ea.

El a continuat.

– Stai, că încă n-am terminat, e vorba despre un medic tânăr, care dorește să se mute la țară. I-am propus o asociere. Ți dai seama că dacă o să fie de acord, am terminat cu zilele lungi de lucru! Ce părere ai?

– Da, e bine, a răspuns Lisa scurt.

– Ar fi posibil să profităm de situație ca să plecăm câteva zile în octombrie? Sophie ar putea sta cu Émilie. Sau poate preferi s-o ducem la părinții tăi, la Paris?

– Da, de ce nu.

În fața lipsei de entuziasm a soției lui, Hugo nu s-a putut abține și și-a arătat dezamăgirea.

– Asta-i tot ce ai de spus?

– Sunt impresionată de toate eforturile pe care le faci ca să ne regăsim echilibrul, Hugo. Dar... mi-ar plăcea să acorzi mai multă atenție și subiectului care acum îi e drag sufletului meu. E important pentru mine, să știi!

– N-o lua de la capăt, te rog!

Lisa și-a ținut soțul cu privirea. Avea două opțiuni: să-și dea frâu liber mâniei față de atitudinea lipsită de înțelegere a lui Hugo sau să tacă și să cadă din nou într-un ocean de tristețe. S-a hotărât într-o fracțiune de secundă să continue singură și împotriva tuturor să descopere povestea lui Alice și a lui Gabriel. Să privească totul ca pe o formă de investigație pe care o făcea de una singură. Nimeni nu părea s-o ia în serios. Până și prietena ei Sophie își ascundea, destul de stângaci, scepticismul.

– Îmi pare rău, Hugo. Ai dreptate.

– Te rog încă o dată, nu te arunca din nou în trecut, oricare ar fi el.

Pentru prima dată de la dispariția lui Théo, Lisa tocmai luase singură o decizie. Subiectul părea derizoriu, dar nu și pentru ea. Avea de aflat ceva mult mai puternic decât o simplă poveste de familie și ea conta mult pe asta ca să se apuce de treabă. Nu știa deloc unde avea s-o ducă acea investigație, însă voia s-o continue și era încrezătoare.

Încrederea în sine... un sentiment pe care-l uitase de multă vreme.

CAPITOLUL 13. AȚI VĂZUT VREODATĂ O FEMEIE...

Societatea noastră vrea să ne facă să credem că femeia este egala bărbatului: o afirmație discutabilă!

Decenii întregi femeile s-au luptat ca să-și obțină libertatea și o să continue s-o facă și în viitor. Asta e dovada unei voințe implacabile.

Femeia n-o să fie niciodată egala bărbatului, pentru că ea îi este, din multe puncte de vedere, superioară.

Ați văzut vreodată o femeie care să declare război?

Ați văzut vreodată o femeie care să provoace un genocid?

Cine are puterea de a da viață, dacă nu femeia?

Unele spirite malițioase o să spună că există și excepții. Desigur, dar sunt excepții care confirmă regula.

Partea Îngerilor, august 2017

– Bună ziua. Aș putea vorbi cu doamna Marie Séraudie, vă rog?

– Bineînțeles, doamnă. Cine o caută?

Lisa a respectat sfaturile date de Sophie în urmă cu o zi, la târg.

– Mă numesc doamna Guadet și telefonez din partea lui Hector, din Véminan.

– O clipă. Nu închideți, vă rog, v-o dau la telefon.

– Bună ziua. Doriți să stați de vorbă cu mine?

Lisa a fost surprinsă să audă o voce fermă și sigură, care contrasta cu prejudecata din mintea ei. Marie avea o vârstă înaintată, ceea ce o făcuse pe Lisa să creadă că bătrâna vorbea cu dificultate.

– Da, îmi pare rău să vă deranjez, mă numesc Lisa Guadet. Locuiesc în Véminan. Sunt în căutarea unei persoane care a cunoscut-o pe Alice Palain.

Marie părea temătoare.

– Și bătrânul Hector v-a dat numărul meu de telefon?

– Nu direct, ci printr-o prietenă.

– Și de ce vă interesați de Alice?

– M-am mutat de câteva luni la Partea Îngerilor. Și am descoperit niște scrisori ale lui Alice și ale soțului ei, Gabriel, din timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Aș fi vrut să aflu mai multe despre povestea lor de viață.

– Ce vreți să spuneți prin „să aflu mai multe“?

– Ei bine, însemnările din carnetelul care conține jurnalul intim al lui Alice se opresc în luna mai 1944. N-am avut încă timpul să citesc toate documentele, dar mi-ar plăcea să aflu ce s-a întâmplat după acea dată, ce s-a mai întâmplat în viața ei...

– I-ați fi putut întreba direct pe frații Palain, Marcel și Albert. Sunt nepoții lui Alice.

– Aveți dreptate, dar vânzarea casei i-a tulburat prea mult. Pe urmă, mă interesează să cunosc o persoană care să fi trăit în preajma lui Alice în perioada războiului.

S-a lăsat un moment lung de liniște. Lisa s-a temut de un refuz.

– Un carnetel care conține un jurnal intim, spuneți?

Lisa s-a hotărât să nu-i ascundă nimic lui Marie, care ar fi ghicit imediat și cea mai mică minciună.

– Da, un carnetel în care Alice a consemnat tot ceea ce a trăit în acea perioadă, ceea ce n-a îndrăznit să-i mărturisească sau să-i scrie nici măcar lui Gabriel.

– Cunoașteți satul Bellac?

– E pe drumul spre Belvès, nu?

– Când puteți veni? Mâine, dimineața devreme, v-ar conveni?

Lisa și-a asigurat interlocutoarea că avea să vină acolo la ora propusă.

– Foarte bine, mâine la ora 9, o să fiu la dumneavoastră.

– Vă aștept. Opriți-vă la magazin și întrebați cum se ajunge la mine. Carmen o să vă arate drumul.

– Mulțumesc. Pe mâine, doamnă Séraudie.

– Pe mâine, Lisa. Și nu uitați carnetelul lui Alice. Mi-ar plăcea să mă uit prin el.

– Desigur. Aduc toate documentele.

– Nu-i nevoie. Doar carnetelul, a precizat Marie.

Lisa a închis telefonul, bucuroasă că putea s-o întâlnească pe acea femeie care, fără nici o îndoială, putea să-i dea multe informații. Deodată, a cuprins-o îndoiala. Marie nu-i confirmase nici o secundă că ar fi cunoscut-o pe Alice. Și de ce voia să consulte carnetelul?

Întrebarea a frământat-o toată noaptea. I-ar fi plăcut să citească în continuare scrisorile, dar fusese invitată la cină de Sophie și de familia ei. Nu-i mai rămânea deci timpul necesar ca să descopere mai departe ce anume scrisese Alice.

A doua zi, Hugo era la cabinet toată dimineața și o parte din după-amiază, pentru consultații. Lisa a întrebat-o pe Sophie dacă putea să se ocupe de Émilie cât timp lipsea ea, iar aceasta din urmă a fost de acord.

Lisa și-a lăsat fiica la Sophie cu mult înainte de ora la care trebuia s-o întâlnească pe Marie și apoi a luat-o pe drumul spre Bellac. N-a avut nici o problemă să găsească drumul, pentru că proprietara magazinului îi dăduse explicații detaliate. A oprit mașina lângă trotuarul din dreptul ultimelor case aflate înainte de ieșirea din sat, înspre Belvès. Cea a lui Marie Séraudie era

una micuță, cu obloane de un albastru-lavandă și cu ziduri de piatră calcaroasă. A bătut la poartă, iar un bărbat de vârstă incertă, adus de spate, a primit-o. Lisa s-a gândit că el ar fi putut să fie soțul lui Marie.

– Bună ziua. Sunteți Lisa Guadet?

– Da, bună ziua. Nu vă deranjez? Am venit puțin mai devreme.

– Intrați, vă rog, veniți la răcoare. E încă devreme, dar afară a început deja zăduful. Luați loc, o anunț pe mama că ați sosit.

Mama lui! s-a mirat Lisa privindu-l pe bărbatul care mergea cu pași mici și ezitanți spre spatele casei. Dar oare ce vârstă să fi avut Marie? s-a întrebat, îngrijorată la gândul că avea de-a face cu o doamnă foarte bătrână, cu mintea rătăcită și cu amintiri aproximative.

Neliniștea i-a fost de scurtă durată: a văzut apărând o femeie cu mersul sigur și cu vocea clară și fermă. Înainte s-o salute pe Lisa, i-a cerut fiului ei să le aducă niște cafea.

– Bună ziua. Așadar, dumneavoastră sunteți cea care a reușit să-i convingă pe frații Palain să vândă casa!

Intimidată, Lisa a bâiguit un răspuns.

– Ei... să-i conving e prea mult spus. Pe mine și pe soțul meu ne interesa casa și am încheiat tranzacția.

– Foarte bine. Oricum, asta nu mă privește pe mine.

Atunci când fiul ei a lăsat platoul pe masa din salon, Marie a observat privirea interogativă a Lisei. A așteptat ca bărbatul să se întoarcă la ocupațiile lui și i-a spus musafirei sale:

– Îmi dau seama ce întrebare vă stă pe buze...

Lisa a încercat să explice.

– Nu mă gândesc la nimic special. Am venit să stau de vorbă cu dumneavoastră, așa cum mi-ați propus, asta-i tot.

Marie a dat din cap, iar pe chip i-a apărut un zâmbet de complezență.

– Fiul meu a avut un grav accident pe când abia împlinise treizeci de ani. Era pădurar. În timpul unui transport de lemne s-a rupt un cablu și un trunchi de stejar i-a fracturat coloana. De atunci, nu mai poate lucra, iar antiinflamatoarele în doze mari l-au făcut să îmbătrânească prematur. N-are decât șaiszeci și șase de ani. Nu știu ce o să se întâmple cu el după ce mă duc eu. În sfârșit, nu sunteți aici pentru povestea asta. Ați venit pentru Alice.

Ascultând-o pe Marie, Lisa s-a mai destins puțin.

– Da. Așa cum v-am spus și ieri la telefon, sunt în căutarea unor persoane care ar putea să-mi ofere câteva informații.

– Ați adus carnetelul despre care mi-ați vorbit?

– Bineînțeles.

Lisa l-a luat din geantă și i l-a întins lui Marie. Bătrâna a studiat mai întâi coperta, înainte să înceapă să-l răsfoiască.

– Încă nu l-ați citit, așa-i?

– Am descifrat doar primele pagini. Pentru moment, prefer să mă concentrez pe corespondența dintre ei. Așa mi s-a părut mai logic. Din ce a scris Alice la începutul carnetelului, am înțeles că a consemnat adevărul vieții ei, chiar și ceea ce n-a îndrăznit să-i spună lui Gabriel.

– Adevărul! Credeți că tot ce s-a întâmplat în acele vremuri putea fi spus?

– Spus, nu știu, dar scris, de ce nu? a sugerat Lisa, plină de speranță.

Marie a continuat să răsfoiască încet carnetelul, fără să scoată nici un cuvânt, revenind de mai multe ori asupra anumitor pagini. Lisa avea impresia că ea căuta ceva anume. După mai multe minute, Marie s-a oprit la una dintre pagini și a citit cu atenție, de două ori, înainte să închidă cu delicatețe carnetelul. A mângâiat coperta albastră, decolorată de timp. Ochii bătrânei erau umezi în momentul în care i-a înapoiat Lisei acel jurnal.

– Ce vremuri grele erau atunci! a oftat ea.

– Fără nici o îndoială..., a spus Lisa, neștiind ce altceva să răspundă.

Marie a băut din nou din ceașca de cafea și a fixat-o pe Lisa cu privirea ei albastră, scânteind din pricina lacrimilor pe care încerca să și le rețină.

De ce era bătrâna atât de emoționată după ce citise cele câteva pagini? Lisa nu spera decât un singur lucru: să afle, în sfârșit, dacă femeia aceea o cunoscuse de-adevăratelea pe Alice și dacă ar fi acceptat să-i împărtășească amintirile legate de aceasta.

Marie s-a relaxat în fotoliu, părând să reflecteze. După câteva clipe, a început să-și depene amintirile:

– Abia dacă aveam vreo zece ani atunci când am cunoscut-o pe Alice. Prima dată când am văzut-o eram împreună cu mama la Partea Îngerilor. Éloïse o chemase de urgență pe mama, pentru că fiica ei era bolnavă.

– Mama dumneavoastră era medic?

– O, nu. N-avea nici o pregătire medicală. Și cu toate astea, la ea apela lumea ori de câte ori medicul nu putea ajunge repede sau când... când nu era cu putință să-l cheme.

– Sinceră să fiu, nu prea înțeleg.

– Acum pot s-o spun, a trecut mult timp de atunci. Pe vremea aceea, știa toată lumea, dar nimeni nu spunea nimic, era prea periculos. Unele femei au și fost executate pentru ce au făcut. Doar pentru că au adus un serviciu oamenilor, vă dați seama? Neghiobul de Pétain¹¹ formase chiar tribunale speciale. Țara trebuia repopulată, spunea el... Era un întreg program.

Marie a dat din cap, a dezaprobare.

– Vă rog să mă scuzați, doamnă Séraudie, dar ce vreți să spuneți?

Bătrâna a schițat un zâmbet crispat.

– Lisa, nu-mi mai spuneți doamnă, ci Marie. Sunteți tânără, n-ați cunoscut așa ceva. Astăzi se întâmplă doar cu o simplă programare la medic. Firește că acum e mult mai bine. Dar mama mea era ceea ce se numea pe vremea aceea „doftoroaie de îngeri”¹². Oamenii o chemau atunci când sarcinile mergeau prost, ceea ce se întâmplase și în cazul lui Alice. O să vă povestesc înainte să citiți din carnețel. Acolo Alice nota efectiv adevărul.

Lisa n-a mai spus nimic și a ascultat-o cu cea mai mare atenție pe Marie vorbind lent, fără să se oprească decât de câteva ori, atunci când vocea îi era prea stinsă, strangulată de emoție. Știa că Marie nu voia să-și repete spusele, pentru că părea foarte greu să reînnoade firul care o legase de trecut.

★

★★

În 1939, la sfârșitul lui octombrie, ploaia cădea fără încetare de o săptămână. Munca în ferme se redusese la îngrijirea animalelor care nu puteau ieși din grajduri. Pământurile îmbibate de apă îi obligau pe țărani să mai aștepte până să înceapă primele lucrări de toamnă.

Éloïse era îngrijorată. Nu spusese nimic, dar înțelesese că fiica ei aștepta un copil și că sarcina începuse prost. Îi povestise lui Léon, care nu avusese decât o singură reacție: o grimasă de uimire. Sosirea unui copil nu putea fi, având în vedere circumstanțele, decât o sursă de probleme.

Alice nu se mai dăduse jos din pat de două zile, pentru că o febră puternică o împiedica să se ridice. Tânăra mămică de douăzeci și șapte de ani nu era obișnuită să zacă, mai ales că știa că trebuia să se ocupe de Jean și să lucreze mai mult decât înainte, ca să acopere și lipsa lui Gabriel.

Încercase chiar să se ducă la grajd și să curețe boxele animalelor abia fătate, dar o luase amețea, așa că fusese nevoită să rămână la pat.

Jeanne își surprinsese de mai multe ori nepoata încercând să-și ascundă sub pat lenjeria plină de sânge. Alice nu-și ascultase corpul și nu ținuse cont de durerea de pântec care o sfâșia în fiecare seară în ultimele trei săptămâni. Trebuia să muncească fără să se plângă, așa că se spetise cât de mult îi permisesse starea de sănătate. Alice se gândea că odată strânse recoltele de pe câmp și adunați strugurii, munca n-avea să mai fie la fel de grea, iar durerile aveau să treacă. Dar nu poți lupta contra naturii pentru că ea are întotdeauna ultimul cuvânt. Își depășise limitele pentru o femeie tânără, însărcinată în trei luni. Se epuizase și era pe cale să-și piardă pruncul.

Jean nu mai suporta să-și vadă mama în acea stare și plângea de fiecare dată când privirile lor se încrucișau. Éloïse îi încredințase lui Jeanne, în ciuda handicapului ei, sarcina de a avea grijă de băiețel și de a-l ține cât mai departe posibil de camera mamei lui.

În cea de-a treia zi, Éloïse s-a hotărât să cheme doctorul pentru că starea lui Alice se înrăutățea. Léon a comentat mult, susținând că fiica lui avea nevoie doar de puțină odihnă. Éloïse nu și-a schimbat decizia și a trimis după doctorul Lerac din Sarlat. Dacă vremea îi permitea, el urma să ajungă a doua zi, pe la amiază.

În ziua aceea, pe seară, Éloïse a constatat că febra lui Alice continua să crească. S-a speriat groaznic văzând că fiica ei a început să delireze și nu mai era în stare să poarte o conversație coerentă. Sângerările lui Alice nu se opreau. Éloïse știa că pruncul era pierdut, dar urgența era alta. Se temea că Alice făcuse o infecție.

Așa că i-a cerut soțului ei să se ducă în sat și s-o caute pe Éléonore, mama lui Marie, s-o aducă la Partea Îngerilor cât mai repede, până când doctorul Lerac ajungea ca s-o consulte pe Alice.

Éléonore era cunoscută în zonă pentru că ajuta femeile „să scape de copii“. Mijloacele de contracepție nu existau, iar o naștere însemna mai întâi cheltuieli suplimentare, pe care nu ți le puteai permite întotdeauna din veniturile modeste de fermier. Așa că adesea, constrânse și resemnate, femeile făceau apel la serviciile lui Éléonore. Bărbații nu se împovărau cu astfel de probleme. Câteodată nici măcar nu erau la curent sau, dacă știau, nu voiau să audă vorbindu-se de așa ceva și așteptau „să se termine totul“ în

clandestinitate și cu tot pericolul adus de condițiile de igienă reduse la minimul strict.

Léon a refuzat să se ducă la Véminan, pretextând că medicul urma să vină a doua zi și că asta era de-ajuns. Nu era un tată rău – și știa că fiica lui nu se simțea deloc bine. Dar pe vremea aceea, bărbații se ocupau în special de munca la câmp și de animale, iar femeile de restul.

Bietul Léon își ascundea lașitatea masculină în spatele unui optimism în care nici măcar el nu credea. Modul lui de gândire era simplu: Alice avea să piardă copilul. Gabriel avea să lipsească multă vreme, deci era mai bine așa. Copilul n-ar fi avut un tată care să se ocupe de nevoile lui, iar brațele lui Alice n-ar fi fost mereu disponibile pentru muncile de la fermă, fiind împovărate cu doi copii, dintre care unul sugar. Calcule reci, într-o vreme în care supraviețuirea semenilor noștri depindea câteodată de aptitudinea lor de a face abstracție de sentimente.

Éloïse nici nu s-a mai obosit să insiste, la ce bun să mai piardă timpul? Urgența era maximă, așa că a coborât chiar ea în sat, alergând. De-a lungul drumului spre intrarea în Véminan, Éléonore aduna primele castane căzute în urma ultimelor ploi.

Éloïse i s-a aruncat în brațe, implorând-o să vină cât mai repede la căpătâiul lui Alice. Aflându-se acolo împreună cu Marie, Éléonore a ezitat pentru că fetița n-o însoțise niciodată în astfel de situații. Ce putea să facă? Noaptea urma să înghită din minut în minut palida sclipire a zilei de toamnă și nu putea să-și lase fiica să se întoarcă singură în sat. Dar nu se punea problema nici să nu meargă: starea lui Alice era îngrijorătoare. S-a hotărât deci s-o ia și pe Marie cu ea la Partea Îngerilor.

Urcând drumul, Éléonore se încuraja spunându-și că fiică-sa nu urma să asiste la activitățile ei clandestine. Alice avea nevoie de ea, dar după cum spunea Éloïse, nu de o „doftoroaie de îngeri“, fiindcă ce era mai rău se întâmplase deja. De data asta, natura n-avea nevoie de nimeni ca să ducă un suflet în lumea de dincolo.

Atunci când Éléonore a intrat în cameră, nu și-a dat seama că Marie era chiar în spatele ei. Fetița abia împlinise zece ani, iar vederea feței schimonosite de durere a lui Alice a silit-o să-și întoarcă privirea spre

pervazul ferestrei, pe care erau îngrămădite într-un vas de alamă bucăți de lenjerie de pat, pline de sânge.

Éléonore a reacționat imediat, punându-i fetei mâna la ochi. Pe urmă a dus-o afară din cameră. Dar pentru micuța Marie era prea târziu, ceea ce tocmai văzuse avea să-i rămână întipărit în minte pe veci. Abia peste zece ani i-a explicat mama ei ce anume se întâmplase în acea zi în camera întunecată în care nu mai existau decât suferința și teama teribilă de moarte. Tot atunci Éléonore i-a vorbit și despre avorturile clandestine pe care le practicasese timp de cincisprezece ani. Drept urmare, Marie n-a mai vorbit cu ea timp de aproape un an. Dezgustul depășise mila.

Pe urmă, timpul a vindecat rănilor. Marie a înțeles că activitățile mamei, chiar dacă erau condamnabile, nu fuseseră făcute niciodată pentru bani. Unicul scop era să ajute femeile în suferință care, chiar și măritate fiind, doar singure își puteau rezolva problemele.

Éléonore s-a străduit din răputeri să aline suferințele lui Alice. Împreună cu Éloïse s-au hotărât s-o vegheze toată noaptea, până la venirea medicului. Dar Éléonore știa că dacă nu intervenea înainte, Alice avea puține șanse de supraviețuire. Avea febră mare, pruncul nu mai trăia și-i otrăvea trupul. Urgența era să-i expulzeze fătul, pentru ca sângerările să se oprească. Éléonore n-avea de ales: era obligată să acționeze repede. A lucrat foarte precis, dar placenta încă era bine prinsă și urletele lui Alice sfâșiau liniștea apăsătoare care domnea la Partea Îngerilor. Jean a început să plângă, Léon nu mai suporta să-și audă fiica suferind astfel. Și-a luat nepotul de mână și au plecat să se refugieze în grajd, unde glasurile animalelor acopereau urletele lui Alice. Jeanne stătea lângă micuța Marie, care-și ținea palmele peste urechi, atât de mult o terorizau acele strigăte de durere. După un sfert de oră, Alice a fost în sfârșit eliberată de tot ce era mort în ea. La miezul nopții, după ce i-au tamponat sângele pierdut, pe măsură ce i-au răcorit corpul cu cearșafuri umede, au reușit să-i scadă puțin temperatura, iar durerile s-au mai atenuat.

Éloïse era tot îngrijorată, cu atât mai mult cu cât fiica ei era foarte slăbită și, chiar dacă nu mai delira, vocea abia i se auzea. La răsăritul soarelui, durerea fiind alinată puțin, Alice a reușit să ațipească.

Doctorul Lerac a sosit, în sfârșit, și nu și-a putut ascunde îngrijorarea. Dacă Éléonore n-ar fi curățat-o cu o seară în urmă, Alice n-ar mai fi rezistat până dimineață. Dar partida cu viața nu fusese câștigată încă. Alice pierduse mult sânge, starea ei de slăbiciune era pronunțată și infecția putea s-o cuprindă în câteva ore, iar organismul ei nu mai avea capacitatea să lupte.

Tratamentele cu antibiotice nu erau decât la începuturile lor. Ca să mai păstreze o speranță de-a o salva pe tânără, doctorul Lerac a trebuit să-și folosească întreg arsenalul terapeutic pe care-l avea. După ce a terminat cu îngrijirile, i-a anunțat pe Éloïse și pe Léon că starea de sănătate a fiicei lor era stabilă, dar îngrijorătoare. Le-a promis să treacă din două în două zile ca să-i urmărească evoluția. Dar, din nefericire, era sigur că și dacă supraviețuia, Alice nu mai putea face niciodată copii: corpul ei suferise prea mult. Éloïse a izbucnit în lacrimi, iar micuțul Jean s-a apropiat de bunica lui și a încercat s-o consoleze. Nu înțelegea motivul lacrimilor ei. Pentru el conta doar prezența medicului: atâta vreme cât el era acolo, nimic rău nu i se putea întâmpla mamei. Marie tocmai se trezise. Ea adormise pe la miezul nopții, întinsă pe două scaune pe care Jeanne le lipise unul de celălalt.

Léon l-a însoțit pe doctor până la mașină. Ploaia continua să cadă. Drumurile și câmpurile erau îmbibate de apă, șanțurile se revărsau de peste tot, făcând periculoasă circulația celor câtorva vehicule cu motor. Doctorul Lerac își făcea griji pentru drumul lui de întoarcere la Sarlat. La venire, drumul fusese suficient de complicat și trebuia să se întoarcă în grabă, pentru că, dacă una dintre roți ar fi alunecat într-o zonă mai joasă, vehiculul ar fi rămas imobilizat instantaneu într-un strat gros de nămol. Doctorul n-ar fi avut atunci de ales decât să ceară ajutorul unui țăran, cu un car tras de boi, ca să iasă din impas. În acel caz, n-ar mai fi ajuns înapoi la cabinet înainte de căderea nopții, ceea ce-l neliniștea, pentru că numeroși pacienți aveau nevoie de consultațiile lui.

Léon i-a mulțumit călduros doctorului, care i-a promis să revină peste două zile, sperând să nu mai plouă, astfel încât celelalte vizite să nu mai fie supuse capriciilor vremii. Sănătatea lui Alice depindea de asta.

Dorința i-a fost ascultată și ploaia s-a oprit în sfârșit, lăsând loc ceții groase, iar pe urmă, spre seară, unui cer alternând între senin și norii de altitudine ce vesteau mai multe zile frumoase. În ferme, agricultorilor le-a revenit speranța: n-aveau să întârzie prea mult cu pregătirea muncilor la

câmp. Într-o primă etapă era nevoie urgentă să adune cât mai multe castane căzute pe pământ, pentru că începeau să se strice zăcând acolo. În livezile de castani se culegea de zor, iar sacii erau duși în grabă la ferme. Fructele erau întinse pe jos în hambare, ca să se usuce cât mai repede.

Marie și mama ei s-au întors acasă spre seară. Éléonore îi promisese lui Éloïse să se înapoieze la cel mai mic semn de îngrijorare, chiar dacă îngrijirile medicului fuseseră mult mai bune pentru Alice decât ceea ce făcuse ea înainte. Jean a fost lăsat să-și vadă mama, dar Jeanne l-a supravegheat ca să n-o obosească prea mult.

La fel ca vecinii lui, Léon se afla deja în livada de castani, unde se străduia din răspuțeri să umple cât mai repede sacii de pânză, pe care apoi îi zvârlea cu furie în căruță. Éloïse a venit și ea a doua zi. Ar mai fi vrut să stea la căpătâiul fiicei sale, dar supraviețuirea unora dintre animale pe durata iernii depindea de efortul lor de atunci: erau obligați să adune cât mai multe castane, ca să le poată hrăni. Brațele lui Gabriel și ale lui Alice nu mai erau disponibile, așa că Éloïse n-avea de ales.

După două zile, doctorul Lerac a constatat că febra lui Alice scăzuse și, chiar dacă era încă slăbită, el a părut mai optimist decât la prima vizită. După ce i-a dat îngrijirile necesare, a sfătuit-o insistent pe Alice să se forțeze să mănânce puțin și să se hidrateze, chiar dacă ea detesta s-o facă. Trebuia să-și recapete cât mai repede o parte din forțe, pentru că pierduse mult sânge.

Au trecut două săptămâni. Alice era salvată. Infecția n-a doborât-o. În ciuda acelei vești bune, doctorul i-a interzis să se dea jos din pat vreme de cel puțin zece zile și a sfătuit-o să se odihnească măcar o lună înainte să-și reia încetul cu încetul muncile pe care le făcea la fermă. Altfel spus, o eternitate. Ceea ce l-a făcut pe Léon să încrunte din sprâncene. L-a lăsat pe medic să-și facă recomandările, dar n-a mai dat nici o atenție vorbelor lui.

Primul lucru făcut de Alice după ce și-a mai venit în fire a fost să citească din nou cele două cărți poștale de la Gabriel. De fapt, pe cea de-a doua o primise pe când se afla între viață și moarte. Gabriel nu spunea nimic în plus față de ceea ce scrisese în cea dintâi carte poștală, doar că se plictisea și că Alice și micuțul Jean îi lipseau. El și camarazii lui erau tot poziționați

în fața pădurii Ardennes, așteptând un dușman căruia îi trebuiau opt luni ca să ajungă acolo.

Alice i-a răspuns soțului ei. Scria greoi, ca să nu i se cunoască tremuratul mâinii din cauza stării de slăbiciune. I-a povestit lui Gabriel despre viața la fermă, despre recolta frumoasă de grâne, despre fermentarea mustului ajunsă aproape de final, despre Jean, care creștea... Și îl asigura că fiul lor era sănătos și că-l aștepta să vină înapoi acasă.

Cât timp a durat corespondența lor, Alice n-a scris nici un cuvânt despre sarcina pierdută. Gabriel era la război și nu se cuvenea să-i mărturisească prin ce trecuse... și ce pierduseră ei doi.

★

★★

Terminând de povestit, Marie era copleșită de emoție. Chipul îi trăda oboseala și, în același timp, o formă de eliberare. Era pentru prima dată când dădea atâtea detalii despre acea zi din octombrie 1939.

– Uite așa am cunoscut-o eu pe Alice. Apoi, ne-am mai întâlnit de mai multe ori, fiindcă mama devenise prietenă de familie cu ei. Ceea ce am văzut acolo, în acea zi, la Partea Îngerilor, m-a bântuit mereu. Toate acele imagini încă îmi revin adeseori în gând.

Bătrâna n-o cunoștea pe Lisa și, totuși, de ce îi făcuse confidențe? Cu siguranță că declicul fusese citirea paginilor din jurnalul în care Alice povestea pierderea copilului ei. Pe urmă, la ce bun să mai păstrezi secretele dacă protagoniștii nu mai sunt în viață ca să depună mărturie?

Lisa era la fel de emoționată ca Marie.

– Nu m-am așteptat la... așa ceva! a bâiguit ea.

Marie și-a pus mâna pe genunchiul Lisei.

– Iar eu, ca să fiu sinceră, nici atât! Nu m-am gândit ca într-o zi să ajung să povestesc așa ceva.

– De ce tocmai mie?

– Fără îndoială că am făcut-o din pricina jurnalului. Am găsit acolo prenumele mamei și prenumele meu. Nu știu cum, dar asta m-a mișcat profund. Și apoi, sunteți singura persoană interesată de povestea lui Alice.

Lisa și-a șters lacrimile cu dosul mânecii. Marie i-a întins o batistă de hârtie.

– Mulțumesc. Dar nu înțeleg, n-ați povestit niciodată toate astea?

Marie a tras repede vâlul peste emoții, obicei specific celor care trecuseră prin vremuri de război. Trebuia să se abțină cu orice preț, să nu spună nimic, să nu arate nimic, să se teamă de toți și de orice. Asta era regula, condiția pentru supraviețuire.

– Nu, niciodată. Doar cu mama am mai vorbit despre asta atunci când mi-a explicat, mult mai târziu, ce s-a petrecut în realitate, adică ceva ce o fetiță de zece ani nu putea înțelege pe moment.

Lisa a insistat.

– Poate că le-ați povestit prietenelor? Sau altor persoane care au cunoscut perioada aceea teribilă?

Marie a dat din cap în semn de negare.

– Știți, cine a cunoscut acea perioadă nu mai vorbește despre ea. Frica față de dușman s-a dus, dar pudoarea și rușinea tot sunt prezente. Pudoarea cu privire la toată acea suferință îndurată, pe care, chiar dacă doar vorbești despre ea, tot nu mai vrei s-o re trăiești. Iar rușinea nu mai vor s-o simtă cei care și-au trădat propriii vecini, din dorința de a-și salva pielea. La sfârșitul războiului au fost nenumărate reglări de conturi, așa că... s-a lăsat liniște asupra subiectului.

– Înfiorător! a exclamat Lisa, încă aflată sub șocul celor auzite de la bătrână.

– Mai doriți să descoperiți ce s-a întâmplat cu Alice și cu Gabriel pe urmă? a întrebat Marie pe un ton ușor provocator.

Lisa n-a avut nici o ezitare.

– Da!

– Mă surprindeți.

– De ce?

Marie s-a gândit puțin înainte să răspundă.

– Am impresia că vă interesează mai mult personajul Alice. Războiul, vremurile de atunci nu vi se par decât un simplu decor.

Lisa, căzută adânc pe gânduri, și-a îndreptat privirea spre carnetelul pus pe măsută.

– Nu știu, mi se pare că o simt alături de mine. O senzație inexplicabilă.

Marie a ridicat din sprâncene. Nu părea surprinsă de remarcă ciudată a Lisei.

– Foarte bine, a spus ea simplu.

Chipul obosit îi părea din ce în ce mai extenuat.

– N-aș vrea să abuzez de răbdarea dumneavoastră, a îndrăznit să spună Lisa, dar cine i-a zis lui Alice că n-avea să mai poată face niciodată copii?

– Mama ei i-a dat vestea, imediat ce s-a mai întremat. La început, lui Alice nu i-a venit să creadă. Dar a trebuit să se supună repede evidențelor.

– Nu i-a spus niciodată lui Gabriel despre asta?

– Niciodată în schimbul lor de mesaje, până când el s-a întors de pe front. Ce s-a întâmplat după aceea, nu știu. Era viața lor, intimitatea lor.

– Dar Alice, până la întoarcerea lui Gabriel, cum a putut...

Marie era din ce în ce mai obosită.

– Să poată ce?

– Să trăiască la fel, să suporte, să nu știe dacă Gabriel trăia, când și dacă avea să se mai întoarcă...

Marie a întrerupt-o.

– Știți, ea n-a făcut nimic extraordinar. Toate soțiile soldaților sau ale prizonierilor erau în aceeași situație. Alice a făcut ce trebuia, asta-i tot!

Lisa părea debusolată.

– Totul mi se pare de-a dreptul inuman.

– Și totuși, așa au stat lucrurile! a susținut Marie, ridicându-se.

La fel a făcut și Lisa, dar înainte de a pleca, mai avea o ultimă întrebare.

– Ce s-a întâmplat cu Jean?

Chipul lui Marie s-a luminat deodată.

– A, Jean. L-am adorat pe micuț. De fiecare dată când mergeam în vizită la ei împreună cu mama, eu îmi petreceam timpul cu el. Era cuminte și zâmbea mereu. Am păstrat legătura până când a plecat de la fermă după moartea soției lui, acum vreo zece ani.

– Ce-a mai făcut după aceea?

– După ultimele vești, trăia într-un cămin de bătrâni nu departe de Toulouse și de fiii lui. Am încercat de mai multe ori să-l contactez. Nu mi-a răspuns niciodată la mesaje. Nu mai voia să stea de vorbă cu nimeni. Dacă mai trăiește? Habar n-am!

– Trist.

– Așa-i viața, pur și simplu!

Încă ținând carnețelul în mână, Marie a însoțit-o pe Lisa până la mașină.

– Dacă vreți să descoperiți în continuare povestea lui Alice, citiți mai întâi ce scrie aici.

Marie i-a arătat paginile în care Alice descria acea zi de octombrie a anului 1939.

Pe drumul de întoarcere, Lisa a rememorat fiecare cuvânt al lui Marie, fiecare expresie a chipului ei. Drama aceea o tulburase. Suferința fizică și morală îndurată de Alice i se părea incredibilă.

Lisa știa acum că avea să coboare în cea mai profundă intimitate a sufletului acelei femei. Era conștientă de pericolul despre care o avertizaseră Hugo și medicul psihiatru. Dar o senzație inexplicabilă creștea înlăuntrul ei. Ca și cum Alice îi ieșise în cale ca s-o ajute, s-o protejeze.

Lisa vedea deja casa lui Sophie. Urma ca în câteva clipe să-și îmbrățișeze fiica. Se gândea la copilul pe care-l pierduse Alice, se gândea intens la Théo.

Philippe Pétain (1856–1951) – fost mareșal al Franței, care a ocupat funcția de șef al statului în perioada Regimului de la Vichy, în perioada 1940–1944. A fost condamnat la moarte (pedeapsă comutată la închisoare pe viață) pentru înaltă trădare, colaboraționism cu Germania nazistă și crime de război.

Denumire dată femeilor care practicau întreruperi ilegale de sarcină, cel mai adesea prin practici periculoase și pentru mamă. Se spunea că acei copii inocenți deveneau îngeri după moarte.

CAPITOLUL 14. CĂUTĂTORI DE AUR

Suntem cu toții niște căutători de aur. Scormonim, selectăm, filtrăm fără să apară nici o pepită. Schimbăm râul, pe urmă schimbăm un altul, și un al treilea, fără nici cel mai mic rezultat. Într-o zi, disperați, ne prăbușim.

Abia atunci, în mijlocul deznădejdiei celei mai copleșitoare, vedem o luminiță slabă care ne mai ține în viață.

Și ca să întreținem acea scânteie pâlpâindă, speranța se întoarce puțin câte puțin, transformându-se în cele din urmă într-o stea imensă care luminează pe veci: iată cea mai frumoasă dintre comori!

Partea Îngerilor, august 2017

Lisa pregătea prânzul și tocmai era pe cale să așeze tacâmurile pe masa de pe terasă, când a primit un SMS de la Hugo. Soțul ei o anunța că-și putuse lua o pauză și că venea acasă în douăzeci de minute. Lisa a zâmbit și a răspuns:

Te așteptăm.

Era teribil de nerăbdătoare să-i povestească despre întâlnirea cu Marie. Cum avea să reacționeze el? Discuțiile lor de până atunci n-o încurajaseră deloc să-i împărtășească oceanul de emoții care sfârșiseră prin a o sufoca în cursul dimineții.

Lisa știa că Hugo avea dreptate să refuze ca soția lui să se închidă în trecut, dar ceea ce nu înțelegea el era faptul că saltul acela de aproape optzeci de ani în urmă era o șansă pentru ea ca s-o ia de la capăt. De ce? Lisa nu-și putea explica, era mai mult o intuiție: o certitudine ancorată în cele mai mari adâncimi sufletești ale ei. Așa că a luat decizia să nu-i spună nimic lui Hugo.

Prânzul s-a desfășurat într-o atmosferă calmă. Émilie era fericită că putea profita de ambii părinți, după dimineața petrecută împreună cu prietena ei Elvira. Discuțiile au fost vagi, dar liniștite, fără nici o înțepătură. Un adevărat moment de viață de familie. Chiar dacă îi venea pe limbă să amintească de întâlnirea cu Marie, Lisa a reușit să se abțină. Însă Hugo nu era prost: nu cunoștea detaliile, dar știa că soția lui se dusesese în vizită la o doamnă în vârstă din satul Bellac.

Cu câteva zile în urmă, Cédric îi povestise despre căutările întreprinse de Sophie la rugămintea Lisei. Hugo înțelesese că soția lui avea nevoie să-și stabilească un țel. Așa că el stătea în așteptare, atent. Pentru moment, se hotărâse să n-o sfătuiască să renunțe la investigațiile ei. Pariul era riscant, el știa asta, dar spera ca viitorul să-i dea dreptate.

Până la sfârșitul lunii august, sâmbăta, cabinetul medical se închidea abia la ora 16. Hugo trebuia deci să plece din nou la consultațiile de după-amiază. El a pregătit cafelele și abia atunci a deschis discuția despre un subiect surprinzător pentru soția lui. A spus, căutându-și cuvintele:

– Aș vrea să-ți zic... Știi că am vorbit zilele trecute despre faptul că ar trebui s-o informăm pe Sarah despre ceea ce ne-a... adus aici.

Lisa nu înțelegea de ce Hugo vorbea acum de Sarah. Atmosfera era relaxată, iar irlandeza era un subiect delicat. Unde voia el să ajungă?

– Ce vrei să spui, mai exact?

Amestecând în continuare în cafea, ca pentru a-și face curaj, Hugo a continuat:

– Ei bine, Émilie și-a deschis sufletul într-o discuție pe care am avut-o cu ea în timp ce o pregăteam de culcare.

– A, da? Și ce ți-a zis?

El a ezitat o clipă.

– Că i-a spus totul lui Sarah!

– Cum adică „i-a spus totul“?

– Esențialul. Cei mici, știi și tu, au un adevărat talent de a rezuma subiectele sensibile.

– Și ce o să faci?

– Eu, nimic. Cred că tu trebuie să-i spui lui Sarah.

– Eu? Nici să nu te gândești!

Hugo s-a ridicat, apoi și-a pus mâinile pe umerii soției lui.

– Sunt convins că e mai bine așa, a spus el.

Privirea Lisei s-a pierdut în zare. Ideea că femeia aceea care încerca să-i farmece soțul știa că ea își pierduse fiul i se părea insuportabilă. Așa că i-a dat lui Hugo un răspuns banal, ca să-și ofere mai mult timp de gândire.

– Nu știu...

– Gândește-te, așa-i mai bine, te asigur. Scuze, trebuie să plec, altfel întârzii. Katia nu lucrează sâmbăta, eu sunt cel care trebuie să deschidă cabinetul.

Hugo încă își mai ținea mâinile pe umerii Lisei. A sărutat-o pe păr.

– Ne vedem diseară!

Ea a rămas multă vreme blocată, încă sub șocul provocat de observația lui Hugo. Știa că el nu era insensibil la farmece și avansurile lui Sarah. Pe deasupra, era conștient că soția lui știa asta. Atunci de ce îi vorbise despre ea? Să fi fost o provocare? Lisa nu credea, Hugo nu era genul care să facă așa ceva, iar în situația de față nici n-ar fi avut vreun sens. Să fi fost o gafă? Iarăși nu credea. Atunci, de ce?

Hugo abordase subiectul cu multă atenție, ca și cum se simțea obligat să vorbească despre el, dar în același timp, ca și cum nu dorea să afecteze slaba îmbunătățire a relației lor. Lisa era perplexă. Ce se ascundea în spatele surprinzătoarei lui propuneri?

Gândurile i-au fost întrerupte de soneria telefonului mobil lăsat în casă. S-a dus să-l caute și un zâmbet i-a apărut pe buze de îndată ce a văzut numele scris pe ecran.

– Cléa! Ce mai faci?

– Bine. Dar tu? N-ai murit?

– De ce spui așa?

– Păi, cu excepția celor două SMS-uri ale tale pe care le-am primit după ultimul meu apel, nici o veste de la tine! Nu te mai gândești deloc la prietena ta, haide, recunoaște!

Cléa avea dreptate. De când intrase mai adânc în lectura corespondenței dintre Alice și Gabriel, Lisa își neglijase obiceiul de a ține legătura cu cei dragi. Mai ales în cazul telefoanelor date părinților, care îi atrăseseră atenția că îi suna mult prea rar.

La începutul săptămânii, Lisa uitase chiar și de întâlnirea cu psihiatrul ei, fapt de neconceput în urmă cu mai puțin de o lună. Șase luni de consultații prin telefon, fără nici cea mai mică abatere. Medicul se prefăcuse că era supărat și refuzase să înceapă ședința după ce Lisa întârziase douăzeci de minute. Îi făcuse rapid o programare pentru următoarea săptămână. Doctorul Mader știa mai bine decât oricine: dacă un pacient uita de programarea la medic însemna că se afla pe drumul cel bun al vindecării. Doctorul Mader aștepta, deci, cu nerăbdare, următoarele întâlniri.

– Scuză-mă, Cléa, e vina mea..., s-a scuzat Lisa.

Cléa nu se formaliza și i-a declarat pe un ton șugubăț:

– Bine, fie de data asta, dar să nu se mai întâmple, ai înțeles?

– Mă bucur să te aud.

– Ia spune, ai găsit comoara? Cu asta ești ocupată acum? Nu uita, împărțim jumătate-jumătate!

– Comoara... Îmi place cum sună asta. Nu știu ce-o să găsesc, dar descopăr încetul cu încetul povestea celor doi.

– Deci, cine sunt acești Alice și Gabriel?

Lisa s-a simțit încântată că exista cineva care, în sfârșit, n-o credea pe jumătate nebună.

– Au trăit aici, la Partea Îngerilor, sunt bunicii foștilor proprietari.

Cléa nu și-a putut ascunde entuziasmul.

– Uau, extraordinar! Ai aflat ceva interesant?

– Da, au avut o viață incredibilă. Războiul, toate astea... M-am întâlnit chiar cu o persoană care a cunoscut-o pe Alice.

– Să-ți continui cercetările, să-mi spui și mie, contez pe tine!

– Pot să-ți pun o întrebare? a întrebat deodată Lisa. Aș vrea să-mi răspunzi sincer.

– Ca de obicei! Dă-i drumul!

– Crezi că în situația mea e periculos să continui?

– Periculos? *În situația ta?* Ce vrei să spui?

– Păi, Hugo, psihiatrul, o prietenă din Véminan, cu toții sunt convinși că nu e bine pentru mine să mă întorc din nou în trecut, chiar dacă e vorba despre cel al unor persoane care-mi sunt necunoscute.

După o clipă de gândire, Cléa s-a exprimat deschis.

– Eu nu văd lucrurile așa.

– Dar cum le vezi?
– Mai întâi, ți-ai găsit o preocupare și asta-i foarte bine, dar de asemenea... Cum să-ți spun...

– Te ascult.
– Cred că în mod inconștient, prin povestea acelei familii, tu ai plecat, de fapt, în căutarea propriului eu. În cazul ăsta, nici nu contează părerea lui Hugo, a psihiatrului sau a oricui. În fine, îți dai seama ce vreau să spun! Tu trebuie să te gândești bine. Dacă ai nevoie să descifrezi viața lui Alice, nu te opri!

Cu ochii în lacrimi, Lisa a spus:

– Mulțumesc!
– Pentru nimic. Dar promite-mi că mă ții la curent.
– Bineînțeles. O să ai dreptul la o parte din comoară.
– Excelent! Văd că ți-e mai bine, sau mă înșel?
– Nu știu dacă mi-e mai bine, dar...
Cléa a întrerupt-o.
– Eu cred că da.
– Vreau să trec peste traumă, vreau să fac asta pentru Émilie, pentru Hugo. Cu cât avansez, cu atât îmi dau seama că n-am văzut decât suferința mea și că am neglijat-o pe a lor.
– Sunt mândră de tine! Of, n-aș vrea să răsucesc cuțitul în rană, dar din ultimul tău SMS, cel de zilele trecute, n-am înțeles nimic. Încă-i mai dă târcoale irlandeza? Părei foarte enervată.

– Aveam nevoie să mă descarc într-un fel. O urăsc! (Lisa s-a enervat.) Nu, nu-i bun termenul, pentru că dacă o uram, nu i-o lăsam în grijă pe fiica mea. De fapt, nu reușesc să-mi dau seama de comportamentul ei. E imprevizibilă.

– Dacă nu i-ai sărit la gât până acum, nici n-o s-o mai faci vreodată! a afirmat Cléa.

– Sper să ai dreptate. Știi, Émilie i-a povestit totul.
– E normal, trebuia să te aștepți.
– Hugo vrea ca eu să-i povestesc lui Sarah cum am ajuns noi la Véminan. Crezi că ar trebui s-o fac?

– Dacă ți-a spus Hugo asta, atunci să fii convinsă că niciodată n-o să se întâmple nimic între ei. Da, cred că așa-i mai bine. Astfel, o să ai ocazia să-i explici... fără s-o strângi de gât, da?

– Încă o dată, mulțumesc, Cléa!

- Pentru nimic. Și cu Hugo, în sfârșit... cum merge treaba?
- Ne străduim, traiul nostru e cam haotic, dar eu sper în continuare. El își revine mai repede decât mine. Mie îmi vine greu să uit.
- Cléa a întrerupt-o din nou.
- Tu crezi că el a uitat? Bineînțeles că nu! N-o să uitați niciodată. O să învățați să trăiți cu durerea asta.
- E greu.
- Știu... Adică, nu știu, dar voi o să ajungeți să treceți peste încercarea asta.
- Timpul trece, dar dacă ai ști cât de mult îmi lipsește.
- Firește! Haide, trebuie să te las. Gândește-te la comoară!
- Da, da! Pe curând.
- Înainte de a închide, Cléa i-a mai dat prietenei sale un ultim sfat.
- Mă cunoști, știi că nu sunt genul, dar măcar o dată vreau și eu să filosofez puțin: adevărata bogăție nu constă în a găsi aurul, ci în a transforma în aur tot ce ai! Comoara ta, fă-ți-o singură.

De la sfârșitul dimineții, Lisa spera să aibă un moment de singurătate ca să citească paginile indicate de Marie, cele în care Alice descria în felul ei ziua aceea de octombrie din 1939 când își pierduse copilul din pântec. Lisa s-a instalat confortabil pe canapeaua din salon și și-a pus carnetul pe genunchi. Și-a amintit cuvintele lui Marie, iar inima a început să-i bată mai tare.

Imediat ce a deschis carnetul, a descoperit data notată de Alice: 14 septembrie 1940!

S-a gândit la început că era vreo eroare, așa că a verificat cronologia din carnetul și semnul lăsat de Marie. Nu era nici o posibilă confuzie.

Lisa a început, cu nerăbdare și emoție, să descopere confesiunile lui Alice.

CAPITOLUL 15. ÎNGERUL MEU, COPILUL MEU

Îngerul meu, copilul meu, zilele trec, timpul se scurge,
Aproape sau departe de mâinile mele, nu contează. Tu ești aici,
Îngerul meu, copilul meu, mă gândesc la tine foarte mult,
Îți aud vocea, îmi imaginez cum râzi, îți ghicesc pașii.
Îngerul meu, copilul meu, o să-mi amintesc de toate clipele noastre
împreună
Ca un cadou, o îndelungă mângâiere, o primăvară...

Partea Îngerilor, 14 septembrie 1940

Gabriel,

Tocmai am primit vești despre tine, măcar știu că trăiești.

În dimineața asta mi-a ajuns în mâini o scrisoare de la Agenția Centrală pentru Prizonierii de Război de la Geneva. Autoritățile germane au transmis, în sfârșit, informații despre tine.

De atâta vreme m-am dat de ceasul morții ca să aflu ce s-a întâmplat cu tine după ofensiva germană din luna mai a anului trecut! Aproape că mă resemnasem cu ideea că n-aveam să te mai văd niciodată, că nimeni n-avea să-ți găsească nici măcar trupul și că numele tău avea să fie înscris pe lunga listă a soldaților dispăruți. Ai fost făcut prizonier și dus în lagărul numit Stalag VI-G, nu departe de orașul Cologne. Mi s-a părut ciudat că ai acum un număr: 1768. Ordinele sunt clare: dacă vreau ca scrisorile sau pachetele mele să ajungă la tine, e obligatoriu să notez numărul ăsta. Cât de crud e războiul! Nu mai ești decât un număr, alături de alte zeci de mii.

Sunt fericită să aflu că ne putem scrie din nou. Am atâtea lucruri să-ți spun. Sper că nu ești rănit și că o să primesc repede primele tale scrisori din lagărul în care ești deținut. Cât despre mine, îți scriu chiar în seara

asta o scrisoare lungă și astfel îți dau toate veștile din țară. Atâtea lucruri s-au întâmplat!

În fine, toate, mai puțin unul! Știi, mi-a trebuit aproape un an înainte să pot să scriu aceste câteva cuvinte pe paginile carnetelului. Dar mi-a fost atât de frică să nu te pierd, încât m-am hotărât până la urmă să-ți împărtășesc într-un fel secretul meu, chiar dacă, fără îndoială, tu n-o să citești aceste rânduri.

Când ai plecat, eram însărcinată. Avusesem de gând să-ți spun în ultima zi de seceriș, atunci când, împreună cu vecinii, obișnuiam să sărbătorim recolta. Dar pentru că a sosit ordinul tău de mobilizare, n-am mai avut curaj să-ți dau vestea, fiindcă aveai atâtea lucruri la care să te gândești. Nu știu de ce măcar nu ți-am scris despre asta, poate că un presentiment m-a împiedicat să te anunț, așa că m-am decis să aștept ziua nașterii. Destinul mi-a dat dreptate, fiindcă am pierdut copilul. Doctorul mi-a spus că din cauza oboselii, dar eu cred că mai degrabă așa a fost să fie, așa a fost să se întâmple, asta e!

Iar lucrurile nu s-au oprit aici, Gabriel! Tremur la gândul a ceea ce urmează să-ți scriu. Am pierdut copilul și am fost la un pas de moarte. În așteptarea medicului, m-a salvat Éléonore. Îmi amintesc toate privirile îngrijorate din jurul meu, febra și suferința îmi erau atât de mari încât îi vedeam pe toți ca prin ceață. Mama era acolo, tata făcea și el ce putea, Jean plângea, bunica încerca să mă aline, iar micuța Marie nu spunea nimic, terorizată de toată spaima din jurul ei. Da, Éléonore m-a salvat, dar n-o să mai pot face copii, viața mea a fost răscumpărată cu prețul ăsta: să nu mai pot da naștere unei alte vieți.

Aș fi avut atâta nevoie să te strâng în brațe. Am suferit ca un martir, dar ce reprezintă suferința mea în raport cu ce ai îndurat tu acolo, pe frontul spart în câteva zile? Prin sat se aude că ofensiva dușmanului a fost atât de puternică încât o parte din pădurea Ardennes a fost distrusă de foc, de tiruri de mortiere, de tancuri și de bombe aruncate din avion. Cu siguranță că ți-ai văzut mulți camarazi murind! Ce război mizerabil! Se pare că Londra a fost bombardată și că englezii, drept represalii, au făcut raiduri asupra Berlinului. Europa stă pe un butoi cu pulbere. Aici am început să nu mai avem încredere unii în alții. Pe moment, nici un zgomot de cizmă

soldățească n-a venit să ne tulbure liniștea, dar cine știe cât o să mai dureze liniștea asta?

Mi-e frică, Gabriel! N-o să pomenesc nimic în scrisoarea pe care o s-o aștern diseară pe hârtie, dar mi se întâmplă des să tremur, și atunci mă rog și continui să muncesc pentru familia mea, pentru Jean, pentru tine. Și, până la urmă, și pentru că n-am încotro.

N-o să mai pot face copii, Gabriel!... Spune-mi că o să te întorci, spune-mi că totuși o să fim fericiți aici, la Partea Îngerilor, cu micuțul Jean pe care o să-l creștem împreună. Spune-mi-o, Gabriel!

Am atâta nevoie de tine! Atâta nevoie de tine! Îmi vine să umplu paginile cu aceste patru cuvinte.

A venit momentul să curăț grajdul și să dau de mâncare animalelor. Tocmai l-am văzut pe tata că se ducea într-acolo, trebuie să mă opresc din scris. Mă gândesc deja la tot ce vreau să-ți spun în prima scrisoare.

După ce Jean se culcă la lumina lumânării, o să fim împreună, Gabriel.

Cred că ai fi mândru de mine: anul ăsta, în ciuda furtunilor de primăvară care au pus la pământ de mai multe ori spicele de grâu, hambarul nostru e plin cu saci de făină. Avem asigurată pâinea până la anul, chiar dacă blestemații ăștia de luptători din Rezistență vin frecvent să ne ia câte ceva. Săptămâna trecută a trebuit să le dau vreo zece ouă. Nu fac nimic, se ascund în ruina de la Plantard și așteaptă nu știu ce, un dușman care n-o să vină niciodată. Mă scoate din minți să-i văd acolo, în timp ce tu... Asta-i la noi, dar o să vină și zile mai bune. Zile, luni, ani...

Carnețelul meu începe să se umple, îmi face bine să scriu, chiar dacă sper să mă opresc cât mai repede. Asta ar însemna că tu ai ajuns acasă deja, poate că apoi o să-ți povestesc totul.

Pe diseară, Gabriel!

★

★★

Lisa a lăsat carnețelul pe genunchi. Și-a cufundat capul în perna moale și a închis ochii. I se strânsese stomacul, iar câteva lacrimi i s-au prelins la cozile ochilor. Povestea lui Marie și ceea ce tocmai citise se amestecau în mintea ei ca într-o ceață, îi venea greu să discearnă contururile. Lisa

aproape că avea impresia că era vorba de aceeași poveste. Și totuși, Alice povestise încercările la care fusese supusă și consecințele suportate întreaga viață. Faptele erau acolo, cu tot adevărul gol-goluț și cu aspectele lor crude, dar mereu prezentate cu o reținere și o nevoie de a trece rapid la altceva. Alice își pierduse copilul purtat în pântec, infecția aproape că o costase viața, nu mai putea avea alți prunci, dar responsabilitățile pe care trebuia să și le asume își ceruseră imediat drepturile. Muncile de la fermă redeveneau prioritatea ei. N-avea de ales.

Lisa își imagina cum ar fi fost viața tinerei în acea casă, în urmă cu aproape optzeci de ani. De la renovarea făcută de foștii proprietari, interiorul nu mai era amenajat ca atunci, așa că Lisa încerca să ghicească unde s-ar fi găsit camera, biroul în fața căruia își scrisese rândurile Alice, în care dintre cele trei hambare și-ar fi putut depozita ea sacii de făină...

Lisa nu putea să-și explice, dar de fiecare dată când ținea carnetul în mâini, avea o senzație stranie, ca și cum n-ar fi fost singură.

Uneori, își spunea că imaginația îi juca feste, lăsând o porțiță deschisă pentru o explicație mai puțin rațională în care ea voia să creadă. Oare spiritul lui Alice îi dădea târcoale? Forța ei iradia? Avea nevoie să-și lepede toată suferința undeva?

Lisa s-a ridicat și a făcut un tur al camerei, de parcă ar fi căutat semne ale prezenței lui Alice. La fel ca prima dată când deschisese carnetul, ușa de sticlă din bucătărie s-a închis brusc, deși soarele strălucea puternic și nu era nici o boare de vânt. Semnul acela pasager nu dovedea nimic, dar ea voia să creadă în el.

Era convinsă: Alice se afla acolo pentru ea, iar ea se afla acolo pentru Alice. Două destine, două femei neavând nimic în comun, fără să trăiască nici măcar în aceeași perioadă, dar care, fără să știe, se căutaseră și se regăsiseră. Două ființe singuratice, rănite de încercările vieții și care, prin povestea uneia dintre ele, încercau să-și găsească liniștea.

Lisa avea nevoie de forța emanată de Alice. O provoca să-și imagineze că în ciuda tulburărilor și a tristeții dinlăuntrul ei, renașterea era posibilă. Cât despre Alice, Lisa era gata să-i împărtășească și să-i înțeleagă durerea

pentru că, în sfârșit, reușise să dea la o parte vâlul de uitare pe care Alice îl lăsase atât de mult timp peste carnețel.

Lisa se întreba ce-ar fi fost viața ei dacă Théo n-ar fi dispărut, dacă nu s-ar fi simțit atrasă de proprietatea Partea Îngerilor, dacă Alice nu și-ar fi pierdut copilul, dacă Gabriel n-ar fi fost ținut prizonier vreme de mai bine de cinci ani.

Ea se gândea că viața era prost croită. Suferința trebuie să ne bată mereu la ușă pentru ca întâlnirile cele mai frumoase ale vieții să poată să se întâmple. De parcă, dacă fericirea ne anesteziază, ne face și imuni la nevoile celuilalt. Așa-i omenește, ca o formă de protecție inconștientă care nu ne lasă să ne imaginăm ce e mai rău, care ne împinge să credem că nimic grav nu se poate întâmpla.

Până în ziua în care un șofer prea grăbit de pe un bulevard din Paris trece pe roșu și dă peste cap viața unei familii întregi.

CAPITOLUL 16. FERICIREA UITATĂ

Pădurile de pin, mirosul de ferigi, râsetele în serile de seceriș, castanii seculari.

Strigătele de copii, sobele care duduie, pietrele vechi, grinzile înnegrite.

Toate seamănă cu...

Vântul prin stejari.

Drumurile pierdute.

Liniștea...

Soarele coborând de pe cer.

Cu astea toate trebuie să semene... fericirea uitată.

★

★★

Partea Îngerilor, august 2017

Abia a sunat telefonul, că Lisa a și răspuns. Nu voia să întârzie din nou la întâlnire, ca data trecută. Așa cum îi era obiceiul, doctorul Mader dădea dovadă de o perfectă punctualitate.

– Bună ziua, domnule doctor. Vă rog să mă scuzați că am întârziat la ultima noastră întâlnire. N-o să se mai repete.

– Nu vă faceți griji. După cum v-am explicat, dumneavoastră decideți dacă mai vreți să continuați sau nu.

Pentru Lisa nu era vorba decât de o întâlnire la care nu fusese punctuală. Nu-și pusese niciodată problema să nu mai continue. Și nu-și putea ascunde surpriza în fața acelei propuneri pe care o găsea disproporționată față de greșeala ei.

– Dar... nu vreau să ne oprim cu întâlnirile noastre. Mă ajutați de mai bine de un an și am nevoie de dumneavoastră.

Medicul o provocase intenționat pe Lisa. N-avea nici o intenție să pună capăt sprijinului pe care i-l dădea pacientei lui de la dispariția fiului ei: era încă prea fragilă. Pentru el, faptul că Lisa lipsise de la întâlnire nu se datora hazardului sau unui program prea încărcat. Lunga lui experiență îi arătase că atunci când un pacient uita ora de întâlnire fără să aibă un motiv întemeiat, nu existau decât două cauze posibile: fie dorința de a refuza tratamentul, ceea ce nu era cazul Lisei, fie începutul unei nevoi de autonomie, lucru la care doctorul Mader se și gândise pe dată.

În timpul ultimelor ședințe, el remarcase că vocea Lisei era mai clară, iar conversațiile lor nu se mai învârtteau permanent în cerc. Chiar dacă pacienta lui rămăsese marcată de o fragilitate mereu prezentă și mereu gata să se manifeste, el se bucura că starea ei evolua spre bine, în sfârșit. Dar medicul rămânea îngrijorat cu privire la motivul schimbării profunde a Lisei, chiar dacă știa că descoperirea scrisorilor și mai ales lectura confesiunilor din carnețel ale lui Alice însemnau foarte mult pentru ea. De mai multe ori, doctorul Mader îi prezentase pacientei riscurile de a se întoarce, încă o dată, spre trecut, mai ales spre dramele celui de-al Doilea Război Mondial. Lisa încercase de mai multe ori să-l convingă de faptul că ceva inexplicabil o împingea de la spate să meargă mai departe cu cercetările și că asta îi ușura frământările, însă doctorul nu-și schimbase părerea. Pentru el, conta doar un proiect de viitor, pe care Lisa n-avea în nici un caz cum să-l găsească într-un maldăr de hârtii îngălbenite de timp.

Lisa s-a decis să-și asume responsabilitatea și să trișeze, așa cum făcea și cu soțul ei, atunci când trebuia să mărturisească motivul real pentru care se simțea atrasă de viața lui Alice. I-a explicat doctorului Mader că era vorba doar de o pasiune trecătoare care-i permitea să se gândească la altceva până când avea să apară un proiect viabil de viitor. Medicul a aprobat-o, dar era convins că ea îl mințea.

– Foarte bine, Lisa. Deci o să continuăm în același ritm: o întâlnire pe săptămână. Spuneți-mi acum dacă cercetările dumneavoastră genealogice avansează.

Lisa nu suporta expresia „cercetări genealogice“. Nu era vorba de genealogie, ci de viața unei femei care trăise într-o altă epocă. În timpul ultimelor întâlniri, îi spusese medicului că nu mai voia să folosească o asemenea expresie, dar în acea zi s-a hotărât să nu mai intre în jocul lui provocator. Ea nu voia ca doctorul să-și piardă vremea încercând s-o

convingă să renunțe la căutări. Și totuși au început să poarte un dialog al surzilor pe acel subiect.

– E interesant de imaginat cum era viața la țară în acea perioadă, mai ales atunci când bărbații erau la război.

– Iarăși războiul! V-am spus deja că există subiecte mult mai vesele decât ăsta, nu credeți?

– Firește, dar descopăr și altceva și îmi place..., a replicat Lisa.

Doctorul Mader a preferat să nu continue.

– Foarte bine, o să vorbim mai târziu despre asta. Spuneți-mi, relațiile cu soțul sunt tot atât de încordate?

În clipa aceea, Lisa a redevenit cea care fusese în urmă cu câteva săptămâni: fragilă, derutată, prizonieră a îndoielilor.

– E complicat. Avansăm, dar sunt atâtea lucruri care ne despart și... încă mi-e teamă să nu-l pierd.

– Din ce motiv?

Lisa și-a amintit de discuția avută cu Hugo și de rugămintea lui ca ea să-i destăinuie lui Sarah motivul prezenței lor la Véminan. Așa că i-a cerut medicului un sfat.

– Credeți că oamenii de aici ar trebui să știe?

– E important să folosiți cuvintele potrivite, explicați-mi la ce vă gândiți?

– Ei bine, o persoană are grijă de Émilie atunci când plec la târg ca s-o ajut pe prietena mea Sophie.

– Credeți că ar fi de preferat să vă știe povestea?

– Habar n-am. Hugo ar vrea ca acea persoană să știe.

Doctorul a vrut s-o determine pe Lisa să reacționeze.

– Păi, atunci gândiți-vă la dumneavoastră! N-o faceți ca să-i dați satisfacție soțului. N-ar avea nici un sens, doar v-ați chinui și ați merge în sens invers față de nevoile dumneavoastră.

Lisa a insistat, de parcă ar fi vrut să obțină o aprobare. Doctorul cunoștea problemele lor de cuplu, dar n-avea informația că Sarah încerca să-l seducă pe Hugo.

– Dar ce ați face dumneavoastră în locul meu? Cum ar trebui să reacționez astfel încât să fie cel mai bine pentru... mine?

– Vreți să-i faceți pe plac soțului dumneavoastră? Credeți că asta v-ar ajuta?

Lisei i-a venit din nou în minte fiica ei și ceea ce îi povestise ea lui Sarah.

– Suntem convinși, eu și soțul meu, că pentru fiica noastră ar fi mai bine. Émilie i s-a confesat lui Sarah. Petrec mult timp împreună.

Doctorul Mader a răspuns fără ezitare:

– Cred că pentru fiica dumneavoastră ar fi efectiv un lucru bun. Știți, copiii sunt niște bureți plini de emoții. Pierderea fratelui a fost un traumatism. Ea resimte nevoia să se confeseze cuiva și să se simtă sprijinită, mai ales de părinți, în special de mamă. Așa că eu cred că aveți răspunsul.

– Și eu cred. O să-i spun adevărul acelei persoane.

– Asta o să vă elibereze de o povară.

Lisa s-a simțit mai liniștită, dar încă se temea să stea de vorbă cu Sarah. Să-i povestească acelei femei prin ce trecuse era ca și cum s-ar fi arătat goală în fața ei.

– Aveți dreptate. Trebuie s-o fac pentru Émilie. Da, pentru fiica mea.

– Perfect, Lisa. Trebuie să vă las acum. Vorbim despre toate astea mai târziu.

– Vă mulțumesc, domnule doctor.

– O, de fapt, a adăugat doctorul Mader, era să uit! Credeți că ar fi posibil să veniți la cabinetul meu data viitoare când ajungeți la Paris?

Lisa nu și-a putut ascunde uimirea și îngrijorarea.

– Da, da... Bineînțeles... Dar ce s-a întâmplat?

– Nimic în mod special, nu vă faceți griji. Dar discuțiile față în față sunt întotdeauna mai fructuoase decât cele prin telefon. Vă garantez, o să fie ceva pozitiv. Și, în plus, aș avea plăcerea să vă revăd.

– Da, și eu. Dar nu știu deocamdată când mă mai duc la părinți și...

Lisa n-a mai putut continua. De fiecare dată când se gândea la vizitele pe care le făcea la mormântul fiului ei, nu era capabilă să-și ascundă emoțiile.

– Nu-i nici o grabă! a liniștit-o psihiatrul. Dar după ce știți când anume veniți la Paris, anunțați-mă neapărat dacă se poate să ne vedem și când anume. O să stabilim o întâlnire.

– Foarte bine.

– De data asta, chiar trebuie să vă las. Am întârziat deja și, după cum știți, am oroare de așa ceva! O săptămână frumoasă, Lisa!

După ce a încheiat convorbirea, ea a simțit nevoia să iasă la aer.

Émilie își petrecea după-amiaza la prietena ei Elvira. În câteva zile urma să înceapă școala și cele două prietene verificau cu atenție lista de rechizite

pe care învățătoarea le-o dăduse părinților, la ședința de dinaintea începerii anului școlar. Lisa nu trebuia să se ducă după fiica ei decât pe la ora 18, ceea ce îi permitea să facă o plimbare lungă.

Cerul era de un albastru-deschis, iar temperatura era perfectă pentru o plimbare. Canicula instalată vreme de aproape două săptămâni fusese întreruptă brusc la sfârșitul săptămânii trecute, când un val de furtuni puternice făcuse ca temperatura din termometre să scadă cu zece grade.

Lisa s-a încălțat cu bascheții și a avut grijă să nu-și uite coșul de răchită așezat pe verandă și bastonul pe care fiica ei i-l făcuse dintr-o creangă uscată, bun pentru scotocit pe sub frunzele și mușchiul ce acopereau solul în jurul vechilor castani. Bătrânii satului spuneau mereu că primele ciuperci aveau să apară neîntârziat, chiar a doua zi după ploile și furtunile puternice. Lisa nu știa absolut nimic despre ciuperci, dar locuitorii din zonă o tot băteau la cap cu acel subiect, fie la cabinetul soțului ei, fie la târgul din Sarlat, așa că... Sophie o asigurase totuși că dacă voiai o explozie de hribi, nu trebuia să speri să găsești așa ceva decât după aproape o săptămână de la încetarea ploilor. Lisa voia să creadă că avea să găsească ciuperci, era un mod de a se gândi la altceva, de a se da după obiceiurile locului ei de adopție.

Lisa progresa în ritmul ei. Unele zile erau mai ușoare decât altele, iar unele dimineți erau la fel de sumbre, de îngrijorătoare și de lipsite de speranță precum cele de altădată. Dar pofta de viață își făcea apariția din când în când și ea își spunea că ăsta era lucrul cel mai important. Să se agațe de o rază de speranță pentru ca soarele să strălucească din nou în viața ei.

Lisa a coborât cele câteva trepte ale verandei și a traversat curtea. A zăbovit cu privirea asupra uneia dintre clădirile anexe: bucătăria de vară, fostul cuptor de pâine al fermei. Un spațiu cam de douăzeci de metri pătrați căruia frații Palain îi renovaseră doar acoperișul. Soarele se reflecta pe pereții de piatră, care străluceau într-o nuanță de ocru intens. A împins ușa și a tresărit atunci când, orbiți de lumina venită de afară, trei lilieci și-au luat zborul, atingându-i părul. Lisei îi plăcea să meargă în acea încăpere și să respire mirosul greu de pământ bătătorit al podelei.

În corespondența ei cu Gabriel, atunci când povestea despre viața de la fermă, coptul pâinii era un subiect pe care Alice îl evoca adesea, alături de creșterea animalelor și de cât de bogate erau recoltele. Bucătăria de vară, grajdul și hambarele deveniseră locuri în care Lisei îi plăcea să-și petreacă timpul, în clipele de singurătate. Avea impresia că acolo era protejată.

Și-o imagina pe Alice cum modela pâinea, pe Jean cum își ajuta mama să ducă fân proaspăt în grajd, ca să hrănească animalele, pe Léon cum se opintea să urce sacii cu grăunțe în hambare, ca să le protejeze de umiditate. Acum, obiectele acelea, precum cuvele pentru vin și imensul uscător de tutun, nu mai aveau nici o utilitate, în afară de faptul că în ele fuseseră depozitate resturile de materiale rămase de la renovarea fermei, câteva piese de mobilier și două tractoare vechi care așteptau pe cineva să le readucă la viață.

La capătul bucătăriei de vară se găsea cuptorul rămas nefolosit de la război încoace. Pe pereții lui de piatră se zăreau urme de funingine. Cuptorul nu fusese restaurat niciodată, totuși se afla într-o stare excelentă. Părea că aștepta liniștit să coacă din nou aluatul și pâinicile care hrăniseră atâția oameni până la sfârșitul războiului.

★

★★

Pe atunci, un cuptor într-o fermă însemna viață și mai însemna că familia respectivă se putea descurca singură. Alice nu ezitase să-și ajute vecinii, familia ei și pe cea a lui Gabriel în vremurile în care aprovizionarea cu alimentele de bază devenise din ce în ce mai dificilă, mai ales în orașe, unde brutăriile erau golite rapid atunci când aveau posibilitatea să scoată câteva pâini din cuptor.

În ferme, sacii de grăunțe erau la adăpost în hambare, iar la Partea Îngerilor nu lipsea materia primă pentru pâine. Alice nu știa prea bine cum să folosească acel cuptor și, de fiecare dată, sarcina coacerii pâinii îi revenea lui Léon. Creșterea temperaturii în cazul cărămizilor refractare nu trebuia să se facă prea rapid, dacă voiai să eviți crăparea cuptorului. Alimentarea cu cioturi de stejar trebuia să fie constantă, dar să fie făcută într-un ritm lent. Léon își cunoștea pe de rost cuptorul și nu dădea voie nimănui să-l ajute în delicata lui misiune de brutar.

De la începerea războiului, sărbătorile satului aproape că dispăruseră cu totul, așa că oamenii începuseră să se adune în jurul cuptorului ca să discute despre viitoarele recolte, ultimele fătări ale vacilor, starea de sănătate a bătrânilor și, mai ales, despre prizonierii din lagărele germane, în cazul celor care „avuseseră mai mult noroc“. Pentru unii, discuțiile nu mai evocau decât amintirea unui frate sau a unui soț dispărut prea rapid sub tirurile de armă sau sub exploziile bombelor inamice.

După ce pâinile erau coapte, iar Léon le învelea într-o pânză albă, fiecare își vedea de propria viață, cu îngrijorările pentru ziua următoare, până la următoarea întâlnire în preajma focului care duduia în cuptor, degajând fumul risipit, aproape transparent, al lemnului de stejar ars, în timp ce mirosul de pâine caldă umplea curtea fermei Partea Îngerilor.

La începutul plimbării, Lisa și-a dorit să înceapă culesul de la marginea pădurii, dar a renunțat repede văzând că nu creștea nimic acolo. Chiar dacă plouase recent, pământul era mult prea uscat ca să crească ciupercile. Sophie îi repetase de mai multe ori că dacă nu se vedea nici o urmă albă de miceliu, scotoceai în zadar pe sub frunze și mușchi. Așadar, Lisa a revenit repede pe drum, pe unde putea merge mai ușor decât prin pădure, fără să se mai lovească de crengi moarte sau de copaci căzuți, care nu fuseseră încă tăiați.

Prin mintea Lisei au început să se perinde tot felul de idei. Ea n-a încercat să le canalizeze, ci le-a lăsat să apară și să se dezvolte fără să le pună în vreo ordine: discuția pe care se hotărâse până la urmă s-o poarte cu Sarah, temerile întemeiate ale doctorului Mader, povestea sfâșietoare a lui Marie, viața lui Alice și a lui Gabriel, Hugo și munca lui prea istovitoare, Émilie ce părea înfloritoare în noul ei mediu și Théo care, în ciuda trecerii timpului, era mereu la fel de prezent în gândurile ei.

Lisa nu și-a dat seama, dar mersese pe jos mai mult de o oră și jumătate. Era aproape 17.30 când a traversat cătunul Saint-Boliès. Mergea de-a lungul micului cimitir în care se odihneau Alice și Gabriel. I-a trecut prin cap ideea de a se reculege la mormântul lor, dar s-a oprit brusc. Doar Théo avea dreptul la vizitele și la rugăciunile ei, nimeni altcineva!

De altfel, ce-ar fi putut afla în plus? Nimic, desigur. Ar fi descoperit, gravate pe plăcile de marmură, numele, prenumele și datele nașterii și morții lor, nimic altceva.

Și-a iuțit pasul, ca să ajungă din nou pe drumul spre Partea Îngerilor. A traversat curtea alergând, și-a luat cheile mașinii și poșeta, nevrând să întârzie la întâlnirea cu prietena ei Sophie.

În timpul cinei, Lisa și-a anunțat soțul despre decizia ei de a sta de vorbă cu Sarah. Hugo nu și-a putut ascunde mulțumirea, chipul i s-a luminat de un zâmbet larg. Cu doar câteva săptămâni în urmă, soția lui nici măcar n-ar fi îndrăznit să se gândească la așa ceva.

Hotărându-se să aibă acea discuție cu Sarah, Lisa urmărea să-și îndeplinească un dublu scop. Mai întâi, să-i povestească despre motivul mutării lor la Véminan – chiar dacă se îndoia că Émilie își deschisese sufletul atât de ușor –, dar și să afle adevărul despre relația dintre Hugo și irlandeza cea șarmantă. Nu era un subiect ușor de abordat: să te adresezi posibilei amante a soțului tău presupunea o mare doză de tact. Lisa nu știa deloc cum s-o abordeze pe Sarah, dar aflarea anumitor lucruri îi era necesară în procesul greoi și ezitant al reconstruirii de sine. La ce bun să încerci să clădești ceva, dacă fundația nu e solidă? Lisa n-avea de ales, convinsă fiind și că Hugo nu-i spunea adevărul atunci când încerca s-o liniștească. Soțul ei fie că se enerva foarte tare, pe motiv că n-avea încredere în ea, fie că se închidea într-un mutism ce nu prevestea nimic bun. Lisa avea nevoie să tranșeze problema.

Dar nu știa că Hugo, atunci când se dusesse s-o ia pe Émilie de la Sarah în urmă cu câteva zile, lămurise situația: alesese familia, nici nu se punea problema să aibă o aventură cu frumoasa irlandeză. Pe moment, el a ezitat. Mai era nevoie, încă o dată, s-o liniștească pe Lisa? Hugo a preferat să nu mai spună nimic și s-o lase pe Lisa să se confrunte de una singură cu Sarah. Iată, după părerea lui, singurul mod în care putea să-și facă soția să înțeleagă că n-avea nici o intenție s-o înșele.

– E cea mai bună decizie pe care o puteai lua, i-a spus el cât se poate de simplu.

Lisa a lăsat coșul de fructe pe masă și i-a răspuns pe un ton ce trăda îngrijorarea:

– Și doctorul Mader crede la fel. Émilie trebuie să se simtă susținută. Până acum, n-am fost foarte prezentă în viața fiicei noastre.

Hugo a luat un ciorchine de struguri. A lăsat să treacă vreo câteva clipe înainte de a răspunde.

– Să nu mai ai o impresie atât de proastă despre tine! Nu te ajută la nimic. Important e că ai luat decizia bună: să stai de vorbă cu Sarah, în sfârșit!

– Nu știu dacă-i așa cum spui tu.

Hugo a încurajat-o din nou.

– Bineînțeles că e.

– O să vedem dacă hotărârea mea e atât de bună pe cât crezi tu, a spus ea.

Hugo n-a comentat în nici un fel spusele Lisei.

– Și când vrei să stai de vorbă cu ea?

Răspunsul soției lui l-a luat prin surprindere.

– Mâine după-amiază.

În timp ce mesteca ultimele semințe de struguri, Hugo și-a ridicat capul, uimit.

– A, bine!

– De ce să mai amân?

– Bineînțeles că n-ai nici un motiv să amâni, dar mâine ești la târg împreună cu Sophie.

– Doar dimineața. Am sunat-o pe Sarah ca să-i spun că mâine aș dori să discut cu ea... ceva foarte important. Sarah vine la noi mâine la ora 16.

Surpriza lui Hugo a fost și mai mare.

– Credeam că nu voiai să te întâlnești cu ea aici.

– Ei bine, m-am gândit să-i dau ocazia să admire în voie casa asta, pe care i-ar fi plăcut atât de mult s-o cumpere! a răspuns Lisa ironic.

Hugo a preferat să încheie discuția. Pe cât de mult îl mulțumea inițiativa Lisei, pe atât îl uimea graba ei.

– Foarte bine, a declarat el simplu înainte de a se ridica să strângă masa.

Lisei îi era teamă să stea de vorbă cu Sarah despre subiectele atât de personale și de sensibile pe care trebuia să le pună în discuție. Câteodată își spunea că totul era doar în mintea ei și că Sarah n-avea nici o intenție necurată față de familia lor. Altă dată își imagina tot ce putea fi mai rău și nu era departe de gândul, același ca al Katiei sau al sătenilor, că Sarah era un fel de vrăjitoare care atrăgea în mreje pe cine voia.

Se hotărâse, aşadar, s-o înfrunte în casa ei, la Partea Îngerilor, unde se simţea cel mai bine. Astfel putea s-o înfrunte pe Sarah de pe poziţii de forţă.

După cină, Hugo a recitat mai multe dosare înainte să meargă la culcare. Ca în majoritatea nopţilor, Lisei nu îi era somn. A profitat de liniştea din jur ca să se cufunde în lectura schimbului de mesaje dintre Alice şi Gabriel. Le-a recitat pe primele, pe care le ştia deja aproape pe dinafară. În seara aceea nu mai voia să afle ce era la sfârşitul carnetelului lui Alice, nici ce scria în ultimele cărţi poştale ale lui Gabriel care purtau antetul stereotip: *Kriegsgefangenenpost*, adică „Trimiteri poştale ale prizonierilor de război“. Nu se simţea în stare să descopere, eventual, o altă dramă din viaţa acelei femei şi a soţului ei. Avea, pur şi simplu, chef să fie cu ei, să le împărtăşească speranţele şi curajul.

S-a aşezat pe canapea, dar apoi a început să se foiască şi s-a dus de două ori la bucătărie: nici un semn de prezenţă în casă, nici o uşă care să se trântască... A ridicat din umeri, i-ar fi plăcut să resimtă din nou acea stranie senzaţie pe care o mai încercase. Şi-a spus că în seara aceea era prea obosită şi că imaginaţia ei nu mai avea suficientă energie ca să inventeze o prezenţă liniştitoare. A închis uşa de sticlă de la bucătărie, pe urmă uşa de la intrare şi a plecat să se culce. Hugo deja dormea adânc.

Pe Lisa n-o prindea somnul. În jur de ora 2, s-a hotărât să reia tratamentul pe care îl întrerupsese de vreo zece zile, fără să spună nici doctorului Mader şi nici soţului ei. Şi-a pus o pastilă pe limbă, a aşteptat să se topească şi a băut o gură de apă. Agitaţia gândurilor i s-a calmat treptat şi a aţipit.

Şi în timp ce cădea pentru câteva ore într-un somn indus chimic, afară, ramurile castanului s-au pornit brusc să se agite. Şi totuşi, în pădurile din jur domnea calmul, nici o boare de vânt, nici o frunză mişcată.

A doua zi de dimineaţă, ca în fiecare zi de târg la Sarlat, Lisa a lăsat-o pe fiica ei la Sarah. Cele două femei s-au salutat rapid, apoi şi-au urat o dimineaţă frumoasă. Înainte de a se despărţi, Lisa i-a amintit lui Sarah de întâlnirea de după-amiază.

- A rămas valabil pentru ora 16, da?
- Desigur, o să vin.
- Foarte bine, a spus Lisa înainte să se urce în maşină.

A demarat și a intrat pe drumul principal. Aproape imediat a fost orbită de farurile unei mașini oprite în fața atelierului. Surprinsă, a încetinit și a privit în oglinda retrovizoare: Sarah era aplecată spre fereastra portierei din dreptul șoferului ca să îmbrățișeze un bărbat căruia Lisa nu-i putea decât ghici silueta. Ea a accelerat, continuându-și drumul spre casa lui Sophie.

Dimineata a fost calmă la târg. Ultimele grupuri de turiști plecaseră acasă cu o săptămână în urmă. Agitația celor două luni de vară se terminase. Categoria de clienți se schimbase complet, acum doar pensionarii și cuplurile fără copii mai veneau acolo, învăluți în liniștea primelor zile de septembrie.

Cele două prietene și-au găsit astfel puțin timp ca să discute, iar Lisa îi tot puneă întrebări lui Sophie despre Sarah.

– Îți dai seama, era un bărbat la ea azi-dimineată, sunt sigură!

– Așa... Și ce-i cu asta?

Lisa părea profund marcată de scena la care asistase cu doar câteva ore în urmă.

– El și-a petrecut noaptea cu ea.

– Așa... Și ce-i cu asta? a repetat Sophie, amuzată de atâta insistență.

Debitul verbal al Lisei s-a accelerat.

– Tu, care locuiești alături, n-ai văzut pe nimeni venind la ea? Pe urmă, Sarah e atât de misterioasă, e straniu să spui că ea... În fine, înțelegi tu ce vreau să zic. Nu i-am putut vedea fața acelui bărbat, lumina farurilor mă orbea. Dar tu știi cine e, nu?

Sophie a început să râdă.

– A, bun așa! Dacă Sarah e o *misterioasă*, după cum spui tu, asta înseamnă că nu poate avea aventuri, nu? Surprinzător raționament!

– Da, așa-i, nu prea merge ca raționament, a fost de acord Lisa cu o ridicare din umeri.

Sophie a început să atace adevăratul motiv al preocupărilor prietenei sale.

– Măcar treaba asta te liniștește, nu? Mă înșel eu?

– Să mă liniștească în ce sens?

– Ei, haide, nu mai face pe mironosița cu mine! Vrei să spui că Sarah se giugiulește cu cineva necunoscut, deci ești și tu liniștită în privința lui Hugo.

Lisa a clătinat ușor din cap în semn că nu era de acord.

– Asta nu dovedește nimic! Sunt sigură că Sarah e o femeie fără scrupule și că poate avea mai mulți amanți în același timp.

– Iart-o, Doamne, că nu știe ce face! a spus Sophie mimând o rugăciune, cu mâinile împreunate spre cer.

– Așa se bârfește pe aici.

– Ai face mai bine să nu asculți prea mult ce „se bârfește“. O știu pe Sarah de când s-a mutat la Véminan. E o femeie frumoasă, încă tânără, iubește viața și, deci, inclusiv bărbații. Profită de asta, ce-i drept, ceea ce pentru cei de aici e un pic neobișnuit, așa că în sat se bârfește. Nu pot băga mâna în foc pentru nimic, dar Sarah are anumite principii și mă gândesc că doi bărbați în același timp nu se numără printre obiceiurile ei. Dar până la urmă asta nu-i decât părerea mea.

– Poate că ai dreptate, a răspuns Lisa.

– În orice caz, știu că Sarah e o persoană de încredere. Și de aceea nu stau pe gânduri niciodată ca să apelez la ea, pentru cazurile în care am nevoie să se ocupe de Elvira.

– Și cu Cédric? a întrebat deodată Lisa.

– Ce vrei să spui „cu Cédric“?

– N-a încercat niciodată și la el?

Sophie a scos un oftat adânc, enervată de întrebarea prietenei sale.

– Ba da.

– Păi, vezi? Nu poți avea încredere în ea, știam eu!

– Încetează, Lisa! Nu, ea n-a încercat niciodată... în afară de faptul că i-a dat să bea din berile ei. Dar asta-i o altă problemă. În cazul ăsta, el abuzează de fiecare dată când are ocazia.

Sophie părea căzută pe gânduri, într-o tristețe adâncă.

– Îmi pare rău că te-am făcut să te gândești la asta, s-a scuzat Lisa. E un subiect dureros.

Sophie a schițat o grimasă și a ridicat din umeri.

– Ce pot să-ți mai spun? Măcar nu bea acasă. Mai exact, nu bea într-atât de mult încât Elvira să observe vreo schimbare în comportamentul lui. Dar atunci când suntem invitați undeva, e altceva. Vezi, nu doar tu ai probleme cu soțul. Al meu are o amantă, sunt sigură, una pe nume Doamna Sticlă!

Lisa era derutată, neștiind ce să-i răspundă prietenei sale.

– Și n-a încercat niciodată să se abțină, să consulte un medic?

– Am încercat multă vreme să-l ajut, dar am renunțat la un moment dat. De fiecare dată când încercam, primeam același răspuns: simte nevoia să se relaxeze. Vezi, tu îți faci probleme în legătură cu Hugo și cu o ipotetică relație de-a lui. Eu nu-mi mai fac nici una.

– Da, da, însă...

Sophie se uita fix în ochii Lisei. Aproape că devenise agresivă.

– Crezi că e mai bine să ai un soț infidel sau unul alcoolic?

– Nu știu..., a răspuns Lisa.

– Atunci, termină cu sinistroza¹³, a spus deodată Sophie. Pe urmă, să știi că nici nu-mi place să vorbesc de lucrurile astea. Mai bine să ne întoarcem la frământările tale.

Fiindcă era prea bulversată, Lisa nu mai îndrăznea să continue discuția.

Sophie a reluat:

– Bun, ca să ne întoarcem la subiectul tău favorit, îți repet că nu mi-aș fi încredințat niciodată fiica lui Sarah dacă n-aveam deplină încredere în ea, așa că termină cu paranoia.

– Desigur.

– De altfel, nici tu n-ai vreo problemă s-o lași pe Émilie în grija ei.

– Ai dreptate, a confirmat Lisa.

– După-amiază o să ai ocazia să aplanezi niște... neînțelegeri. Nu știu dacă ăsta-i termenul potrivit.

Lisa a zâmbit la observația prietenei sale.

– Așa e, ai fi putut găsi unul mai bun. *Wait and see!* Haide, la treabă! Ne cheamă datoria.

Dimineața a continuat fără alte discuții. Sophie luase prea multe produse, așa că la ora închiderii târgului, standul ei era încă bine aprovizionat cu miere de toate felurile. Doar turta dulce cu făină de secară, miere și condimente se terminase, pentru că era un produs perisabil pe care Sophie îl făcuse în cantități mult mai mici începând cu jumătatea lunii august. Nu voia să rămână cu pierderi prea mari. Era mulțumită: sezonul de vânzări fusese excelent, iar cumpărăturile pentru fermă crescuseră semnificativ față de anii precedenți.

Cele două prietene au plecat din Sarlat spre casa lui Sarah, ca să-și ia fiicele. Era ultima dată când Émilie și Elvira își petreceau dimineața în

atelierul de olărit. În câteva zile începea anul școlar. Gata cu orele lungi de frământat, modelat și decorat argila: de acum, școala devenea prioritară. Orarul strict și temele urmau să ia locul mirosurilor de pământ și de pigmenți. Vizitele la Sarah ca să termine obiectele pe care nu apucaseră să le picteze așteptau următoarele vacanțe... dacă circumstanțele o permiteau.

★

★★

Lisa era nervoasă. Émilie se odihnea fiindcă se trezise în zori. Sarah a ajuns în curtea fermei Partea Îngerilor. Venise cu bicicleta, așa că Lisa, care n-o auzise, a tresărit atunci când Sarah a bătut la ușa de la intrare. Lisa era obișnuită să audă motorul mașinilor ce urcau pe drumul spre fosta fermă, zgomotul acela fiind pentru ea ca un fel de sonerie. Cu timpul, învățase să recunoască anumite mașini: pe cea a lui Hugo, bineînțeles, apoi pe cea a lui Sophie, pe cea a poștașului, dar recunoștea și zgomotul tractoarelor vecinilor care mergeau câteodată pe o bucată din drumul de la fermă ca să ajungă mai ușor la parcelele lor, fără să mai treacă pe șoseaua asfaltată.

Când i-a deschis lui Sarah, Lisa nu s-a simțit în largul ei. Se gândise de mai multe ori la ceea ce urma să spună, dar odată ajunsă în fața acelei femei, și-a pierdut tot elanul și a cuprins-o panica. Cu o voce pe jumătate stinsă, a invitat-o pe Sarah s-o urmeze pe terasă. Sarah s-a prefăcut că nu remarcase tonul Lisei.

Lisa a plecat repede la bucătărie, ca să scape de privirea musafirei. S-a străduit să respire lent, spunându-și că trebuia neapărat să se calmeze. S-a întors cu două pahare cu suc de portocale și le-a lăsat pe masă, cu mâini tremurânde.

– N-ai un ceai, mai degrabă? Nu sunt un mare fan al sucurilor de fructe.

Lisa a bâiguit o scuză.

– Scuză-mă, sunt un pic... Mă întorc.

Cele două uși batante de sticlă, care dădeau spre bucătărie, erau deschise. Sarah urmărea fiecare gest al Lisei. Cele două femei erau la câțiva metri una de cealaltă. Ar fi putut să stea de vorbă, dar în atmosfera apăsătoare se auzea numai bolboroseala apei fierbând. Sarah urmărea orice detaliu din profilul Lisei, iar cea din urmă simțea privirea irlandezei ațintită asupra ei.

Gazda a pus pe un platou cele două cești și ceainicul, apoi s-a întors pe terasă. Când a scos pliculețele de ceai, încă îi mai tremurau mâinile. Deși se străduia din răputeri, nu reușea deloc să se calmeze. Se simțea slabă, vulnerabilă. Și-a făcut curaj ca să întrerupă liniștea insuportabilă.

– Nu-mi mai amintesc dacă bei cu zahăr.

– Niciodată. Nu-mi place zahărul. Ucide gusturile naturale.

Chipul Lisei trăda teamă, buzele îi erau crispate și câteva broboane de sudoare îi apăruseră pe frunte. Așa că Sarah a luat cuvântul pe un ton calm și liniștitor.

– Uite, vreau să fiu directă. Țasta-i defectul meu, se pare, dar nu mă pot schimba.

Lisa i-a răspuns sec:

– Te urmăresc.

– Știu prin ce ai trecut împreună cu Hugo și Émilie. Cunosc motivul venirii voastre la Véminan, a fost un act de curaj din partea ta. Îmi pare sincer rău. Mi-am refăcut și eu viața aici, dar e cu totul altceva. În comparație cu ce mi s-a întâmplat mie, ceea ce ai trăit tu e mult mai rău.

Lisa a scos un oftat de ușurare. În câteva fraze, Sarah găsisese cuvintele care o scuteau pe ea, pe Lisa, să mai facă o prezentare a trecutului ei.

– Bănuiesc că Émilie ți-a spus.

Sarah a ridicat din umeri.

– Nu contează. Dar da, fiica ta mi s-a confesat de mai multe ori. A fost atât de emoționant s-o aud vorbind astfel despre frățiorul ei, despre tine, despre... tatăl ei.

O lacrimă s-a scurs pe obrazul Lisei. Sarah a continuat.

– Trebuie să-ți mărturisesc că am încercat să aflu mai multe. Nu pentru că mă îndoiam de sinceritatea lui Émilie, dar aveam nevoie să știu amănunte.

Lisa și-a înmuiat buzele în ceașcă, iar fața ei a prins puțină culoare. Mâinile încă îi tremurau.

– Să știi amănunte despre ce?

– Nu vreau să te superi pe ea, dar Sophie mi-a povestit câte ceva. A trebuit să insist, nu lăsa să-i scape nici o vorbuliță, așa că am fost foarte convingătoare, a glumit Sarah.

– Asta e. Până la urmă, la ce bun să nu spui nimic? Liniștea e o otrăvă care ucide lent, a oftat Lisa.

Sarah s-a lipit de spătarul scaunului, apoi și-a așezat pe masă ochelarii de soare.

– Am stat de vorbă chiar și cu dragul nostru primar, domnul Balin. Dar el e complet mut, ca mormântul!

Lisa a schițat un zâmbet forțat. Sarah și-a dat seama de gafă și s-a scuzat.

– Am ales prost termenul. Chiar dacă vă cunosc foarte bine limba, tot mai fac boacăne uneori.

– Nu-i nici o problemă.

– Totuși, primarul știa. Soțul tău i-a povestit tot.

Lisa și-a pierdut brusc răbdarea și a asigurat-o pe un ton ferm, fără nici cea mai mică ezitare:

– Soțul meu! Da, știu. Am vorbit mult și ne-am pus de acord: anumite persoane trebuie să afle. Altoro o să le fie suficiente bârfele.

Sarah a părut surprinsă de acea schimbare radicală de comportament. Ar fi dorit să fie la fel de directă în ceea ce-l privea pe Hugo, dar a preferat să-și înghită cuvintele în fața siguranței de sine afișate de Lisa. Așa că a ales să se exprime pe ocolite.

– Hugo e un bărbat șarmant. Aveți dreptul să fiți din nou fericiți.

Înainte de a răspunde, Lisa a întrebat-o dacă mai dorea o ceașcă de ceai. I-a turnat încet lichidul fierbinte în ceașcă, fixând-o cu o privire întunecată care nu lăsa nici o îndoială în privința sincerității cuvintelor.

– Avem dreptul și suntem fericiți! Pe urmă...

Chiar dacă teama i se ridicase ca un nod în gât, s-a străduit să continue.

– Știu că încerci să-l seduci pe Hugo!

Gata. A spus-o.

Sarah a dat dovadă de sinceritate... în felul ei.

– Am încercat, mai exact.

Lisa a părut surprinsă.

– Cum adică?

– Adică, exact ce-ai auzit: Hugo e un bărbat șarmant, iar eu nu eram insensibilă la farmecele lui. Așa că am încercat să-l ațâț. Eram convinsă că avea să-mi cedeze. Doar că m-a făcut să înțeleg că n-aveam nici o șansă și că iubirea lui pentru tine era mai puternică decât orice încercare de-a mea de a-l seduce. Nu în ultimul rând, povestea voastră m-a emoționat. Aveam eu dreptul să distrug legătura puternică dintre voi pentru câteva clipe de plăcere?

Lisa a rămas perplexă în fața acelei dezvăluiri atât de directe.

– Înseamnă că te-a refuzat în ziua în care a venit la tine ca s-o ia pe Émilie?

– Da, în ziua aceea a fost foarte categoric.

Lisei i-a trecut imediat prin minte că atunci îi făcuse degeaba o scenă de gelozie lui Hugo pentru că se dusesse la Sarah ca s-o ia pe fiica lor... Se simțea vinovată, dar de unde ar fi putut să știe ce discutaseră ei doi?

Nu mai îndrăzne să-și privească musafira în ochi, așa că a repetat:

– Suntem fericiți!

– Vă doresc să fiți! Cât despre mine, zona e plină de surprize frumoase, n-am apucat să le descopăr pe toate.

Gazda și-a amintit de silueta bărbatului zărit în acea dimineață. Putea oare acea femeie să fie atât de superficială? Își pierduse soțul pe când era încă tânără, poate că actualul ei stil de viață era un mod de a nu mai suferi?

Încă o dată, Lisei îi era greu să-și dea seama de adevărata fire a lui Sarah. Era perfectă în rolul de gazdă pentru Émilie și Elvira. Le oferea mult din timpul ei și nu-și menaja eforturile pentru ca fetele să fie interesate de o activitate creativă. Pe de altă parte, Sarah gusta toate plăcerile vieții, chiar dacă astfel risca să treacă în fața oamenilor drept o vrăjitoare sau o devoratoare de bărbați. Ea părea să ia în derâdere bârfele din sat.

Émilie a intrat în cameră pe când cele două femei își terminau cea de-a doua ceașcă de ceai. Se trezise din somnul de amiază. Și-a îmbrățișat mama și s-a așezat pe genunchii lui Sarah.

Lisa nu s-a supărat. Nu mai avea nici o îndoială în legătură cu bunele intenții ale frumoasei irlandeze: Hugo nu era una dintre prăzile ei, iar asta era tot ce mai conta.

Sarah a scrutat toată casa, până în cele mai ascunse unghere. Cu o oarecare doză de mândrie, Lisa i-a propus o vizită rapidă peste tot, ca să-i arate schimbările pe care le făcuse împreună cu Hugo de la momentul mutării. Pentru prima dată s-a simțit superioară acelei femei, ceea ce îi dădea o stare de bine.

– Tot n-am priceput de ce foștii proprietari au refuzat oferta mea de cumpărare, a continuat Sarah.

– Nici eu..., a răspuns malițios Lisa.

– În orice caz, e superb aici, a concluzionat Sarah înainte de a-și lua rămas-bun.

Lisa a privit-o multă vreme pe Sarah coborând pe drum cu bicicleta, fără să se uite în urmă nici măcar o dată. În acea clipă a copleșit-o o stare de bine.

Tulburare psihică determinată de boală sau de un accident, în care pacientul refuză să recunoască vindecarea.

CAPITOLUL 17. EXISTĂ O LUME...

Există o lume mai delicată decât obrazul unui copil, mai tandră decât mâna care mângâie?

Există o lume mai tristă decât privirea unui condamnat, mai întunecată decât speranța care se îndepărtează?

Există o lume mai suavă decât amintirea care persistă, mai liniștitoare decât brațul unui prieten?

Există o lume mai dureroasă decât loviturile coplesitoare, mai crudă decât voința tiranilor?

Véminan, septembrie 2017

În dimineața aceea, în comuna Véminan domnea o agitație neobișnuită. Porțile școlii tocmai se deschiseseră. Era prima zi de școală, iar doamna Duluc, directoare și fostă învățătoare a lui Émilie, abia putea să-i țină sub control pe micuți. Pentru cei mai mari nu era decât o formalitate: părinții nu pierdeau prea mult timp, își lăsau copiii să se bucure în voie de întâlnirea cu colegii. Pentru cei mai mici, despărțirea era o ruptură mult prea tăgănată, după aprecierea doamnei Rivière, învățătoarea numită recent ca să preia grupa simultană de grădiniță și clasa pregătitoare. Doamna Duluc a ajutat-o să-i conducă spre ieșire, politicos, dar ferm, pe părinții mai îndărătnici, unii dintre ei fiind mai speriați decât propriii copii.

Lisa și Sophie nu prea aveau de ales. Émilie și Elvira intrau în clasa întâi și le ceruseră mamelor să nu treacă de poartă. Cele două prietene școlărițe se considerau deja prea *mari* ca să mai fie însoțite până în clasă.

Urma ca Lisa și Sophie să descopere mai târziu cum fuseseră redecorate sălile de clasă după lucrările de renovare din timpul vacanței de vară. Pentru ca școala să fie gata să-și primească elevii în prima zi a anului școlar,

primarul, domnul Balin, fusese nevoit să fie foarte ferm pe perioada în care supervizase lucrările executate de o echipă de meseriași. Mirosul de var încă se simțea în curte, ceea ce însemna că renovarea se terminase de curând. Primarul era foarte mândru de noua realizare din viața comunei. Inaugurarea oficială trebuia să se facă peste două săptămâni, dar domnul Balin nu s-a putut abține și s-a transformat în ghid ad-hoc pentru unii părinți îngrijorați. Situația o deranja pe doamna Duluc, nevoită să facă față grupurilor apărute în plus: adăugau și mai multă spaimă în ochii celor mici.

La ora 9.20 directoarea a închis porțile școlii, așa că liniștea s-a instalat din nou. Lacrimile celor mici s-au potolit încetul cu încetul, iar elevii și învățătoarele au început să discute.

Lisa știa că fiica ei se simțea foarte bine în noua școală și că era fericită să participe pentru prima dată la deschiderea anului școlar. Émilie își făcuse numeroși prieteni, cea mai apropiată dintre ei fiindu-i Elvira, de care nu se mai despărțea. Începerea orelor de curs însemna o despărțire, și chiar dacă Lisa stăpânea mai bine momentele în care îi trecea prin minte să renunțe la lupta cu angoasele ei, abia a reușit să-și potolească agitația până la deschiderea porților școlii. Ardea de nerăbdare să-i pună o mie de întrebări lui Émilie, care a asigurat-o că totul fusese foarte bine la ore.

Sophie a simțit că prietena ei avea ceva pe suflet, așa că a invitat-o la o cafea la ea acasă sub pretextul că avea nevoie de sprijin ca să facă bilanțul sezonului de vârf abia încheiat. Lisa a acceptat cu bucurie.

– Uite, avem de golit toate cutiile și de numărat toate borcanele din ele. E mult de lucru..., a asigurat-o Sophie.

– Da, așa e, a exclamat Lisa, descoperind magazia în care prietena ei își ținea stocurile.

Lucrul avansa într-o atmosferă destinsă. Sophie muta cutiile, iar Lisa se ocupa de verificarea cantităților de produse. Sophie prevăzuse două zile pentru inventar, dar mulțumită ajutorului Lisei, spera să termine tot ce era mai greu într-o singură zi.

Spre prânz, Sophie a făcut un drum dus-întors până în sat, ca să le aducă pe Émilie și pe Elvira. Cele două mame decisese să nu-și lase fiicele să mănânce la cantină decât începând cu următoarea săptămână, ca să nu le lase toată ziua la școală chiar de la început. Émilie și Elvira n-au fost neapărat încântate de acea hotărâre, fiindcă ar fi preferat să rămână chiar

din prima zi mai mult timp alături de prietenele lor. Au luat repede masa de prânz, apoi s-au retras, așteptând cu nerăbdare să se ducă din nou la școală pentru activitățile de după-amiază.

Lisa și Sophie au început din nou să lucreze. Maldărul de cutii de inventariat era încă destul de mare.

– Ne-au cam dat deoparte fiicele noastre, nu? a întrebat Lisa verificând cutiile abia coborâte de Sophie de pe cel mai înalt raft.

– E normal s-o facă. Și e mai bine așa decât să le vedem agățate de fustele noastre, urlând.

– Da, ai dreptate. Și totuși...

În timp ce-și muta scara, Sophie își privea cu cea mai mare atenție prietena care număra diferitele cantități de produse. Chipul ei i se părea liniștit.

– Am impresia că-ți merge mai bine. De câteva săptămâni am impresia că ești mai calmă sau poate mă înșel? Dar dacă nu vrei să-mi povestești, nici o problemă, înțeleg.

Lisa a ridicat din umeri înainte de a răspunde rezervată:

– E adevărat, am ajuns să-mi asum mai bine anumite lucruri. Dar uneori mă simt încă fragilă...

– Ai nevoie de timp, asta-i tot.

Lisa a clătinat din cap.

– Nu chiar!

– Ce vrei să spui?

– Bineînțeles că timpul își face treaba, dar cred că anumite evenimente mă fac să avansez mai repede decât lunile de așteptare și de analiză.

Sophie și-a fixat prietena cu privirea, printre două rânduri de cutii de carton.

– Despre ce evenimente vorbești?

Lisa a lăsat în mod voit lucrurile neclare, fidelă promisiunii pe care și-o făcuse.

– Ei bine, mă refer la discuția avută cu Sarah, la depunerea dosarului meu ca să încep să predau în cursul anului la liceul din Sarlat și... la alte lucruri.

Sophie nu era proastă, auzise de la Hector niște zvonuri din sat. Marie îi povestise lui Hector despre conversația avută cu Lisa și despre motivația

puternică pe care o simțise la ea. Ca să nu-și supere prietena, Sophie a ales un răspuns de complezență.

– E bine că vrei să lucrezi iar ca profesoară. Cât despre Sarah, îmi pare rău, dar cred că ți-a spus că i-am vorbit puțin de tine. Sper că nu te-ai supărat.

Lisa și-a ridicat privirea și a zâmbit.

– Crezi că dacă m-aș fi supărat, aș mai fi fost aici?

– Nu, firește că nu..., a aprobat Sophie.

– În schimb, această Sarah e de-a dreptul ciudată.

Sophie a izbucnit în râs.

– E clar, ești ca bătrânii satului: vorbești prostii. Chiar crezi că e vrăjitoare? a întrebat Sophie imitând în glumă un monstru cu ghearele scoase.

Lisa a ridicat din umeri.

– Nu mai contează. Dar cred că reacția ei față de Hugo a fost una foarte bizară.

– Poate că a fost bizară, dar ți-a convenit.

– Bineînțeles, dar Sarah a avut îndrăzneala să-mi spună că sunt și alți bărbați de sedus fiindcă s-a hotărât, văzând situația noastră, să nu mai încerce la Hugo! E puțin dusă cu capul, nu?

– Are o limbă ascuțită care surprinde, dar e un om bun, te asigur.

– Hmmm. Émilie o place, așa că mergem înainte.

Sophie a așteptat câteva clipe înainte să continue.

– Important e că s-a rezolvat problema.

– Desigur. Haide, acum trebuie să ne punem din nou pe treabă. Mai avem încă un raft de verificat.

Spre seară, Lisa și-a luat fiica de la școală și s-au întors la Partea Îngerilor. Observând că lista rechizitelor pe care trebuia să le cumpere n-avea nimic în comun cu cea interminabilă, atât de familiară până atunci din școlile pariziene, s-a întors spre Émilie și a întrebat-o dacă nu cumva uitase să-i mai arate vreo foaie. Fata i-a confirmat că noua învățătoare le explicase că era împotriva rechizitelor numeroase, folosite doar în câteva ocazii de-a lungul unui an întreg. Câteva materiale cumpărate de școală aveau să fie folosite pe rând de elevi. Lisa nu putea decât să se bucure de acea decizie de bun-simț.

Émilie s-a dus la culcare în camera ei, după acea primă zi încărcată pe care și-o petrecuse la școală, iar Lisa a profitat ca să deschidă din nou cutia cu scrisorile și carnetelul lui Alice. S-a așezat pe canapea într-o poziție comodă, nerăbdătoare să descopere ultimele pagini ale carnetelului când i-a sunat telefonul. Era Anaïs. Apelurile ei erau atât de rare, încât Lisa a răspuns imediat.

– Bună, surioară. Ce faci?

– Foarte bine. Tu?

– Și eu. Mă bucur să te aud. Ei, cum sunt Alpii? La fel de frumoși ca întotdeauna?

– Da, da, a răspuns Anaïs, care părea tulburată.

– Nu pari în apele tale. S-a întâmplat ceva?

– Am vorbit cu mama la telefon.

– Și eu. Ne sunăm regulat. Chiar alaltăieri am stat de vorbă, dar nu mi-a spus nimic special. Ce s-a întâmplat?

Anaïs a fost directă, fără menajamente, așa cum îi stătea în fire.

– Ce-i cu chestia aia în care te-ai băgat?

– Despre ce vorbești? s-a mirat Lisa.

– Se pare că studiezi istoria unei familii vechi din sat. Nu crezi că ai și alte lucruri de făcut? Părinților noștri nu le place deloc ceea ce faci, și nici mie, de altfel!

Într-un mod politicos, dar ferm, Lisa a vrut să-și pună sora la punct, pentru că nu-i plăcuse deloc tonul pe care aceasta îi vorbise:

– Mai întâi, fac ce vreau, la fel ca tine. Pe urmă, nu studiez nimic, doar citesc corespondența unui cuplu care a locuit la Partea Îngerilor în timpul ultimului război. Niște documente găsite din întâmplare în casă, nimic altceva.

– Păi, asta-i îngrijorează pe tata și pe mama, deci și pe mine.

Lisa a simțit că începea să se enerveze.

– Dar de când îți faci tu griji pentru alții?

Anaïs a simțit lovitura din plin. Era pentru prima dată când sora ei îi vorbea atât de direct. A rămas tăcută o vreme, apoi și-a continuat rolul de purtător de cuvânt al părinților.

– Ei nu înțeleg ce faci și nu îndrăznesc să ți-o spună.

– De ce nu mi-a spus mama?

– Părinții noștri nu îndrăznesc, ți-o repet, s-a enervat Anaïs.

– În fine, de ce i se dă atâta importanță acestei povești?
– Mama mi-a zis că nu mai vorbeai decât despre femeia aia... nici nu mai știu cum o cheamă.

– Alice.

– Așa, Alice, în fine, nu contează. Cică te obseda și nu te mai gândeai decât la ea!

Lisa a înțeles atunci de ce anume se temeau cu adevărat părinții ei, sau mai exact ce-i reproșau. Și totuși, a continuat.

– Și nu ți-au mai spus și altceva?

– Ba da, i-a trântit-o Anaïs.

Lisa știa deja ce urma să spună sora ei.

– Te ascult.

– Ei bine, părinții noștri au senzația că te ocupi cam mult de această Alice și nu suficient de soțul tău, de fiică și de Théo.

Cu „delicatețea“ ei obișnuită, Anaïs tocmai lovise acolo unde durea rău, chiar foarte rău. Lisa a înghițit în sec și a simțit cum i se strângea stomacul. Martine și Alain nu înțeleseseră niciodată plecarea lor din Paris. Nu i-o spusese Lisei în mod direct, dar din punctul lor de vedere, ea renunțase cu totul la fiul pierdut. Lisa suferea pentru că de fiecare dată când stăteau de vorbă la telefon, fie mama, fie tatăl, nu încetau să-i amintească faptul că ea nu venea prea des la Paris și că, din fericire, erau ei acolo ca să aibă grijă de mormântul nepotului. Există cuvinte care taie în carne vie, mai ales atunci când vin din partea părinților, dar Lisa trebuia să-și asume alegerea. De câteva săptămâni le povestea adesea părinților despre Alice și despre Gabriel, dar ei nu înțelegeau că dincolo de curiozitatea de a descoperi, acel lung drum prin povestea lui Alice putea fi și o formă de terapie pentru Lisa. Din punctul lor de vedere, era ca și cum ea își căuta tot felul de preocupări ca să-și alunge din minte amintirea copilului ei.

– Dar Théo e cu mine în fiecare clipă. Hugo și Émilie sunt preocuparea mea principală, fericirea lor, binele lor...

Lisa n-a mai putut continua și a început să plângă. Anaïs și-a schimbat imediat atitudinea.

– Haide, nu te mai consuma atât! Știi că pe părinți îi mai apucă uneori să se supere, apoi le trece. În orice caz, nu sunt eu în măsură să-ți dau lecții... Am plecat de la ei, așa că în ochii lor nu valorez mai mult decât tine.

Niște confidențe și o declarație cu totul neobișnuite pentru Anaïs.

– Drăguț din partea ta, a spus Lisa ștergându-și lacrimile cu dosul mânecii.

– Haide, nu te supăra! Dar să nu te transformi acum în profesor de istorie. Nu uita că tu predai engleza și că în curând o s-o predai din nou.

Lisa aprecia acea surprinzătoare reacție de bunăvoință. Știa că n-avea cum să fie de lungă durată. Firea lui Anaïs nu se schimba niciodată atunci când Lisa spera la un sprijin mai consistent din partea ei.

– Nici o grijă și... mulțumesc pentru telefon.

– Un ultim sfat: nu le mai povesti părinților noștri despre Alice. Ei n-au cum să înțeleagă că mai poți să te interesezi și de altceva în afară de... În fine, lasă că înțelegi tu ce vreau să spun. Și, în același timp, oricum n-o să scoți fantome din praf și pulbere, a glumit Anaïs izbucnind în râs.

– Nu... Sigur că nu... Te pup, surioară.

– Te pup și eu, trebuie să te las, e vremea mulsului și Émilien are nevoie de mine.

Lisa a închis. Ultima observație a lui Anaïs a făcut-o să zâmbescă. Câteodată simțea atât de intens prezența lui Alice încât își puneă întrebarea dacă imaginația ei nu era cumva atât de puternică încât s-o facă pe Alice să apară.

Era aproape ora 18.30 când Lisa a auzit zgomotul unui motor și a crezut că recunoștea mașina lui Hugo. Uimită, s-a mai uitat o dată la ora pe care o arăta pendula din sufragerie. Nu se puneă problema să fie altcineva care să aibă aceeași mașină ca a soțului ei. Era chiar Hugo cel ce parca mașina în hangar, ca în fiecare seară obișnuită, când nu-și programa să plece pentru consultații târziu în noapte. Cu chipul strălucind de bucurie, Lisa a traversat curtea ca să ajungă la Hugo.

– Nu mai ai vizite de făcut după ce mâncăm?

– Nu, a răspuns el luând sacoșa de pe scaunul din spate.

– A, da. Doar că de obicei...

– De obicei, da, dar nu și astăzi. De altfel, am decis ca de acum înainte, să consult până la ora 18. E suficient!

Lisa a făcut ochii mari. Îl cunoștea îndeajuns de bine pe Hugo ca să priceapă că nu glumea. El și-a trecut un braț în jurul umerilor Lisei și s-a îndreptat spre casă împreună cu ea, zâmbind fără încetare. A aruncat sacoșa

pe scaunul de la biroul lui, pe urmă și-a pus acolo și jacheta. În clipa aceea a apărut și Émilie pe hol și i-a sărit în brațe tatălui ei.

– Tati, mănânci cu noi astă-seară?

– Da, scumpo! i-a răspuns el mângâind-o pe obraz.

– Nu mai vreau să pleci după aceea! i-a cerut copila cu o mutră bosumflată.

– Nici nu se pune problema. Uite: toate lucrurile mele sunt aici. De obicei, atunci când mai am consultații, le las în mașină.

Émilie părea la fel de perplexă ca și mama ei.

– E adevărat, mami?

Lisa a ridicat din umeri.

– Așa cred.

– Bine, am discutat destul, a decis Hugo. Am chef de o plimbare înainte de cină. Merg cineva?

– Da, da! Îmi iau bicicleta. Ne plimbăm pe drum, da?

– De acord! a răspuns Hugo, făcându-i semn lui Émilie să se pregătească de ieșire.

Lisa nu putea să-și ia ochii de la soțul ei. Nu înțelegea entuziasmul acela atât de neașteptat. De când se terminase perioada de vârf a sezonului, Hugo vădea o stare de epuizare normală, în condițiile în care depusese atât de mult efort. Și-și masca destul de greu acea epuizare. În timp ce se încălța cu bascheții, ea l-a întrebat:

– Îmi spui și mie ce se întâmplă?

În loc de răspuns, el a luat-o de mână. Lisa i-a simțit pielea caldă și catifelată lipită de degetele ei. Nu s-a putut abține și l-a strâns mai tare de mână. Au ieșit din casă. În fața lor, Émilie se străduia din răspuț să urce micuța colină, apăsând pe pedale cât putea de tare. A renunțat până la urmă, a coborât de pe bicicletă și a mers pe lângă ea.

– Ei, care sunt veștile? a întrebat Lisa, nerăbdătoare să afle mai multe.

– Îți amintești că ți-am povestit de un tânăr coleg dornic să lucreze cu mine la cabinet?

– Da. Te-ai mai întâlnit cu el?

– De patru ori. M-am întâlnit de patru ori! a insistat Hugo.

– A, da? Nu mi-ai mai spus nimic...

– N-am mai avut curaj pentru că nu păreai prea interesată.

Lisa și-a lăsat capul în jos, amintindu-și de acea zi în care voise neapărat ca Hugo să-i împărtășească interesul pentru povestea lui Alice, iar el o refuzase de teamă ca ea să nu se închidă într-un alt trecut decât al ei. De atunci, Lisa luase anumite decizii și era gata să-l asculte pe Hugo. Și-a ridicat privirea din pământ. În depărtare, linia pinilor se încovoia sub forța vântului din vest, stârnit după-amiază, anunțând valul de ploi prevăzut pe timpul nopții. Lisa s-a lipit de Hugo și l-a luat de braț.

– Iar colegul acela mai e interesat să vină aici?

Lisa nu putea să-l vadă, dar Hugo a închis ochii pentru o clipă și a scos un oftat de satisfacție.

– Mai mult decât interesat. Am semnat contractul în după-amiaza asta. De acum înainte suntem asociați. Trebuie să ne punem la punct programul de lucru, dar el a acceptat să rămână serile la cabinet și să asigure urgențele. La început părea puțin stresat, dar Katia i-a explicat totul din punct de vedere administrativ și s-a mai liniștit.

În adâncul sufletului, Lisa era fericită, dar s-a simțit copleșită de o senzație de gol în stomac. Se întreba dacă ea și Hugo aveau să ajungă să profite împreună, la fel ca înainte, de timpul liber. Un sentiment ciudat o făcea să aibă îndoieli, dar voia să-și ofere o șansă de a crede în viitorul lor.

– Sunt foarte fericită, asta o să-ți... O să ne schimbe viața.

– Da, a recunoscut el vorbind pe un ton ferm.

– Și de ce v-ați întâlnit de patru ori?

– Ca să reglăm aspectele financiare. Banii au dat totul peste cap, în ciuda eforturilor domnului Balin. Dar primarul nu putea face mai mult pentru că renovarea școlii a golit conturile comunei. Astfel că am luat decizia să fac un efort însemnat ca să rezolvăm situația. Până la urmă, colegul meu a semnat contractul.

Lisa l-a strâns mai tare de braț.

– Ai dreptate! i-a spus ea.

– Din punct de vedere financiar, nu e o afacere bună. Dar în situația de față banii nu sunt lucrul cel mai important. Trebuia să fac ceva cu viața asta de medic de țară, pasionantă fără îndoială, dar care-mi ocupa prea mult timp.

– Ai făcut foarte bine. Nu e o afacere bună, dar... s-a încheiat, în sfârșit, procesul. O să primim de pe urma lui o sumă deloc de neglijat. Asta n-o să

ne poată alina durerea, dar o să-ți dea voie să continui să te ocupi de pacienții tăi fără să mai existe riscul să te epuizezi.

Hugo, surprins, nu și-a putut reține gestul și și-a pus degetul pe buzele soției lui. Lisa deschidea subiectul pentru prima dată de la decizia primei instanțe de judecată, confirmată și la apel.

– Asta n-are nici o legătură. Și fără banii ăștia, aș fi luat aceeași decizie. Nici nu mai vreau să aud de proces. Cum e posibil să scapi de închisoarea cu executare atunci când ești responsabil de moartea unui copil?

Lisa a dat la o parte degetul lui Hugo.

– Acum am lăsat toate astea în urmă, trebuie să acceptăm trecutul.

– E greu...

– Știu, dar să nu adăugăm ură peste suferință.

Stupefiat, Hugo și-a privit soția cu un soi de admirație. Ea își găsisese, în sfârșit, drumul drept.

Emoționată, aproape jenată, Lisa a schimbat subiectul.

– Despre ce vorbeam? a întrebat el.

– Despre colegul tău. Cum v-ați decis să vă organizați? a vrut să știe ea.

– Vedem noi, e încă prea devreme pentru detalii. Katia trebuie să facă planificarea tuturor intervalelor orare de acoperit. Am încredere în ea, o să găsească cea mai bună soluție, a susținut Hugo, care părea eliberat de o povară.

– Din ce zonă vine colegul tău? A lucrat ca liber-profesionist? a continuat Lisa cu întrebările.

– E originar din nordul Franței. Și-a făcut studiile la Facultatea de Medicină din Lille. N-a practicat niciodată cu adevărat, doar a înlocuit pe unul și pe altul în oraș, lucru care nu i-a plăcut deloc.

Lisa părea căzută pe gânduri.

– Ei bine, îi doresc noroc! Poate că pacienții tăi o să strâmbe din nas, se obișnuiseră cu tine.

– Fără nici o îndoială. Dar el e motivat, o să știe ce să facă. Și cel mai important lucru e că o să dea consultații, la urma urmei! a concluzionat Hugo.

Lisa a dat din cap în semn că era de acord. Émilie pedala încet, oprindu-se din când în când ca să se asigure că nu se depărtase prea mult de părinții ei.

După o oră de mers pe jos, plimbarea s-a terminat, dar Hugo a părut deodată foarte tensionat.

Și-a dres vocea de mai multe ori, cu o mină foarte diferită de aerul degajat pe care-l avusese până atunci.

– Ce se întâmplă? Mai ai ceva să-mi spui? s-a îngrijorat Lisa în timp ce Émilie își puna deja bicicleta în magazie.

– Totul e bine, a susținut el fără convingere.

Lisa și-a fixat soțul cu privirea.

– Știi că dacă te frământă ceva îmi poți spune.

Hugo ezita. Știa că Lisa se simțea mai bine. Chiar dacă fragilitatea ei era încă vizibilă, părea mult mai puțin tulburată și mai orientată către viitor. Dar oare el nu se grăbea prea mult cu propunerea pe care intenționa să i-o facă? Hugo și-a asumat riscul și a continuat.

– Ascultă, poate că e prea devreme, așa că, dacă nu ești de acord, să nu te jenezi să-mi spui.

Émilie nu mai avusese răbdare, intrase deja în casă în timp ce părinții erau încă afară, la umbra unuia dintre zidurile fostului grajd.

– O să fiu directă, promit. Dar pentru asta trebuie să știi despre ce-i vorba! a spus Lisa cu un zâmbet șagalnic.

– Ei bine, am rezervat o cazare la Biarritz pentru weekend. Am putea pleca împreună cu Émilie mâine după școală, ca să schimbăm un pic aerul. Dar tu decizi, s-a grăbit el să adauge.

Lisa nu și-a putut ascunde uimirea, fiindcă nu se aștepta la o asemenea inițiativă din partea lui Hugo.

– Mâine? s-a mirat ea.

– Ai dreptate, da, e prea devreme, ar fi trebuit să te anunț mai din timp, te rog să mă scuzi...

Lisa i-a răspuns pe un ton ferm:

– N-am nici o problemă legată de propunerea ta. E doar ceva nou, neașteptat, asta-i tot.

– Înțeleg. Rămâne pe altă dată, o să anulez rezervarea, a declarat Hugo fără să mai aștepte răspunsul soției lui.

– Accept cu bucurie. Plecăm mâine, deci, a confirmat Lisa.

– Adevărat?

– Da! Și văd că deja ai împărțit bine timpul de lucru cu asociatul tău proaspăt sosit, a adăugat Lisa pe un ton ironic.

Hugo a luat-o de mână.

– Bine. Atunci haide să-i spunem și lui Émilie.

Lisa răspunsese că voia să meargă, dar oare era ea capabilă să se relaxeze destul ca să profite de acel prim weekend în familie, într-un loc necunoscut? În acea clipă, știa că se arunca în necunoscut.

Émilie a fost încântată să afle că tot weekendul putea să meargă la plajă, să se scalde în ocean și să doarmă într-un pat enorm. Tatăl ei rezervase un apartament cu două camere. Imediat ce au terminat de mâncat, Émilie a plecat să-și pregătească valiza. Părinții au lăsat-o să și-o facă singură, așa că era foarte fericită. De multă vreme nu mai plecase în vacanță. A doua zi, Lisa avea să verifice și să completeze valiza fetei, dar pentru moment, nici nu se punea problema să-i strice bucuria.

Hugo nu s-a culcat prea târziu. Asociatul lui acceptase să-l înlocuiască în seara aceea și să preia consultațiile de vineri seara și de sâmbătă dimineța, în schimb, Hugo se angajase să deschidă cabinetul a doua zi de dimineță și să se ocupe de cazurile mai delicate pe care colegul lui nu le-ar fi putut trata în ajun. Așa că ziua lui de vineri urma să înceapă foarte devreme, pe la ora 6 dimineța. S-a scuzat față de Lisa și la ora 22.30 s-a dus să se culce.

Toate acele vești venite dintr-odată o dăduseră peste cap pe Lisa, care acum își făcea griji. I-a promis lui Hugo să vină lângă el la miezul nopții, cel târziu. Înainte să se așeze într-un șezlong de pe terasă ca să poată citi, în sfârșit, continuarea mesajelor dintre Alice și Gabriel, a urcat să verifice dacă fiica ei dormea. A deschis ușor ușa și a zâmbit văzând valiza în care Émilie își îngrămădisise în mare grabă câteva haine și două costume de baie.

Apoi, Lisa a observat că obloanele de la ferestrele camerei lui Théo rămăseseră deschise. De obicei, Hugo avea grijă să le tragă. În seara aceea uitase s-o facă, fiind copleșit de tot ceea ce organizase și anunțase. Lisa nu suporta să vadă obloanele deschise după lăsarea întinericului. A intrat în cameră, a aprins plafoniera și s-a îndreptat spre fereastră. Toate obiectele din jurul ei îi aminteau de fiul său: un moment din viață, o aniversare, un eveniment special. Știa că nu trebuia să rămână prea mult timp în acea cameră. Era deja la mezanin când a auzit un scârțâit venind din camera lui Théo. A crezut că recunoștea zgomotul ușii de la dulap, deschisă cu siguranță din cauza curentului de aer provocat de închiderea obloanelor. Lisei nu-i plăcea să nu fie totul perfect aranjat în acea cameră. A făcut cale întoarsă și a văzut că ușile dulapului erau larg deschise. A verificat dacă nu

cumva uitase să închidă fereastra și a privit în jurul ei: nimic nu se mișcase...

Se pregătea să închidă ușile dulapului când a zărit unele dintre rochiile viu colorate, cu motive florale, pe care ea le pusese acolo. Uitase că le avea. A luat un umerăș de care era agățată o rochie imprimată cu floarea-soarelui de un galben intens pe un fond roșu. Și-a amintit de ultima dată când o purtase, cu doar câteva zile înainte de dispariția lui Théo. A întins-o pe pat și a luat o altă rochie, de un albastru intens asemenea cerului și presărată cu maci. S-a hotărât să pună în bagaje cele două rochii.

A închis ușile dulapului și a constatat că zăvoarele erau lăsate peste cele două încuietori. Și atunci, cum de putuseră să se deschidă? A zâmbit. Poate că totul nu fusese decât imaginația ei...

A coborât scara încet, căutând să-și dea seama de cel mai mic zgomot, de cel mai mic semn al unei prezențe. Oare deschiderea ușilor dulapului fusese o pură întâmplare? În casă domnea liniștea. Lisa s-a așezat pe un șezlong de pe terasă. Noaptea era rece, așa că și-a pus o pătură pe picioare și a luat cărțile poștale ale lui Gabriel pe care nu apucase să le citească. Pe urmă și-a așezat pe genunchi carnetul lui Alice.

★

★★

Cărțile poștale scrise de Gabriel între anii 1941 și 1944 erau puține. Vreo zece, nu mai multe. Lisa le-a citit de mai multe ori, căutând să detecteze o perioadă în care trimiterile poate că se pierduseră, dar nici un indiciu nu ducea către o astfel de concluzie. Mereu aceleași probleme, aceleași speranțe și aceleași așteptări. Să-și fi pierdut Gabriel nădejdea și să se fi resemnat la gândul că războiul n-avea să se mai sfârșească niciodată? Să se fi rătăcit scrisorile? Poate că Alice distrusese unele dintre ele? Zeci de întrebări rămase pe veci fără răspuns.

Lisa a deschis carnetul lui Alice. Și acolo, timp de trei ani, însemnările erau rare. La fiecare pagină, aceeași impresie pe care o lăsau și cărțile poștale ale lui Gabriel: un fel de lehamite, o descurajare. Alice povestea despre munca la fermă, despre Jean care creștea, despre părinții resemnați cu absența lui Gabriel, despre starea de sănătate din ce în ce mai precară a bunicii.

Lisa întorcea filele, una câte una, citind mereu aceleași descrieri aproape identice ale unei vieți duse în mijlocul greutăților și asumate cu resemnare. Pleoapele îi cădeau de oboseală, somnul începea să-și facă simțită prezența. Dar nu-i mai rămâneau decât trei pagini de citit, datate 25 mai 1944. I-a atras atenția titlul: *De ce anume depinde viața?*

S-a hotărât să termine de citit carnețelul.

CAPITOLUL 18. DE CE ANUME DEPINDE VIAȚA?

Îi sărbătorim pe unii la centenar și plângem moartea unor copii, de ce anume depinde viața? De o secundă în plus sau poate că de soarta de care te agăți, ori de jocul hazardului, aplecat când de partea binelui, când de cea a răului.

La marea loterie a vieții nu există câștigător sau pierzător: suntem cu toții spectatori, simpli observatori ai unui destin ce nu poate fi controlat de nimic.

De ce anume depinde viața? De nimic și de toate lucrurile în același timp. De o despărțire prea grăbită, fără să-ți iei rămas-bun, de o mână lăsată să alunece din palma ta, de o voce care se stinge.

Véminan, la începutul anului 1944

Primele zvonuri despre căderea Germaniei naziste circulau de câteva luni. Europa semăna cu un imens câmp de luptă, orașe întregi nu mai erau decât mormane de ruine în mijlocul cărora stăpânea doar mirosul morții.

Până la sfârșitul anului 1942, regiunea Sarlat, rămânând zonă liberă, trăise războiul doar prin intermediul veștilor sosite câteodată cu o întârziere de săptămâni întregi. La Véminan, Alice și celelalte soții de prizonieri schimbau noutățile între ele, atunci când aveau șansa de a primi vreo carte poștală de la bărbații lor. Acelea erau cartoane imprimate în prealabil de autoritățile germane.

Alice le cunoștea pe dinafară. Pe spate erau tipărite, cu cerneală neagră, informațiile oficiale în germană, apoi mai jos sau în lateral, cu caractere mai mici, era scrisă traducerea în limba franceză, un amănunt care te înfiora al

dominației devenite obișnuință pentru prizonieri și familiile lor, care n-aveau de ales.

Ceea ce a uimit-o mereu pe Alice erau cele trei cuvinte: Postkarte – Carte poștală imprimate vizibil în colțul din stânga sus. Era evident că nu putea fi altceva! Dar acele cartoane erau diferite de cărțile poștale obișnuite. Pe verso, Gabriel avea la dispoziție șapte rânduri, nimic mai mult, așa că scria cât mai înghesuit cu putință. Dacă vreodată depășea marginea cu un singur cuvânt, cenzura germană, din plăcere, prostie sau sadism, distrugea cartonul. Și chiar dacă documentul pleca în regulă din lagărul de prizonieri Stalag VI-G, nu exista nici o garanție că ajungea la Partea Îngerilor. Dintre toate cărțile poștale din perioada de prizonierat a lui Gabriel, Alice o citea cel mai des pe una, primită la începutul anului 1942... Era scrisă cu litere foarte înghesuite, ca să nu depășească numărul de rânduri impus.

Alice,

Am primit scrisorile tale din 29/11 și din 2/12, la fel și pachetul tău cu produse de la fermă. Fiindcă a ajuns în Ajun de Crăciun, am avut rezerve suficiente pentru sărbători. Într-una dintre scrisorile tale îmi spuneai că trebuie să mă gândesc foarte mult la voi. Ai dreptate, poți să fii sigură că nu fac decât asta. Ca să-mi alung gândurile negre, mă uit adesea la fotografia micului Jean. Nu mai am nici una cu tine, ultima a dispărut cu siguranță în timpul transferurilor noastre sau al vreunei percheziții. Sper că ați primit cartea mea poștală trimisă luna trecută. Dacă o să putem trăi din nou împreună, ar trebui să fim foarte fericiți. Oare o să avem parte de bucuria asta în anul care începe? Sărutări, Gabriel.

Alice ar fi vrut să se convingă singură că dorința lui Gabriel avea să se realizeze înainte de sfârșitul lui 1942. După doi ani de la plecarea soțului ei, încă mai spera, chiar dacă de la acea plecare ea nu-l mai revăzuse nici măcar o dată.

Pe 11 noiembrie 1942, nemții au violat acordurile și au împărțit Franța în două zone.

Mișcarea de Rezistență s-a organizat, iar partizanii s-au regrupat în locurile cele mai ascunse din Franța liberă, acolo unde puteau camufla arme și facilita tranzitul trupelor aliate. Datorită izolării, regiunea Sarlat era

propice activităților de rezistență și numeroase celule se instalaseră în grajdurile abandonate, la care accesul era unul dificil. Nemții știau asta și luptau cu înverșunare împotriva acelor grupuri fantomatice care le provocau uneori pierderi grele.

Până pe 24 mai 1944 n-a apărut în Véminan nici o uniformă germană, nu s-a auzit nici un tropot de cizmă. Dar cu puține săptămâni înainte de Marea Debarcare aliată din Normandia, autoritățile germane au decis să-și concentreze forțele în nordul Franței și cea mai mare parte a diviziilor cantonate în sudul țării au primit ordin să plece degrabă spre nord. Așa se face că divizia Das Reich, plecată din Valence-d'Agen și ajunsă câteva zile mai târziu la Oradour-sur-Glane, a ajuns să semene teroare pe tot traseul. Mai întâi, pe 21 mai, a fost îngrozitoarea razie din Lacapelle-Biron, în nord-estul departamentului Lot-et-Garonne, unde doar douăzeci și șase de bărbați, din cei o sută optsprezece arestați, au mai apucat să-i revadă pe cei dragi ai lor.

Pe data de 24 mai, în urma denunțului a doi locuitori din Véminan, comandantul Von Markt a decis să blocheze cele trei drumuri de acces în sat. Locuitorii „au fost invitați” să se ducă la locul în care se țineau târgurile. Cei care ascunseseră familii de evrei au fost executați și legați de ușa unui grajd. Dar nemții căutau mai ales armele ascunse. Informațiile obținute de ei indicau că vreo cincizeci de oameni ai Rezistenței se ascundeau în pădurile din preajma cătunului Saint-Boliès. Pentru nemți, era un pretext numai bun ca să dea un exemplu. Două vehicule blindate s-au îndreptat spre cătun, cu intenția de a distruge cuibul Rezistenței.

Ajunși la intersecția cu drumul spre Partea Îngerilor, una dintre mașinile blindate a încetinit și s-a îndreptat spre fermă, încercând să taie retragerea partizanilor care ar fi încercat să fugă prin pădurile dese.

Alice știa că nemții erau la Véminan și semănau teroare. Fiul vecinilor de la ferma alăturată, Marcel, putuse să scape și alergase pe câmp și prin pădure ca să-i anunțe pe fermieri să nu se ducă în comună. Alice era îngrijorată pentru prietenii ei de acolo. În cursul dimineții, zgomotul armelor răsunase în toată valea. Nu știa că trei familii fuseseră împușcate pentru că încercaseră să salveze alte ființe umane din calea acelei barbarii.

Niciodată nu-i trecuse prin cap lui Alice că soldații nemți aveau să vină pe drumul de la fermă. Era în grajd și se ocupa de un vițel abia fătat. A auzit un

zgomot surd urcând din vale, hurelul motorului unei mașini necunoscute. A înțeles imediat ce se întâmpla și s-a năpustit în casă.

Iată ce a notat în carnetul ei în data de 25 mai 1944:

De ce anume depinde viața?

Am înțeles repede că nu era vorba nici de un automobil, nici de un tractor. Zgomotul era mai înfundat, iar strigătele soldaților s-au auzit atunci când autoblindatul a ajuns la jumătatea coastei.

Mi-am amintit că Jean se juca în curte. Am alergat spre casă, l-am luat pe băiatul nostru, am blocat poarta cu ce am găsit la îndemână și am strigat la părinți să vină și ei în pod. N-am avut timp s-o aducem și pe bunica, fiindcă era prea bolnavă. A rămas singură în bucătăria din fața porții celei mari. Înainte ca eu să închid trapa de la pod, am văzut-o cum mi-a zâmbit și mi-a făcut semn să nu-mi fac griji. Dacă nemții ar fi intrat, le-ar fi spus că era singură și că noi eram pe câmp. N-ar fi avut curaj să tragă într-o bătrână care abia se mai putea mișca. Împreună cu părinții mei și cu Jean ne-am ascuns în spatele sacilor cu grâne. De acolo, prin crăpăturile scândurilor, am putut vedea cum vehiculul blindat s-a oprit în mijlocul curții.

Inima îmi bătea cu putere, îl strângeam pe Jean în brațe. Știam că acolo unde eram nu puteam fi văzuți de nemți. Trebuia doar să nu facem zgomot.

Ce ciudat e războiul... Timp de aproape cinci ani, mi-a fost frică să nu ți se întâmple ție ceva rău, Gabriel. Dar în cazul nostru, aici, la Partea Îngerilor, în ciuda greutăților, n-am crezut nici o clipă că aveam să dau nas în nas cu moartea și, totuși, ieri am crezut că îmi trăiam ultima zi, că aveam să murim cu toții, m-am gândit că nemții puteau foarte bine să tragă la întâmplare sau să dea foc fermei. Mașina nu se mișca, motorul era în ralanti. N-am văzut decât chipul soldatului care ținea mitraliera, ceilalți erau înăuntrul vehiculului și n-au ieșit de acolo. O să țin minte toată viața imaginea unui tânăr abia trecut de douăzeci de ani, cu privirea prea blândă ca să se afle în acel loc. O absurditate în plus a acestui război lipsit de orice logică. Din interiorul vehiculului, superiorul lui îi dădea ordinele tipând, dar el părea speriat, răspundea de fiecare dată afirmativ. A armat mitraliera și a început s-o răsucescă lent înspre colțurile fermei, pândind

orice semn de viață. Pe urmă, turela s-a poziționat în fața noastră. În clipa aceea, eram convinsă că urma să tragă. Nu știu cât timp a durat confruntarea față în față. Mi-am dus mâna la gura lui Jean, îl simțeam cum tremura, mama nu se mai oprea din făcut semnul crucii și din mângâiat măgelele rozariului. Un șirag împotriva unei mitraliere...

Deodată, s-a auzit un schimb de focuri în pădurea Gariottes, deasupra fermei. Imediat a răsunat un ordin. Tânărul și-a lăsat mitraliera în jos, s-a așezat pe turelă, iar șoferul a accelerat. Un nor subțire de fum a umplut curtea și vehiculul s-a îndreptat cu viteză spre primele pâlcuri de castani.

Timp de aproape o oră nimeni n-a îndrăznit să scoată vreo vorbă. Nici un foc nu se mai auzea, doar un zgomot de motor zumzăind în zare. Nu-mi mai era teamă decât de un singur lucru: ca vreunui partizan să nu care cumva să-i treacă prin cap să vină ca să se ascundă la Partea Îngerilor. Asta ar fi însemnat condamnarea noastră la moarte.

Abia spre amiază a venit Marcel să ne spună că nemții primiseră ordinul să-și grăbească deplasarea spre nord și că puteam ieși din ascunzătoarea noastră. Partizanii n-au suferit nici o pierdere, iar depozitele de arme ascunse erau la adăpost. La Véminan, în schimb, fuseseră executate douăsprezece persoane. După ce i-au omorât, nemții le-au expus cadavrele pe o șaretă, chiar în mijlocul satului. Nici măcar micuța Éliette, de doar patru ani, n-a fost cruțată. Seara, am coborât la Véminan ca să dau o mână de ajutor. Aveam impresia că Éliette urma să se trezească. Cum de-a fost posibil așa ceva?

Oare nemții o să se mai întoarcă? Nu știu. Mi-e frică, Gabriel! Dacă ai ști ce frică îmi e! În curând se împlinesc cinci ani de când ai plecat. Câteodată, mă cuprinde deznădejdea. Cât timp o să mai fiu fără tine?

Am obosit, Gabriel! O să încerc să mă odihnesc puțin. Jean doarme și el, în sfârșit.

Am avut noroc. De ce anume depinde o viață?

CAPITOLUL 19. ÎȚI PROMIT!

O să alung teama, o să șterg îndoiala,
O să reinventez un viitor, o să desenez un drum.
Îți promit!
O să imaginez o poveste, o să scriu o pagină nouă,
O să te țin de mână, o să-ți mângâi chipul.
Îți promit!
O să păstrez soarele, o să-ți luminez calea,
O să-ți usuc lacrimile, o să-ți devin destin.
Îți promit!

Biarritz, septembrie 2017

Era aproape de ora 20 când Hugo și-a oprit mașina în parcare la pensiuni la care făcuse rezervarea pentru weekend. Émilie nu se mai gândea decât la un singur lucru: să-și înmoaie picioarele în apă chiar din acea seară. Nu se puneau problema să mai aștepte până a doua zi, ca să petreacă puțin timp la plajă. Părinții au încercat s-o facă să se răzgândească, argumentând că era târziu, dar n-au insistat nici ei prea mult. Și lor le era dor să respire aerul marin, să se bucure de spațiul larg și de libertatea din preajma oceanului.

Și-au lăsat valizele în apartamentul ce oferea, prin peretele de sticlă din salon, o priveliște superbă asupra plajei principale din Biarritz.

– Uau! a exclamat Émilie, cu nasul lipit de geam. Haideți, să mergem repede acolo!

Lisa n-a avut răgaz nici măcar să-și despacheteze bagajele, pentru că avea ceva mult mai important de făcut: să-i satisfacă lui Émilie dorința și să petreacă un moment de complicitate în familie. Se scursese atâta vreme de

când nu mai fusese atât de relaxată, gata să primească, așa cum veneau ele, clipele unei serii de sfârșit de vară, împreună cu soțul și cu fiica ei.

Au coborât pe plajă. Ultimii amatori de bălăceală ai sezonului erau la finalul unei după-amiezi de lenevire. Doar câțiva surferi alunecau pe valurile mării ce înainta.

Soarele începea să coboare la orizont, iar în curând noaptea urma să cuprindă plaja, faleza și oceanul.

Lisa a luat-o de mână pe Émilie.

– Dacă vrei să-ți înmoi picioarele în apă, acum e momentul. Dar cred că e rece..., a avertizat-o ea pe Émilie în timp ce o invita să-și scoată încălțările.

– Nici o problemă, mami. Haide, vino cu mine!

Lisa și-a scos bascheții. Mama și fiica au început să alerge spre valuri. Hugo s-a așezat pe nisipul rece deja. Auzea râsetele lui Émilie și pe cele ale Lisei, iar emoția îl copleșea. O bucurie simplă îl cuprindea. În urmă cu doar câteva luni, nu și-ar fi putut imagina că avea să mai trăiască astfel de momente. De aceea prețuia acum fiecare clipă, fiecare detaliu. Totul era încă prea fragil, dar știa deja că Lisa era gata să-și asume trecutul dureros și să-și imagineze un viitor.

– Tati, tati, e frumos aici, să știi! Uite, apa e până la genunchi! a strigat Émilie, încercând să acopere zgomotul oceanului.

Hugo i-a făcut semn cu mâna. O privea pe Lisa cum sărea ca să se ferească de valurile mai mari. Blugii îi erau uzi, părea să se distreze. Pentru o clipă redevenea, uneori, femeia lipsită de griji, de altădată. Cea capabilă să-l seducă prin amestecul ei de fragilitate și de calm.

Lisa a venit și s-a așezat alături de soțul ei, lăsând-o pe Émilie să se distreze singură. Fata sărea în spuma valurilor care se așezau cuminti pe nisip.

Hugo nu și-a putut ascunde uimirea: de obicei, soția lui își proteja excesiv fiica.

– Cum, o lași singură?

Lisa și-a strâns picioarele sub ea, apoi și-a pus mâinile pe genunchi. Se uita fix în ochii lui.

– Da. În trei centimetri de apă și la cincisprezece metri de noi.

– Așa e, nu există nici un risc pentru ea.

– Știu la ce te gândești, a oftat Lisa.

– A, da? Ia spune..., a provocat-o el pe un ton de glumă.

– Te-a mirat faptul că am lăsat-o pe Émilie singură. Nu-mi e ușor, dar mă străduiesc de dragul ei. Ca să-i dau voie să trăiască normal.

– O decizie foarte bună, a asigurat-o Hugo.

Lisa și-a lăsat capul pe umărul soțului ei.

– Aș vrea să-ți mulțumesc.

– Pentru puțin. Weekendul ăsta o să ne facă cel mai mare bine.

– Nu vreau să-ți mulțumesc pentru asta, Hugo. Chiar dacă mă bucur că sunt aici cu tine și cu Émilie.

Surprins, Hugo a bâiguit:

– A, da? Atunci... de ce-mi mulțumești?

– Pentru că ai avut răbdare cu mine, ai înțeles că era momentul să evadăm câteva zile din noua noastră viață.

Lui Hugo i s-a pus încă o dată un nod în gât. N-a scos nici un cuvânt, așa că Lisa a continuat:

– Mi-aș dori să ne întoarcem într-o zi aici, pe plaja asta, doar noi doi.

Hugo i-a dat la o parte de pe frunte și din ochi firele de păr zburlete de vânt.

– Promit.

Weekendul a trecut într-o atmosferă calmă și i-a făcut pe cei trei să simtă din plin plăcerea de a fi împreună. Fiecare dintre ei a profitat de acea pauză neașteptată. Émilie avea mintea plină de amintiri pe care să i le povestească Elvirei începând chiar de luni dimineată. Hugo era mândru că știuse să găsească cel mai bun moment ca s-o scoată pe Lisa din starea ei. Își reorganizase viața profesională astfel încât să petreacă mai mult timp cu familia. Știa că drumul era încă lung și presărat cu obstacole, atât pentru el, cât și pentru Lisa. I se întâmplase câteodată să se gândească la faptul că familia lui trebuise să sufere ca să poată să aibă un viitor, dar firea lui de luptător îl făcea să depășească astfel de gânduri și să se concentreze pe momentele de fericire ale vieții, precum cele două zile pe care și le petreceau departe de Véminan.

Émilie a dormit tot timpul la întoarcere, oceanul o epuizase. La începutul călătoriei Lisa și Hugo au stat mult de vorbă, despre tot și despre nimic. Erau relaxați. Pe urmă Lisa, simțindu-se toropită de oboseală, a închis ochii.

Chipul lui Alice i-a apărut deodată în fața ochilor. Lisa și-a amintit de ultimele pagini din carnețel. S-a întrebat ce-ar fi făcut ea dacă un tun al armatei germane i-ar fi stat în față mai multe minute, gata să tragă. Și-a spus că Alice n-avea de ales și că asta era, la urma urmei, ceea ce o salvase. Alice se văzuse nevoită să acționeze, nu să-și plângă de milă. Iată care fusese, fără îndoială, unul dintre resorturile forței inimaginabile de care dăduse dovadă timp de șase ani!

Lisa s-a gândit la toate semnele interpretate de ea ca mărturii ale prezenței lui Alice: o adiere de vânt, un zgomot, o ușă trântită... Oare toate astea erau rodul imaginației sau Alice chiar încerca să-i transmită ceva?

Lisa n-avea să afle niciodată, dar prefera să creadă că Alice o alesese pentru că amândouă își găsiseră propriul drum în viață: unul al renașterii, pentru Lisa, și un altul al păcii pentru sufletul rătăcitor al lui Alice.

CAPITOLUL 20. CÂND SPERANȚA RENAAȘTE

Totul începe cu o dimineață mai liniștită ca de obicei, cu o lumină mai caldă, mai strălucitoare.

La început nu știi că e acolo. Fără să-ți dai seama, te surprinzi zâmbind, deschizând larg ochii și nu-ți mai e teamă atunci când vine noaptea.

Pe urmă înțelegi că s-a întors, împreună cu atmosfera aceea de blândețe a ei, ca să ne ajute să ne reinventăm viitorul.

Asta se întâmplă când speranța renaște și vine să ne șoptească la ureche că, în sfârșit, e vremea să ne dăm voie să credem din nou.

Biarritz, sfârșitul anului 2017

Vântul sufla cu putere, iar vaporii fini de apă se ridicau duși de vârtejuri și apoi cădeau lovind obrajii pușinilor trecători care se aventuraseră pe plaja cea mare din Biarritz. Lisa și Hugo stăteau în fața oceanului, ținându-se de mână, cu ochii ațintiți la un orizont ce li se părea infinit. Deodată, Lisa a început să alerge pe nisip, chemându-l pe Hugo s-o ajungă din urmă, întinzându-i mâna și râzând cu poftă.

El își aducea aminte de după-amiezile din Jardin d'Acclimatation, acolo unde auzise de atâtea ori același râs sănătos al ei, și a simțit că soția lui revenise la pofta de viață de atunci. Desigur, Lisa nu mai era la fel, trecuse prin cel mai dur traumatism pe care o mamă îl putea îndura, dar odată cu trecerea timpului Hugo își dădea seama că erau, în sfârșit, pe drumul renașterii.

Ceea ce nu știa el era faptul că, și dacă ai toată voința din lume, timpul nu e întotdeauna de ajuns. Lisa o știa: destinul îi scosese un suflet în cale. Era secretul ei, nimeni n-avea să-l știe vreodată.

Hugo s-a grăbit puțin ca să-și ajungă din urmă soția care, rămasă fără suflare, ca un copil, s-a lăsat să cadă pe nisipul umed. El s-a întins alături. Era abia ora 17, iar noaptea începea deja să cadă. Oceanul fremăta și arunca înspre plajă valuri puternice. Lisa a luat mâna soțului ei și a strecurat-o sub primul strat de nisip, ca și cum astfel ar fi vrut s-o păstreze pe vecie. Momentul acela era foarte prețios. Lisa dorea să dureze cât mai mult.

– Crezi că noaptea o să fie senină? I-a întrebat ea privind cu atenție cerul plin de nori.

Hugo nu și-a putut ascunde surpriza.

– Nu, nu cred. Ai văzut și tu ce vreme e!

– Păcat! Mi-ar fi plăcut să văd o stea luminând, a spus Lisa pe un ton nostalgic.

Lui Hugo îi era teamă că soția lui fusese cuprinsă deodată de amintiri dureroase.

Lisa și-a corectat afirmația.

– De fapt, nu. Nu vreau doar o stea, ci două!

El nu știa prea bine de ce se simțea mai liniștit de ultima replică a Lisei, dar era departe de a-și imagina ce voise ea să spună de fapt.

Nisipul umed îi ținea rece la spate, așa că el s-a ridicat trăgând-o și pe ea. S-au regăsit unul în brațele celuilalt. El o freca pe spate ca s-o încălzească și încerca să-i scuture urmele de nisip adunat sub jachetă. Ea și-a lipit tâmpla de umărul lui și privea oceanul gri dezlănțuit ce se lovea din ce în ce mai puternic de stânci. Hugo a întors ușor fața Lisei către el. Ochii ei, de culoarea alunei, străluceau. Să fi fost efectul vaporilor de apă? Să fi fost nisipul adus de vânt care-i pișca pleoapele? Sau poate că imaginea lui Théo care revenea?... Hugo nu voia să zăbovească o veșnicie asupra acelei ultime întrebări. I-a mângâiat părul Lisei și a strâns-o tandru în brațe. Ea a închis ochii. Unde să fi fost plecată cu gândul în acea clipă?

S-au întors la hotel ca să se încălzească și n-au rezistat tentației de a petrece momente lungi la spa. Temperatura din piscină și jacuzziul le-au relaxat rapid mușchii contractați din pricina frigului. Lisa și-a rezervat un masaj, în timp ce Hugo a preferat să-și piardă timpul și să transpire abundant la sala de sport. S-au pus de acord să se întâlnească în camera lor înainte de cină, ca să se pregătească. Numai că Lisa a profitat de un interval de timp liber al esteticienelor de la hotel ca să-și încheie după-amiaza cu un

masaj facial. I-a trimis soțului un SMS, cerându-i să n-o aștepte. Hugo a făcut un duș prelungit, s-a îmbrăcat și a tot schimbat canalele de sport ale televizorului. Pe la ora 19.30 a lăsat pe pat un bilețel prin care o anunța pe Lisa că rezervase o masă la restaurant la ora 20. Apoi Hugo a coborât la barul hotelului ca să bea ceva.

El începea să-și facă griji, Lisa încă nu se întorsese. I-a trimis un mesaj rămas fără răspuns, așa că s-a hotărât să urce în cameră. În momentul când s-a ridicat din fotoliul comod, soția lui tocmai ieșea din lift. Hugo rămas cu gura căscată privind-o. Era îmbrăcată într-o rochie lungă, mulată, cu motive florale. Își prinsese părul la spate, lăsându-și la vedere fața machiată discret. De câtă vreme n-o mai văzuse atât de grijulie cu imaginea ei? N-o scăpa din ochi, atent la zgomotul din ce în ce mai puternic al tocurilor ei. Până când a ajuns în fața lui, Hugo nu s-a clintit și n-a scos nici un cuvânt. Lisa și-a lăsat privirea în jos, crezând că soțul ei nu era de acord s-o vadă atât de diferită.

– Ce nu-i bine? s-a neliniștit ea, jenată.

Hugo a ieșit din amorteală, risipindu-i Lisei toate îndoielile.

– Ești magnifică!

Și i-a întins brațul.

– Mulțumesc.

– Vino, masa noastră e pregătită. Am rezervat una lângă peretele de sticlă. O să fim la malul oceanului, dar la căldură.

S-au așezat și Lisa și-a plimbat privirea pe plaja abia luminată de lămpioane.

– E frumos aici, aproape de natură, de puterea ei, pe care nimeni n-o poate controla.

– Da, a răspuns cu prudență Hugo, surprins de observația soției lui.

– Vezi tu, sunt lucruri dincolo de noi, în fața cărora nu putem face nimic. În zadar lupti, trebuie doar să le accepți. Cam ca un du-te-vino al mareelor.

– Fără îndoială, a răspuns Hugo descumpănit.

Ce voia, de fapt, să spună Lisa?

– Crezi că am putea să le vedem?

Hugo era complet debusolat.

– Ce să vedem?

– Cele două stele, ca doi îngeri. Norii sunt prea joși, dar ele sunt acolo, iar asta-i cel mai important lucru.

Hugo își pierduse obiceiul de a asculta reflecțiile, câteodată îngrijorătoare, ale soției lui. Făcuseră parte din ceea ce-l sedusese la ea, dar n-avea nici un dubiu că în seara aceea misterul despre care vorbea Lisa era unul mult mai profund decât cel pe care și-l imagina el.

– Ținem un toast? a întrebat el timid.

– Desigur!

Ea și-a ridicat paharul.

– Pentru noi, pentru Émilie și pentru stelele pe care n-o să le putem vedea astă-seară, chiar dacă sunt acolo!

Hugo a zâmbit.

– Atunci, să bem pentru toate astea!

Au cinat într-o atmosferă plăcută. N-au adus în discuție de-cât subiecte ușoare, evitându-le pe cele sensibile. N-aveau decât o singură dorință, să profite de moment. Lisa nu s-a putut abține și a sunat-o pe Émilie, căreia îi trimisese și un SMS de dimineață: fata era prea ocupată să se distreze cu Elvira ca să simtă nevoia de a sta de vorbă cu părinții.

Cina s-a terminat. O ultimă cupă de șampanie înainte ca Lisa și Hugo să urce în camera lor.

Au tăcut cât timp au mers pe holul hotelului, apoi Hugo a trecut cartela magnetică prin fața senzorului și a invitat-o pe Lisa în cameră. Ea s-a apropiat de peretele de sticlă, privind cu atenție imensitatea oceanului, în timp ce Hugo s-a lipit de spatele ei. Lisa și-a dat capul pe spate, lăsându-și gâtul pradă sărutărilor lui Hugo. Fără să se grăbească, el i-a desfăcut fermoarul rochiei, iar aceasta a căzut pe podea. Lisa s-a întors și s-a dus să se întindă pe pat. I-a întins mâna, invitându-l lângă ea.

Noaptea era doar a lor.

Deasupra norilor, două stele străluceau.

CAPITOLUL 21. OAMENI SIMPLI

Ne întrebăm câteodată ce fac anumite persoane ca să poată rezista încercărilor groaznice ale existenței lor.

Sunt oameni care nu se deosebesc de alții, de membrii familiilor lor, de prieteni, de vecini sau pur și simplu de noi.

Și totuși, în ciuda spaimei și a disperării, reușesc să rămână în picioare, să reînvie speranța, oricât de îndepărtată ar fi fost ea.

Nu se plâng niciodată, nu se resemnează, păstrând mereu puterea de a înainta și de a spera.

Sunt oameni simpli.

Împrejurimile orașului Cologne, la începutul anului 1945

Aliații înaintau. La data de 27 ianuarie, pe frontul de est, sovieticii eliberaseră lagărul de la Auschwitz și-și continuau înaintarea de neoprit spre obiectivul final: Berlin!

La vest, americanii au trecut Rinul la începutul lunii martie. Căderea lui Hitler, refugiat în buncărul lui pe care n-avea să-l mai părăsească niciodată, nu era decât o chestiune de câteva săptămâni. Bombardarea orașelor germane se intensifica, iar prizonierii care nu reușiseră încă să fugă erau foarte expuși. Fuseseră mutați din lagărele lor de muncă pentru a curăța mormanele de moloz după ce avioanele britanice și americane aruncaseră mii de bombe incendiare cu fosfor.

Gabriel și camarazii lui nu mai aveau decât o singură dorință: să-i păcălească pe supraveghetori și să se îndrepte spre frontiera franceză, unde îi aștepta libertatea. În cursul unei nopți de martie, Gabriel și încă șapte camarazi au reușit în sfârșit să scape de vigilența gardienilor. Au plecat pe jos peste câmpii, hrănindu-se cu ce găseau în natură sau din ce furau ca să

supraviețuiească. Mai ales la început, drumul a fost foarte periculos. Aliații presărau bombe peste tot pe teritoriul german. Zeci de mii de prizonieri și de civili au pierit în acel masacru în care singura preocupare a americanilor era să distrugă ultimele cuiburi ale rezistenței naziste. Nu conta că prețul era plătit în vieți omenești nevinovate.

Ziua, fugarii stăteau ascunși, scrutând cerul. Noaptea, se deplasau cât puteau de repede spre granița care li se părea atât de îndepărtată. În timpul unuia dintre nenumăratele bombardamente, Gabriel și-a văzut doi camarazi murind la câțiva metri de el. Nici el și nici ceilalți tovarăși nu s-au oprit, fiindcă supraviețuirea depindea de fugă. Au alergat cât i-au ținut picioarele ca să se pună la adăpost într-o pădure, sperând ca zgomotul avioanelor să se îndepărteze. Epuizați, au adormit direct pe pământ, într-un șanț de la marginea pădurii.

În zori, Gabriel a fost trezit de un soldat american. El și compania lui făcuseră în sfârșit joncțiunea cu trupele aliate de la sol, care avansau rapid în fața slabei rezistențe a nemților.

Gabriel știa: din clipa aceea era salvat. N-avea de ce să te mai teamă nici de soldații germani, nici de bombardamentele iscate la întâmplare. Americanii i-au dus până la frontieră cu un camion, apoi ei au luat trenul până la Gara de Nord din Paris, unde le-au fost date alimente, haine civile, documente provizorii și câțiva bănuți ca să se poată întoarce acasă.

Gabriel a fost surprins de lipsa de căldură cu care au fost întâmpinați. Li s-a dat de înțeles că războiul fusese câștigat fără ei, că nu fuseseră decât niște figuranți. Din clipa aceea, au fost considerați soldați pe care victoria pur și simplu îi uitase.

Asta l-a marcat definitiv pe Gabriel, dar pe moment singura lui preocupare a fost să se întoarcă la Véminan, să urce pe drumul ce ducea la Partea Îngerilor și să-i strângă în brațe pe Alice și pe Jean.

Organizarea repatrierii prizonierilor era aproape inexistentă, deci fiecare se descurca așa cum putea. După două săptămâni de călătorie prin toată țara, Gabriel a ajuns în gara din Cahors, de unde a reușit să-i trimită până la urmă o telegramă lui Alice, anunțând-o că era viu și că, în curând, urma să

ajungă acasă. A doua zi, Alice a primit mesajul lui Gabriel care, din modestie, scrisese simplu: *Sosit în gara Cahors. Ajuns acasă în două, trei zile. Îmbrățișări.*

Din ziua aceea, când nu era la grajduri sau pe câmp, Alice își petrecea timpul privind de-a lungul drumului. Din locul în care stătea putea să vadă pe oricine trecea.

În dimineața zilei de 25 mai 1945, pe când se pregătea să ducă paie în grajd, a auzit vocea lui Jean care se juca alături de un vecin de aceeași vârstă.

– Bună ziua, domnule. Cine sunteți dumneavoastră?

Atunci când Gabriel fusese mobilizat pe front, Jean avea trei ani. Prin urmare, acum trebuia să fi avut nouă ani.

Gabriel și-a pus rucsacul jos, privindu-i pe cei doi băieți. Care să fi fost al lui? Pe cine trebuia să ia în brațe? Trăsăturile feței lui Jean nu se schimbaseră: aceiași ochi adânci și negri și același păr întunecat precum al mamei lui, dar Gabriel ezita: nu puteai șterge atât de ușor șase ani de absență. Visase totuși de sute de ori la clipa în care avea să-și reîntâlnească, în sfârșit, soția și fiul.

Când a auzit întrebarea lui Jean, Alice a înțeles că Gabriel se întorsese. Și-a pus furca lângă un balot de paie. Inima îi bătea atât de tare în piept încât a apucat-o amețeala și a trebuit să se sprijine de poartă ca să nu cadă. A închis ochii, a respirat adânc de trei ori înainte să iasă din clădire și să se apropie de drum. Gabriel se afla acolo, la câțiva metri. Era slăbit, cu trăsăturile brăzdate de șanțuri, dar cu un zâmbet larg luminându-i chipul.

În mod curios, nici Alice și nici Gabriel n-au îndrăznit să se miște din loc. Atât timp care trecuse fără ca ei doi să se atingă, fără să-și vorbească, atâția ani de frică de tot ce era mai rău, dar și de nădejdi. Șase ani de absență, de singurătate, de tristețe și de speranță nu se ștergeau dintr-o simplă privire, oricât de puternică ar fi fost ea.

Alice își privea fiul cu atenție, ca să-l ajute pe Gabriel să aleagă dintre cei doi băieți. Acum el nu mai avea nici o îndoială. S-a apropiat și a spus simplu:

– Jean, fiule, eu sunt tatăl tău. M-am întors.

Băiețelul părea pierdut. Își privea mama.

Tatăl și fiul se regăsiseră.

Gabriel l-a tras pe Jean lângă el. Copilul nu părea să înțeleagă și a rămas cu brațele atârinate pe lângă corp. Gabriel i-a dat drumul din strânsoare, înțelegând că Jean avea nevoie de timp: singurele amintiri despre tatăl lui erau cele povestite de mamă și băiatul nu știa ce să zică. Gabriel l-a îmbrățișat și i-a spus simplu:

– Du-te să te joci cu prietenul tău, eu mă duc să vorbesc cu maică-ta. Ne vedem mai târziu, fiule!

Alice s-a apropiat. Gabriel îi putea auzi respirația iute. Ea își privea soțul așa cum o făcuse atunci când se întâlniseră pentru prima dată. Bărbatul pe care-l așteptase atâția ani se întorsese, iar ea i-a căzut în brațe. Cuvinte neînțelese s-au amestecat cu lacrimi. Gabriel a strâns-o atât de tare, încât cuvintele ei au fost înăbușite la pieptul lui.

– Alice, mi-a fost atât de teamă că n-aveam să te mai văd niciodată!

Ea s-a desfăcut puțin din strânsoarea lui Gabriel, apoi și-a ridicat privirea, scaldându-și ochii într-ai lui.

– De acum înainte ești aici, nu mai pleci niciodată. Mă auzi? Niciodată! Și mie mi-a fost frică, foarte frică!

Alice s-a lipit din nou cu fața de pieptul lui Gabriel. Strânși unul în brațele celuilalt, n-au mai scos nici un cuvânt. O tăcere adâncă, întreruptă de câteva mișcări pe care le făceau doar ca să se asigure că nu era un vis și că erau acolo, amândoi, că supraviețuiseră. Cuvintele nu mai aveau nici o însemnătate, puteau sta de vorbă mai târziu. În clipa aceea, singurul lucru important era faptul că se regăsiseră unul pe celălalt, că fiecare dintre ei simțea căldura trupului ființei iubite.

Léon și soția lui au venit lângă Jean, la distanță de cei doi tineri, respectându-le atât de așteptatul moment al regăsirii. Éloïse își ținea nepotul de mână.

Pentru Alice și Gabriel timpul nu mai exista. Din clipa aceea, Alice nu mai trebuia să încercuiască în calendarul de la intrare zilele în care primea vești de la soțul ei, iar Gabriel nu mai număra anotimpurile care treceau fără să știe dacă avea să mai vadă vreodată zăpada acoperind cu un strat subțire câmpurile din valea Saint-Boliès.

Gabriel a ridicat până la urmă capul lui Alice și a cuprins-o pe după umeri. I-a dat la o parte părul de pe față și de pe ochii înecați în lacrimi.

În clipa aceea, Alice, cea care timp de șase ani dovedise atât curaj și atâta abnegație, care știuse să-și crească și să-și protejeze fiul, care nu ezitase să-

și sacrifice sănătatea pentru ca nimănui dintre cei de la Partea Îngerilor să nu-i lipsească nimic, Alice, aflată în fața soțului abia întors din infern, părea intimidată. Zâmbea ca un copil, fără să îndrăznească să-și încrucișeze privirea cu cea a lui Gabriel. El i-a pus mâinile pe obraji, apoi și-a apropiat încet buzele de ale ei ca s-o sărute cu un gest plin de tandrețe și de reținere.

Atâtea lucruri, altădată obișnuite, pe care ei doi trebuiau să le învețe din nou. De-a lungul anilor, fiecare dintre ei, cufundat în suferința lui, fusese silit să facă față situației așa cum putea, până când amândoi ajunseseră să uite lucrurile care se obișnuiau între două ființe ce se iubesc.

Știau amândoi că de atunci încolo fiecare zi avea să însemne o nouă descoperire, una care să le aducă fericire, dar și temeri legate de reluarea vieții lor împreună.

Oare Alice și Gabriel aveau să găsească în ei înșiși forța de a-și lua viața de la capăt? Oare Gabriel avea să reușească să alunge viziunea morții pe care trebuise s-o înfrunte atât de mult timp, având sentimentul implacabil că sfârșitul îi era aproape?

Oare Alice avea să știe cum să vorbească despre suferințele ei și să-i mărturisească soțului iubit despre pierderea copilului lor și despre imposibilitatea de a-i mai oferi bucuria de a fi din nou tată?

CAPITOLUL 22. SĂ RĂMÂNEM COPII!

Pe când eram copii, cei mari încercau să ne facă să credem că într-o zi aveam să devenim ființe responsabile într-o lume a adulților.

Dar până la urmă ce este un adult? Doar un copil ce încearcă să trăiască cu slăbiciunile și rănilile sale, căutând o ipotetică stare de fericire.

Să rămânem mai bine copii, pentru că nu e nimic mai curat decât plânsul unui sugar atunci când îi e foame sau decât râsul în hohote al unui puști care se joacă, și nimic mai ipocrit decât zâmbetul unui adult atunci când urmărește un scop anume.

Partea Îngerilor, februarie 2018

De la sejurul lor la Biarritz, Lisa și Hugo legaseră o formă de complicitate, iar viața lor de cuplu devenise mai liniștită. Renăștea o armonie între ei, spre marea bucurie a lui Émilie, pentru că putea în sfârșit să-i spună mamei ce avea pe suflet și să profite de prezența tatălui care acum închidea ușa cabinetului cel mai târziu la ora 18.

Fără să-i spună soțului ei, Lisa a mers la un consult medical: corpul îi transmitea unele semnale. Se temea și spera în același timp. Analizele n-au întârziat să confirme: era însărcinată. S-a dus ea însăși să ia rezultatele de la laborator și le-a citit imediat ce a intrat în mașină. S-a prăbușit vărsând un potop de lacrimi, cu fruntea pe volan. Intuiția feminină n-o înșelase: viața renăștea în trupul ei. Lisa era împărțită între două sentimente contradictorii: o imensă fericire și teama de ceea ce o aștepta.

Hugo își dorea un alt copil, dar, de la drama care le dăduse viața peste cap, Lisa refuzase orice posibilitate de a-i îndeplini acea dorință soțului ei.

Ce trebuia să facă acum? Oare asta era o șansă? Sau era o nouă încercare peste care trebuia să treacă?

Lisa a citit încă o dată rezultatele analizelor. Și-a șters lacrimile, a pus foaia pe scaunul din dreapta, apoi a pornit motorul. În timp ce-și puneă centura de siguranță, și-a amintit perioada tragică pe care o îndurase Alice, când își pierduse copilul și când aflate că n-avea să mai poată să dea viață altuia. Iar acel gând nu i-a dat pace Lisei tot drumul.

Odată ajunsă la Partea Îngerilor, a simțit nevoia să deschidă din nou carnetelul lui Alice și să se lase iarăși copleșită de evenimentele de la sfârșitul lunii octombrie 1939.

A simțit atunci cum o străbătea un imens sentiment de forță. Paradoxal, evocarea acelor teribile evenimente o liniștea. Semnele trimise de spiritul nostru sunt câteodată bizare. Alice nu avusese de ales, dar Lisa își ținea viitorul în propriile mâini. Din clipa aceea, decizia ei era luată.

Sarcina nu fusese prevăzută, în acel caz acționând fără îndoială mâna destinului. Lisa și Hugo n-ar fi îndrăznit niciodată „să programeze“ o naștere, însă natura hotărâse altceva.

Atunci când soția lui l-a anunțat că urma să fie din nou tată, Hugo a fost cuprins de o imensă bucurie, dar pe urmă, zi după zi, o teamă sâcâitoare i s-a cuibărit în inimă. Îi era frică: în adâncul sufletului său se temea că Lisa avea să refuze să ducă o sarcină la bun sfârșit. Numai că ea evoluase și trăia acea primă parte a maternității ca pe o surpriză încântătoare.

A remarcat totuși neliniștea soțului ei și a încercat să-l liniștească.

– Pari bulversat de când te-am anunțat că sunt însărcinată. Mi-ar plăcea să-mi spui ce te apasă..., i-a propus ea.

Hugo, așezat la birou, nu știa ce să răspundă. Se juca învărtind un rețetar...

– Uite ce-i, mi-e frică!

Ea s-a strecurat în spatele lui și l-a luat pe după gât.

– Ce anume te înspăimântă? Te temi că sarcina n-o să meargă bine?

– Nu, n-are de ce să nu fie bine. Până la urmă, ești pe mâini bune la Sarlat; nu-i asta...

– Hugo, știu exact ce te frământă, deci spune-mi! Vorbește! Am nevoie să-mi spui adevărul și să mă susții.

Hugo a tras aer adânc în piept de mai multe ori și a continuat.

– Mi-e teamă că n-o să vrei acest copil. Mi-ai spus de atâtea ori că...

— ... că n-o să mai am un alt copil, știu. Dar lucrurile nu sunt de neclintit. Întâmplarea sau mai știu eu ce a intervenit între noi. Sunt pregătită, Hugo, sunt pregătită, a repetat Lisa.

Hugo a închis ochii și a strâns cu putere mâinile soției lui.

— Ai devenit atât de liniștită! Nu știu de unde ai putut lua energia asta. Sunt mândru de toate eforturile tale. Sunt mândru că ai știut să treci peste toată suferința!

Lisa a privit în jurul ei. Aștepta un semn, o adiere de vânt, o ușă trântindu-se. Nimic nu s-a întâmplat și asta a făcut-o să zâmbească.

— Mulțumesc, Hugo. Mă întreb câteodată dacă nu cumva am un înger păzitor. Straniu, nu?

Hugo n-a băgat în seamă observația soției lui. A luat-o în brațe.

— Sunt fericit și o să te susțin! i-a spus el sărutând-o.

Lisa purta rochia roșie cu motive de floarea-soarelui. Ochii îi străluceau. Au stabilit s-o anunțe chiar a doua zi pe Émilie că urma să aibă un frățior sau o surioară.

Paris, primăvara anului 2018

Lisa era deja în cea de-a șasea lună de sarcină. Medicul care o supraveghea fusese categoric: chiar dacă se simțea bine, era de preferat să se odihnească o perioadă cât mai lungă. Firește că Lisa i-a povestit trecutul ei și l-a înștiințat despre temerile pe care probabil că le putea avea în legătură cu nașterea care urma.

Medicul i-a permis să meargă la Paris pentru ultima dată înainte să se odihnească apoi la Véminan, în așteptarea marelui eveniment.

Familia întreagă a profitat de weekendul prelungit cu ocazia sărbătorii Înalțării ca să meargă la părinții Lisei. Hugo îi lăsase lui Loïc, asociatul său, responsabilitatea de a se ocupa singur de cabinetul medical. Nu era o problemă pentru tânărul medic, încântat de instalarea lui la Véminan. Hugo rămăsese uimit de cât de ușor fusese acceptat colegul lui de către locuitori. În câteva luni el știuse să le câștige încrederea și fără îndoială că originile lui rurale îi fuseseră de folos.

Sarcina Lisei le umplea inima de fericire lui Martine și lui Alain, dar nu puteau să nu se mai gândească la Théo și să nu se întrebe dacă nu cumva Lisa și soțul ei aleseseră să aibă un al treilea copil doar ca să umple un gol. N-au deschis niciodată acel subiect în fața fiicei lor.

Așa cum îi promisese în urmă cu doar câteva luni doctorului Mader, Lisa a stabilit o întâlnire cu el. Sâmbătă dimineață, la ora 10, s-a dus la cabinetul lui.

De ceva vreme, convorbirile lor telefonice deveniseră mai rare. Psihiatrul își lăsase pacienta să decidă frecvența ședințelor. Chiar dacă se gândea că Lisa nu mai avea nevoie de serviciile lui, rămăsese totuși la dispoziția ei. Lisa încă mai simțea înlăuntru golul care n-avea să dispară niciodată, care o făcea în continuare să aibă o lipsă de încredere în sine atunci când venea vorba să-și asume deciziile cele mai importante. Avea încă nevoie să-și descarce sufletul, dar nu ca să se plângă și să-și alimenteze neîncetat tristețea.

Doctorul Mader devenise martorul evoluției Lisei. Ea îi împărtășise dorința și fericirea de a fi din nou mamă. El o aproba deseori, câteodată îi spunea părerea lui, fără să-i frâneze niciodată elanul pozitiv pe care i-l simțea în vorbe. Singurele momente în care intervenea ca să-i schimbe opinia erau acelea în care Lisa cădea din nou în starea ei de melancolie. Nu putea să uite vreodată acea traumă, ci avea să trăiască asumându-și-o.

Progresele pacientei erau uimitoare. Cum de fusese posibilă o astfel de schimbare? Nici trecerea timpului și nici sarcina n-o puteau explica, nici chiar ajutorul pe care ea îl primise din toate părțile. Medicul își puna, uneori, întrebarea dacă în sufletul Lisei nu exista cumva o dorință de a trăi pe care el nu i-o ghicise niciodată. Lisa știuse să-și transforme tristețea într-o forță interioară de o intensitate pe care el nici măcar n-o bănuise. În ciuda experienței sale îndelungate, doctorul Mader întâlnise rareori o asemenea transformare la vreunul dintre pacienții lui.

Lisa Guadet, pacientă surprinzătoare prin capacitatea ei întârziată, dar reală, de a o lua de la capăt. Din ce motiv? Sarcina, firește, dar mai e și altceva, ceva ce nu reușesc să identific! își notase el.

Sufletul omului e de nepătruns, iar resursele dinlăuntru fiecarei ființe ascund multe mistere.

În cursul ultimelor două ședințe, mai ales în cazul celei de sâmbătă, pe care o avuseseră față în față, doctorul Mader o simțise câteodată ezitantă pe Lisa. Nu fiindcă ea ar fi avut vreo slăbiciune sau vreo teamă față de consecințele unor fapte ale ei, ci ca și cum nu i-ar fi spus totul. El nu s-a supărat și a lăsat-o să se manifeste cum voia, pentru că și asta făcea parte din procesul de vindecare: asumarea unei zone interioare populate cu umbre și secrete.

Vizita la Cimitirul Montmartre a avut loc în familie. Émilie a fost mai tulburată decât și-ar fi imaginat vreodată părinții. Plângea în hohote, câteodată lacrimile ei aduceau a lamentații presărate cu mici strigăte de durere. Lisa și Hugo au fost foarte afectați de reacția copilei. Martine și Alain au avut înțelepciunea să scurteze vizita la mormântul lui Théo și să se ocupe de nepoată.

Lisa și Hugo au mai stat o vreme în fața mormântului fiului lor, ținându-se de mână. La început, fiecare a rămas închis în suferința lui, apoi Lisa i-a propus lui Hugo să se așeze alături de ea pe placa de marmură. El a fost de acord. Mama a început să-i povestească lui Théo cum era viața la Partea Îngerilor, ce i-ar fi plăcut să facă împreună, să se zbenguie pe câmpuri și să urce în tractorul tatălui Elvirei. Lui Hugo îi era foarte teamă, suporta greu scena. Să-și vadă soția vorbindu-i fiului dispărut ca și cum ar fi fost acolo, cu ei, i se părea insuportabil.

– Gata, haide să mergem acum, i-a cerut el, nerăbdător să iasă din cimitir.

– Mai am nevoie de încă puțin timp, i-a răspuns Lisa.

– Haide, te rog! a implorat-o el, ridicându-se.

– Mai lasă-mă câteva minute. Du-te la Émilie, vin și eu.

El a rămas locului, neștiind ce să-i mai spună soției lui.

– Nu-ți face bine să mai rămâi aici, vino!

– Am nevoie să mai stau, Hugo! i-a cerut ea privindu-l drept în ochi.

– Foarte bine, te aștept acolo, dar să nu întârzii prea mult.

Hugo s-a îndreptat cu pași lenți către ieșirea din cimitir. De mai multe ori și-a întors privirea. Nu putea să mai audă vocea Lisei, dar știa că soția lui continua să stea de vorbă cu fiul lor dispărut.

Ea și-a pus o mână pe pântec și pe cealaltă și-a pus-o pe placa de marmură.

– Dragul meu Théo, ți-l prezint pe frățiorul tău, Milo. Peste trei luni, dacă totul merge bine, o să sosească în familia noastră... Dar totul o să fie bine,

știu asta. Voiam să-ți spun că el n-o să te înlocuiască, pentru că tu, Théo, ești de neînlocuit. După dispariția ta, nu puteam să-mi imaginez ca într-o bună zi să mai am un alt copil. Pe urmă, a trecut timpul, lipsa ta e mereu la fel de dureroasă, dar am înțeles că viața e mai puternică decât orice. Împreună cu tatăl tău, am avut fericirea ca destinul să ne aducă o surpriză minunată. O să-l iubim pe Milo la fel cum o iubim pe Émilie și la fel cum te iubim și pe tine. Dragul meu Théo, îngerul meu, a sosit vremea să te las și să-ți spun la revedere. Un simplu „la revedere“. Te îmbrățișez, iubirea mea.

S-a ridicat sprijinindu-se de piatra rece, fiindcă pântecul începea s-o tragă în jos. S-a uitat la buchetul de trandafiri albi pe care Émilie îl pusese într-una dintre vase, a sărutat pentru ultima oară placa de marmură și a plecat să-și întâlnească familia.

Ultima perioadă de sarcină s-a derulat fără nici cea mai mică problemă. Lisa era câteodată mai liniștită decât soțul ei, căruia ea îi mai domolea temerile, cerându-i să nu-și mai facă griji.

Pe data de 13 august 2018, la clinica din Sarlat, Lisa a adus pe lume un băiat superb, pe nume Milo.

CAPITOLUL 23. NU UITA NICIODATĂ

Nu uita niciodată că, oricât de adâncă ar fi tristețea nopții, o să existe mereu un răsărit de soare.

Dacă singurătatea te macină prea tare, amintește-ți că cineva te așteaptă la o cotitură de drum.

Nu uita niciodată că suferința e trecătoare, iar fericirea e căutată toată viața.

Dacă gândurile ți se rătăcesc spre renunțare, amintește-ți în clipa aceea că cineva se gândește la tine.

Nu uita niciodată, nu, nu uita nicicând puterea vieții și forța speranței.

Partea Îngerilor, august 2019

Lisa și Hugo au organizat o petrecere cu ocazia primei aniversări a lui Milo, băiețelul lor. I-au chemat pe toți cei care ocupau locurile cele mai importante în viața lor, iar invitații n-au întârziat să vină. Au lipsit doar Anaïs, prea ocupată cu oile ei, și părinții lui Hugo, care continuau să-i reproșeze fiului lor că, deși era medic, nu-l salvase pe Théo. Lisei și lui Hugo le-a părut rău, dar și-au promis lor înșiși că nimic n-avea să le strice petrecerea. Atmosfera era destinsă, râsetele se auzeau de peste tot. Jovialitatea domnea în casă. Bineînțeles că fiecare dintre cei prezenți se gândea la Théo într-un ungher al minții sale, dar acel gen de tristețe nu s-a manifestat. Amintirea momentelor frumoase petrecute alături de copilul plecat prea devreme înlocuise tristețea care te împiedică să mergi mai departe. Lisa și Hugo rezistaseră unei tragedii ce distrusese multe cupluri. De atunci, Lisa își asuma faptul că avea trei copii, dintre care doar doi o însoțeau în viața de zi cu zi.

Masa festivă s-a tot prelungit. S-a făcut deja ora 16, când Hugo, însoțit de Émilie, a ieșit din casă aducând un tort imens. Au traversat curtea și s-au îndreptat spre hangarul în care fuseseră instalate mesele la adăpost de soarele fierbinte de vară. Aflată în picioare pe scaun, Émilie se chinuia să așeze pe tort o lumânare lipită pe un soclu pe care era scris cu litere de zahăr: *La mulți ani, Milo!* Cu ajutorul tatălui ei, a aprins lumânarea. Lisa își ținea fiul în brațe și îl apropia cât mai mult posibil de flăcăruia lumânării. Milo a trebuit să sufle de trei ori ca s-o poată stinge. Mama lui l-a felicitat și i-a dat un sărut. În timp ce Émilie plecase deja să se distreze împreună cu Elvira, Lisa i-a șoptit la ureche lui Milo:

– Mama o să fie mereu aici. Te iubesc.

În afară de Hugo, nimeni n-a mai auzit acele vorbe. Și-a prins soția de mijloc și a sărutat-o, înainte să-și apropie buzele de obrazul fiului său. Acesta din urmă s-a uitat o clipă la Lisa. Ea i-a zâmbit, iar ochii ei de culoarea alunei și-au regăsit strălucirea pe care și-o pierduseră un timp îndelungat.

Grupuri mici s-au format ici și colo. În timp ce termina de golit a doua farfurie cu prăjituri, domnul Balin discuta cu Loïs și cu doamna Duluc, învățătoarea lui Émilie și a Elvirei.

Lisa s-a apropiat să le spună câteva cuvinte de mulțumire, iar domnul Balin a devenit mai nostalgic. A rememorat prima lor întâlnire, vizionarea caselor, începuturile activității lui Hugo ca medic de țară, cursurile de limbă engleză pentru locuitorii satului. Lisa a început să râdă amintindu-și de primele ei lecții, când se străduia să-și facă „elevii” să uite de accentul lor de sud-vest.

La începerea anului școlar, în septembrie, Lisa urma să întâlnească elevi adevărați, pentru că devenise profesoară la liceul din Sarlat. Trecuse vremea lecțiilor de engleză pentru săteni.

Martine și Alain s-au ocupat de nepot, pentru ca fiica lor să profite la maximum de clipele petrecute împreună cu invitații ei. Erau fericiți s-o audă pe Lisa râzând ori de câte ori trecea de la un grup la altul.

Pe la ora 18, câțiva vecini începuseră deja să plece. Mesenii rămași fie erau așezați la masă ca să-și termine ultimele lingurițe de tort, fie discutau așezați pe treptele verandei, fie făceau o plimbare în pădure. Sau îl urmau

pe Hugo făcând un tur al anexelor, insistând mai ales asupra bucătăriei de vară care hrănise cu pâine atâtea generații.

Lisa simțea nevoia să meargă pe jos câțiva pași și să rămână singură puțin. După ce a ajuns la colțul casei, chiar deasupra drumului, privirea o purtat-o spre vale și spre pădurile ce ascundeau drumul de dincolo.

Și-a ridicat ochii spre cerul de un albastru limpede, unde doar doi nori micuți alunecau unul lângă celălalt. I-a urmărit și a început să zâmbescă. La ce se putea gândi în clipa aceea? Doar ea singură știa. O lacrimă i-a curs pe obraz, dar zâmbetul era tot la locul lui.

S-a întors la musafirii ei în clipa în care o boare de vânt rece, neobișnuit pentru anotimpul de vară, i-a mângâiat chipul. Un vânt ușor ce părea să vină dinspre drum. A simțit imediat o prezență prin preajmă. Știa că nu era un invitat, pentru că i-ar fi auzit pașii. Era convinsă că... ea se afla acolo!

Lisa a avut impresia că zărea trei siluete înconjurată de un halou de ceață, la o sută de metri mai jos, pe drum, până la ieșirea din pădure. Alice, Gabriel și micuțul Jean se țineau de mână.

Oare era un miraj, rodul imaginației ei? Puțin câte puțin, cele două siluete masculine s-au estompat, dar imaginea lui Alice a devenit și mai clară, înainte să se transforme la rândul ei tot într-o amintire.

Lisa n-avea de gând să povestească nimănui despre ceea ce cu toții ar fi putut să califice, fără nici o îndoială, drept halucinații. Până și ea începea câteodată să se îndoiască de realitatea, destul de intensă totuși, a acelor momente. Dar, dacă putea să fie sigură de ceva, era de faptul că sufletul lui Alice îi trimisese semne și că astfel o invadase o imensă bucurie.

În ziua aceea, așezată pe o colină aflată la capătul unei văi pierdute din Périgord, Partea Îngerilor nu-și meritase niciodată atât de bine numele!

Lisa a aruncat o ultimă privire la drum, pe urmă s-a întors, liniștită, la invitați. Cu un gest din cap, Hugo a întrebat-o dacă totul era bine. Lisa i-a aruncat cel mai frumos zâmbet.

Era aproape ora 22 când ultimii musafiri au plecat. Martine, Alain, Hugo și Sophie au terminat de adunat farfuriile și tacâmurile pe masa de la bucătărie, în timp ce Lisa s-a dus să-și culce fiica și să verifice dacă Milo nu

se trezise cumva din cauza zgomotului. A închis ușor ușa de la camera băiatului ce dormea adânc. Cum erau cu toții obosiți, Hugo a decis că mesele și scaunele puteau aștepta până a doua zi înainte să fie așezate la locul lor în podul grajdului.

Sophie și Cédric au plecat ultimii. Lisa i-a mulțumit prietenei sale, care a îmbrățișat-o cu multă căldură. Elvira dormea deja pe bancheta din spate a mașinii.

Părinții Lisei erau epuizați, așa că au urcat în camera lor fără să-și mai aștepte fiica, care stătea de vorbă cu Sophie. La rândul lui, Hugo nu se mai gândea decât la un singur lucru: să ajungă în pat. Lisa a venit să-l îmbrățișeze în timp ce el era deja băgat sub cearșaf.

– Nu te culci? s-a mirat el.

– Trebuie să aranjez plicurile primite de Milo, sunt împrăștiate peste tot. N-aș vrea să se piardă.

– Vino să te culci, plicurile nu-și iau zborul până mâine! a îndemnat-o Hugo cu ochii deja închiși.

Lisa a ieșit din cameră. Hugo adormise.

Liniștea domnea în Partea Îngerilor. Lisa n-avea nici o intenție să facă turul casei în scopul de a recupera cadourile primite de fiul ei.

Era în sfârșit gata să-și împlinească un vis care nu-i dădea pace de mai bine de un an: să i se adreseze lui Alice.

S-a așezat pe canapea și a deschis carnetelul...

CAPITOLUL 24. SECRETUL NOSTRU

Să-ți amintești adesea,
Să rezisti în fiecare clipă,
Să speri la o nouă primăvară,
Să iubești mereu.

Partea Îngerilor, 17 august 2019

Alice,

Am stat mult pe gânduri înainte să-ți scriu. După ce mi-a încolțit în minte ideea asta, am încercat mai întâi s-o alung. Dar de fiecare dată se întorcea cu și mai multă forță, cu și mai mare intensitate. Am luptat iarăși cu mine însămi, încercând să mă conving că n-avea nici un sens să te adresezi unei persoane dispărute. Puteam s-o fac doar dacă voiam să-mi risipesc în mod egoist îndoielile, punându-mi pe tavă stările sufletești. Și nu voiam s-o fac folosindu-mă de tine ca pretext!

Pe urmă, lunile au trecut și dorința îmi revenea fără încetare. Starea mea de spirit se îmbunătățise și nu se mai punea problema să mă lansez într-o lungă descriere a durerii și suferinței mele. Astăzi mă simt pregătită, în sfârșit. Cred că la un moment dat e mai bine să nu mai lupți și să faci doar ceea ce crezi că e corect. Eu înțeleg asta ca pe o datorie. Simt nevoia să-ți mulțumesc pentru ce ai adus în viața mea.

Știu că n-o să citești rândurile astea, Alice, dar sunt convinsă că, acolo unde ești, o să primești mesajul meu, într-o formă sau alta.

M-am hotărât să-mi aștern cuvintele în carnețelul tău. El ți-a ținut companie atât de mult timp și lui i-ai încredințat adevărul nemărturisit niciodată lui Gabriel. Sper că nu te superi pe mine că am umplut ultimele

pagini, lăsate de tine cu foile albe. Ultimele tale rânduri datează din 25 mai 1944, iar după șaptezeci și cinci de ani povestea ta se continuă cu a mea.

Într-o zi din decembrie 2016, ai venit să te așezi în calea mea, cu blândețe și bunătate. Nu mă îndoiam de nimic, era casa asta, a ta, cea care mă atrăgea. Nu știam din ce cauză, dar simțeam că aici, protejată de zidurile grele de piatră, trebuia să încerc s-o iau de la capăt. Cred că nimic nu e întâmplător și că, fără să știu, tu m-ai ales.

M-am tot gândit: de ce eu, de ce tu? Cred că nu trebuie să căutăm explicații, ci să acceptăm ideea că destinul pune în contact două ființe care n-o să se întâlnească niciodată, dar care, prin experiența lor de viață, își pot dărui atâtea lucruri una celeilalte.

Privind în urmă, cred sincer că lucrul cel mai important nu era să ne fi întâlnit față în față. Cea mai frumoasă dintre întâlniri, aș îndrăzni să spun, e cea a suferințelor noastre. Într-un fel, se completau și trebuiau să se confrunte ca să se liniștească.

În ceea ce te privești, aveai nevoie să dai la o parte cortina păstrată de-a lungul întregii tale vieți. Dar credeam, în naivitatea mea, că tristețea n-avea să mă părăsească niciodată și că nu putea exista o durere mai mare decât pierderea dragului meu Théo. De parcă trebuia să existe un clasament al suferințelor îndurate de oameni. Acum știu că mă înșelam.

Astăzi, după ce am descoperit viața pe care ai dus-o de-a lungul uneia dintre cele mai negre perioade din istoria poporului nostru, datorită ție am înțeles un lucru esențial: încercările vieții nu se compară, ci se trăiesc și se depășesc. Un astfel de fel de a gândi mi se pare unul foarte simplu, și totuși cred sincer că așa e, pentru că doar în felul ăsta am reușit eu să ajung pe drumul cel bun.

Dincolo de orice sprijin primit din partea lui Hugo, a lui Émilie, a familiei mele, a psihiatrului și a tuturor celor care au încercat să mă scoată din starea mea jalnică, am trăit multă vreme într-un mod egoist. Mă închideam în sentimentul meu de vinovăție, ridicat de mine ca un zid de care nimeni să nu poată trece. Cu toții mă protejau plini de dăruire, sinceritate și iubire, iar eu ce le-am oferit în schimb? Nimic. Mă complăceam în tristețe și nu vedeam că și alții sufereau cel puțin la fel ca mine, mai ales Hugo și Émilie. Riscam să-i pierd și nu făceam nimic, pentru că viața aceea îmi convenea, îmi era mai ușor.

Vezi tu, Alice, tocmai am ridicat pixul de pe foaie după ce am scris aceste cuvinte: „îmi era mai ușor“. E ciudat și chiar surprinzător să scrii așa ceva atunci când ai pierdut un copil: cum să fie viața mai ușoară într-o astfel de situație? În urmă cu doar câteva luni, n-aș fi fost în stare să accept o asemenea idee și, totuși, asta-i adevărul gol-goluț.

Curajul de care ai dat dovadă mi-a deschis ochii și mi-a permis s-o iau de la început, înconjurată de cei dragi mie.

Bineînțeles, noi n-am trăit aceleași vremuri și totul era diferit pe vremea ta, dar spune-mi, Alice, cum ai putut rezista la tot ceea ce ai suportat? Pe măsură ce descopeream mesaje tale către Gabriel și adevărul despre viața ta, atât de greu de citit pe alocuri, am avut impresia că eram o ființă mărunță. Ajunsesem să cred că văicărelile mele erau aproape nelalocul lor. Îmi spuneam adesea: „De unde și-a luat ea puterea să continue și să mai spere?“ Durerea mea, deși imensă, mi se părea derizorie.

La urma urmelor, cred că te-a salvat faptul că n-ai avut de ales. În ciuda dificultăților, trebuia să ai grijă de Jean, de părinți, de bunica ta și să te asiguri că nu-i lipsea nimănui nimic. Atunci când ți-ai pierdut copilul ce-ți creștea în pântec și când ai știut că n-aveai să mai poți da naștere niciodată altuia, ai suferit singură încă o dată și i-ai protejat pe ai tăi, ca o linie de rezistență care ți-a permis să nu te prăbușești. Luni întregi n-ai știut unde se afla Gabriel. Nu mai știai nici măcar dacă trăia sau nu după asaltul trupelor germane. Ai așteptat aproape șase ani fără să ai certitudinea că aveai să-l mai strângi din nou în brațe. Ai dat dovadă de caracter atunci când ai ținut piept partizanilor care luau din munca fermierilor, cerându-le să-ți lase familia în pace ca să aibă din ce să se hrănească.

În sfârșit, ai crezut că aveai să mori în ziua aceea din luna mai 1944, când mașina nemțească înarmată cu o mitralieră s-a oprit în mijlocul curții. V-ați ascuns în hambar, Jean era în brațele tale, iar tu fixai cu privirea țeava mitralierei ce urmărea lent pereții casei Partea Îngerilor, în căutarea celui mai mic semn de mișcare suspectă. Ce l-a oprit pe soldatul acela să tragă? Cum ai suportat o astfel de presiune, Alice?

Eu am putut, din contră, să aleg și am decis să mă închid în confortul tristeții mele. Așa cum mi-a spus medicul meu în timpul unei consultații: „Nu ții niciodată doliu după un copil“. Am luat cuvintele lui în sensul lor

primar, pentru că-mi convenea. În timp ce el voia, de fapt, să mă facă să înțeleg că puteam trăi în continuare cu golul din viața mea și că trebuia să accept și să mă întorc cu fața spre viitor. Dragul meu Théo îmi lipsește și o să-mi lipsească veșnic, câte zile o să mai am, o să-mi fie alături mereu, alături de familia lui și o să ne însoțească în această lungă etapă de refacere din temelii pe care am demarat-o deja.

Tu, Alice, n-ai avut răgazul să-ți plângi de milă, eu am avut. Așa că nimeni n-are dreptul să ne judece. Ne-am purtat suferințele în funcție de vremurile trăite, de viața noastră, de caracterul fiecăreia și de cei din jurul nostru. Dacă aș fi fost în locul tău, poate că i-aș fi spus lui Gabriel că n-aveam să mai pot să-i ofer bucuria de a fi tată din nou. Tu ai luat o altă decizie și e una demnă de tot respectul. Chiar dacă nu sunt sigură că mai târziu n-ai dorit să-ți împărtășești suferința cu soțul tău. Și nici n-o s-o pot afla vreodată. Evenimentele trăite de fiecare dintre noi fac parte din noi. Ele reprezintă deopotrivă și puterea, și slăbiciunea noastră.

În câteva minute o să închid carnetelul tău, cel al tuturor adevărilor, și o să-l las în cutia lui. O să aranjez și scrisorile tale, alături de cărțile poștale ale lui Gabriel. Tristețea o să mă cuprindă atunci când o să închid cutia pentru ultima dată. O să mă duc în pod, dar n-o să mai pun cutia în dulapul cel vechi. Am descoperit trei pietre deplasate lângă una dintre șarpante. Acolo, bine ascunsă, povestea ta o să se odihnească.

Mi-a mai rămas puțin loc liber pe ultima pagină. Spre deosebire de tine, Alice, eu am avut șansa de a da din nou viață unui copil. Milo ne-a sporit familia, e un băiat adorabil!

Mă simt cam stânjenită să-ți spun asta, dar știu că n-o să te superi pe mine pentru că-mi exprim bucuria în fața ta. Ești cea mai frumoasă întâlnire din viața mea. Nimeni n-o știe, nimeni n-o s-o afle, dar tu trebuie să știi.

Alice, o să fiu mereu atentă la ușile care se trântesc fără motiv, la frunzele mișcate atunci când nu e nici o adiere de vânt. Știu că tu ești acolo, pe vecie!

Nu-mi uit trecutul, Alice, dar viitorul a devenit, în sfârșit, orizontul meu.

Viața continuă, Alice, viața continuă...

Îți mulțumesc pentru tot ce ai adus în viața mea.

*Partea Îngerilor o să ascundă secretul nostru. Partea Îngerilor... îngerii
noștri, stelele noastre.*

Lisa.

MULȚUMIRI

Întregii echipe de la Éditions Michel Lafon pentru entuziasmul vostru și pentru dorința de a duce cât mai departe romanele mele.

Dragă Elsa, încrederea ta îmi e necesară ca să continui această aventură. Îmi voi aminti multă vreme de primul tău e-mail, într-o zi de februarie din 2016. De atunci, cinci romane au văzut lumina zilei.

Dragă Huguette, sfaturile și energia dumneavoastră din fiecare clipă sunt foarte prețioase pentru mine. Vă sunt profund recunoscător.

Vouă, cititoare și cititori, vă spun că sunt onorat de mesajele, mărturisirile, zâmbetele voastre...

Prieteni, sunteți alături de mine, unii de multă vreme. Prietenia dintre noi e bazată pe relații simple și sincere. Nu vă schimbați.

Fiicele mele, comorile mele, sunt atât de mândru de voi. Continuați să vă construiți un rost în viață cu răbdarea și pasiunea care vă animă.

Ție, primei mele cititoare! Tu, care mă susții zilnic cu răbdare și cu iubire. Ai înțeles că pentru mine romanul acesta era special. Că eram pregătit să-l scriu și că simțeam nevoia s-o fac. Ce aș fi fost fără energia ta?

Ție, omulețule, care ai văzut lumina zilei în timp ce scriam romanul. Sper că îl vei citi într-o zi. Deocamdată, continuă să crești și să faci toate năzbâtiile posibile.

Vouă, bunicilor mei. Am pătruns din nou în povestea voastră și am avut adesea noduri în gât. Mi-a trebuit tot acest timp ca să înțeleg ce ați trăit cu adevărat și să-mi dau seama, în sfârșit, că tăcerea voastră avea un motiv, cel al suferinței. Mi-ar fi plăcut atât de mult să vă citesc aceste pagini seara, la lumina focului, în camera cea mare de lângă arcada de la piciorul turnului. Fiți liniștiți, castanul e tot la locul lui, la intrarea în curte. Veghează asupra casei voastre... Partea Îngerilor.

